የኢትዮጵያ ኅብረት ሥራ ኮሚሽን
Ethiopian Cooperative Commission
(ECC)

Luulâ taamah eglaalih xisoh miracsenta ixximak 896/2014

Luulâ taamah eglaali maddur kee ayyuntiinô dadalah kaxxa tuxiqlon. Ni baaxol mango qaynatih caddole luulâ taamah eglaali xissimteh geytiman. Barriiy magaalal sigoh yan marih maddur arqo boola le. Luula taamah eglaali ayyunti taqbitte aqilsee waytuh lon tuxiq kaxxam kinnuk luula taama wagittaamal ekistenshin ayfaafayay taceeh, taysaqarrimeeh federal kee rakaakay doolatitte soolisseh tan xagoora gablusaanam faxximteemih taagah.

Away tanim kee fooca fan xissimta luulâ taamah eglaalih qaynootaa kee xissô caddooda, tû bici cubbusso, kabxâ taamah ekraaroo kee edde xin madqa wagsiisak qaduuk yayballonuh kee taamal asisoonuh, luulâ taamah eglaali inki qaynatih xisot hayisak, maysaqarraa kee abni siirat fidisak qasrisaanam faxximteemih taagah, adoytit kee tagdube gaboobi taaxaguh kee taamâ miracsenta takkuh, toonnaah adoytit,maysaqarraa kee abni siirat fidisak qasrisaanam faxximteemih taagah, adoytit kee tagdube gaboobi taaxaguh kee taamâ miracsenta takkuh, toonnaah adoytit, miraacisa xagor kee taameynit abinaa kee qaaqa yaysiiseenim faxximteemih taagah.

Luulâ taamah eglaalik kappital elle ukman innaa kee maali raceynaanih doorit kee tirfi elle keefaanaah, mago elle xiinisan makko, tangalem kee baxsimtam elle abta inna, wonnaah taddigillem elle taddigille innaa kee sissin garitteh abnisso fidsaanam faxximteemih taagah

የኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት መመሪያ ቁጥር 896/2014 ዓ.ም

የኅብረት ሥራ ማህበራት ለኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እድገት የማይተካ ሚና ይጫወታሉ፡፡ በአገራችን በርካታ የተለያዩ ዓይነትና ደረጃ የኅብረት ሥራ ማህበራት ተደራጅተው ይገኛሉ፡፡ በገጠርም ሆነ በከተማ የሚኖረው ሕዝብ ያለው ኢኮኖሚ አቅም አነስተኛ ነው፡፡
የኅብረት ሥራ ማህበራት የህብረተሰቡን ችግር በማቃለል የሚጫወቱት ሚና ከፍተኛ በመሆኑ ኅብረት ሥራን በተመለከተ የኤክስቴንሽን አገልግሎት የሚሰጥና የሚመዘግብ በፌዴራልና በክልል መንግስታት የተቋቋሙትን አካላት ማጠናከር በማስፈለጉ፡፡

አሁን ያሉትንም ሆነ ወደፊት የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶችና የአደረጃጀት ደረጃዎች፣ ስለ አዋጭነት ጥናት፣ ስለ ንግድ ሥራ ዕቅድ እና ስለ መተዳደሪያ ደንብ በግልፅ ለማሳየትና ወደ ተግበር ለመተርጎም እንዲያስችል፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት ወጥ የሆነ አደረጃጀት፣ የምዝገባ እና የአሰራር ስርዓት በመዘርጋት ማዘመን በማስፈለጉ፣ አባላት እና አስፈፃሚ አካላት እንዲውቁትና የሥራ መመሪያ ሆኖ እንዲያገለግል በማድረግ ስለ አባላት፣ አመራር አካላት፣ የቅጠር ሰራተኞች ተግባርና ሃላፊነትን ማሻሻል በማስፈለጉ፡፡

በኅብረት ሥራ ማህበራት ስለ የካፒታል አመሰራረትና አማራጭ ፋይናንስ ምንጮች እና ስለትርፍ ክፍፍል እና የብድር አስተዳደር፣ ስለሚዋሃዱበት፣ ስለሚከፈሉበትና ስለሚፈርሱበት እና ስለ ልዩ መብቶች አሰራር መዘርጋት በማስፈለጉ፣

Luula taamah eglaalik adoytiitik,wagiitah yan doodat dagar,lofti leelak arqo ginak sittaakee sittah geeri luula taamah eglaalilluk qado abina fidsaanam faxximteemih taagah.

"Etyopiyak luulâ taamak koomishin luulâ taamah kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 76(3) kaah yeceen reedak ugutak ta miracsenta bicisneh neyyeeqe."

Enek heele exxa

Amolladi

1) **Ux ammunta**

Ta miracsenta:- luula taamah eglaalih xisoh miracsenta ixximak 896/2014

2) **Maqnooni**

Ahaak gubal geytima qangoorut fannem

1 Kukti ixximak 985/2009 tan maqna ta maasayyal takkeway abinal assah

2 Kukta:- iyyaanam luulâ taamah eglak kukti ixximak 985/2009 iyyaanama

3 Tawwa itta nagaynan caabi" iyyaanam luulâ taamah adoytit yamaatuwa osoduk hinnay biyaakak cattiimonuh, aben kasaarah gide yakke nagaynan caabih culmah melleb(arabon) mekelsiisak, tamaatu wayta kasaarak edde cattiiman abina.

4 Ilsiiso:- iyyaanam luulâ taamah eglah madma arac xagtuh muxxo le macal abte adoytiitih, miroctih kee taameyniitih, taamah lon fayxi keenik dadaltuh, moral keenik ginoonuh maaluh, duyyeh, mamaxxaga acayuk hinnay gaddi gacsah yaceen uguugus abto kinnuk taameyni geysiiseh yan fuli xaluh luula taamah eglah madmaa kee ekraarok ugutak yaceen maalu hinnay duyyeh meklan hinnay yaceen rankô fayya inkih edde tan.

የኅብረት ሥራ ማህበራት ከአባላት፣ አግባብ ያለው ባለስልጣን ጋር፣ ከባለድርሻ አካላት፣ ከአቅም ገንቢዎች፣ እርስ በርሳቸው ከሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ጋር ስለሚኖራቸው የግንኙነት አግባብ ግልፅ አሰራር መዘርጋት በማስፈለጉ፣

"የኢትዮጵያ ኅብረት ሥራ ኮሚሽን በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 76(3) በተሰጠው ስልጣን መሠረትበኅብረት ሥራ ማህበራት ስለ የካፒታል አመሰራረትና አማራጭ ፋይናንስ ምንጮች እና ስለትርፍ ክፍፍል እና የብድር አስተዳደር፣ ስለሚዋሃዱበት፣ ስለሚከፈሉበትና ስለሚፈርሱበት እና ስለ ልዩ መብቶች አሰራር መዘርጋት በማስፈለጉ፣

ይህን መመሪያ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "የኅብረት ሥራ ማህበራት የአደረጃጀት መመሪያ ቁጥር 896 / 2014" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡"

2. ትርጓሜዎች

የቃሉ አገባብ የተለየ ትርጉም የሚያሰጠዉ ካልሆ በስተቀር በዚህ አንቀጽ ውስጥ፡

1) በአዋጅ ቁጥር 985/2009 ትርጓሜዎች በዚህ አንቀጽ ላይም ተፈጻሚ ይሆናሉ፡፡

2) አዋጅ፡- ማለት የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 ነው፡፡

3) አነስተኛ የመድን ዋስትና፡- ማለት የኅብረት ስራ ማህበራት አባላት ሊያጋጥማቸው ከሚችል ስጋት ወይም ጉዳት ለኪሳራው ተመጣጣኝ የሆነ የመድን መግቢያ ዋጋ (አረቦን) በማስከፈል ከሚያጋጥም ኪሳራ ለመከላከል ወይም ለመታደግ የሚያስችል አሰራር ነው ፡፡

4) ማበረታቻ ፡- ማለት ለኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓላማ ስኬትማነት የላቀ አስተዋፅኦ ለአበረከቱ አባላት፣ አመራር አካላትና ቅጥር ሰራተኞች የስራ ተነሳሽነታቸውን ለማሳደግ እና ሞራላቸውን ለመገንባት በገንዘብ ወይም በአይነት ወይም እውቅና በመስጠት ወይም በምስጋና የሚሰጥ የማነቃቂያ አይነት ሆኖ የቅጥር ሠራተኛው ላስገኘው ተጨማሪ ውጤት የኅብረት ስራ ማህበሩን ዓላማና ዕቅድ መሠረት አድርጎ የሚሰጥ የገንዘብ ወይም ዓይነት ክፍያ ወይም የሚሰጥ የደረጃ እድገት ያጠቃልላል፡፡

5 Luula taamah eglaalik qadaagâ fantaaxawa:- iyyaanam luulâ taamah eglaali adoytit luk murti hinnay ayfaafay hinnay murtii kee ayfaafay xayyoosul elle yangoorowen. Tonnaah adoytit murti hinnay ayfaafay xaamita marah (xoqoysimah) ayfaf edde yaceen qadaaga siirat kinni waqdi maali qadaaga edde tan.

5) የኅብረት ሥራ ማህበራት የግብይት ትስስር፡- ማለት ኅብረት ሥራ ማህበራት ከአባላት ጋር በምርት ወይም በአገልግሎት ወይም በምርት እና በአገልግሎት አቅርቦት የሚገናኙበት እንዲሁም የአባላትን ምርት ወይም አገልግሎት ለሸማቹ ወይም ለተገልጋዩ አገልግሎት የሚሸጡበት የግብይት ሥርዓት ሲሆን የፋይናንስ ግብይቱንም ይጨምራል፡፡

6 Maali qadaagah fantaaxawa:- iyyaanam maali dagna tabbixek hinnay taamâ bagul oobise ween daffeysen maali yenek hinnay adoytiitik magô fayxi kiboonuh maali luulâ taamah eglaali mago taceem dudda bankittek, tawwa itta qedadoo kee abud makaadooda, liz maalu makaado, wohul xissimte luula taamah eglaali, faynansi luulah taamah eglaali akke sinnim edde anuk sittalluk xoqoysi elle geysissa gurral, sariimaane le gurral aban maali qadaagah fantaaxawa.

6) የፋይናንስ ግብይት ትስስር፡- ማለት የገንዘብ እጥረት ሲያጋጥም ወይም ስራ ላይ ያልዋለ ተቀማጭ ገንዘብ ሲኖር ወይም የአባላትን የብድር ፍላጎት ለማሟላት እንዲቻልየፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት የማበደር ፍላጎትና አቅም ካላቸው ባንኮች፣ የአነስተኛ ብድርና ቁጠባ ተቋማት፣ የሊዝ ፋይናንስ ተቋማት፣ ከመሰል የፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት፣ የፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት ካልሆኑ እና ከሌሎች አቅም ገንቢ ተቋማት ጋር የጋራ ጥቅም በሚያስገኝ መልኩ ውጤታማና ዘላቂነት ባለው ሁኔታ የሚደረግ የፋይናንስ ግብይት ትስስር ነው፡፡

7 Tawwa itta nagaynan caabih awlaytiino:- iyyaanam caabit cultam faxxa eglaalih adoytit ambalaalak ugutak nagaynan (inshuransi) culmah melleb(arbon) hiriggi heeh ambalaalal warsen qawwalayla gufta waqdi caabi cule adoyti yekeesen maalu mekeluh dirki edde cula awlaytiini ambalaala.

7) የአነስተኛ መድን ዋስትና ውክልና፡- ማለት ዋስትና መግባት ከሚፈልጉ የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት በውሉ መሰረት የመድን መግቢያ ዋጋ (አርቦን) ተቀብሎ በውሉ ላይ የተመለከተው አደጋ በደረሰ ጊዜ ዋስትና ለገባው አባል የተወሰነውን ገንዘብ ለመክፈል ግዴታ የሚገባበት የውክልና ውል ነው፡፡

8 Luulâ taamah eglaalih matteebanni qaklisah maro:- iyyaanam luulâ taamah egla caddol xissiimak abaanah yanin madmaa kee abtoh bagul matteebanni qaklih ayfaf tacee mihrat leelaa kee meqem abitto leelâ maro.

8) "የኅብረት ሥራ ማህበራት የቴክኒክ አማካሪ ኮሚቴ፡- ማለት በኅብረት ሥራ ማህበር ደረጃ ተመስርቶ በሚያከናውኑት ዓላማ እና ተግባር ላይ የቴክኒክ ምክር አገልግሎት የሚሰጥ የባለሙያዎች እና የበጎ ፍቃደኞች ኮሚቴ ነው፡፡

9 Maytanih ikoytaː- iyyaanam xer udduruh yabbixsime xoqoysi leeh, nunti amo melleb akak luulâ taamah egla targiqeeh inki liggidak biso meqe manoh sugtu xiqta ikoytay, ayfaf acayuk geytimta, caxa duyyeeya kee iko celtam inkih addat le, cisab maysarraaqal loowot tanim inkih edde tan.

10 Fokkaaqot yan cisab maysaqarra:- iyyaanam cisab fokkaaqa mari eglâ maaluu kee iko inkih kobxisak qado lakqoh korisak kobxisaanam kee tewqe meklaali elle yagduben banki cisaaba iyyaanama.

11 Luulâ taamah eglah angaliyya:- iyyaanam ikoyta liinul, xiinisso, taama dariifa migaaqal abinal inki madqal tamixxige numiino luk sugte namma hinnay wohuk biso takke luulâ taamah eglaali maqar le taamah egla xisoonuh kee faxxiime sinni qalalaa kee anaakar raaqisoonuh (soolisoonuh) inkittu akkuk taamitoonuh aban eglah angaliyya.

12 Luulâ taamah eglaalih baxsimiyya:- iyyaanam ikoyta liinol xiinisiyyal, taama dariifal migaaqal, abtol inki madqâ dagarah sugte egla, nammayah hinnay wohuk biso takke sitta celta hinnay baxaabaxsal eglaalih qaynootah kurruumak adoytit fayxii kee xoqoysim diggoysoonuh kee kulli ikke gufoonuh taamitaanama.

9) ቋሚ ንብረት፡**-** ማለት የረዥም ጊዜ የሚጨበጥ ጠቀሜታ ያለው የተናጥል ዋጋው በኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚወሰን ሆኖ ከአንድ ዓመት በላይ ጠቃሚ ህይወት የሚኖረውና አገልግሎት በመስጠት ላይ የሚገኝ እንደ ተክል፣ እቃዎች እና ንብረት ያለውን የሚያጠቃልል ሲሆን በሒሳብ መዝገብ ላይ ተመዝግቦ ያለ ንብረትን የሚያካቲት ነው፡፡

10) በመጣራት ላይ ያለ ሂሳብ፡**-** ማለት የሂሳብ አጣሪዎች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሀብትና ንብረት በማሰባሰብ ወደ ጥሬ ገንዘብ በመለወጥ የሚያጠራቅሙበት እና ወጪ ያደረጉ ክፍያዎችን የሚፈፅሙበት የባንክ ሂሳብ ማለት ነው፡፡

11) ኅብረት ሥራ ማኅበራት ማዋሀድ፡**-** ማለት በንብረት ባለቤትነት፣ በአስተዳደር፣ በሥራ አካባቢ፣ በስያሜ፣ በተግባር ከአንድ በላይ የህጋዊ ሰውነት የነበራቸው ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ኅብረት ሥራ ማህበራኅብረት ሥራ ማኅበራት ት ጠንካራ ኅብረት ሥራ ማህበር ለመፍጠር እና አላስፈላጊ እርስ በእርስ ውድድርን ለማስቀረት ሲሉ አንድ ሆነው ለመስራት የሚያደርጉት መቀላቀል ነው፡፡

12) የኅብረት ሥራ ማህበራት መከፈል፡**-** ማለት በንብረት ባለቤትነት፣ በአስተዳደር፣ በሥራ አካባቢ፣ በስያሜ፣ በተግባር አንድ የህጋዊ ሰውነት የነበረውን ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ወደ ሆኑ ወደ ተመሳሳይ ወይም ወደ ተለያየ ዓይነት ኅብረት ሥራ ማህበራት በመከፈል የአባላትን ፍላጎት እና ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ እና ተደራሽ ለማድረግ የሚሰራ ነው፡፡

13. Cisab ayxaxxaare:- iyyaanam diglo hinnay angaliyyi edde cabo elle taturte luulâ taamah eglah ikoyta kobxisaanaah, iko maaluh korsaanaah, eglal yan abud baxsaanaah mekelak egla inkih yan angoyya alfaanama kee cisab esseedo akak yaysixxigen iyyaanama.
14. Cisab fokkaaqa:- iyyaanam wagiita reedalih katuuk luula taamah eglah cisab fokkaaqa iyyeenih rankisan mihrat leela iyyaanama
15. Luulâ taamah ekistenshin ayfaafaya:- iyyaanam luulâ taamah eglaalih adoytit yayyaaqen murtii kee ayfaafay qadaagaa elle faxxa mangaa kee gurral faxximta caddo taalluh mihrat qakali yaceeh, luulâ taamah eglak cawô takkus maca kinnim yaxmiqoonuh baritto, alhum yaceenimi.
16. Ukummo maro:- iyyaanam xissiimoonuh niya le maritte baxisak dariifal yan gadda baxisak, yayyaaqiini cubbusso abak, kabxah ekraaro bicisak kee edde xin madqa bicisak luulâ taamah eglak xisô taama abta, xissiimuh niya le maray, wagiita reedalii kee wagitta lofti leelak tewqe maritte edde tan kobotto.
17. Mangaafa luulâ taamah egla:- iyyaanam adoytit fayxiik, madmal xissiima adoytiitih faxximmi ittam yamruteeh, ayfaf yacee, wohul xissimte, axcih abud ayfaafaya, yiysiisen cawad xayyoosu, buqre silooca burtâ sasnisa kee summitte dariifâ saytunaana, qaafiyat ayfaafay kee wonna celta madmoomi yagdaboonuh xissimta mangaafa madma le luulâ taamah egla iyyaanama.

13) ሂሳብ ማጣራት:- ማለት የመፍረስ ወይም የማዋሃድ ውሳኔ የተሰጠበትን የኅብረት ሥራ ማህበር ንበረት ማሰባሰብ፣ ንበረት ወደ ጥሬ ገንዘብ መቀየር፣ ያለበትን ዕዳ የመለየትና መክፈል፣ የማህበሩን ጠቅላላ እንቅስቃሴ መዝጋት እና የሂሳብ አቋም ማሳወቅ ማለት ነው፡፡

14) የሂሳብ አጣሪዎች **:-** ማለት አግባብ ባለው ባለስልጣን የኅብረት ሥራ ማህበራትን ሂሳብ የማጣራት ሥራ እንዲያከናውኑ የሚመደቡ ባለሙያዎች ማለት ነው፡፡

15) የኅብረት ሥራ ኤክስቴንሽን አገልግሎት፡- ማለት የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት የሚያመርቱት ምርት ወይም አገልግሎት ገበያው የሚፈልገውን መጠንና የጥራት ደረጃ ያሟላ እንዲሆን ሙያዊ ምክር መስጠት እና ስለ ኅብረት ሥራ ጽንሰ ሐሳብ እና ፍልስፍና ግንዛቤ፣ ትምህርት እና መረጃ መስጠት ነው፡፡

16) የመስራች ኮሚቴ፡- ማለት ለመደራጀት ፍላጎት ያላቸውን ሰዎች በመለየት፣ ያለውን የአከባቢውን ሀብት በመለየት፣ የአዋጭነት ጥናት በማጥናት፣ የንግድ ሥራ እቅድ በማዘጋጀት እና የመተዳሪያ ደንብ በማዘጋጀት የኅብረት ሥራ ማህበሩን የመመስረት ስራ የሚሰሩ ለመደራጀት ፍላጎት ካላቸው አካለት፣ ከአግባብ ያለው ባለስልጣን እና ከሚመለከታቸው ባለድርሻ አካለት የተውጣጡ የሰዎች ስብስብ ነው፡፡

17) ሁለገብ የኅብረት ሥራ ማህበር፡- ማለት በአባላት ፍላጎት እና ዓላማ ላይ የተመሰረተ ለአባለት አስፈላጊ የሆኑ በማምረትና አገልግሎት መስጠት ተግባር ላይ የሚደራጁ ማለትም የብድር አቅርቦት፣ የተሻሻሉ ምርጥ ዘር አቅርቦት፣ የግብርና መሣሪያዎችን፣ የአፈር ማዳበሪያዎች እና ኬምካሎች፣ የአካባቢ ጽዳትና ንፅህና፣ ጤናን አገልግሎት እና የመሳሰሉትን የተለያዩ ግቦችን ለማሳካት የተቋቋመ ሁለገብ ዓላማ ያለው የኅብረት ሥራ ማህበር ይባላል፡፡

18. Awlaytu:- iyyaanam kaa elle awlisan inni rakiibo luulah taamah eglah edde xintal akak yaniiy, rakiibo luulâ taamah eglah adoytit awlisak amolladi mododul anay yacee, hinnay luulâ taamah eglaalih yuniyonul hinnay luulâ taamah eglaalih federeshinil amolladi mododul doorimak eglaali awlisak ummaan luula taamah eglak amolladi mododul geytimak anay yace numu.

19. Luulâ taamah eglak taama dariifa:- iyyaanam ummaan luulâ taamah eglah edde xintal madqen wagiita reeda le yayseqerre taamah araca.

20. Arqô xison xagoora:- iyyaanam luulâ taamah dadalaay maysaasaa kee qasriinoh cato takke, ixxiga, maalu, matteebannuu kee abinat raqta faxooxa edde kibbimta arqo ginoh qokol tacee, xissa doolat takku doolat akke sinni xagoora hinnay massoynaani iyyaanama

21. Ta madqah addal lab nadol seecimtem say nadoh edde takke.

3) <u>Angaddaabi maadu</u>

Ta miracsenta inkih tan baaxo caddol luulâ taamah kuktak 985/2009 ugutak sissin qaynat kee caddibnal xissimmi itteeh, xissimtu wayta luulâ taamah eglaalih amol inkih tanguddubeh(taamittah)

-

18) ተወካይ:- ማለት አወካከሉ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት ሆኖ በመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር በግለሰብ አባላት ተወክሎ በጠቅላላ ጉባኤ ድምጽ የሚሰጥ ወይም በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን ወይም በኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን በጠቅላላ ጉባኤ ተመርጦ ኅብረት ሥራ ማህበራትን ተክቶ በማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ጠቅላላ ጉባኤ ስብሰባ ላይ በመገኘት ድምፅ የሚሰጥ ግለሰብ ነው፤

19) ኅብረት ሥራ ማህበር የስራ ክልል:- ማለት በማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደርያ ደንብ የተወሰነና አግባብ ባለው ባለስልጣን የተመዘገበ የስራ ክልል ነው፡፡

20) አቅም ገንቢ አካላት :- ማለት ለኅብረት ሥራ ማህበራት እድገትና መሻሻልና መዘመን የሚያግዙ የእውቀት፣ የፋይናንስ፣ የቴክኖሎጂ እና የአሰራር ክፍተቶችን በመሙላት የአቅም ግንባታ ድጋፍ የሚደርጉትን የሚገነቡ መንግስታዊ ወይም መንግስታዊ ያልሆኑ አካላትን ወይም ድርጅትቶችን ማለት ነው፡፡

21) በዚህ ደንብ ውስጥ ማንኛውም በወንድ ጾታ የተገለጸው ሴትንም ያካትታል፡፡

3.) የተፈፃሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ በመላው ሀገሪቱ በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 መሰረት በተለያየ ዓይነት እና ደረጃ በተደራጁ እና በሚደራጁ ኅብረት ሥራ ማህበራት ላይ ሁሉ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

4) Luulâ taamah eglaalih radmooma

Ta miracsentak ugutak xissimta ummaan luulâ taamah egla tahak gubal roorisen luulâ taamah eglaalih radmoomik ugutak xissiimaanan kee taama miraacisaanam faxximta.

1 Adoytiini kulli marah fakimit yaniih, labbatiinol:- luulâ taamah eglaalih adoytiini eglaali taceeh tan ayfaafayat xoqoysimam faxaah adoytiini dirkiika yakkaquh labbat leh yan marah inkih sayih labih axce kal, erkenna le axce kal diini baxsa aalle kal kulli marah fakimut yan.

2 Adoytit lowsis edde abta dimokrasi makaado:- luulâ taamah eglaalih poolisi ayyaaquk, edde cabooba tatrusak, niqin gabat agle leh tan adoytit miraacissa dimokraasi massoynaani, kulli adoyti missah tan xongolo luk inki adoyti inki xongolo aallele.

3. Adoytiitik maddur gabat aglee kee xoqoysim:- geytime tirfik, qikkiboo kee geeri ayfaafayitteh irgiqqi heenih daffeyseeniik geera, adoytit luulâ taamah eglah xaamte saamih ixxul kee abeh yan gabat agleh cisbatal raaqe tirfi

4. የኅብረት ሥራ ማህበራት መርሆዎች

በዚህ የአደረጃጀት መመሪያ መሰረት የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከዚህ በታች በተዘረዘሩት የኅብረት ሥራ ማህበራት መርሆዎች መሰረት መደራጀት እና ሥራውን መምራት ይኖርበታል፡፡

1) አባልነት ለሁሉም ክፍት እና በፈቃደኝነት፡- የኅብረት ሥራ ማኅበራት አባልነት በማኅበራቱ አገልግሎት ለመጠቀም ለሚፈልጉና የአባልነት ግዴታዎችን ለመቀበል ፈቃደኛ ለሆኑ ሰዎች ሁሉ በጾታ፣ በማኅበራዊ አቋም፣ በዘር፣ በፖለቲካ አመለካከት፣ በአካል ጉዳተኝነት ወይም በሃይማኖት ልዩነት ሳይደረግ ለሁሉም ክፍት ይሆናል፡፡

2) በአባላት ቁጥጥር የሚደረግባቸው ዲሞክራሲ ተቋም፡- የኅብረት ሥራ ማኅበራት ፖሊሲ በማውጣትና ውሳኔዎችን በማስተላለፍ የነቃ ተሳትፎ በሚያደርጉ አባላት የሚመሩ ዲሞክራሲያዊ ድርጅቶች፣ እያንዳንዱ አባል እኩል ድምጽ ያለው እንዲሁም አንድ አባል አንድ ድምጽ ብቻ ያለው ይሆናል፡፡

3) የአባላት ኢኮኖሚያዊ ተሳትፎና ተጠቃሚነት፡- ከትርፍ ላይ ለመጠባበቂያ እና ለሌሎች አገልግሎቶች ተቀንሶ ከተቀመጠ በኋላ አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበሩ በገዙት ዕጣ መጠን እና ባደረጉት ተሣትፎ መሠረት ቀሪው ትርፍ ይከፋፈላል፡፡

4. Currik yan isih is xiinisiyya:- luulâ taamah eglaali geeri marittelih doolat edde anuk sittin gey abta waqdi, hinnay sinni eglak iroh yan maali raceynak mago akkaquk sinni kappital dadlisaanam xiqam, adoytit dimokrasi gital lowsis abtam diggoysa gital, takkeemi, ken eglah gar dacrisak kee isi amoh xin caalat elle xagewaa gurral takkem faxximta.
5. Aggiriqqe sinni baritto, aydakaakan kee oyti acwa:- luulâ taamah eglah adoytit saqolti, taama gexsee kee taameynit sinni luulâ taamah eglah dadlah celta cali aboonuh baritto kee aydakaakan akah geyan innah aban. Luulâ taamah eglaalih tuxiq kee maca kinnoonum ummattah barsan. Baxsa luk qunxaaneyta barsan.
6. Geeri foodi luulâ taamah eglaalilluk inkiino ginaanama:- Dariifal, baaxo caddol qarangubâ caddol, baad caddol geytimta luulah eglah xisoosat angaaraw abak luulâ taamah angagoyya maqarroysak sinni adoytit nagay yayfoofen.
7 Dariifal sarrimaanê dadalah macal abaanama:- luula taamah eglah adoytit faaticisseh tan radmoomah gitaak ken dariifal geytima ayyuntah sarriimaane le daddos baahu xiqa abtoota aban.

4) ነፃና የራስ በራስ አስተዳደር፡- ኅብረት ሥራ ማኅበራት ከሌሎች አካላት ጋር መንግሥትንም ጨምሮ ስምምነት የሚያደርጉት ወይም ከኅብረት ሥራ ማኅበራቸው ውጭ ከሚገኝ ምንጭ ገንዘብ በመበደር ካፒታላቸውን ማሳደግ የሚችሉት የአባላት ዲሞክራሲያዊ ቁጥጥርን በሚያረጋግጥ፣ የኅብረት ሥራ ማኅበራቸውን የራስ በራስ ማስተዳዳር መብት በሚጠብቅ እንዲሁም የራስ አገዝ ባህሪውን በማይነካ ሁኔታ መሆን ይኖርበታል፡፡

5) ተከታታይ ትምህርት፣ ስልጠናና መረጃ መስጠት፡- የኅብረት ሥራ ማኅበራት አባላት፣ ተመራጮች፣ ሥራ አስኪያጅ እና ሠራተኞች ለኅብረት ሥራ ማኅበራቸው ዕድገት ተገቢውን አስተዋጽኦ እንዲያበረክቱ ትምህርትና ሥልጠና እንዲያገኙ ያደርጋሉ፤ ስለ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ምንነትና ጥቅም ለሕዝቡ በተለይም ለወጣቱ ያስተዋውቃሉ፡፡

6) ከሌሎች አቻ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ጋር ኅብረት መፍጠር፡- በአካባቢ፣ በሀገር አቀፍ፣ በአህጉር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ ከሚገኙ የኅብረት ሥራ ማህበራት መዋቅሮች ጋር በመተባበር የኅብረት ሥራ ማህበራት እንቅስቃሴን በማጠናከር አባሎቻቸውን በሚገባ ያገለግላሉ፡፡

7) ለአካባቢ ዘላቂ ልማት ጥረት ማድረግ፡- የኅብረት ሥራ ማኅበር አባሎቻቸው ባፀደቋቸው ፖሊሲዎች አማካኝነት በአካባቢያቸው ላለው ኅብረተሰብ ዘላቂ ልማት ለማምጣት የሚያስችል ተግባር ያከናውናሉ፡፡

5) Luulâ taamah eglaalih nihir kee adoyti meqem kabana

1 Ta xintô miracsental xissimta ummaan luulâ taamah egla ciggilta nihirwa aallele

a) Isih is catiyya
b) Cankâ qaaqak yawqeenimi
c) Dimokraasi baarisaanama
d) Inki gid akkiyya
e) Qadliino
f) Toobokinnu

2 Ta maasayyak ugutak xissimte ummaan luulâ taamah eglat adoytit tekke maritte ciggilta meqe kaban nihirwa aallelon.

a) Aamanti
b) Qidiino
c) Esserimiyya
d) Gabat agle
e) Ayyuntiino qaaqa
f) Geeri marah acsubiyya

6) Luulâ taamah eglah madmoomi

1. Luulâ taamah kukta, madqaa kee miracsentak ugutak xissimta luulâ taamah eglaali akah xissiimen madmaa kee caalatak ugutak ciggilta madmoomi aallelon.

a. Adoytit nuntin amol taamitak akak awqe wayta maddur kee ayyuntiinoh ugxeexa yengele mogoyut kalaanaah yafdigen

5 . የኅብረት ሥራ ማህበራት እሴቶች እና የአባላት የሥነ ምግባር እሴቶች

1) በዚህ የአደረጃጀት መመሪያ መሠረት የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የሚከተሉትን እሴቶች ይኖሯቸዋል፡፡

ሀ) ራስን በራስ መርዳት፣
ለ) የግል ሃላፊነትን መወጣት፣
ሐ) ዴሞክራሲን ማስፋፋት፣
መ) እኩልነት፣
ሠ) ፍትሃዊነት፣
ረ) ወንድማማችነት፣

2) በዚህ አንቀጽመሠረት በተደረጃ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ አባል የሚሆኑ ግለሰቦች የሚከተሉትን የአባላት የሥነ-ምግባር እሴቶች ይኖሯቸዋል፣

ሀ) ታማኝነት፣
ለ) ግልፀኝነት፣
ሐ)ተጠያቂነት፣
መ)አሳታፊነት፣
ሠ) ማህበራዊ ኃላፊነት፣
ረ) ለሌሎች ማሰብ፣

6. የኅብረት ሥራ ማህበር ዓላማዎች

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ፣ ደንብና መመሪያ መሠረት የሚቋቋሙ የኅብረት ሥራ ማህበራት እንደተቋቋሙለት ዓላማ እና ባህሪ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖራቸዋል፤

ሀ) አባላት በተናጠል በመሥራት ሊወጧቸው የማይችሏቸውን የኢኮኖሚ እና ማህበራዊ ችግሮችን በተባበረ ጥረት መወጣት፣ መቋቋም እና መፍታት፤

b) Adoytit leh tan ixxiga, gaddaa kee arqo assagalluk qalala mara yakkoonu, qasriinoo kee xalot baahan.
c) Adoytit xaquk cankal kibal yaalleenim dadlisan
d) Murtissoh faxxiima awqenta daggoysak ayfaf melleb kaadu daggoysak adoytit faxah yan satqooqaa kee ayfaafeyitte dago mellebih akah geyta innah abaanam kee adoytit leh tan murti hinnay ayfaafay meqe limo akah geya innah qadaaga geysiisaanama
e) Matteebanni ixxigaa kee taama gino taamal asisak, faxximtam baarisaanama.
f) Adoytit fanal qedaadissô qaada akah dadalta innah, akah baarimta innah aban.
g) Adoytiitih abud ayfaf acayuk investiment akah baarimta innah aban.
h) Adoytiitih abud coori wadih caabi yaceen.
i) Adoytit cankah taamittinnay keenit booda taqabii kee ken geytu wayta kasaara kurrasitak biyak kee kasaara daggoysaanama.
j) Adoytit barisak aydakaakanuk maddur kee ayyuntiinô qaawe keenik dadlisaanama.

ለ) አባላት ያላቸውን ዕውቀት፣ ሀብትና ጉልበት በማቀናጀት፣ ተወዳዳሪ፣ ዘመናዊና ውጤታማነትን ማስፈን፤
ሐ) በአባላት ዘንድ በራስ መተማመንን ማጎልበት፤
መ) ለማምረት የሚያስፈልገውን ወጪና የአገልግሎት ዋጋን በመቀነስ አባላት የሚፈልጉትን ግብአት ወይም አገልግሎት በአነስተኛ ዋጋ እንዲያገኙ ማድረግ እና ምርታቸው ወይም አገልግሎታቸው የተሻለ የገበያ ዋጋ እንዲያገኝ ማስቻል፤
ሠ) የቴክኒክ ዕውቀትን እና የሥራ ፈጠራን በሥራ ላይ ለማዋል የሚያስፈልጉ ሁኔታዎች እንዲስፋፉ ማድረግ፤
ረ) በአባላት መካከል የቁጠባ ባህል እንዲዳብር እና እንዲስፋፋ ማድረግ፤
ሰ) ለአባላት የብድር አገልግሎትን በመስጠት ኢንቨስትመንትን ማስፋፋት፤
ሸ) ለአባላት የብድር የሕይወት መድን ዋስትና መስጠት፤
ቀ) አባላቱ በግላቸው ቢሰሩ ኖሮ ሊደርስባቸው የሚችለውን ጉዳትና ኪሣራ በጋራ በማካፈል የእያንዳንዱ ሰው ጉዳትና ኪሣራ መቀነስ፤
በ) አባላትን በማስተማርና በማሰልጠን ኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ አቅማቸውንና ባህላቸውን ማጎልበት፡፡

Nammay heele exxa
Luulâ taamah eglah xisoo kee xissiimiyyi esseroh xayyoosu

7) Luulâ taamah eglaalih xiso wagittaama

Luulâ taamah eglaalih kuktak 985/2009 maasayyak 7, 14 kee 15 mudeenim elle anuk luulâ taamah eglah xissiimonuh yargiqen waqdi wagiitah yan doolat xagarah ciggiila gurral xayyoysan.

1 Sitta celta fayxi le essero sittalluk xayyoysaanam faxximta
2 Xayyoyta esserol, tasaballô migaq, sugmenta, karma, taama, ferma edde tanim faxximta.
3 Essero xayyoysa marah ayyam addat seecak ken fayxi kinnik waytam yasmite
4 Xissiimiyyi fayxi diggoyteek geera ukummo maro xisan.
5 Xissimta ukummo maroh adoytiitih abtoo kee qaaqa keenih warisak axmaq akah geyan innah abaah qaaqa keenil qida.
6 Xissimta ukummo maro faxximmi iyya cubbusso abak, kabxa taamah ekraaro kee edde xin madqa bicissa.
7 Taamah faxximmi itta sanadwaa kee muhritteeta dattoysan, banki sandug fakan.

ክፍል ሁለት
የኅብረት ሥራ ማህበራትን ስለማደራጀት እና የመደራጀት ጥያቄ አቀራረብ

7. የኅብረት ሥራ ማህበራትን ስለማደራጀት

በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 7፣ 14 እና 15 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በኅብረት ሥራ ማህበር ለመደራጀት ሲወሰን አግባብ ላለው ባለስልጣን በሚከተሉት የማደራጀት ቅድመ-ሁኔታዎች ተግባራዊ ያደርጋል፤

1) ተመሳሳይ ፍላጎት ያላቸው ሰዎች የመደራጀት ጥያቄያቸውን ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

2) በሚቀርበው የመደራጀት ጥያቄ ላይ የአመልካቾቹ ስም፣ አድራሻ፣ እድሜ፣ ስራ እና ፊሪማ አብሮ መቅረብ ይኖርበታል፡፡

3) ጥያቄ አቅራቢዎችን በአንድ ሳምንት ጊዜ ውስጥ በመጥራት በጥያቄያቸው መሰረት በፍላጎታቸው መሆኑን ያረጋግጣል፣

4) የመደራጀት ፍላጎቱን በማረጋገጥ የመስራች ኮሚቴ ያቋቁማሉ፣

5) ለሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ አባላት ተግባርና ኃላፊነት መስጠትና ግንዛቤ እንዲኖራቸው ይደረጋል፣

6) የሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ አስፈላጊ የሆኑ የአዋጭነት ጥናት በማካሄድ፣ የንግድ ሥራ ዕቅድ እና መተዳደሪያ ደንቦችን ያዘጋጃል፣

7) ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ ሠነዶችን እና ማህተሞችን ያሳትማል፣ የባንክ ሂሳብ ቁጥር (አካውንት) የመክፈት ተግባራትን ማከናወን አለበት፡፡

8 Ukummo maro ukummoh faxximta caagiida kibbimtem diggossa waqdi xisok amolladi modod seecak sanadwa faaticisan.

8)የመስራች ኮሚቴው አስፈላጊ የሆኑ ጉዳዮች መሟላታቸውን ሲያረጋግጥ የመስራቾች የምስረታ ጉባኤ በማካሄድ የተዘጋጁ ሠነዶችን ያፀድቃል፡፡

9 Ukkummo mododih ayro doorimta dorsissa maroh gabat, afal elle daffeysen dooroh bicsen magdok ugutak taama miraacissa maro, lowsis maro kee faxximtek geeri nali maroora dorsiisan.

9) በምስረታ ጉባኤው ላይ በእለቱ በሚመረጡት አስመራጭ ኮሚቴዎች አማካኝነት ቀደም ሲል በተዘጋጀው የኮሚቴዎች መሰምረጫ መስፈርት ተከትለው የሥራ አመራር፣ የቁጥጥር ኮሚቴ አባላት እና እንደ አስፈላጊነቱ ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴ አባላትም እንዲመረጡ ይደረጋል፡፡

10 Ukummo maro edde taamitak sugte sanadwaa kee iko qusubih dooren taama miraacissa marol tabsan. Tabaatabsi siiratal geytimak qokol aba.

10) የመስራች ኮሚቴው ሲሰራባቸው የነበሩትን ማንኛውንም ሠነድና ንብረት አዲስ ለተመረጠው የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ያስረክባል፡፡ በሪክክቡም ላይ በመገኘት ድጋፍ ያደርጋል፡፡

11 Xissiimuh essero xayyosse maritte keenik qambaalanam kibbi haan waqdi, qusubih xissimte taama miraacissa maroh gabat maysaqarrah esser xayosak xiso taama aba.

11) ለመደራጀት ጥያቄ ያቀረቡ አካላት የሚጠበቅባቸውን አሟልተው ሲገኙ አዲስ በተመረጡት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አመራር አካላት አማካኝነት ለምዝገባ አስፈላጊ የሆኑ መስፈርቶችን በማሟላት ለምዝገባ ጥያቄ በማቅረብ የማደራጀት ተግባር የሚከናወን ይሆናል፡፡

12 Ayyunti raymih bagul xissiima mari baaxok raymi daffeynak ugutak xiinissô caydo katayak takkeemih taagah ayyaaqiyyi cubbussoh hangi acayuk aban edde cabok ugutak akkele.

12) በማህበረሰብ ተፋሰስ ላይ የሚደራጁት የመሬት ተፋሰስን መሰረት አድርጎ የአስተዳር ወሰን ተከትለው በመሆኑ የሚጠናው አዋጭነት ጥናት ትኩረት የሚያደረገው ተፋሰሱን ተከትሎ በሚወሰነው መሰረት ይሆናል፡፡

13 Luulâ taamah egla maysaqarrâ sumaq warkat edde geyte 6 alsih addat raatib taama qimbise weenik luulâ taamah kuktak 985/2009 maasayya 19 nali maasayyak (2) ugutak maaqatta keenil beelon.

13) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የምዝገባ ሠርተፊኬቱን ባገኘ በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ መደበኛ ስራውን መጀመር ይኖርበታል፡፡ ሀኖም ያለምንም አሳማኝ ምክንያት መደበኛ ስራውን ያልጀመረ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በአዋጅ 985/2009 አንቀጽ 19 ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት እርምጃ ይወሰዳል፡፡

8) Luulâ taamah eglah xissimaanamih esseroh xayyuusu

1 Rakiibo luulâ taamah eglah xissiimonuh rike rikeh tan adoytit xayyossa essero ciggilta gurral anele.

a) Sigo dariifal, taamah aracal, sitta celta mihrat xiqto leh tan xiso fayxi le maritte wagiita xagaral amma iyyeenih inkih hinnay awlaytitte ruubak esseraanam duudaanah.

b) Ixxi kak 50 daga yakke inki fayxi leeh inki qaynatih ugxele mari

c) Wagiita doolat xagar bicse cibtal fayxi leelak inkih mamaxxaga foto kopi, migaaqitte rorsah, ferma ken haysissi heeh yabbixem faxximta.

d) Mihratal xissimta rakiibo luulâ taamah eglak kulli adoyti mihrat xiqtok leh yanim wagiita xagarak diggossa alhum xayyoysam faxximta.

e) Ta maasayyak nali maasayyak(1)(d) galab akak xagen mihrat xiqtoh alhumitte elle esseraanam madqal duddi diggos akah faxxiima taamah bagu dubuk.

f) Baxsa le mihrat exxal xissimte luulâ taamah eglaali nihir osisak bicsan murtih hinnay yaceen ayfaafah maxxat diggoosih caagid wagiitah yan luddak sumaq warkat lem faxximta.

8. በኅብረት ሥራ ማህበር የመደራጀት ጥያቄ አቀራረብ

1) በመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ለመደራጀት የግለሰብ አባላት የሚያቀርቡት የእንደራጅ ጥያቄ አቀራረብ እንደሚከተለው ይሆናል፡፡

ሀ) በመኖሪያ አካባቢ፣ በስራ ቦታ፣ ተመሳሳይ የሙያ ችሎታ መደራጀት የሚፈልጉ ግለሰቦች በአካባቢያቸው ወደሚገኘው የሚመለከተው አግባብ ያለው ባለስልጣን በመሄድ በአካል ወይም በተወካዮቻቸው አማካኝነት ጥያቄያቸውን ያቀርባሉ፡፡

ለ) ቁጥራቸው ከ50 በላይ የሆኑ ተመሳሳይ ፍላጎት እና የጋራ ችግር ያላቸው ግለሰቦች፣

ሐ) አግባብ ባለው ባለስልጣን በሚያዘጋጀው ቅፅ መሠረት የሁሉንም የሚደራጁ ግለሰቦች መታወቂያ ፎቶ ኮፒ፣ ስም ዝርዝራቸውን እና ፊርማቸውን አስፈርመው መያዝ ይኖርባቸዋል፡፡

መ) በሙያ የሚደራጁ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር እያንዳንዱ አባል ስለሙያዊ ብቃቱ ጉዳዩ ከሚመለከተው የሥራ ዘርፍ የብቃት ማረጋገጫ ማስረጃ አያይዞ ማቅረብ አለበት፡፡

ሠ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ1 (መ) ላይ የተጠቀሰው የሙያ ብቃት የሚቀርብባቸው በህግ የሙያ ብቃት ማረጋገጫ እንዲያወጡ በሚያስገድዱ የስራ መስኮች ብቻ ላይ ይሆናል፡፡

ረ) በልዩ የሙያ መስክ የተደራጁ ኅብረት ሥራ ማህበራት እሴት ጨምረው ለሚያመርቱት ምርት ወይም ለሚሰጡት አገልግሎት የጥራት ማረጋገጫ ጉዳዩ ከሚመለከተው ዘርፍ ምስክር ወረቀት ሊኖራቸው ይገባል፡፡

g) Wagiita doolat xagar nuntin amol xer waktii kee ux waktih maadima keenik elle yaxmiqe walal ken lih abele.

ሰ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የግለሰቦችን የአጭርና የረጅም ጊዜ ግብ ለመረዳት የሚያስችል የጋራ ውይይት ያደርጋል፣

h) Xissiimiyyi esserol sitta geyan waqdi ukummo maro xisan

ሸ) በመደራጀት ጥያቄ ላይ የጋራ መግባባት ሲደረስ የመስራች ኮሚቴ ይቋቋማል፡፡

i) Keenil heen dirkik yawqoonuh labbat le maritte wagiita doolat xagar bicsah yan adoytiini assaballatih cibtak ugutak essero akah xayyoysan innah aban.

ቀ) ግዴታቸውን ለመወጣት ፈቃደኛ የሆኑ ግለሰብ ጠያቂዎች አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚያዘጋጀው የአባልነት ማመልከቻ ቅፅ መሠረት ጥያቄያቸውን እንዲያቀርቡ ይደረጋል፡፡

2 Nuntin amoh adoytiini esseroh assabaalat cibta ciggilta addatinoona aallele.

2) የግለሰብ የአባልነት መጠየቂያ ማመልከቻ ቅፅ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፡-

a) Adoytak kibuk yan migaq, nado, karma

ሀ) የአባሉን ሙሉ ስም፣ ፆታ፣ ዕድሜ

b) Barittok gufe caddo

ለ) የትምህርት ደረጃ፣

c) Sugmenta

ሐ) አድራሻ፣

d) Taamâ qaynat

መ) የስራ ዓይነት፣

e) Akah xissiima madma

ሠ) የሚደራጅበት ዓላማ፣

f) Assabalat xayyoowe ayroo kee alsa

ረ) ማመልከቻው የቀረበበት ቀንና ፊርማ፣

3. Afal xissiimteh sugte rakiibo luulâ taamah egla tekkek woo egla bicsitte adoytiini assaballatih cibtal xayyoselon.
4. Luulâ taamah eglaalih yuniyon tekkek xissimiyyi essero akah xayyoytem hinnay federeshin tekkek, xayyos ciggiila innal akkele.
    a) Amolladi mododul faaticisen baxsa le edde caboh guumay muhrit diggoyseenih korraq(koppi)
    b) Tassubulle luulâ taamah egla elle tiyseqerrime wagiita doolat dagaral xayyoowak saqal hinnay awlayti migaq kee ferma elle tan cibta kiba.
    c) Assabaltalluk xayi waqdih ooxit gabbaaqu, tirfii kee kassarah ascossa luk xayyoowam faxximta.
    d) Xisô fayxih essero gufteh tan wagiita doolat xagar assabalta nagay wagitak faxximta essero kinnim diggoysak xisiyyi gexso qimbisam faxximta.
    e) Wagiita doolat dagar xayyowte assabal kusaaqiseek geera essero amolladi mododul taturte baxsa le edde cabo kinnim diggoysa.
    f) Wagiita dagar a essero akkuqe week 5 ayroh addat esseroh gacsah arrabak warsek, kutbeh rube

3) ቀድሞ በተደራጀ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ የአባልነት ጥያቄ የሚቀርብ ከሆነ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ባዘጋጀው የአባልነት ማመልከቻ ቅፅ መሠረት ይሆናል፡፡
4) በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን ወይም የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለመደራጀት ጥያቄ የሚያቀርቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ጥያቄ አቀራረብ እንደሚከተለው ይሆናል፡፡
    ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀ በማህተም የተረጋጋጠ ቃለ-ጉባኤ ኮፒ፣
    ለ) አመልካች ኅብረት ሥራ ማህበራት በተመዘገቡበት አግባብ ያለው ባለስልጣን በመቅረብ የሊ-ቀ-መንበር ወይም የተወካይ ስም እና ፊርማ ያረፈበት የጥያቄ ማቅረቢያ ቅፅ የተሞላ፣
    ሐ) ከማመልከቻው ጋር የዘመኑን የኦዲት ሪፖርት የትርፍና ኪሳራ መግለጫ አያይዘው ማቅረብ ይኖርባቸዋል፡፡
    መ) የመደራጀት ጥያቄ በፅሁፍ እንደደረሰው አግባብ ያለው ባለስልጣን ማመልከቻውን በአግባቡ በማየት ጥያቄው ተገቢነት እንዳለው በማረጋገጥ የምስረታ ሂደቱን መጀመር ይኖርበታል፡፡
    ሠ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የቀረበለትን ማማልከቻ ከገመገመ በኃላ ጥያቄው በጠቅላላ የጉበኤው ልዩ ውሳኔ መሰረት ፀድቆ መምጣቱን ያረጋግጣል፣
    ረ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የመደራጀት ጥያቄውን የማይቀበል ከሆነ በአምስት ቀናት ውስጥ ምላሹን ጥያቄውን ላቀረበው አካል በቃል ወይም እንደ አስፈላጊነቱ በፅሁፍ መስጠት ይኖርበታል፡፡

g) Xissiimuh essero xayyossa luula taamah egla taabakay 3 karma lem faxximta.

ሰ) ለመደራጀት ጥያቄ የሚያቀርብ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ከተመሠረተበት ሦስት ዓመት የሞላው መሆን አለበት፡፡

h) Ubukyaak geera sitta celta fayxi leeh edde xinti dirkiika yukkuqeh yagdabuh labbat le rakiiboh hinnay yuniyon eglaali adoytiinuh yakkuqsumeenim xiqqimta.

ሸ) ከምስረታ በኋላ ሌሎች ተመሳሳይ ፍላጎት ያላቸው እና የመተዳደሪያ ደንብ ግዴታዎችን ተቀብሎ ለመፈፀም ፈቃደኛ የሆኑ መሰረታዊ ወይም ኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬኖች በአባልነት ሊታቀፉ ይችላሉ፡፡

i) Ta maasayyak 10(1)7madqimtem elle anuk maali qedaddoh abuudih luulah taamah eglaalih yuniyon kee federeshinitte xissiiman waqdi adoytiinin dirkik tawqem dudda geeri rakiiboh eglaali yuniyonwah adoytit yakkoonu xiqan.

ቀ) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 10 ንዑስ አንቀጽ ከ1 እስከ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን እና ፌዴሬሽኖች ሲመሰረት የአባልነት ግዴታቸውን መወጣት የሚችሉ ሌሎች መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች አባል መሆን ይችላሉ፡፡

9) <u>yyunti raymih daddos rakiiboh le xiso wagittaama</u>

1 Ayyunti raymih xoqoysima luulâ taamah eglah adoyta takkem kukti ixximak 985/2009 addal madqeenim anuk ossotinah ayyunti raymih daddoosih xiinisso kee xoqoysi kuktih ixximak 1223/2012 maasayyak 11 nali maasayyak 1-5 addal daffeytem magdoodik ugutak xissimtaah sumaqta geelon.

9. የማህበረሰብ የተፋሰስ ልማትን መሰረት የደረገ አደረጃጀት

1) የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር አባል የሚሆኑት በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 ውስጥ የተደነገገው መስፈርት እንደተጠበቀ ሆኖ በተጨማሪ የማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 11 ን/አንቀጽ 1-5 ውስጥ የተቀመጡ መስፈርቶችን መሠረት በማድረግ የሚደራጁና ሠርተፊኬት የሚያገኙ ይሆናል፡፡

2 Ayyunti raymih daddoosih xiinissoo kee xoqoysih kuktih ixxima 1223/2012 maasayyak 11 nali maasayyak 5 ugutak faxximta magdo kibtah tan raymi addat geytimta baxsale hangi acwa faxxa ayyunti exxaaxi luulâ taamah eglah adoytit yakkoonu xiqaanah.

3 Ta maasayyak 9 nali maasayyak 2 tanim anuk luulâ taamah eglah radmok raymi addat sigta sayyo, erkenna leela kee idoolah baxsa le hangi acayuk ken qikaanam faxximta.

4 Raymi daddoosih addat sigoh yan saymara erkenna leelaa kee idoolah aban(yaceen) baxsa le hangi geyaanah yanin xoqoysii kee konnabna tonnaah sarimaanih mano keenik taysuh luulâ taamah egla madqak ugutak keenih abelon.

10) Amoyabuli gitaak yakke adoytiinu

1 Ummaan baaxo baxi karmak 18 iro yekkek luulâ taamah kuktak 985/2009 ugutak xissiimam duudah. Takkay ikkalah ayyunti raymih xiinissoo kee xoqoysih kuktih ixxima 1223/2012 maasayyak 11 nali maasayyak 4 ugutak 18 karmak addah yan urri(cata) amoyabule gitaak ayyunti raymih xoqoysimah eglat xissiimaanam duudaanah.

2) በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 11 ንዑስ አንቀጽ 5 መሠረት ተገቢውን መስፈርት አሟልተው የተገኙ በተፋሰሱ ውስጥ የሚኖሩ ልዩ ትኩረት የሚያሻቸው የኅብረተሰብ ክፍሎች የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ሊሆኑ ይችላሉ፡፡

3) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 9 ንዑስ አንቀጽ 2 የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ በከኅብረት ሥራ ማህበሩ መርህና እሴት በመነሳት ተፋሰሱ ውስጥ የሚኖሩ ሴቶች፣ አካል ጉዳተኞች እና አረጋዊን የተለየ ትኩረት በመስጠት ሊደግፋቸው ይችላል፡፡

4) በተፋሰስ ልማቱ ውስጥ ለሚኖሩ ሴቶች፣ አካል ጉዳተኞች እና አረጋዊን ስለሚደረግላቸው ልዩ ትኩረት፣ ስለሚያገኙት ጥቅም እና ክብር እንዲሁም በዘላቂነት ኑሮዋቸው የሚሻሻልበት በተመለከተ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ውስጥ በሚወስኑት መሰረት የሚከናወን ይሆናል፡፡

10. በሞግዚት አማካኝነት ሲለሚደረግ አባልነት

1. ማንኛውም ዜጋ እድሜው ከ18 አመት በላይ የሆነ በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 በተደነገገው መሰረት መደራጀት ይችላል፡፡ ሆኖም የማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 11 ን/አንቀጽ 4 መሰረት እድሜቸው ከ18 አመት በታች የሆኑት ወጣቶች በሞግዚቶቻቸው አማካኝነት በማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች በኅብረት ሥራ ማህበር መደራጀት ይችላሉ፡፡

2 Karma keenik adoytiinu guftah gide qedado kobxisaanam kee geeri taamoomi amoyabuli gitaak abelon.

2. እድሜያቸው ለአባልነት እስኪደርስ ድረስ ማንኛውም ቁጠባ የማሰባሰብም ሆነ ሌሎች ተመሳሳይ ጉዳዮች በሞግዚቶች አማካኝነት የሚከናወን ይሆናል፡፡

3 Amoyabuliinul adoyta akak yakken luulâ taamah eglaalih addal adoytiini baxsa le tuxiq mageysiisa.

3. በሞግዚት አማካኝነት አባል በሚሆንባቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ አባልነቱ የተለየ ጥቅም አያስገኝም፡፡

4 Luulâ taamah eglah addal migaq akak yayseqerrimem amoyabuli hinnay catayti migaaqa.

4. በኅብረት ሥራ ማህበሩ ውስጥ በአባልነት የሚመዘገበው የሞግዚቱ ስም ሳይሆን አካለ መጠን ያልደረሰ ወጣት ስም ይሆናል፡፡

5 Adoyti migaaqal takke ambalaalitte takku abtoota elle takkem baaxo caddol amoyabuli xiinisso wagsiisak daffeyte madqooqii kee miracsentittek ugutak akkele.

5. በአባሉ ስም የሚደረጉት ማናቸውም ውሎችም ሆነ ተግባራት በተመለከተ በአገሪቱ ስለ ሞግዚት አስተዳደር በተቀመጠው ሕግና አሰራር መሰረት የሚፈፀም ይሆናል፡፡

6 18 karmak addah yan urruy amoyabuli gubaak luulâ taamah eglah adoytah yani, luulâ taamah eglah madqaa kee abnisso elle idnissa gurral kibuk yan adoytiinu amoyabulik hiriggi heeh labbatiinul luulâ taamah eglah adoytiinut gexak raaqam xiqah.

6. እድሜያቸው ከ18 አመት በታች የሆነ እና በሞግዚቱ አማካኝነት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል የሆነ ማንኛውም ወጣት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሕግና አሰራር በሚፈቅደው መሰረት ሙሉ አባልነቱን ከሞግዚታቸው ላይ በመረከብ በፈቃደኝነታቸው ላይ በመመስረት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ሆነው ሊቀጥሉ ይችላሉ፡፡

7. Amoyabuli adoytiinih caagid amolladi mododul faaticisen luulâ taamah eglah edde xin madqat culsaanam faxximta.

7. ስለ ሞግዚት አባልነት ጉዳይ በጠቅላላ ጉባኤ በፀደቀ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪ ደንቡ ውስጥ መካተት ይኖርበታል፡፡

11. Luulâ taamah eglak konnabnah adoytiinu

1. Ayyunti raymih daddoosih xiinissoo kee xoqoysi kuktih ixximak 1223/2012 maasayyak 12 kee 13 ugutak ayyunti raymih xoqoysimah luulâ taamah eglaali maqarroysoonuu kee qikoonuh, doolat kee doolat akke sinni exxaaxi anay aallekal, mihrat kee mattaabanni qokol yacoonuh, qaklissoh ayfaf yacoonuh, maaluu kee geeri caagiidal luulâ taamah egla catoonuh konnabnah adoytit akkuk xissiimaanam duudan.
2. Ta maasayyak 11 nali maasayyak (1) madqimtem elle anuk konnabnah adoytiini keenih geysiisa tirfi hinnay wallax (riba) tuxiq mageyan. Takkay immay keenit aben catoh sababah luulâ taamah egla mamaxxaga keenih taceem duddah.
3. Konnabnah adoytiitih suge adoytiinuk yawqen waqdi adoytiinuh meklen saami inkih caboonu xiqan. Garab caboonu xiqan. Ta gurral geytime maali ma kurruuma acwa iyya ammuntal daffeysak, inkih lino yakke
4. Luulâ taamah eglak qokol adoytiinuk yawqe mari meklen maalu inkih beetaanam xiqaanah, garab beetaanam xiqaanah.

11. በኅብረት ሥራ ማህበር የክብር አባልነት

1) በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 12 እና 13 መሰረት በማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለማጠናከርና ለመደገፍ ሲባል መንግስትም ሆነ ሌሎች አካላት ያለምንም ድምፅ ሙያዊ የቴክኒክ የምክር አገልግሎት ለመስጠት፣ በፋይናንስ እና በሌሎች ጉዳዮች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ለመደገፍ እንዲቻል የክብር አባል በመሆን ሊደራጁ ይችላሉ፡፡
2) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 11 ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የክብር አባልነት የሚያስገኝላቸው የትርፍ ወይም የወለድ ጥቅም አይኖርም፡፡ ሆኖም የክብር አባል ሆነው በማገዛቸው ምክንያት የኅብረት ሥራ ማህበሩ እውቅና ሊሰጣቸው ይችላል፡፡
3) የክብር አባል የነበሩት አባላት ከአባልነታቸው ሲለቁ ለአባልነት የከፈሉትን የእጣ መጠን ሙሉውን ወይም ከፊሉን ለኅብረት ሥራ ማህበሩ መተው ይችላሉ፡፡ በዚህ መሰረት የሚቀርብ ማንኛውም ገንዘብ በማይከፋፈል የጋራ ንበረት ውስጥ በስጦታ አርዕስት የሚመዘገብ ይሆናል፡፡
4) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ተባባሪ አባልነታቸውን ሲያቋርጡ የከፈሉትን ገንዘብ በሙሉ ወይም በከፊል መውሰድ ይችላሉ፡፡

5. Luulâ taamah eglak yawqe ummaan qokol adoyti maalu beetu xiqam luulâ taamah egla qawwalaylat radewaytuh aben tû bical akkele.
6. Konnabnah adoytiinu wagsiisak edde xintat culsaanam faxximta

12) Luulâ taamah eglaalik liig xisoh essero elle xayyowta gurra

1 Etyopiyah addal enni itta luulâ taamah eglaali inkih awlisa liig baaxo caddol xisaanam xiqqimtah.

2 Luulâ taamah eglaalih liigih xissiimoonuh wagiita doolat xagar essero xayyossa luulâ taamah eglaalih essero ciggilta gurral akkele.

a) Amolladi mododuk baxsa le edde caboy faaticimtey muhrit diggoysen xissimnay itta edde caboh guuma.
b) Xiso elle esseran assabalta
c) Tassaballe luulâ taamah eglaali awlayti gitaak essero xayyoysan
d) Xayyowte essero wagittah tan abbatino wagtele.

5) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያቋርጥ ማንኛውም ተባባሪ አባል ገንዘቡን መውሰድ የሚችለው ከኅብረት ሥራ ማህበሩን አደጋ ላይ በማይጥል ሆኖ በሚያደርጉት ስምምነት መሰረት የሚፈፀም ይሆናል፡፡

6) ስለ ክብር አባልነት በተመለከተ በመተዳሪያ ደንባቸው ውስጥ ማከካተት ይኖርበታል፡፡

12. ኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ የመደራጀት ጥያቄ አቀራረብ

1) በኢትዮጵያ ውስጥ ሁሉንም የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚወክል ሊግ በአገር አቀፍ ደረጃ ሊያቋቁሙ ይችላሉ፡፡

2) በኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ ለመደራጀት አግባብ ላለው ባለሥልጣን ጥያቄ የሚያቀርቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ጥያቄ አቀራረብ እንደሚከተለው ይሆናል፡፡

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀና በማህተም የተረጋገጠ የእንደራጅ ውሳኔ ቃለ-ጉባኤ፣

ለ) የመደራጀት ጥያቄ ማመልከቻ፣

ሐ) አመልካች ኅብረት ሥራ ማህበራት በተወካያቸው አማካኝነት ጥያቄ ያቀርባሉ፣

መ) የቀረበውን በሊግ የመደራጀት ጥያቄ በማመልከቻው መሠረት አግባብ ያለው ባለስልጣን የሚያስተናግድ ይሆናል፡፡

e) Liig yoobokeek geera xissimta geeri luulâ taamah eglaali liig yassaqqe edde xintih dirkiika kibak adoytit yakkoonu xiqan.

ሠ) በሂደት ከምስረታው በኋላ የሚደራጁ ሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት በሊጉ የመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ግዴታቸውን በመወጣት በአባልነት ሊታቀፉ ይችላሉ፡፡

13) Ukummo maroh xisso wagittaama

13. መስራች ኮሚቴ ስለማቋቋም

1 Xisô taama tasassakuh 5-7 yakke adoytit le ukummo maro xissimta.

2 3-5 takke ukkummoh adoytit ukkummoh adoytiitik saanih dooriman too doorime adoytiitik 2-3 sayyoo kee qunxaaneyta takkem faxximta.

3 Raaqe nammay caagid wagiitah yan xagar kee lofti leelak edde gacele.

4 Ukkummo maroy doorimteh iyya saqala, ciggiila saqal kee kutbe abeyna aallele.

5 Ukkummo marok foocat haanam luulâ taamah xiso kaxxam faxaah, yargiqeenimih dudda leh iyyan ayyunti xaqol oggol leh iyya saqalan sinni addak dooran hinnay awlisan.

1) የምስረታ ሥራውን ለማቀላጠፍ ሲባል ከ5-7 አባላት ያሉት የመስራች ኮሚቴ ይቋቋማል፣

2) ከ3-5 የሚሆኑ የመስራች ኮሚቴ አባላት ከመሥራች አባለት መካከል በቀጥታ የሚመረጡ ይሆናሉ፡፡ ሆኖም ከሚመረጡት የመሥራች ኮሚቴ አባላት ውስጥ ከ2-3 የሚሆኑ ሴቶች እና ወጣቶችን በመሥራች ኮሚቴ አባልነት የሚያካትት ይሆናል፡፡

3) ቀሪዎቹ 2 የመስራች ኮሚቴ አባላት ጉዳዩ በቀጥታ ከሚመለከተው ባለድርሻ አካል እና አግባብ ካላው ባለስልጣን የሚወከሉ ይሆናል፡፡

4) የሚመረጠው የመስራች ኮሚቴ አባላት ሰብሳቢ፣ ምክትል ሰብሳቢ፣ ፀሓፊ እና ሌሎች አባላት ይኖሩታል፡፡

5) የመስራች ኮሚቴ አባላትም በኅብረት ሥራ ማህበር መቋቋም ላይ ተነሳሽነት ያላቸው፣ ውሳኔ የመሠጠት ብቃት ያላቸው እና በህብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ያላቸው ሆኖ የኮሚቴው ሰብሳቢ በተቋቋመው የመሥራች ኮሚቴ አባላት መካካል የሚመረጥ ወይም የሚወከል ይሆናል፡፡

6. Ta maasayyak 13 nali maasayyak(1) ugutak xissimte ukkummo maro rakiibo luulâ taamah eglaalik daga raqta xisoosah kaadu tamanna celta maro keenih xisan. Toh celta adoytit aallele.
7. Rakiibo luulâ taamah eglaalik fayya itta eglaalih kulli ukummo luulâ taamah eglaalik taama miraacissa maroh adoytit hinnay awlaytitte edde tan ukummo maroh adoytit aallele.
8. Ukummo maro abtah tan taamah mawqo ukummo maroh adoytit isik tayyaaqem akkuk xisook geera, luulâ taamah eglah xayyoysan alhumul keenih gacselon.
9. Ukummo maroh taama elle aboonuh dariifal baxaabaxsa le xagortilluk gacak elle sugah taamah arac massoysaanam bictah.

6) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 13 ንዑስ አንቀፅ 1 መሠረት የሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ ከመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በላይ ላሉ አደረጃጀቶች በተመሳሳይ መልኩ የሚቋቋም መስራች ኮሚቴ አባላት ይኖሩታል፡፡

7) ከመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በላይ ላሉ አደረጃጀቶች የሁሉም መስራች ኅብረት ሥራ ማህበራት የስራ አመራር ኮሚቴ አባላት ወይም ተወካዮች ያሉበት መስራች ኮሚቴ አባላት ይኖሩታል፡፡

8) መስራች ኮሚቴው ለሚያከናውነው ወጪ የመሥራች አባላት በሚያዋጡት ገንዘብ የሚሸፈን ሆኖ ከምስረታ በኋላ ለህብረት ሥራ ማህበሩ በሚቀርብ መረጃና ማስረጃ ላይ ተመስርቶ ይተካላቸዋል፡፡

9) ለመስራች ኮሚቴዎች ተግባራት ማከናወኛ በአካባቢው ከተለያዩ አካላት ጋር በመሆን ጊዜያዊ የመሥሪያ ቦታ ሊያመቻቹ ይችላል፡፡

14) <u>Ukummo maroh taamaa kee qaaqa</u>

Luulâ taamah egla xisoonuh soolisan ukummo maro ciggilta abtootaa kee qaaqa aallele.

1 Adoytiitik adoytiini essero yakkuqen. Alhum daagisan.

14. የመስራች ኮሚቴ ተግባርና ኃላፊነት

ኅብረት ሥራ ማህበራትን ለመመስረት የተቋቋመው መስራች ኮሚቴ የሚከተሉትን ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፡፡

1) የአባላት አባልነት ጥያቄያቸው መሠረት አባላትና የአባላትን መረጃ ያረጋግጣል፣

2 Adoytinni essero le maraa kee geeri maritteh luulâ taamah eglaalih oyti yacee axmaaqe ginan.

3 Adoytit yakkoonuh essero xayyossaah labbat le maritte hinnay eglaali yaysaqarren

4 Ayyuntiinoo kee maddurtiino kusaq aban(tayyaaqek way cubbusso) aban.

5 3-5 liggidah egla elle taamittu wayta kabxâ taamah ekraaro bicsan, faaticisan.

6 Wagiita xagar bicse eglah edde xiinih qaguntak ugutak sinni edde xinta bicsan.

7 Adoytit yakkoonuh teyseqerrime maritte hinnay luulâ taamah eglaalik taama miraacissa maroh hinnay awlaytit ukummô mododuh seeco aban.

8 Ukummo mododul geytime taama miraacissa maro, lowsis maro kee geeri nali maroora dooroonuh 3 adoyta le dorsissa maro dooran.

9 Tayyaaqek way cubbussok ugutma abak maysaqarrah im kee saami mangaa kee melleb akak faaticisan.

10 Luulâ taamah eglah migaq kee sugmenta xayyoysak mododul akah faaticisan innah aban

11 Luulâ taamah egla sandug elle hayta banki faaticisan.

2) አባል ለመሆን ጥያቄ ላቀረቡ እና ለሌሎች ግለሰቦች ወይም ኅብረት ሥራ ማህበራት መረጃ ይሰጣል፣ ግንዛቤ ይፈጥራል፣

3) አባል ለመሆን ፍላጎት ያላቸውንና ፈቃደኛ የሆኑትን ግለሰቦች ወይም ኅብረት ሥራ ማህበራት ይመዘግባል፣

4) የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ አዋጭነት ጥናት ያካሂዳል፣

5) ከ3-5 ዓመት ኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚመራበት የንግድ ሥራ ዕቅድ ያዘጋጃል፣ ያፀድቃል፣

6) አግባብ ያለው ባለስልጣን ባዘጋጀው ሞዴል መተዳደሪያ ደንብ መሠረት ረቂቅ መተዳደሪያ ደንብ ያዘጋጃል፣

7) አባል ለመሆን የተመዘገቡ ግለሰቦችን ወይም የኅብረት ሥራ ማህበራት የስራ አመራር ኮሚቴ ወይም ተወካዮችን ለምስረታ ጉባኤ ስብሰባ ይጠራል፤

8) በምስረታ ጉባኤው ላይ ከተገኙት መካከል የስራ አመራር ኮሚቴ፣ የቁጥጥር ኮሚቴ እና ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴዎችን ለመምረጥ ሶስት አባላትን የያዘ አስመራጭ ኮሚቴ ያስመርጣል፤

9) የአዋጭነት ጥናት መነሻ በማድረግ የመመዝገቢያ እና የዕጣ መጠንና ዋጋ በጉባኤ ያፀድቃል፣

10) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስምና አድራሻ መነሻ በማቅረብ በጉባኤው እንዲሰየም በማድረግ ያፀድቃል፣

11) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ገንዘብ የሚቀመጥበት የሂሳብ አካውንት የሚከፈትበትን ባንክ ያስወስናል፣

12. Gabat leh yan tayyaaqek way cubbusso, kabxah ekraaro, amolladi mododul faaticisen edde xinta, guumaa kee geeri sanadwa doorimteh tan taama miraacissa marol hinnay borxil tabsan.
13. Ukummo taamah cato yakke maalu gorrisan.
14. Luulâ taamah eglaalih liigih amolladi modod gexsoonuh fooci bicitte aban.
15. Baaxô caddol xissiimah yan liigih adoytiinuh baaxol enni itta luulâ taamah eglaalih inkih rettimat seeco aban.

15. Ukummo modod gexsoonuh adoytiitih takke seeco

1) Wagiita doolat xagar a maasayyak 13 kee 14 muddunteemik ugutak ukummo maro bici abtootak gaba kalteek lakal 15 ayroh addat adoytiinuh tunkuttube marittee hinnay awlaytit elle geytimak ukummo modod seecaanam faxximta.

2) Rakiibo luulâ taamah eglah xaquk xissiimiyyi essero xayyoysse marittek sidicayto gaba takkem mododul geytimtam faxximta.

3) Luulâ taamah eglaalih yuniyun kee federeshin xisoonuh essero xayyosse eglaalih awlaytiitik sidicayto gaba ukummô mododul geytimtam faxximta.

12) በእጁ የሚገኙትን የአዋጭነት ጥናት፣ የንግድ ሥራ ዕቅድ፣ በጠቅላላ ጉባዔ የፀደቀ መተዳደሪያ ደንብ፣ ቃለ-ጉባዔ እና ሌሎች ሰነዶች ለተመረጡ የኅብረት ሥራ ማህበሩ የስራ አመራር ኮሚቴ/ቦርድ ያስረክባል፣

13) ለምስረታው የሚውል ፈንድ የማፈላለግ ሥራ ያከናውናል፣

14) የኅብረት ሥራ ሊግ አገራዊ ጉባዔ ለማካሄድ ቅደመ ዝግጅት ያደርጋሉ፣

15) በአገር አቀፍ ደረጃ ለሚደራጀው የኅብረት ሥራ ሊግ በአገሪቱ ለሚገኙ ሁሉም ኅብረት ሥራ ማህበራት የአባልነት ጥሪ በተለያዩ መገናኛ ብዙሃን እንዲደርሳቸው ያደርጋል፣

15. የምስረታ ጉባኤ ማካሄድ አባላትን ስለመጥራት

1) አግባብ ያለው ባለስልጣን በዚህ አንቀጽአንቀፅ 13 እና 14 በተደነገገው መሠረት መስራች ኮሚቴ የቅድመ ዝግጅት ስራውን እንዳጠናቀቀ በአምስት የሥራ ቀናት ጊዜ ውስጥ በአባልነት የተመዘገቡት ግለሰቦች ወይም ተወካዮች በተገኙበት የምስረታ ጉባኤ ስብሰባ መጥራት አለበት፡፡

2) በመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የመደራጀት ጥያቄ ያቀረቡ ግለሰቦች ቢያንስ 2/3ኛ የሚሆኑት በሚካሄደው የመስራች አባላት ስብሰባ ላይ መገኘት አለባቸው፡፡

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን እና የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለመመስረት ለአባልነት ጥያቄ ያቀረቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ተወካዮች ቢያንስ 2/3ኛው በሚካሄደው የመስራች አባላት ስብሰባ ላይ መገኘት አለባቸው፡፡

4. Ukummô mododul tatrusan edde cabooba guumal nagay yabbixeenim faxximta.

4. Ukummô mododul wagiita reedantih awlayti geytimam faxximta.

16. Ukummô mododul margaqa akak tatruseh meqe caagiida

1 Ukummô mododul xayyoowak edde caboo kee faatica elle aceeh meqe caagiida ciggiltam teeti:-

a) Luulâ taamah eglah qaynat
b) Tayyaaqek way cubbusso
c) Kabxah ekraaro
d) Edde xin madqa
e) Elle taamitan aracih maadih baxxaqqa
f) Luulâ taamah eglah migaq muggaaqissoo kee asta
g) Taama miraacissa maro, lowsis maroo kee geeri nali maroorah dooro
h. Edde yayseqerren maalih ixxu yargiqeenimi
i. Saami kappital limoh xayyoysan yekeesen saamih manga, inki saamih melleb temlemme saamitteh ixxu, qahdil tan saamitteh ixxu kee saamitte inkih eylemmi heenih edde bakan uddur yargiqen.

4) በመሥራች ስብሰባው ላይ የሚተላለፉ ውሳኔዎችን በቃለ-ጉባዔ በአግባቡ መያዝ አለበት፡፡

5) በመስራች ሰብሰባው ላይ አግባብ ያለው ባለስልጣን ተወካይ ሊገኝ ይገባል፡፡

16. በመስራች ጉባኤ ላይ ውሳኔ የሚሰጥባቸው ጉዳዮች

1) በምሥረታ ጉባዔ ላይ ቀርበው የሚወሰኑና የሚጸድቁ ጉዳዮች የሚከተሉትን ያካትታል፤

ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት
ለ) አዋጭነት ጥናት፣
ሐ) የንግድ ሥራ ዕቅድ፣
መ) የመተዳደሪያ ደንብ፣
ሠ) ስራውን የሚያከናውንበት ክልል ወይም ቦታ ወሰንና መግለጫ፣
ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስም ስያሜ እና አርማ፣
ሰ) የስራ አመራር ኮሚቴ፣ የቁጥጥር ኮሚቴ እና ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴዎችን ምርጫ፣
ሸ) መመዝገቢያ የገንዘብ መጠን ማስወሰን፣
ቀ) የዕጣ ካፒታል ለሽያጭ የተወሰነ የዕጣ ብዛት፣ የአንድ ዕጣ ዋጋ፣ የተሸጠ ዕጣ መጠን፣ ቃል የተገባ ዕጣ ብዛት እና ዕጣው ተሸጦ የሚያልቅበት ጊዜ ማስወሰን፣

j. Geeri raceynak geytime kappitaalih ixxu

2 Ukummô mododih seeco kulli mari akah yaabbe innah rettimat tatrusaanama.

3 Too mododul wagiita doolat xagar kee geeri xagoora geytimtam faxximta. Takkay ikkal tatrusan edde caboobal xongolo malon.

4 Ta maasayyak 16 nali maasayyak (3) ugutak mododul tatrusan egla wagitta edde cabooba yaakumik ciggiilul guumal yabbixeenim faxximta.

5 Mododul wagiita reeda li amoh geytimak mihrat qokol yaceem faxximta.

17) Rakiibo luulâ taamah egla elle xisan inna

1 Luulâ taamah eglaalih kukti ixximak 985/2009 maasayyak 24 nali maasayyak(1) madqeenim elle anuk ummaan Etypoyayti luulâ taamah eglah xissiimam xiqah

2 Ta maasayyak 17 nali maasayyak (1) warseenim elle anuk Etyopiyak irol sigoh tan maritte awlaytiitil xissiimaanam ma duudan.

3 Ukummoh adoytit xayyoyse assabalta yukkuqe reedanti 15 ayroh addat ukummoh adoytit koboxuh seecele.

በ) ከሌላ ምንጭ የተገኘ የካፒታል መጠን፣

2) የምስረታ ጉባኤ ጥሪ ለሁሉም ሊደርስ በሚያስችል የማስታወቂያ መንገዶችን በመጠቀም እንዲተላለፍ መደረግ አለበት፡፡

3) በጉባኤው ላይ የሚመለከታቸው መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ አካላት እንዲገኙ ሊደረግ ይችላል፡፡ ሆኖም ግን በሚተላለፈው ውሳኔ ላይ ድምፅ መስጠት አይችሉም፡፡

4) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 16 ንዑስ አንቀፅ (3) በተጠቀሰው መሰረት በጉባኤው ላይ የሚተላለፉ የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሚመለከቱ ውሳኔዎችን በቅደም ተከተላቸው በቃለ-ጉባዔ በአግባቡ መያዝ አለበት፡፡

5) በመስራች ጉባዔ ላይ አግባብ ያለው ባለስልጣን በአካል በጉባዔው ላይ ተገኝቶ ሙያዊ ድጋፍ ይሰጣል፡፡

17. የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር አደረጃጀት

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 24 ንዑስ አንቀፅ (1) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ኢትዮጵያዊ በኅብረት ሥራ ማህበር መደራጀት ይችላል፡፡

2) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 17 ንዑስ አንቀጽ (1) የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ዜግነታቸው ከኢትዮጵያ ውጭ የሆኑ ሰዎች በውክልና ሊደራጁ አይችልም፡፡

3) የመስራች አባላት ያቀረቡትን ማመልከቻ የተቀበለው ባለስልጣን በ15 ቀን ጊዜ ውስጥ የመስራች አባላት ስበሰባ ይጠራል፡፡

4 Ukummô maroh taamaa kee qaaqa ta maasayyak 14 nali maasayyak(1-15) elle tan innal akkele.

5 Ukummô maroh adoytit keenih yeceen taamaa kee qaaqa yugdubeeniik lakal luulâ taamah eglah yankuttuboonuh wagiitah yan doolat xagarah essero kutbel xayyoysan.

6 Luulâ taamah eglah yaysaqarramuh assabalta yukkuqe reedali 5 ayroh addat adda wagga heeh yayseqerrem faxximta.

7 Wagiita xagar 5 ayroh addat fokkaqqa heeh gacsa aceeweek sabab roorissi heeh essere xagarah gacsam faxximta.

8 5 ayroh addat tu elle gacseweenik luulâ taamah egla yeyseqeerreenim diqsitak(loowimak) edde xintaa kee taamah ekraarol tanim taamitam xiqah.

9 Wagiita doolat xagar luula taamah eglah essero kutbeh kaa gufte ayrook xabba haanamaay eyseqerrimmi iyyam fan ceelah yan mihrat qokol yaceem faxximta.

10 Sitta celta abinitte abta rakiibo luulâ taamah eglaali inki taamâ rakaakayal xissimtam maxiqta, cubbusol inkitto yakkeenim faxximta.

4) የመስራች ኮሚቴ ተግባርና ሃላፊነት በተመለከተ በዚህ አንቀጽአንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ (1-15) መሰረት ይሆናል፡፡

5) የመስራች ኮሚቴ አባላት የተሰጣቸውን ተግባርና ሃላፊነት ካከናወኑ በኋላ በኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲመዘገብላቸው ጥያቄውን በጽሁፍ አግባብ ላለው ባለስልጣን ማቅረብ ኖርባቸዋል፣

6) የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲመዘገብ ማመልከቻውን የተቀበለው አግባብ ለው ባለስልጣንም ጥያቄቸውን በ5 ቀን ውስጥ መርምሮ መመዝገብ ይኖርበታል፣

7) አግባብ ያለው ባለስልጣን በ5 ቀን ውስጥ መርምሮ ያልተመዘገቡበትን ምክንያት ዘርዝሮ ጥያቄ ላቀረቡት መልስ መስጠት አለበት፣

8) በ5 ቀናት ጊዜ ውስጥ የኅብረት ሥራ ማህበር ሆኖ ያልተመዘገበ መሆኑ በጽሁፍ ካልተገለፀ የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንደተመዘገበ ተቆጥሮ መተዳደሪያ ደንቡ እና የሥራ እቅዱ ላይ ያስፈራቸውን ስራዎች መስራት ይችላል፡፡

9) አግባብ ያለው ባለስልጣን የኅብረት ሥራ ማህበሩ ጥያቄ በጽሑፍ ከደረሰበት ጊዜ ጀምሮ እስከሚመዘገብበት ጊዜ ድረስ ተገቢውን የሙያ ድጋፍ መስጠት አለበት፣

10) ተመሳሳይ ተግባራትን የሚያከናውኑ መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በአንድ የሥራ ክልል መቋቋም አይችሉም፡፡ ሆነውም ከተገኙ በጥናት ላይ በመመስረት ማዋኸድ ይኖርበታል፡፡

11 Doolatat, kee doolat akke sinni makaadoodah addal kibi saaqat taamita ummaan taameyni murti amrutuk adoytit saanih edde tangale luulâ taamah eglaalit xissiimam maxiqa.

11) በመንግስት እና መንግስታዊ ባልሆኑ ተቋማት ውስጥ ሙሉ የስራ ሰዓት የሚሰራ ማንኛውም ሰራተኛ ምርት በማምረት አባላት በቀጥታ በሚሳተፉባቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ መደራጀት አይችልም፡፡

12 Luulâ taamah eglah adoytit sittalluk abta murti hinnay ayfaafay macwa taamat saanih edde yangalen luulâ taamah eglaalit yengele ummaan adoyti isi aftok sinam tamliseh tamsiisam maduuda.

12) የኅብረት ሥራ ማህበር አባላት በጋራ ሆነው ምርት በማምረት ወይም አገልግሎት በመስጠት በቀጥታ በሚሳተፉባቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ላይ የተደራጀ ማንኛውም አባል በምትኩ ሌላ ሰው ቀጥሮ ማሰራት አይችልም፡፡

13 Inki buxah mari dibuk adoytiitih edde yan luulâ taamah egla xissimtam madudda

13) በአንድ የቤተሰብ አባላትን ብቻ በአባልነት በመያዝ የኅብረት ሥራ ማህበር መደራጀት አይቻልም፡፡

14 Sayyo hinnay qunxaaneyta hinnay erkenna leela loonuh yanin taqabik ugutak sinni taqabi yafgadoonuh, baxaabaxsa le langittel dubuk xissiimaanam duudaanah

14) ሴቶች ወይም ወጣቶች ወይም አካል ጉዳተኞች ከሚሰሩት ልዩ የሥራ ባህሪ በመነሳት ችግሮቻቸውን ለመፍታት በማህበራዊና የኢኮኖሚ አዋጭነት ጥናት መሠረት በማድረግ በተለያዩ የስራ ዘርፎች በፍላጎታቸው ለብቻቸው ሊደራጁ ይችላል፡፡

15 Rakiibo luulâ taamah taameyni, adoytiini dirkik yewqek tamloh edde yan luula taamah eglah adoyta yakku xiqah. Takkay ikkal faxxe maroh adoytah madoorima. Maroh adoytah doorimek taameynah maraaqa(woo taama cabah).

15) የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የቅጥር ሠራተኛ የሆነ ማንኛውም ሰው የሚጠበቅበትን የአባልነት ግዴታ በመወጣት በተቀጠረበት የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ አባል መሆን ይችላል፡፡ ሆኖም በማንኛውም የኮሚቴ አባልነት መመረጥ አይችልም፤ በኮሚቴ አባልነት ከተመረጠ ሠራተኛነቱን ይለቃል፡፡

16 Ummaan tamloh taamita taameyni amoh elle geytimam xiqe waa luulâ taamah eglah adoyta yakkem maduuda.

16) ማንኛውም የቅጥር ሠራተኛ በአካል ሊሳተፍ በማይችልባቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ አባል መሆን አይችልም፡፡

18) Luulâ taamah eglaalik yuniyon elle xissiima inna

1 Luulâ taamah eglah kuktak 985/2009 maasayyak 14 mudeenim elle anuk sitta celta abtootaa kee madma leh tan nammay akkiiy nammayak biso takke rakiibo luulâ taamah eglaali ayyuntiinoo kee maddur tayyaaqek way cubbusso kak diggossu heenih luulâ taamah yuniyonuh xissiimaanam duudaanah.

2 Luulâ taamah eglaalih yuniyon xissiimuh ciggiltam kibbimtam faxximta.

a) Amolladi mododul faaticimte baxsale edde caboy xiso fayxih essero xayyowtam faxximta

b) Nammay akkiy wohuk biso takke luulâ taamah eglaali tangalem faxximta.

c) Ken kabxa fayya ittuh, kaxxa kappital esserta investimenti madma yaafoonu xiqaanam taybulle cubbussot diggoysaanama.

d) Cubbussol baxissi(ismitti) heen taqbittey dibuk dibuk amo akak koraanam xiqewaana tanim diggoysaanama.

18. የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን አደረጃጀት፣

1) በኅብረት ሥራ ማህበራ አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 14 የተደነገገው እንተጠበቀ ሆኖ ተመሳሳይ ተግባርና ዓላማ ያላቸው ከሁለት በላይ የሆኑ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ኢኮኖሚያዊ አዋጭነቱን በማረጋገጥ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን ማደራጀት ይችላሉ፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን ለማደራጀት የሚከተሉት ማሟላት አለባቸው፤

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የመደራጀት የፍላጎት ጥያቄ መቅረብ አለበት፣

ለ) ሁለት እና ከዚያ በላይ የሆኑ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚደራጁ መሆን ይገባቸዋል፣

ሐ) ቢዝነሳቸውን ለማላቅ ወይም ከፍተኛ ካፒታል የሚጠይቁ ዘመናዊ ኢንቨስትመንት ዓላማ ለማሳካት ስለመቻላቸው በአዋጭነት ጥናት ማረጋገጥ አለበት፣

መ) በጥናት የተለዩ ከመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት አቅም በላይ የሆኑ ችግሮች መኖራቸውን መረጋገጥ አለበት፣

e) Rakiibo luulâ taamah eglaali kulli egla keenik amolladi kappitaalak %25 gaba yakke saami xaamoonu labbat loonum faxximta.

f) Sitta celta taamaa kee madma le rakiibo luulâ taamah eglaali yakkeenim faxximta.

g) Luulâ taamah kuktal, xissiimeeh wagiita doolat xagar eyseqerri heeh, madqa xagar kinniimih mamaxxagah sumaq warkat lem faxximta

h) Luulâ taamah eglaalih yuniyonih adoyta takkem xissimtay sidiica karma le egla takkem faxximta.

i) Luulâ taamah kukta, madqaa kee ta maasayyak adoytiinu ascassuk tewqe madqa kibtah tan luulah egla tekkek yuniyon adoyta takku xiqtah.

3. Ta maasayyak 16 nali maasayyak(2)(a-i) ugutak luulâ taamah eglaalih yuniyonih fayxi elle xayyossen wagiita doolat xagar afal elle ken tayyaaqek waytam cubbusam faxximta

4. Sitta celta madmaa kee abto le nammay kee wohuk daga takke luulâ taamah eglaali yuniyonuh xissiimam duudaanam.

ሠ) መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት እያንዳንዳቸው ከጠቅላላ ካፒታላቸው 25 በመቶ ያህል ዕጣ ለመግዛት ፈቃደኛ መሆን አለባቸው፡፡

ረ) ተመሣሣይ ዓላማና ተግባር ያላቸው መሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት መሆን አለባቸው፣

ሰ) በኅብረት ሥራ አዋጅ የተደራጁ እና አግባብ ባለው ባለሥልጣን ተመዘገበው ሕጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ያገኙ መሆን አለባቸው፣

ሸ) በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየን አባል የሚሆን ኅብረት ሥራ ማህበር ከተመሠረተ ሦስት ዓመት የሞላው መሆን አለበት፡፡

ቀ) የኅብረት ሥራ አዋጅ፣ ደንብና በዚህ አንቀጽአባልነትን አስመልክቶ የወጣውን ድንጋጌ የሚያሟላ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ከሆነ በአባልነት ሊታቀፍ ይችላሉ፡፡

3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 16 በንዑስ አንቀፅ 2 (ከሀ-ሸ) በተደነገገው መሠረት በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ለመደራጀት የፍላጎት ጥያቄ ሲቀርብለት አግባብ ያለው ባለስልጣን ከምስረታው አስቀድሞ የአዋጪነት ጥናት በማካሄድ ማረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

4) ተመሳሳይ ዓላማና ተግባር የሚያከናውኑ ሁለትና ከዚያ በላይ የሆኑ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን መደራጀት ይችላሉ፡፡

5. Luulâ taamah eglaali yuniyon yakkoonuh labbat leh tan rakiibo luulâ taamah eglak amolladi modod baxsa le edde caboy taturte faaticisaanam faxximta. Amolladi mododuk baxsa le edde caboh guumi yuniyon maysaqarrah yamaate waqdi wagiita doolat xagarah xayyoowam faxximta.
6. Luulâ taamah eglaalih yuniyonuk labbat le eglaalih amolladi mododih baxsa le edde cabo tatrusak sittalluk wagiita doolat xagaral xissiimiyyi fayxi kutbeh xayyoysan.
7. Xisoh essero edde xayyowte 10 ayroh addat wagiita doolat xagar eglaalik taama miraacissa maroh seecak xissiimuwa yuniyonih bica abta 3-7 adoytit le ukummo maro dorsiisa. Maroh adoytit elle dooran gutti ta maasayyak 12 nali maasayyak 1,2,3 elle tan innal akkele.
8. Doorimte ukummo maro wagiita doolat xagar luk gacak yuniyon bicak gaba kalan waqdi yuniyon xisoh amolladi modod seecan.
9. Ukummô modod yuniyonuk miraacinni borxi kee geeri maroh adoytit dooran. Luulâ taamah eglah yuniyonik ekraaro, edde xin madqa faaticisan. Egla xissimtem numma takke.

5) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን ለመመስረት ፈቃደኛ የሆኑ መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት ጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ መፅደቅ አለበት፡፡ የጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔም በቃለ-ጉበኤ ዩኒዩኑ ለምዝገባ በሚቀርብበት ወቅት አግባብ ላለው ባለስልጣን መቅረብ አለበት፣

6) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ፈቃደኛ የሆኑ መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት የጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ካሳለፉ በኃላ በጋራ አግባብ ላለው ባለስልጣን የመደራጀት ጥያቄያቸውን በጽሑፍ ያቀርባሉ፣

7) የመደራጀት ጥያቄው በደረሰው በ10 ቀናት ውስጥ አግባብ ያለው ባለስልጣን የመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራትን የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላትን በመጥራት ስለሚመሰረተው ዩኒዩን ቅድመ ዝግጂት የሚያደርጉ ከ3-7 አባላትን የያዘ መስራች ኮሚቴ ያስመርጣል፡፡ የኮሚቴ አባላት አመራረጥ በዚህ አንቀጽአንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ 1፣ 2 እና 3 መሰረት ይሆናል፡፡

8) የተመረጠው መስራች ኮሚቴም አግባብ ካለው ባለስልጣን ጋር በመሆን የዩኒዩኑን ቅድመ ምስረታ ተግባራትን ካጠናቀቀ በኃላ የዩኒዩኑን መስራች ጠቅላላ ጉባኤ ይጠራል፣

9) በመስራች ጉባኤውም የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን አመራር ቦርድና ሌሎች የኮሚቴ አባላት ይመረጣሉ፤ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩኑ እቅድ፣ መተዳደሪያ ደንብ ፀድቆ የማህበሩ ምስረታ እውን ይሆናል፡፡

10. Xissime yuniyonih borxi miraacinnih gabat aysaqarri essero wagiita xagarah xayyowta.
11. Yuniyon xissiimeek geera yuniyon luk sitta celta fayxii leeh, yuniyon madma tukkuqe geeri luulâ taamah egla luulâ taamah adoyta takku xiqtah.
12. Inki taama rakaakayal sitta celta madma kee abto le inki luulâ taamah eglah yuniyonik biso xissimtam ma duudumta.

10) በተመሰረተው ዩኒዩን የሥራ አመራር ቦርድ አማካኝነት የምዝገባ ጥያቄ አግባብ ላለው ባለስልጣን ይቀርባል፡፡

11) ዩኒዬኑ ከተመሰረተ በኃላ ከዩኒዬኑ ጋር ተመሳሳይ ፍላጎት ያለውና የዩኒዬኑን ዓላማ የተቀበለ ሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር አባል መሆን ይችላል፣

12) በአንድ የሥራ ክልል ተመሳሳይ አላማና ተግባር ላይ የተሰማሩ ከአንድ በላይ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን ማቋቋም አይቻልም፡፡

19) Luula taamah eglaalih federeshin elle xissiima inna

1 Luulâ taamah eglaalih kuktik ixximak 985/2009 maasayyak 15 madqimtem elle anuk luulâ taamah eglaalih federeshin nammay kee wohuk biso takke sitta celta taamaa kee madma le yuniyonwak xissiima.

2 Luulâ taamah eglaalih federeshinih xissimtam faxxa luulâ taamah eglaalih yuniyonwa ciggiltam kibtam faxximta.

19. የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን አደረጃጀት

1) በኅብረት ሥራ ማህበራ አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 15 የተደነገገው እንተጠበቀ ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ሁለትና ከዚያ በላይ በሆኑ ተመሳሳይ ተግባርና ዓላማ ባላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬኖች ይደራጃል፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለማደራጀት ፍላጎት ያላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬኖች የሚከተሉትን ማሟላት አለባቸው፤

a) Amolladi mododittel tatrusen baxsa le edde caboy faaticiseenih iyyay xisso fayxih esseroh assabalta
b) Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa kulli mari leh yan kappitaal %30 gaba takke saami xaamuh labbat loonum qaddoysa warkat loonum faxximta.
c) Sitta celta madmaa kee abto loonum keenik qaddossa qokol warkat ken yeyseqerre xagarak yaallen.
d) Luulâ taamah kuktal xissiimeeh wagiita doolat xagarak madqa numiinoh diggoosih sumaq warkat leh iyya.
e) Luulâ taamah egla xissimtay 3 liggida lem faxximta.
f) Xiqtô caddoh diggos kee mamaxxagah magdoodal aqayyarimmi iyyeh fanafani kee fayya le caddo geeh iyya.
g) Luulâ taamah eglaalih kuktak, madqaa kee ta maasayyak adoytiinu wagsiisak tewqe madqa kiban ken tekkek.
h) Federeshin adoytah yan yuniyonit adoytah anewaa sitta celta madma kee taamah bagul yan rakiibo luulah taamah egla.

3. Luulâ taamah federeshin xisoonuh oggolte yuniyonitte kee rakiiboh eglaali fayxiy amolladi mododul faaticiseeni wagiita doolat xagarah xayyoysaanama.

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤዎቻቸው ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የመደራጀት የፍላጎት ማመልከቻ ጥያቄ፣

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች እያንዳንዳቸው ከጠቅላላ ካፒታላቸው 30 በመቶ ያህል ዕጣ ለመግዛት ፈቃደኛ መሆናቸውን የሚገልፅ ደብዳቤ፣

ሐ) ተመሣሣይ ዓላማና ተግባር ላይ የተሰመሩ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬኖች ስለመሆናቸው የሚገልፅ ከመዘገባቸው አካል የድጋፍ ደብዳቤ፣

መ) በኅብረት ሥራ አዋጅ የተደራጁ እና አግባብ ባለው ባለሥልጣን ተመዘገበው ሕጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ያገኙ፣

ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከተመሠረተ ሦስት ዓመት የሞላው፣

ረ) በብቃት ደረጃ ማረጋገጫ እና ዕውቅና አሰጣጥ መመዘኛ መስፈርት ተመዝኖ መካከለኛ እና ከዚያ በላይ ደረጃ ያገኘ፣ 16

ሰ) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ፣ ደንብና በዚህ አንቀጽአባልነትን አስመልክቶ የወጣውን ድንጋጌ የሚያሟላ ከሆነ፣

ሰ) የፌዴሬሽኑ አባል በሆነ ዩኒዬን አባል ያልሆነ ተመሳሳይ ዓላማና ተግባር ላይ የተሰማሩ መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር፣

3) የኅብረት ሥራ ፌዴሬሽን ለመመስረት ፈቃደኛ የሆኑ ዩኒዬኖችና መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ፈቃደኝነታቸው በቅድሚያ በጠቅላላ ጉባኤዎቻቸው ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የመደራጀት የፍላጎት ጥያቄ አግባብ ላለው ባለስልጣን መቅረብ አለበት፣

4. Luulâ taamah eglaalih federeshinih xisoh essero xayyoyta waqdi wagiitah yanxagar yuniyonwâ qaawek beso tekkem tanik waytam asmatuk, woh abaanam ken tayyaaqek waytam cubbussot diggoysam faxximta.
5. Wagiitah yan doolat xagar xisoh esser edde xayyoowe 5 ayroh addat woo eglaalik taama miraacissa borxi seecak federeshin xisoh bica massosso 3-7 takke adoytit le ukummô maro dorsiisa.
6. Luulâ taamah yuniyonwah xiqtok biso takke abinitte tanim cubbussol yasmite waqdi wagiita doolat xagar ken fayxik ugutak luulâ taamah eglaalih federeshin xissiimay iyyam xiqah. Xissiimiyyi gexso luulâ taamah eglaalih yuniyon elle xissiime maasayyak 18 gurral akkele.
7. Wagiitah yan doolat xagar ayyuntiinoo kee maddur ugxeexa kattu xiqtam ah ken tayyaqem kinnim asmatuk rakaakayal takku federal caddol ken xisam xiqah. Takkay ikkah rakaakay takku federal caddol xissimta luulâ taamah federeshinitte kulli luulâ taamah qaynatak inkittuk biso ma xissiima.

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለማደራጀት የፍላጎት ጥያቄ ሲቀርብለት አግባብ ላለው ባለስልጣን ከምስረታው አስቀድሞ ከኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን አቅም በላይ የሆኑ ችግሮች መኖራቸውን እና አዋጭነቱን ጥናት መረጋገጥ አለበት፣

5) አግባብ ያለው ባለስልጣን የመደራጀት ጥያቄ በደረሰው በ5 ቀናት ጊዜ ውስጥ የመስራች ኅብረት ሥራ ማህበራትን የሥራ አመራር ቦርድ በመጥረት ስለሚመሰረተው ፌዴሬሽን ቅድመ ዝግጂት የሚያደርጉ ከ3-7 የሚደርሱ አባላትን የያዘ የመስራች ኮሚቴ ያስመርጣል፡፡

6) ከኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬኖች አቅም በላይ የሆኑ ተግባራት መኖራቸውን በጥናት ሲያረጋግጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን በፍላጎት ላይ ተመስርቶ የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን እንዲደራጅ ሊያደርግ ይችላል፡፡ የአደረጃጀት ሂደትም በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን አመሰራረት አንቀጽ 18 መሰረት ይሆናል፣

7) አግባብ ያለው ባለስልጣን የማህበራዊ እና የኢኮኖሚ አዋጭነታቸውን መሰረት በማድረግ በክልልም ሆነ በአገር አቀፍ ደረጃ ሊያደራጃቸው ይችላል፡፡ ሆኖም በክልል ደረጃም ሆነ በፌዴራል ደረጃ የሚደራጁት የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽኖች ከየኅብረት ሥራ ማህበሩ አይነት ከአንድ በላይ ማደራጀት አይቻልም፡፡

8. Inki qaynatih taamah bagul tan inki federeshinik biso rakaakayal takku federal caddol ma xissimta. Taakay immay xissimta luulâ taamah eglaalih federeshinwa kulli luulâ taamah eglah qaynatak ugutak inkittu dubuk akkele.
9. Dariifal keenik yan gaddaa kee bagul akak yanin taamaa kee madmak ugutak loonuh yanin baxsa le qamalih sababah rakaakay caddol xissimte hinnay luulâ taamah eglaalih yuniyonih adoytit takkem duude wayte rakiibo luulâ taamah eglaali federalal hinnay rakaakay caddol xissiimeh yan luulâ taamah eglaalih federeshinik adoytiini dirkiika kibak adoyta yakkoonu xiqan.

8) ተመሳሳይ ተግባራ ላይ የተሰማሩ ከአንድ በላይ ፌዴሬሽን በክልል ወይም በፌዴራል ደረጃ ሊደራጁ አይችሉም፡፡ ሆኖም የሚደራጁት የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽኖች እንደየኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት አንድ ብቻ ይሆናል፡፡

9) በአካባቢያቸው ባለው ሀብት፣ በተሰማሩበት የስራ መስክና ዓላማ አንፃር ባላቸው ልዩ ባህሪ ምክንያት በክልል ደረጃ የተደራጁ ወይም በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን አባል መሆን ያልቻሉ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት በፌዴራል አልያም በክልል ደረጃ በተቋቋመው የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን የአባልነት ግዴታዎችን በማሟላት አባል ሊሆኑ ይችላሉ፡፡

20) Luulâ taamah eglaalih abtootaa kee qaaqa

1. Ummaan luulâ taamah egla kulli sidiica alsal kee liggidal amolladih taama gabbaaqu wagiita doolat xagarah xayyoysan. Gabbaaqi addatino elle tan cibta wagiita xagar bicsele.
2. Ummaan luulâ taamah egla liggidi ekraaro amolladi mododul faaticeseenik geera wagiita xagarah ruuban.

20. የኅብረት ሥራ ማህበራት ተግባርና ሃላፊነት

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በየሦስት ወሩና በአመት አጠቃላይ የሥራ ሪፖርት አግባብ ላለው ባለስልጣን ያቀርባል፡፡ የሪፖርቱ ይዘትና ቅፅ አግባብ ባለው ባለስልጣን በሚዘጋጀው መሠረት ይሆናል፡፡

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ዓማታዊ የሥራ ዕቅዱን በጠቅላላ ጉባኤ ካፀደቀ በኃላ አግባብ ላለው ባለስልጣን መላክ አለበት፣

3. Ummaan luulâ taamah egla amokradah amolladi modod seecek 15 ayrok afat kutbeh wagiita xagar taysixxigem faxximta.
4. Kulli luulâ taamah eglaalik reedal tan taama miraacissa maroh borxi adoytit sissin sababitteh taamak kateenik taama yeyseedeenik 5 ayroh addat yaysaqarre xagarah kutbel yaysixxigeenim faxximta.
5. Ummaan luulâ taamah egla qusubih miraacissa (borxi) doortek 3 ayroh addat wagiita doolat xagar akah yaaxigennah abaanam faxximta.
6. Madqal numiino xagar geyte luulâ taamah egla issi sugmentaa kee taama dariifa aallele.
7. Luulâ taamah egla sugmenta korissek 30 ayrok amagge wayta ayroorah addat wagiita doolat xagarah yaysixxigeenim faxximta. Geeri mari kaadu yaaxaguh rettimat yaysixxigeenim faxximta.
8. Ummaan luulah egla issi cisab iroh ooxiterit fokkaqtam faxxek afal elle wagiita doolat xagarih idini geytam faxximta.
9. Luulâ taamah eglaali adoytiitik murti kobxisak meqe qadaag akah geya innah abtam faxximta.
10. Adoyti murtitte kobxisak, nihir edde qagisak caddo keenik dacrisak, afeyna akak aymaaquk qadaagah xayyoysak ossotina melleb akah geyan innah aban.

3. ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አስቸኳይ የጠቅላላ ጉባኤውን ስብሰባ ከማድረጉ ከ15 ቀናት በፊት በጽሁፍ አግባብ ላለው ባለስልጣን ማሳወቅ አለበት፡፡

4) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሰልጣን ላይ ያሉ የሥራ አመራር ኮሚቴ (ቦርድ) አባላት በተለያዩ ምክንያቶች ከሥራ ቢወገዱ ወይም ቢያቋርጡ ከተወገዱበት ቀን አንስቶ በ5 ቀናት ውስጥ ለመዝጋቢው አካል በጽሁፍ ማሳወቅ አለበት፡፡

5) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አዲስ የሥራ አመራር ኮሚቴ (ቦርድ) በተመረጠ በ3 ቀናት ጊዜ ውስጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን መመረጣቸውን ማሳወቅ አለበት፡፡

6) ሕጋዊ ሰውነት ያገኛ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የራሱ የሆነ አድራሻና የሥራ ክልል ይኖረዋል፡፡

7) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ቋሚ አድራሻውን ሲለውጥ ከ30 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡ ሌሎችም እንዲያውቁት በሚዲያ ማሳወቅ አለበት፡፤

8) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ሂሳቡን በውጪ ኦዲተር ለማስመርመር ሲፈልግ አስቀድሞ አግባብ ያለውን ባለስልጣን ማስፈቀድ አለበት፣

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላትን ምርት በማሰባሰብ የተሻለ ገበያና ዋጋ እንዲያገኝ ማድረግ ይኖርበታል፣

10) የአባላትን ምርት በማሰባሰብ ወደተለያዩ ምርቶች በመለወጥ (እሴት በመጨመር) ደረጃቸውን ጠብቀውና ታሽገው በገበያ በማቅረብ ተጨማሪ ዋጋ እንዲያገኙ ማድረግ፣

11. Adoytit murti satqoh haysitak korissa tawwa itta masaaniq soolisak sinni murtih ossotina melleb ginaanama.
12. Baxaabaxsa le qasri satqooqa faxxiima uddurul faxximta mangal qeexal le mellebih adoytiitih xayyoysak, adoytit ossotina mawqok cataanama.
13. Adoytit murti dadlissa qasri teknolojik xalotwa gunnisak adoytit edde xoqoysimtuh barsaanama. Xayyoysaanama.
14. Baaxoh adda kee iro baaxoh masaaniqih takke maxxat meqe murti xayyoysoonuh adoytiitih qokol abaanama.
15. Adoytit tamrutuh faxaanah yanin satqooqa xaamitoonuh maali makaadoodallih yaaban luulâ taamah eglah kappitaalak abud yaceenimi.
16. Adoytit geyan murtik lon culot gital xoqoysimoonuh qedaddô qaada dadlisak qedaadissoh ayfaf yaceenimi
17. Adoytiitik murti dadlissa ammuntittel kusaq abak aydakaakan yaceen.

11) የአባላት ምርት በጥሬ እቃነት የሚጠቀሙ የተለያዩ አነስተኛና መካከለኛ ኢንዱስትሪዎችን በማቋቋም ለምርታቸው ተጨማሪ የገበያ ሁኔታ መፍጠር፣

12) የተለያዩ ዘመናዊ ግብዓቶችን በተገቢው ጊዜ፣ መጠን እንዲሁም ቦታ በተመጣጣኝ ዋጋ በማቅረብ በአባላት ላይ የሚደርሰውን ተጨማሪ ወጪ ማስቀረት፣

13) የአባላትን ምርትና ምርታማነት የሚያሳድጉ ዘመናዊ የቴክኖሎጂ ውጤቶችን ከተለያዩ ተቋማት በማፈላለግ አባላት እንዲጠቀሙባቸው ማስተዋወቅና ማቅረብ፣

14) ለሀገር ውስጥ ኢንዱስትሪና የውጪ ገበያ የሚሆን ጥራትና ደረጃውን የጠበቀ ምርት እንዲያመርቱ አስፈላጊውን ድጋፍ ማድረግ፣

15) አባላት ለማምረት የሚፈልጉትን የተለያዩ ግብዓቶች ገዝተው መጠቀም እንዲችሉ ከተለያዩ የገንዘብ ተቋማት ጋር በመደራደርና ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ካፒታል ብድር መስጠት፣

16) አባላት ከምርታቸው ከማያገኙት ገቢ በአግባቡ ሊጠቀሙ የማያስችላቸውን የቁጠባ ባህል ማሳደግና የቁጠባ አገልግሎት መስጠት፣

17) ለአባላት ምርትና ምርታማት ማደግ ወሳኝ የሆኑ ርዕሶች ላይ ጥናትና ምርምር ማድረግና ስልጠና መስጠት፣

18. Luulâ taamah eglaali adoytiitih ekistenshin ayfaf yaceen. Murti dadlisak baddaahisiyya daggoysan.

19. Luulâ taamah eglaali sinni dariifal gino gaddih dacayrii kee hanaawissot yangalen.

20. Luulâ taamah eglah addal ayfaf acee wayta ikoyta yastureenimih hangi yaceenimi.

21. Uddur elle tatre summitte luulâ taamah eglak maalu tabbixeemih taagah maddur biyak leemih taagah meqe taama dariifa ginnimtuh ken yastureenim hangi weewaytay.

22. Luulâ taamah eglaali lon xiqtok ugutak mekleh meqe meeri uddurul meklaanam faxximta.

23. Geeri abtoota luulâ taamah eglak edde xintal madqimele.

18) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለአባላት የኤክስቴሽን አገልግሎት በቀጣይነት ተደራሽ በማድረግ ምርትና ምርታማነትን በማሳደግና ብክነትን በመቀነስ ውጤታማ እንዲሆኑ መማድረግ፣

19) ኅብረት ሥራ ማህበራት በአከባቢ የተ ፈጥሮ ሀብት ጥበቃ እና እንክብካቤ ላይ የመሳተፍ፣

20) የኅብረት ሥራ ማህበራት አገልግሎት የማይሰጡ ንብረት አወጋገድ ጉዳይ ትኩረት ሊያገኝ ይገባል

21) ጊዜ ያለፈባቸው ኬሚካሎች የኅብረት ሥራ ማህበራትን ገንዘብ ስለሚይዝ፣ ኢኮኖሚያዊ ጉዳት ስላለው እና ምቹ የስራ ቦታን ለመፍጠር እንዲቻል አገልግሎት የማይሰጡ ንብረት አወጋገድ ጉዳይ በትኩረት ይሰራሉ፣

22) ኅብረት ሥራ ማህበራት እንደየ ሀብት መጠናቸው እና የስራ ባህርያቸው መሰረት መክፈል ያለባቸውን ግብር ወቅቱን ጠብቆ መክፈል አለባቸው፣

23) ሌሎች ተግባራት በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪ ደንብ ላይ በሚደነገገው መሰረት ይወሰናል፡፡

Siidoc heele exxa

Luulâ taamah eglaalih qaynoota, tayyaaqek waytâ cubbusso kabxah ekraaro kee edde xin madqa wagittaama

ክፍል ሦስት

የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች፣ አዋጭነት ጥናት፣ የንግድ ሥራ ዕቅድ እና የመተዳደሪያ ደንብ፤

21. Luulâ taamah eglaalih qaynoota

1. Ummaan luulâ taamah egla amrutiyya hinnay ayfaf tacayuh hinnay nammam sittat abtuh xissimtu xiqtah.

21. የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች፤

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የምርት ወይም የአገልግሎት መስጠት ወይም የምርትና የአገልግሎት መስጠት ተግባራትን አጣምሮ የሚያከናውን ሆኖ ሊደራጅ ይችላል፡፡

2. Buqre wag murtil taamittuh xissimta eglaalih qaynoota saq kee saqiimi maaqiddaa kee garbô xalu addat aallele.
3. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 2 tanim elle anuk saq kee saqiimi luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat le.

   a) Saqi aydorrih luulâ taamah egla
   b) Saqi gablusiyyih luulâ taamah egla
   c) Can kee canak tawqeemih murti abah luulâ taamah egla
   d) Kullum tamratô luulâ taamah egla
   e) Diidaali taydarro luulâ taamah egla
   f) Dorrahih aydorrih luulâ taamah egla
   g) Saqi maaqo tamrato luulâ taamah egla
   h) Zibax tamrato luulâ taamah egla

4. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 2 madqimtem elle anuk maaqiddi buqree kee garbok tawqe murtitteh luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

   a) Maaqiddi murtih luulâ taamah egla
   b) Cawad maymaggah murtih luulâ taamah egla
   c) Buni murtih luulâ taamah egla

2) በግብርና ነክ በማምረት ተግባራት ላይ የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የእንስሳትና የእንስሳት ተዋፅኦ፣ የሰብል እና የደን ውጤቶች የሚያካትት ይሆናል፤

3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 2 እንደተጠበቀ ሆኖ የእንስሳትና የእንስሳት ተዋፅኦ ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የእንስሳት እርባታ ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የእንስሳት ማደለብ ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሐ) የወተት እና የወተት ተዋጽኦ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

መ) የአሣ አስጋሪዎች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሠ) የንብ አናቢዎች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ረ) የዶሮ እርባታ ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሰ) የእንስሳት መኖ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሸ) የዝባድ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

4) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሰብል እና የደን ውጤቶች ኅብረት ሥራ ማህበር ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የሰብል አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የዘር ብዜት አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሐ) የቡና አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

d) Shenkora qaalih murti abah luulâ taamah egla

e) Caxaa xuwaa kee caxa mixi murtih luulâ taamah egla

f) Caxâ faaxu tamrute luulâ taamah egla

g) Camok kee qerto tamrute luulâ taamah egla

h) Efeq leeh daddoosih luulâ taamah egla

i) Garboo kee garbo xalih luula taamah egla

5. Tawwa ittaah fanti caddoh xissimta gasxisoo kee konistirakshin satqoo kee xalu tamrute luulâ taamah eglah qaynoota ciggiltam addat aallele.

a) Qaadal maqdin tamrute luulâ taamah egla

b) Gasxisoo kee konistirakshin uwwa tamrute luulâ taamah egla

6. Tawwa kee fanti caddol xissimta sanaaqat kee gabâ maqqaneh xalu tamrute luulah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

a) Shammaani abta luulâ taamah egla

b) Buxaa kee biiroh uwwa bicissa luulâ taamah egla

c) Kallak bicisan uwwih luulâ taamah egla

d) Saabun kee saytunan uwwih bicsih luulâ taamah egla

መ) የሸንኮራ አገዳ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሠ) የአትክልት እና ፍራፍሬ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ረ) የቅመማ ቅመም አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሰ) የዕጣን እና የዱር ሙጫ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ቀ)የመስኖ ልማት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሽ) የደን እና የደን ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

5) በአነስተኛና በመካከለኛ ደረጃ በሚደራጁ የግንባታ እና ኮንስትራክሽን ጥሬ ዕቃዎች እና ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የባህላዊ ማዕድን አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የግንባታና ኮንስትራክሽን ዕቃዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

6) በአነስተኛና በመካከለኛ ደረጃ የሚደራጁ የኢንዱስትሪ እና የዕደ ጥበብ ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የሽመና ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የቤት እና የቢሮ ዕቃዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሐ) የሸክላና የሸክላ ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

መ) ሣሙናና የፅዳት ዕቃዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

f) Bilaali bicsih luulâ taamah egla

7. Ayfaf acwah abtol xissimta luulâ taamah eglaalih qaynoota, xaamita luulâ taamah egla, maali qedaddoh kee abud luulâ taamah egla sigoh qarwah luulâ taamah egla, saytunan kee bilhadisso, buxal bicsen maaqoh, maaqô bicisso, barri korronti, merraytu kee baxaabaxsa le mihrat ayfaafayitteh qaynootat addat aallele.

8. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim anuk xaamita marih luula taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

   a) Makaadok ugutak xissimta xaamitah ayfaafayih luulâ taamah egla
   b) Dariifak ugutak xissimta xaamitah ayfaafayih luulâ taamah egla

9. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk maali qedaddoo kee abud luulâ taamah eglah qaynoota ciggiltam addat aallele.

   a) Makaadol qekitak xissimta maali qedaddoo kee abud luulâ taamah egla
   b) Dariifal qekitak xissimta maali qedaddoo kee abud luulâ taamah egla

10. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk sigo qarwah luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

ሠ) የጌጣጌጥ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

7) በአገልግሎት መስጠት ተግባር ላይ የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሸማቾች፣ የገንዘብ ቁጠባና ብድር፣ የመኖሪያ ቤቶች፣ የጽዳትና ውበት፣ የባልትና ባልትና ውጤቶች፣ የምግብ ዝግጅት፣ የገጠር ኤሌክትሪክ፣ የትራንስፖርት እና የልዩ ሙያ አገልግሎት ዓይነቶችን የሚያካትት ይሆናል፤

8) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የሸማቾች ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

   ሀ) ተቋሚን መሰረት አድርገው የሚደራጁ የሸማቾች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
   ለ) አከባቢን መሰራት አድርገው የሚደራጁ የሸማቾች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

9) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

   ሀ) ተቋሚን መሰረት አድርገው የሚደራጁ የገንዘብ ቁጠባና ብድር አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
   ለ) አከባቢን መሰራት አድርገው የሚደራጁ የገንዘብ ቁጠባና ብድር አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

10) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የመኖሪያ ቤቶች ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

a) Taameynit sigoh qarwah ayfaafayih luulâ taamah egla
b) Magaalah xiinâ sigoh qarwah ayfaafayih luulâ taamah egla
c) Barril xiinâ sigoh qarwah ayfaafayih luulâ taamah egla

11. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk saytunan kee bilqisiyyi luulâ taamah eglah qaynoota ciggiltam addat aallele.
a) Wasak kaltih ayfaafayih luulâ taamah egla
b) Makeynâ kaqayloh ayfaafayih luulâ taamah egla
c) Sari kaqayloh ayfaafayih luulâ taamah egla
d) Buxaaxii kee daalâ saytunaanih ayfaafayih luulâ taamah egla
e) Bilqissô saaloonih ayfaafayih luula taamah egla

12) Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk baxsa le mihratih ayfaafayih luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.
a) Buqre qanduu kee industry sittat taydudule baqat abtoh ayfaafayih luulâ taamah egla
b) Maaqo bicsiyyih ayfaafayih luulâ taamah egla

ሀ) የሠራተኞች የመኖሪያ ቤቶች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
ለ) የከተማ ነዋሪዎች የመኖሪያ ቤቶች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
ሐ) የገጠር ነዋሪዎች የመኖሪያ ቤቶች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

11) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የጽዳትና ውብት ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡
ሀ) የቆሻሻ ማንሳት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
ለ) የመኪና ዕጥበት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
ሐ) የአልባሳት ዕጥበት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
መ) የቤቶችና ግቢ ጽዳት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
ሠ) የውበት ሣሎን አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

12) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከተሉት የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊደራጅ ይችላል፡-
ሀ) የግብርናና የኢንዱስትሪ ጥሬ ዕቃን የሚያቀናብር የባልትና እና የባልትና ውጤቶች አግልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
ለ) የምግብ ዝግጅት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

c) Barri kooraanih ayfaafayih luulâ taamah egla

d) Merrayti ayfaafayih luulâ taamah egla

ሐ) የገጠር ኤሌክትሪክ አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

መ) የትራንስፖርት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

13. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk baxsa le mihratih ayfaafayih luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

a) Qaafiyat mihratih luulâ taamah egla

b) Cisab mixigwah ayfaafayih luulâ taamah egla

c) Barissoo kee aydakaakan mihrat leelah ayfaafayih luulâ taamah egla

d) Kooran qedebih mihrat leelah ayfaafayih luulâ taamah egla

e) Leê bamboh mihrat leelah ayfaafayih luulâ taamah egla

f) Qaklissoh ayfaafayih luulâ taamah egla

g) Acassaale mihratih ayfaafayih luulâ taamah egla

h) Gasxisoo kee orfaloh ayfaafayih luulâ taamah egla

i) Madqâ mihratih ayfaafayih luulâ taamah egla

13) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የልዩ ሙያ አገልግሎት ሰጪ ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የጤና ሙያ አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የሂሳብ አዋቂዎች አገልግሎት ኅብረት ስራ ማህበር፣

ሐ) የትምህርትና ሥልጠና ባለሙያዎች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

መ) የኤሌክትሪክ ጥገና ባለሙያዎች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሠ) የውሃ ቧንቧ ሥራ ባለሙያዎች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ረ) የማማከር አገልግሎት የኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሰ) የምህንድስና ሙያ አገልግሎት የኅብረት ስራ ማህበር፣

ሸ) የግንበኞች እና አናጺዎች አገልግሎት ኅብረት ስራ ማህበር፣

ቀ)የህግ ሙያ አገልግሎት የኅብረት ስራ ማህበር፣

14. Murtii kee ayfaafay acwah taamah bagul xissimta mangaafa buqre abah luulâ taamah eglaali addat allele.

14) በማምረትና አገልግሎት መስጠት ተግባር ላይ የሚደራጁ ሁለገብ የገበሬዎች የኅብረት ሥራ ማህበራትን የሚያካትት ይሆናል፡፡

15. Mangaafa luulâ taamah eglaali abtah tan mango abtootak addak ciggilta taamoomi edde tan:

a) Buqre taamoomi, kabxa taamoomii kee geeri taamoomi dadlisoonuh ken catoonuh adoytiitih abud ayfaf keenih gorrisak xayyoysaanama.

b) Yiysiisen buqre matteebannu hinnay cogda ilsiisoonuh adoytit fula le buqre murti akah geyan innah buqre satqooqa kee buqre silac xayyoysaanama

c) Luula taamah eglaalih gitaak adoytiitih nihir ossotina baahan. Murtii kee badaaqal nihir osisak qadaagal oobisan.

d) Luulâ taamah eglaalih adoytit sinni buqrek hinnay geeri taamoomik kabxak tawwa itta masnaqitte soolisak adoytiitik maddur arqo ginak mano keenik korsan.

e) Luulâ taamah eglaali adoytit qedaddo barisak, adoytit qaafiyat baritto barisak sabhalaalah yakke abud keenih abak taqbitte keenik yafgideenim xiqqimtah.

f) Sinni adoytiitih uwwitte xaamak qeedalle limoh keenit kalan.

15) ሁለገብ የኅብረት ሥራ ማህበራት ከሚያካናውኗቸው በርካታ ተግባራት መካከል የሚከተሉትን ዋና ዋና ተግባራት ይጠቀሳሉ፡-

ሀ) የግብርና ተግባራትን፣ የቢዝነስ ተግባራትን እና ሌሎች ሥራቸውን እንዲያሳድጉ ለመደገፍ ለአባላቱ ብድር አገልግሎት እንዲያገኙ በማፈላለግ ማቅረብ፣

ለ) የተሻሻለውን የግብርና ቴክኒክ ወይም ዘዴ በማበረታታት አባለት የላቀ የግብርና ምርት እንዲያገኙ የግብርና ግብዓቶችን እና የእርሻ መሳሪዎችን ማቅርብ፣

ሐ) በኅብረት ሥራ ማህበራት አማካይነት በአባላቱ በሚያመረቱት የግብርና ምርትና ሌሎች ሸቀጦች ላይ እሴት በመጨመር ግብይት ማካሄድ፣

መ) የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት ከእርሻቸው ወይም ሌሎች ተዛማጅ ሥራዎች፣ ተጨማሪ ንግድና አነስተኛና መካከለኛ ደረጃ ያላቸው ኢንዱስትሪዎችን በማቋቋም የአባላትን ኢኮኖሚያዊ ሁኔታ በማሻሻል የኑሮ ዘይቤዎቻቸውን ማጎልበት፣

ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የቁጠባ ባህል በማሳደግ፣ ለአባላት ጤናማነት፣ ትምህርት እና መዝናናት የሚሆኑ የብድር አገልግሎት ተደራሽ በማድረግ ችግራቸውን መፍታት ይችላሉ፣

ረ) ለአባሎቻቸው የተለያዩ እቃዎችን በተመጣጣኝ ዋጋ ገዝተው ያቅርቧቸዋል፣

g) Adoytit fanat yooboke kookaxaw (sittin way) yenek idoolinnal yafgiden.

16. Ummaan murti taamah bagul tan luulâ taamah eglah adoytit inkih saanih murti taamat sittalluk yangale mara yakkeenim faxximta.

17. Luulâ taamah eglaalih qaynoota wagittaamak ta maasayyak nali maasayyak 16 madqimtem elle anuk baxsale caalat luk xissiimiyyi esseroy xayyowtah iyya maddur kee ayyuntiinoh lon tuxiq cubbussol ismitti haan waqdi wagiitah yan doolat xagar baxsa le caalatal geeri langitteh luulâ taamah ken xisam duudah.

ሰ) በአባላት መካከል የተፈጠሩ አለመግባባቶችን በግልግል ዳኝነት እና ዳኝነት ለመፍታት ይሞከሩ፣

16) ማንኛውም በማምረት ሥራ ላይ የተሰማራ ኅብረት ሥራ ማህበር የሚያከናውናቸው ተግባራት ሁሉም አባላት በቀጥታ በጋራ ሆነው የማምረት ተግባራትን በአንድነት የሚፈፅሙ ሊሆን ይገባል፡፡

17) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ዓይነቶችን በተመለከተ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 16 የተደነገገው እንደጠጠበቀ ሆኖ የተለየ ባህሪ ኖራቸው የሚቀርቡ የእንደራጅ ጥያቄዎችን ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ አስፈላጊነታቸውን በጥናት በማረጋገጥ አግባብ ያለው ባለስልጣን በልዩ ሁኔታ በሌሎች ዘርፎች የኅብረት ሥራ ሊያደራጅ ይችላል፡፡

22. Luulâ taamah eglaalik yayyaaqek ayyaaqe waamih cubbusso gexsaanam wagitta

1 Ummaan luulâ taamah egla xissimtak afal tayyaaqe ayyaaqe waytam cubbusol asmite kal maxissimta.

2 Tayyaaqek ayyaaqe waytaamih cubbusso abtam wagiita doolat xagar xisah yan ukummô maroh adoytiiti

3. Too cubbusso dariifal luulâ taamah eglaali xisaanam maddur kee ayyuntiinno xoqoysik geysiisu xiqtam kee ayyuntak mano kortuh leh tan tuxiq yaybullem faxximta.

22. የኅብረት ሥራ ማህበራት የአዋጭነት ጥናት ማካሄድ

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አዋጭነቱ በጥናት ሳይረጋገጥ ማደራጀት አይቻልም፡፡

2) የአዋጭነት ጥናት አግባብ ባለው ባለስልጣን በሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ አባላት የሚጠና ይሆናል፡፡

3) በአካባቢው ኅብረት ሥራ ማህበራትን በማደራጀት ሊያስገኝ የሚችለውን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ጥቅም፣ የህብረተሰቡን አኗኗር እና ምቹ ሁኔታዎች የሚያሳይ መሆን አለበት፡፡

4. Yayyaaqek ayyaaqewaamih cubbusso abeeniik geera luulâ taamah egla xissimtay axcee kee ma xissimta axce yakkeenim yargiqeenim faxximta.

5. Ta maasayyak 22 nali maasayyak (2) ugutak yakkeh yan luulâ taamah eglah xisoh tayyaaqek matayyaaqâ cubbusso ciggilta ximmooma addat le.

   a) Adoytiini caalat
   b) Foocafan adoytit yakku waa maritte
   c) Dariifal yan gadda
   d) Luulâ taamah egla abtu wayta giffo giffo le abtoota
   e) Maddurol tayyaaqek waytam
   f) Dariifal murtii kee ayfaf caalat
   g) Adoytit murtii kee ayfaf maca ceelam
   h) Faxoot kee xayyos caalat
   i) Matteebannul yayyaaqek waytam
   j) Maalul yayyaaqek waytamih tura
   k) Qadaagâ caalatih tura

6. Ta maasayyak 22 nali maasayyak (2) ugutak gexsan luulâ taamah eglaalih yuniyon kee federeshin xisoonuh aban tayyaaqek matayyaaqâ cubbusso ciggiltam addat aallele.

4) ሊደራጅ የታሰበው ኅብረት ሥራ ማህበር አዋጭነቱ በጥናት በማረጋገጥ ኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲደራጅ ወይም እንዳይደራጅ መወሰን ይኖርበታል፡፡

5) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 22 ንዑስ አንቀፅ 2 መሠረት የሚካሄደው የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ለማደራጀት የሚደረግ የአዋጭነት ጥናት የሚከተሉትን ነጥቦች ያካትታል፤

   ሀ) የአባላትን ሁኔታ
   ለ) ወደፊት አባል ስለሚሆኑ ግለሰቦች
   ሐ) የአካባቢውን ሀብት
   መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያከናውናቸው ዋና ዋና ተግባራት
   ሠ) የኢኮኖሚ አዋጭነት ሁኔታ
   ረ) የአካባቢው የምርት እና የአገልግሎት ሁኔታ
   ሰ) የአባላትን ምርትና አገልግሎት ሁኔታ
   ሸ) የፍላጎት እና አቅርቦት ሁኔታ
   ቀ) የቴክኒክ አዋጭነት
   በ) የፋይናንስ አዋጭነት ትንበያ
   ተ) የገበያ ሁኔታ ትንተና

6) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 22 ንዑስ አንቀፅ 2 የሚካሄደው የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየንና ፌዴሬሽን ለማደራጀት የሚደረግ የአዋጭነት ጥናት የሚከተሉትን ነጥቦች ያካትታል፤

a) Adoytit caalata
b) Fooca fan adoytit takku wayta luulâ taamah eglaali wagitaama
c) Dariifal yan gadda
d) Luulâ taamah eglah gadda
e) Yangayyeh, maytanih tan ikoyta magoo kee kappitaala
f) Luulâ taamah egla taamittah giffo le abtoota
g) Maddur katuk yayyaaqek waytam (qadaaga)
h) Dariifal murtii kee ayfaf maca ceelam
i) Adoytiitih tan luulâ taamah eglaalih murtii kee ayfaafay maca ceelam
j) Faxoot kee xayyos maca ceelam
k) Matteebannul yayyaaqek waytam
l) Maali katuk yayyaaqek waytamih tura
m) Ayyuntiino xukko

ሀ) የአባላትን ሁኔታ
ለ) ወደፊት አባል ስለሚሆኑ ኅብረት ሥራ ማህበራት
ሐ) የአካባቢውን ሀብት
መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሀብት
ሠ) ተንቀሳቃሽ፣ ቋሚ ንብረት፣ ዕዳና ካፒታል
ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያከናውናቸው ዋና ዋና ተግባራት
ሰ) የኢኮኖሚ አዋጭነት (የገበያ ሁኔታ)
ሸ) የአካባቢው የምርት እና የአገልግሎት ሁኔታ
ቀ) የአባል ኅብረት ሥራ ማህበራት ምርትና አገልግሎት ሁኔታ
በ) የፍላጎት እና አቅርቦት ሁኔታ
ተ) የቴክኒክ አዋጭነት
ቸ) የፋይናንስ አዋጭነት ትንበያ
ነ) የማህበራዊ ተጽኢኖ

23. Luulâ taamah eglaalik kabxa taamah ekraaroh bica wagittaama

1. Luulâ taamah eglak kabxâ taamah ekraaro ukummô maroh gabat bicta. Takkay ikkal kabxa taamah ekraaro bicse kal xissiimaanam maxiqan.
2. Kabxâ taamah ekraaro luulâ taamah egla fooca fan abtu wayta taamah giti ascossa akkele

23. የኅብረት ሥራ ማህበራት የንግድ ሥራ ዕቅድ ስለማዘጋጀት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የንግድ ሥራ ዕቅድ በመስራች ኮሚቴ ይዘጋጃል፡፡ ሆኖም የንግድ ሥራ ዕቅድ ሳያዘጋጅ መደራጀት አይቻልም፡፡
2) የንግድ ሥራ ዕቅድ ኅብረት ሥራ ማህበር በቀጣይ ለሚያደርገው የስራ እንቅስቃሴ እንደ ፍኖተ ካርታ ሊጠቀምበት ይችላል፡፡

3. Ta maasayyak 23 nali maasayyak (1) ugutak bicsan kabxah ekraaro ciggilta addatinoona aallele.
    a) Luulâ taamah eglak mablaa kee farmo
    b) Luulâ taamah eglak madmaa kee abto
    c) Caalat makeelo
    d) Murti hinnay ayfaafay ekraaro
    e) Qadaaga makeelo
    f) Qadaagah ekraaro (limoo kee kalti/aylamiyya)
    g) Sahdayti caylih ekraaro
    h) Maali ekraaro

3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 23 ንዑስ አንቀጽ (1) በተደነገገው መሠረት የተዘጋጀው የሥራ ዕቅድ የሚከተሉትን ይዘቶች ይኖሩታል፤
    ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ራዕይ እና ተልዕኮ
    ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓላማ እና ተግባር
    ሐ) የሁኔታዎች ትንተና
    መ) የምርት ወይም የአገልግሎት ዕቅድ
    ሠ) የገበያ ትንተና
    ረ) የገበያ (የግዥ እና ሽያጭ) ዕቅድ
    ሰ) የሰው ሀይል ዕቅድ
    ሸ) የፋይናንስ ዕቅድ፡፡

24. Luulâ taamah eglak edde xin madqa

1. Wagiita doolat xagar yaceeh yan edde xiin qaquntak ugutak ukummô maro edde xin madqa bicissam faxximta.
2. Ukummô maro edde xin madqa bicissa waqdi tayyaaqek waytaamih cubbussot satqoh xoqoysimam xiqaanah
3. Ukummô maro bicsen edde xin madqah qakunta amolladi mododul xayyoysak qusubih doorimta taama miraacissa marol tabselon.

24. የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ

1) የመስራች ኮሚቴ አግባብ ካለው ባለስልጣን በሚሰጠው መነሻ ረቂቅ ሞዴል መተዳደሪያ ደንብ መሠረት ለሚደራጀው ኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ ማዘጋጀት ይኖርበታል፡፡

2) የመሥራች ኮሚቴው መተዳዳሪያ ደንብ ሲያዘጋጅ የአዋጭነት ጥናትን እንደ ግብዓት ሊጠቀም ይችላል፡፡

3) በመስራች ኮሚቴው የተዘጋጀውን ረቂቅ መተዳደሪያ ደንብ ለመስራቾች ጉባዔ በማፀደቅ አዲስ ለሚመረጠው የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚያስተላልፍ ይሆናል፡፡

4. Ta maasayyak 24 nali maasayyak (3) ugutak faaticisen edde xin madqa adoytiitil dirki takke.
5. Edde xin madqa luulâ taamah eglak amo raqta madqa kinnuk baxaa baxsa le miracsentitte, xissoosa, abtoota, adda xiinissoosa kee angaddaabeebah ukummo akkuk ayfoofele.
6. Luulâ taamah eglaalih edde xin madqa ciggilta radmooma aallele.
    a) Qidiino
    b) Sittin ceelo (inki afkan)
    c) Xuguugulumiyya (dooqumu)
    d) Inkih arcibisso
    e) Abnisimam duudaanam takkeemi
7. Luulâ taamah kuktak ixximak 985/2009 maasayyak 12 nali maasayyak(1) (a-m) bagul madqimtem elle anuk ummaan luulâ taamah eglah edde xinti ciggilta ximmooma addat aallele.
    a) Luulâ taamah eglak taama rakaakay kee arac baxxaqsu
    b) Adoytit maysaqarrah massoysiyya
    c) Adoytit luulâ taamah eglat elle tangalenna, elle yaysaqarrimen inna kee elle diiriyiman makko

4) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 24 ንዑስ አንቀፅ 3 መሠረት የፀደቀ የመተዳደሪያ ደንብ በአባላት ላይ አስገዳጅነትና ተፈፃሚነት ይኖረዋል፡፡

5) የመተዳዳሪያ ደንብ የኅብረት ሥራ ማህበሩ የበላይ ህግ በመሆን የተለያዩ የሥራ መመሪያዎች፣ አሰራሮች፣ አደረጃጀቶች፣ ውስጠ ደንቦች እና አፈፃፀሞች መነሻ ሆኖ ያገለግላል፡፡

6) የኅብረት ሥራ ማህበራት የመተዳደሪያ ደንብ የሚከተሉትን መርሆዎች ይኖሩታል፣
    ሀ) ግልፅነት፣
    ለ) ወጥነት፣
    ሐ) ቀጣይነት/ተከታታይነት፣
    መ) አካታችነት፣
    ሠ) ሊተገበር የሚችል ሊሆን ይገባል፡፡

7) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጁ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ 1 (ከሀ-ኀ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ በተጨማሪነት የሚከተሉትን መያዝ አለበት፡፡
    ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሥራ ክልል እና የቦታ መግለጫ
    ለ) የአባላት መዝገብ ስለማደራጀት፣
    ሐ) አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ስለሚቀበልበት፣ ስለሚመዘግብበት እና ስለየሚታገድበት ሁኔታ፣

d) Luulâ taamah eglak xisô rekisso
e) Amolladi modod, raatib modod, amok rada modod, baxsa le edde cabo faxxa caagiida.
f) Ayseqerriyya, saamii kee saami sumaqtah acwa
g) Luulâ taamah egla kappital elle ginta innih maknayitte
h) Cisab abbax kee maali xoqoysi wagittaama
i) Meklaalii kee ilsiisô siirat
j)
k) Luulâ taamah egla geeri eglaalit abtah tan angaarawitte
l) Luulâ taamah eglak baajet liggida
m) Hawwasos kee xiqto caddoh mamaxxaga
n) Luulâ taamah egla elle kurrunta inna, elle tangalle gurra, elle taddigille inna.
o) Luulâ taamah eglaalih addat yaabuke sittin way elle yafgiden gurra.
p) Luulâ taamah eglah fanxi elle xisan innaa kee xiinisso.
q) Luulâ taamah eglaalih qaklissa maroh xisoo kee abtoo kee qaaqa
r) Adoytiitih, miroctih kee taameynitih baritto kee aydakaakan acwa
s) Luulâ taamah eglaalik adda xiinissoh madqah addatiino
t) Edde xinti madqa edde tingirgire ayro, alsa, liggida lem faxximta

መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ድርጅታዊ መዋቅር፣
ሠ) የጠቅላላ ጉባዔ መደበኛ፣ አስቸኳይ እና ልዩ ውሳኔ የሚያስፈልጋቸው ጉዳዮች፣
ረ) ስለመመዝገቢያና የዕጣና የዕጣ ሰርተፍኬት አሰጣጥ
ሰ) ስለኅብረት ሥራ ማህበሩ ካፒታል ማፍራት
ሸ) የሂሳብ አያያዝና ገንዘብ አጠቃቀም፣
ቀ) የብድር እና ብድር አስተዳደር፣
በ) የክፍያና የማበረታቻ ሥርዓት፣
ተ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከሌሎች አካላት ጋር ስለሚያደርገው የቀጥታ እና የጎንዮሽ ግንኙነት፣
ቸ) የኅብረት ሥራ ማህበር የበጀት ዓመት
ነ) ኢንስፔክሽንና የብቃት ደረጃ ዕውቅና
ኘ) ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚከፈልበት ወይም የሚዋሃድበት ወይም የሚፈርስበት ሁኔታ፣
አ) በኅብረት ሥራ ማህበራት ስለሚፈጠሩ ያለመግባባቶች አፈታት፣
ወ) ስለኅብረት ሥራ ማህበራት ፈንድ መቋቋምና አስተዳደር
ዘ) ስለኅብረት ሥራ ማህበራት አማካሪ ምክር ቤት አመሰራረት፣ ተግባርና ኃላፊነት፣
ጠ) ለአባላት፣ አመራር አካላት እና ቅጥር ሠራተኞች ትምህርትና ስልጣና ስለመስጠት፣
ጨ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ውስጠ ደንብ ይዘቶች፣
ቀ) መተዳደርያ ደንብ የጸናበት ቀን፣ ወር እና ዓመት ምህረት፣ መያዝ አለበት፡፡

8. Wagiita doolat xagar yeyseqerre luulâ taamah eglah edde xintak korraq luulâ taamah eglah yaduurem faxximta

8) አግባብ ባለው ባለስልጣን የተመዘገበው የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ ቅጂ ወደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ መመለስ አለበት፣

25. Luulâ taamah eglaalih edde xinti madqah maysaasa wagittaama

25. የኅብረት ሥራ ማህበራትን መተዳደሪያ ደንብ ስለማሻሻል

1. Luulâ taamah eglaalih kuktak 985/2009 kee ta maasayyak ugutak yeyseqerren ummaan luulâ taamah egla migaq korissam faxxek edde xinti madqa korissam faxximta.
2. Ummaan luulâ taamah egla tiysiiseh tan edde xinti amolladi modod faaticisaanamah taysaqarre buxal xayyoyseenih oggolimam fan loowo mali.
3. Edde xin madqay yiysiiseeni luulâ taamah kuktak 985/2009 hinnay ta miracsental bicam timixxigek, yeyseqerrimu kaa waassam ane waytam yaysaqarre xagar Yayseqerre reedanti edde xinti madqa akkuqe week sabab edde haak ta waktil akah ayseqerreme waam kutbeh yaysixxigem faxximta. Tohuk ugutak waaga le mari yenek kulli cadol geytimta yoo maxiqta caxal 30 ayroh addat weeqa xayyoysitam duudah.

yaysaqarrem duudah

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 እና በዚህ አንቀጽመሰረት የተመዘገበ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የስም ለውጥ ሲያደርግ መተዳደሪያ ደንቡን ማሻሻል ይኖርበታል።

2) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የተሻሻለ መተዳደሪያ ደንብ በጠቅላላ ጉበኤ የፀደቀና ለመዝጋቢው አካል ቀርቦ እስከሚመዘገብ ድረስ ዋጋ የለውም

3) የመተዳደሪያ ደንቦቹ ማናቸውም ማሻሻያዎች ከኅብረት ሥራ ማህበራት አወጅ 985/2009 ወይም ከዚህ መመሪያ ጋር የሚስማማ ሆኖ ከተገኘ ማሻሻያውን እንዲመዘግብ የሚከለክል አለመሆኑን የመዝጋቢው ሲያረጋግጥ ሊመዘግብ ይችላል፡፡

4. Yayseqerre reedanti edde xinti madqa akkuqe week sabab edde haak ta waktil akah ayseqerreme waam kutbeh yaysixxigem faxximta. Tohuk ugutak waaga le mari yenek kulli cadol geytimta yoo maxiqta caxal 30 ayroh addat weeqa xayyoysitam duudah.
5. Kulli caddol yan wagiita doolat xagar luulâ taamah eglah edde xin madqah maysaasa yayseqerre waqdi asmat le yiysiisen sanadak korraq luulâ taamah eglah yaceem faxximta. Tohum ta maysaasa missat yeyseqerreenimih tabbixsime alhum kinni.
6. Ta masayyah madmak ugutak "maysaasa" itta qangara qusba edde xinta yayyaaqeenim kee edde xinta korsaanam hinnay duugiyya inkih addat le.
7. Faxxe luulâ taamah eglah migaq
   a) Geeri luulâ taamah eglah migaq ceelam ma faxximta.
   b) Wohut xoqoysimaanam yaysaqarri mabla badissam mafaxximta.
   c) Ta madqal yeyseqerren geeri eglah migaq ceela migaq akke waytaama
   d) Madqal waasen migaq akke waytaama.
   e) Polotikâ partit hinnay polotika partih saqalih migaq yascasse migaq akke waytaama.

4) መዝገቢው ባለሥልጣን ማንኛውንም የመተዳደሪያ ደንብ ማሻሻያ የማይመዘግብ ከሆነ አለመመዝገቡን በወቅቱ በጽሑፍ ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡ በዚህ መሰረት ቅሬታ ያለው ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ቅሬታውን በየደረጃው ለሚገኘው ይግባኝ ሰሚ ችሎት በ 30 ቀናት ውስጥ ማቅረብ አለበት፡፡

5) በየደረጃው ያለው አግባብ ያለው ባለስልታን የኅብረት ሥራ ማህበሩን የመተዳደሪያ ደንብ ማሻሻያ በሚመዘግብበት ጊዜ የተረጋገጠውን ማሻሻያ ቅጅ ለኅብረት ሥራ ማህበሩ መስጠት አለበት፡፡ ይህም ማሻሻያው በትክክል መመዝገቡን የሚያረጋግጥ ተጨባጭ ማስረጃ ይሆናል፡፡

6) በዚህ አንቀጽዓላማ መሰረት "ማሻሻያ" የሚለው አገላለጽ አዲስ መተዳደሪያ ደንብ ማውጣት እና መተዳደሪያ ደንቡን መተካት ወይም መሻርን ያጠቃልላል ፡፡

7) የትኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ስም፡
   ሀ) ከሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር ስም ጋር ተመሳሳይ ስም ሊኖረው አይችልም፣
   ለ) መጠቀሙ በመዝጋቢው አስተያየት ግራ ሊያጋባ ወይም ሊያሳስት አይገባም፣
   ሐ) በዚህ ሕግ ከተመዘገበው ሌላ የኅብረት ሥራ ማህበር ስም ጋር ተመሳሳይ መሆን ዬለበትም፣
   መ) በሕግ የተከለከለ መሆን የለበትም
   ሠ) ከፖለቲካ ፓርቲ ወይም ከፖለቲካ ፓርቲ መሪ ጋር ግንኙነት መኖሩን የሚጠቁም ወይም የሚያመለክት መሆን የለበትም፣

Ferey heele exxa

ክፍል አራት

Luulâ taamah eglah muggaaqinnu kee astah maqna, taama rakaakaya, elle taamitan aracih maybalaalaqa, cisab abbax kee maali xoqoysim wagittaama

የኅብረት ሥራ ማህበር ስም ስያሜ እና አርማ ትርጉም፣ የሥራ ክልልና የመስሪያ ቦታ መግለጫ እና የሂሳብ አያያዝና ገንዘብ አጠቃቀም

26) Luulâ taamah eglah muggaaqisso, asta maqna

1. Ta xissiimiyyi miracsentak ugutak xissimta ummaan luulâ taamah egla issi migaq aallele. Teetih yacen muggaaqinni inki maysaqarrah dariifal inki migaaqak biso takkem ma faxximta.
2. Inki taama rakaakayih addal duma luula taamah yeceenih sugen migaq sarra xissimte eglah migaq yakkem ma faxximta.
3. Luulâ taamah eglah kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 9 madqintem elle anuk ummaan luulâ taamah egla amolladi mododul baxsa le edde cabol tatrusan asta, asta maqna kee muhri aallele.
4. Ummaan luulâ taamah eglah migaq astaa kee muhri bagul asu xiqam geeri mari waqa akak xayyoyseweem madqal diggossu heenih wagiitah yan doolat xagar eyseqerri heek geera.

26. የኅብረት ሥራ ማህበር ስም ስያሜ እና አርማ ትርጉም

1) በዚህ የአደረጃጀት መመሪያ መሠረት የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የራሱ የሆነ መጠሪያ ስም ይኖረዋል፡፡ የሚሰጠው የስም ስያሜ በአንድ የምዝገባ ክልል ውስጥ ከአንድ በላይ ስም ሊሆን አይችልም፡፡
2) በአንድ የሥራ ክልል ውስጥ አስቀድሞ የተሰጠ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ስም በስራ ክልሉ ለተደራጀ ለሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር መጠሪያ ሆኖ ሊሰየም አይችልም፡፡
3) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 9 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የሚወሰን አርማ፣ የአርማ ትርጓሜ እና ማህተም ይኖረዋል፡፡
4) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ስም፣ አርማና ማህተም ስራ ላይ መዋል የሚችለው ሦስተኛ ወገኖች ቅሬታ ያላቀረቡ መሆኑ በህግ ሲረጋገጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን ቀርቦ ሲመዘገብ ብቻ ነው፡፡

5. Ummaan luulâ taamah eglah muhri eglak migaaqa, asta leeh, ugugguba tii maroytah yaniih, amoggina tii affara gammi li yakkem xiqah.

6. Muhril haan afah tu gactek, luulâ taamah eglah qaynat kee caddibnah gurral sissinim takke way baaxoh addah kee iro baaxol edde xoqoysimam yaallu xiqah.

7. Ta maasayyak nali maasayyak(5) madqeenim elle anuk muhrik dagah exxal eglak migaq rakaakay afat gacaah, guba federeral taamah afah gudel eglak asta elle gacele.

8. Baad angaaraw le eglaalih muhrik dagah exxal eglak migaq rakaakayak taamah af tikki iyyeh guba raqta exxal ingiliz af elle haan gudel eglah asta elle gacta.

9. Luulâ taamah eglaalih asta qado maqna leeh, ken taama baxxaqissam akkuk dariifa qaada, aydaaduu kee nihir yaybulle, fooca fan meqe qaago taybullem takkem faxximta.

10. Ummaan luulâ taamah egla tayyaaqe murti hinnay taceen ayfaafayah moddaqinnu diggoysuh issi astaa kee muhrit xoqoysimam faxximta. Ummaan luulâ taamah egla muhtii kee asta sitta celtaah, badis lem ma faxximta.

5) የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ማህተም የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስምና አርማ የያዘ ሆኖ ማህተሙ የግርጌው ክብ እና የራስጌው አራት ማዕዘን ቅርፅ ያለው ሊሆን ይችላል፡፡

6) በማህተሙ ላይ የቋንቋ አጠቃቀምን በተመለከተ እንደ ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነትና ደረጃ የተለያየ ቢሆንም በአገር ውስጥ እና በውጭ አገራት የሚጠቀሙበትን ሊውስን ይችላል፡፡

7) በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 5 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማህተሙ የላይኛው ክፍል የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሙሉ ስም በአካባቢው የሥራ ቋንቋ ሆኖ ከታች የፌደራል የሥራ ቋንቋ ያለው እና መሀሉ የኅብረት ሥራ ማህበሩን አርማ የያዘ ይሆናል፡፡

8) በሥራ ባህሪያቸው በዓለም አቀፍ ግንኙነት ውስጥ የሚሳተፉ ኅብረት ሥራ ማህበራት ማህተም የላይኛው ክፍል የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሙሉ ስም በአካባቢው የስራ ቋንቋ ሆኖ ከታች በእንግሊዘኛ ቋንቋ ያለው እና መሀሉ የኅብረት ሥራ ማህበሩን አርማ የያዘ ሊሆን ይችላል፡፡

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት አርማ ግልፅ ትርጉም ያለው ሆኖ ተግባራቸውን የሚገልፅ፣ የአካባቢውን ባህል፣ ታሪክ፣ እሴትና የወደፊት ተስፋን የሚያሳይ ሆኖ መቀረፅ ይኖርበታል፡፡

10) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሚያመርተው ምርት ወይም በሚሰጠው አገልግሎት ላይ ህጋዊነቱ ለማረጋገጥ የሚያገለግል የራሱን አርማና ማህተም መጠቀም አለበት፡፡ ሆኖም የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አርማና ማህተም ተመሳሳይና አሳሳች መሆን የለበትም፡፡

11. Ummaan luula taamah eglah muhrii kee asta, egla tayyaaqe maysaxxagal, waraakitil, maybalaalaqool, luulâ taamah eglah migaaqal ferma elle hayya haan sanadwat inkih muhrti gacam faxximta.

12. Luulâ taamah eglah migaq, astaa kee muhri korsaanam xiqqimtam amolladi mododuk baxsa le edde cabo kinnuk qusba migaq, qusba asta kee muhri wagiita doolat xagaral xayyoosak yayseqerrime waqdi.

13. Ummaan luulâ taamah egla astaa kee muhri korsih essero xayyossek wagiita doolat xagar luglugak, mango yakriyen maybaalaalaqal yayyaaqe. Maybalaalaqat tawqe 30 ayroh addat sadi xayyoowe week, migaq korsa namma ayroh addat faaticisa

14. Ummaan num wagiita doolat xagarak idini geekal migaq bagut, astat hinnay muhrit "luulâ taamah egla" itta maxcot xoqoysimam ma duuda.

11) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አርማና ማህተም በኅብረት ሥራ ማህበሩ ማስታወቂያዎች፣ ደብዳቤዎች፣ ሌሎች መግለጫዎችና በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም በሚፈረሙ ሰነዶች ላይ ማህተም ማረፍ አለበት፡፡

12) የኅብረት ሥራ ማህበር ስም፣ አርማ እና ማህተም መለወጥ የሚቻለው በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ሆኖ አዲስ ስም፣ አርማ እና ማህተም አግባብ ባለው ባለስልጣን ቀርቦ ሲመዘገብ ብቻ ነው፡፡

13) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አርማ እና ማህተም ለውጥ ጥያቄ ሲያቀርብ አግባብ ያለው ባለሥልጣን አጣርቶ ሰፊ ሽፋን ባለው ጋዜጣ ያወጣል፡፡ ጋዜጣው ከወጣበት ቀን አነሰቶ በሰላሣ ቀን ወስጥ ተቃዋሚ ካልቀረበ የስም ለውጡን በሁለት ተከታታይ የስራ ቀን ውስጥ ያጸድቃል፡፡

14) ማንኛውም ሰው አግባብ ካለው ባለሥልጣን ፍቃድ ሳያገኝ በስም፣ በአርማ እና በማህተም ላይ "የኅብረት ሥራ ማህበር" የሚለውን ስያሜ መጠቀም አይችልም፡፡

27) Luulâ taamah eglaalik taamâ rakaakaya

1. Kulli qusubih solte hinnay kurruumeh hinnay yengeleenih xissimta luulâ taamah eglak taamâ rakaakay maysaqarra teetik elle aben taamâ qaynat,

27. የኅብረት ሥራ ማህበራት የሥራ ክልል

1) ማንኛውም በአዲስ የሚቋቋም ወይም በመከፈል ወይም በመዋሃድ የሚደራጅ የኅብረት ሥራ ማህበር የሚኖረው የሥራ ክልል በተመዘገበበት የሥራ መስክ፣ ዓላማ እና ተግባር በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ በሚወሰነው መስራት ይሆናል፡፡

2. Inki taamâ rakaakayal sitta celta, taama, madmaa kee abto le luulâ taamah eglaali qaynoota soltam ma xiqqimta.

3. Taama rakaakay, adoytit mangih sigoh elle yanin guubul xissiimele hinnay taama elle aban ikkel waadoysaanam bicta.

4. Ummaan luulâ taamah egla adoytit inkih eleelissuh (guftuh) taama rakaakayih addal ludda fakam duudah.

5. Ummaan luulâ taamah egla elle yeyseqerrime taama rakaakayak irol eglak leenâ biiro faktam maduuda. Takkay immay taama tasassakuk wagiita doolat xagarallih yaabak (malisak) idnisa waqdi leena biiroh aftok taama elle aban gubwa fakaanam bictah.

6. Ta maasayyak 27 nali maassayyak(5) tanim elle anuk, qadaagâ fantaaxawih biiroora hinnay caagid bakta biiroora fakaanam bictah hinnay dukkaan fakaanam bictah.

7. Ummaan luulâ taamah egla taamâ rakaakayih addal faku xiqam ayfaf acwah ludda taama rakaakayak irol caagid bakta biiro hinnay ayfaf acawah k/buxa hinnay dukkaan fakek:-

2) በአንድ የሥራ ክልል ውስጥ ተመሳሳይ የሥራ መስክ፣ ዓላማ እና ተግባር ያላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት አይነቶች ሊቋቋሙ አይችልም፡፡

3) የሥራ ክልሉም አወሳሰን አባላት በሚኖሩበት ወይም በሚሠሩበት ወሰን በማካለል ሊሆን ይችላል፡፡

4) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አባላትን ተደራሽ ለማድረግ በሥራ ክልሉ ውስጥ የተለያዩ ቅርንጫፎችን ሊከፍት ይችላል፡፡

5) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከተመዘገበበት የሥራ ክልል ውጪ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ዋና ጽ/ቤት ወይም ቅርንጫፍ መክፍት አይችልም፡፡ ሆኖም ለሥራ ቅልጥፍና ሲባል የዋናው ጽ/ቤት የአገልግሎት መስጫ ቅርንጫፍ አግባብ ካለው ባለስልጣን ሲፈቀድለት ብቻ ሊከፍት ይችላል፡፡

6) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 27 ንዑስ አንቀፅ 5 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የግብይት ተግባራት ላይ የተሰማሩ ኅብረት ሥራ ማህበራት ለሥራ ቅልጥፍና ሲባል ከሥራ ክልላቸው ወጪ የተለያዩ መደራሻዎች ላይ የገበያ ትስስር ማድረግ የሚያስችል የጉዳይ ማስፈፀሚያ ወይም የአግልግሎት መስጫ ጽ/ቤት ወይም ሱቅ መከፈት ይችላሉ፡፡

7) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሥራ ክልሉ ውስጥ ሊከፍተው የአግልግሎት መስጫ ቅርንጫፍ ወይም ከሥራ ክልሉ ውጪ የጉዳይ ማስፈፀሚያ ወይም የአግልግሎት መስጫ ጽ/ቤት ወይም ሱቅ ሲከፍት፡-

a) Amolladi mododih oggol faxxiima
b) Edde xinti madqah addal nagay qaddoysaanama
c) Wagiita doolat xagarah aysaxxaguk mamaxxaga taallem faxximta.

ሀ) የጠቅላላ ጉባኤ ይሁንታ ማግኘት ይኖርበታል፣
ለ) በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ በሚገባ መካተት ይኖርበታል፣
ሐ) አግባብ ላለው ባለስልጣን ማሳወቅና እውቅና ሊኖረው ይገባል፣

8. Ta maasayyak 27 nali maasayyak(7) mudeenim elle anuk fakeenih sugen caagid bakiyyih biiro hinnay ayfaafay acwah k/buxa hinnay dukkaan hinnay luddi baxaabaxsa le sababitteh luulâ taamah egla alfimtay ittek hinnay yaysaaduh targiqe waqdi.

8) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 27 ንዑስ አንቀፅ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ተከፍቶ የነበረውን የጉዳይ ማስፈፀሚያ ወይም የአግልግሎት መስጫ ጽ/ቤት ወይም ሱቅ ወይም ቅርንጫፍ በተለያዩ ምክንያቶች የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲዘጋ ወይም ለማቆም ሲወስን፤

a) Amolladi mododih oggol geytaama
b) Saduh yan mari ane waam madqal diggoysaanama
c) 15 ayroh addat wagiita xagarah kutbeh yaysixxigem faxximta.

ሀ) የጠቅላላ ጉባኤ ይሁንታ ማግኘት ይኖርበታል፣
ለ) የሦስተኛ ወገኖች ቅሬታ አለመኖሩን በህግ ማረጋገጥ አለበት፣
ሐ) አስራ አምስት ቀን ጊዜ ውስጥ አግባቡ ላለው ባለስልጣን በደብዳቤ ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡

9. Inki taama rakaakayal sissin taamah bagul, madmaa kee abtol xissimte eglah addat adoytah yan ummaan num adoyta yakkem xiqah.

9) በአንድ የሥራ ክልል ውስጥ በተለያየ የሥራ መስክ፣ ዓላማና ተግባር ላይ በተደራጁ ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ ማንኛውም ሰው አባል መሆን ይችላል፡፡

10. Ta maasayyak ugutak xissimta luulâ taamah eglah taama rakaakay eglak maddur xoqoysi lem takkem faxximta. Adda fako akak eglak edde xintal madqimele.

10) በዚህ አንቀጽመሠረት የሚመሰረት የኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ ክልል የኅብረት ሥራ ማህበሩን ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ መሠረት ያደረገ ይሆናል፡፡ ዝርዝር ሁኔታው በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ የሚወሰን ይሆናል፡፡

28. Taamah aracih maybalaalaqa

1. Ummaan luulâ taamah egla xissimta waqdi taama elle aba aracay elle rankisen hinnay xaamen, hinnay mardeh lon, hinnay acwah geeni yaalleenim faxximta.
2. Ummaan luulâ taamah egla geyteh tan madqal yamixxige arac wagiita doolat xagarah warisak yayseqerrem hinnay yaysixxigeenim faxximta.
3. Luulâ taamah eglak taamah aracih korsi yekkek, wohim sada mari ane waam yismiteek geera 15 ayroh addat wagiita doolat xagarah kutbel warsam faxximta

29. Luulâ taamah eglaalik cisab abbax kee maali xoqoysi wagitaama

1. Ummaan luulâ taamah egla culoo kee awqenti sanadwa kulli ayro yayseqerrem faxximta
2. Luulâ taamah eglaali meklen maaluh yoofenta hirgaanam, hirgen maaluh yoofenta yaceenim faxximta.
3. Ta maasayyak 29 nali maasayyak (1) kee (2) muddumtem elle anuk luulâ taamah eglaalih qaynootal kee caddibnal ciggilta yoofentitte yaallem faxximta.

28. የመስሪያ ቦታ መግለጫ

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር እንደየስራ ባህሪው መሠረት ሲደራጅ ስራውን የሚያከናውንበት በምደባ፣ በግዥ ወይም በኪራይ ወይም በስጦታ የተገኘ የመስሪያ ቦታ ይኖረዋል፡፡

2) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ያገኘውን ህጋዊ የሆነ ቦታ መግለጫ አግባብ ላለው ባለስልጣን በማቅረብ ማስመዝገብ ወይም ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡

3) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የመስሪያ ቦታ የአድራሻ ለውጥ የሚያደርግ ከሆነ የተደረገውን ለውጥ የሦስተኛ ወገኖች ቅሬታ አለመኖሩን በህግ ሲረጋገጥ አስራ አምስት ቀን ባልሞላ ጊዜ ውስጥ አግባቡ ላለው ባለስልጣን በደብዳቤ ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡

29. የኅብረት ሥራ ማህበራት የሂሳብ አያያዝና ገንዘብ አጠቃቀም

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ገቢና ወጪውን በተገቢ ሰነዶች በየዕለቱ መመዝገብ ይኖርበታል፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለከፈሉት ማንኛውም ክፍያ ማስረጃ የመቀበል ለሰበሰቡት ገቢም በወቅቱ ህጋዊ ደረሰኝ መስጠት ይኖርባቸዋል፡፡

3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 29 ንዑስ አንቀፅ 1 እና 2 የተገለፀው እንደተጠበቀው ሆኖ እንደየህብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነትና ደረጃ የሚከተሉትን ደረሰኞች ሊኖሩት ይገባል፤

a) Culô yoofenta
b) Awqenti yoofenta
c) Ayrol takke limoh yoofenta
d) Abud limoh yoofenta
e) Gabak gabah takke limoh yoofenta
f) Qasbi meklah cibta
g) Culta ikoh makkaqah yoofenta
h) Tawqe ikoh tabsih yoofenta
i) Sinni edde xintal faaticisen geeri yoofentitte.

4 Maali yawqay axcuk idnisa luulâ taamah eglah mirac culo makobxisa.

5 Luulâ taamah eglah lakqo yabbixi ayroh addal qado lakqoh kobxiseh yan maalu culoo kee awqenta, awqenti lowsiiseynal aysaqarruk cisab saqalah gabbaaqo xayyoysa.

6 Luulâ taamah eglak kutbeh kaa awliseenih akke waytek faxe num luulâ taamah eglah migaaqal lakqo yabbixi yakkem ma duuda.

7 Ummaan luulâ taamah egla culoo kee awqenta elle abam amolladi maro faaticisse baajet takkem faxximta.

8. Ummaan luulâ taamah egla doolatak takku doolat akke sinni gaboobik geyta cato kee acwa yeyseqerreh daffeysaanam faxximta.

ሀ) የገቢ ደረሰኝ፣
ለ) የወጪ ደረሰኝ፣
ሐ) የዕለት ሺያጭ ደረሰኝ፣
መ) የዱቤ ሽያጭ ደረሰኝ፣
ሠ) የእጅ በእጅ ሽያጭ ደረሰኝ፣

ረ) የደሞዝ መክፈያ ሰነድ፣
ሰ) የንብረት ገቢ መረከቢያ ደረሰኝ
ሸ) የንብረት ወጪ ማስረከቢያ ደረሰኝ
ቀ) በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት መሰረት ሌሎች ደረሰኞች፣

4) ገንዘብ ወጪ እንዲሆን የሚፈቅድ የኅብረት ሥራ ማህበሩ አመራር አካል ገንዘብ አይሰበስብም፣ የሂሳብ ምዝገባ ሥራም አያከናውንም፡፡

5) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ገንዘብ ያዥ በየዕለቱ የጥሬ ገንዘብ ገቢና ወጪ በጥሬ ገንዘብ ገቢና ወጪ መቆጣጠሪያ ላይ በመመዝገብ ለሂሳብ ሹም ሪፖርት ያደርጋል፡፡

6) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ በጽሁፍ ካልተወከለ በስተቀር ማንም ግለሰብ በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም በገንዘብ ተቀባነት ስራ ላይ ሊሰማራ አይችልም፡፡

7) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ገቢውንም ሆነ ወጪውን የሚፈፅመው በጠቅላላ ጉባዔ በፀደቀው በጀት መሠረት ብቻ ይሆናል፡፡

8) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ከተለያዩ የመንግስትም ሆነ መንግስታዊ ካልሆኑ ተቋማት የሚያገኘውን ስጦታና ድጋፍ በመዝገብ መዝግቦ መያዝ ይኖርበታል፡፡

9. Ta maasayyak 29 nali maasayyak (8) tanim anuk yeceen acwa lakqo tenek luulâ taamah eglah culo yoofenti elle yaggiriqqe qedaddô sandugut culta.

10. Yeceen acwa qaynatah tenek maluh amoomisak iko culoh yoofenti elle yaggiriqqem faxximta. Ta acwa amolladi mododul xayyoysak yayseqerren.

11. Ummaan luulâ taamah egla taamal cato kaah tekke maysaqarroori aallele.

    a) Culo maysaqarra
    b) Awqenti maysaqarra
    c) Cisab lejer maysaqarra
    d) Cisab qeedalisoh maysaqarra
    e) Qado lakqoh lowsiisih maysaqarra
    f) Geeri edde xin madqan faaticisan maysaqarroori

12. Maalu elle kobxisan yoofenta takku geeri cisab celli hoyta sanadwa meqe ket daagisaanam faxximta. Baxaabaxsa le sababitteh finqittek sissikuk wagiitah yan madqâ xagooruh warsaanama. Rettemat kaado warsaanama.

13. Luulâ taamah eglaalik baxaabaxsa le maroh adoytit sinni eglaa kee adoytiitih yaceen ayfaafayah mekla mageyan. Takkay immay luulâ taamah eglah sabbatah eglak 5 kiilo meterik biso takkem gexek ken adda xintak ugutak assenti maalu kaah meklan. Merrayti maqooy usuk xayyoysa yoofentak ugutak kaah meklan.

9) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 29 ንዑስ አንቀፅ 8 የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ የተበረከተው ስጦታ በጥሬ ገንዘብ ከሆነ በኅብረት ሥራ ማህበሩ የገቢ ደረሰኝ ተቆርጦ በቁጠባ ሂሳብ ውስጥ ገቢ መሆን ይኖርበታል፤

10) የተበረከተው ስጦታ በዓይነት ከሆነ በገንዘብ ተተምኖ በንብረት ገቢ ደረሰኝ እና በንብረት ገቢ መዝገብ መመዝገብ ይኖርበታል፤ ይህንንም የተበረከተ ስጦታ በጠቅላላ ጉባዔ አስወስኖ ማስመዝገብ አለበት፡፡

11) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ለሚያከናውናቸው ተግባርት የሚያገለግሉ የሚከተሉትን መዛግብቶች ሊኖሩት ይገባል፤

    ሀ) የገቢ መዝገብ፣
    ለ) የወጪ መዝገብ፣
    ሐ) የሂሳብ ሌጀር መዝገብ፣
    መ) የሂሳብ ማመዛዘኛ መዝገብ፣
    ሠ) የጥሬ ገንዘብ መቆጣጠርያ መዝገብ፣
    ረ) በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት መሰረት ሌሎች መዛግብቶች፣

12) የገንዘብ መሰብሰቢያ ደረሰኞችም ሆኑ ሌሎች ሂሳብ ነክ ሰነዶች በጥንቃቄ መቀመጥ ይኖርባቸዋል፡፡ በተለያዩ ምክንያቶች ከጠፉ በአስቸኳይ ለሚመለከተው ህጋዊ አካል ማመልከት እና በመገናኛ ዘዴዎች ጭምር ማሳወቅ አለበት፡፡

13) የኅብረት ሥራ ማህበራት የልዩ ልዩ ኮሚቴ አባላት ለኅብረት ሥራ ማህበራቸው እና ለአባላት ለሚሰጡት አገልግሎት ምንም ዓይነት ክፍያ አይከፈልም፡፡ ሆኖም ለኅብረት ሥራ ማህበሩ ጉዳይ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ከአመስት ኪሎሜትር በላይ ሲሄዱ በውስጠ ደንባቸው በሚወስኑት መሠረት የውሎ አበል ይከፈላቸዋል፡፡ የትራንስፖርት ወጪም በሚያቀርቡት ህጋዊ ደረሰኝ መሠረት የሚሸፈን ይሆናል፡፡

14. Luulâ taamah eglaali cisab sinnik ayrol aysaqarruk, kulli alsal kee liggidal alifak ooxiitih bicat sugaanam faxximta.

14) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሂሳባቸውን በየዕለቱ መመዝገብ፣ በየወሩ እና በየዓመቱ በመዝጋት ለኦዲት ዝግጁ ማድረግ አለባቸው፡፡

15. Ummaan luulâ taamah egla kulli alsal, kulli liggidi mafarril kee liggidal cisab gabbaqu taama miraacissa maroo kee wagiita doolat xagarah xayyossam faxximta. Too taama abah yan mihrat li egla taallem faxximta.

15) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በየወሩ፣ በየሩብ ዓመቱ እና በዓመት የሂሳብ ሪፖርት ለስራ አመራር ኮሚቴ እና አግባብ ላለው ባለስልጣን ማቅረብ ይኖርበታል፡፡ ይህንን ተግባር የሚያከናውን ባለሙያ ሊኖራቸው ይገባል፡፡

16. Ummaan luulâ taamah egla baxaabaxsa le qaynootah anuk ahaak ciggilta sissin cisab cibtaati yaalleenim bictah

16) እንደየህብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት ለስራዎች አጋዥ የሆኑ የሚከተሉት ልዩ ልዩ የሂሳብ ቅፆች ሊኖሩት ይችላል፡፡

a) Qusubih kee qagitak adoytiini esseroh cibta (assabaltâ cibta)
b) Iko elle culsan cibta
c) Iko elle yayyaaqen cibta
d) Abud ambalaalih cibta
e) Melleb amoomissoh cibta
f) Assenti esseroo kee oobisiyyi cibta
g) Sanad sinni cisaabitteh maalih meklah cibta
h) Aakamal awqenti esseroh cibta
i) Ken edde xin elle iyya innal geeri cibtaati loonum bictah

ሀ) የአዲስ እና የእንደገና አባልነት ጥያቄ ማመልከቻ ቅፅ፣
ለ) የንብረት ገቢ ማድረጊያ ቅጽ፣
ሐ) የንብረት ወጪ መጠየቂያ ቅጽ፣
መ) የብድር ውል ቅጽ፣
ሠ) የተመን ቅጽ፣ 28
ረ) የውሎ አበል መጠየቂያ እና ማወራረጃ ፣
ሰ) ሠነድ ለሌላቸው የገንዘብ መክፈያ ቅጽ
ሸ) የቅድሚያ ወጪ መጠየቅያ ቅጽ፣
ቀ) በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት መሰረት ሌሎች ቅፆች፣

30) Cisab akkaawonti (sandug) fakiyya wagitaama

1 Ummaan luulâ taamah egla wagiita doolat xagarak qokol geyak gabaxayil geytiminnaan faynansi makaadol hinnay bankil sandug fakak ixxima yaallem faxximta. Woo cisab sandog usun elle faxinnaan innal alifut yan sandug takku, yasgayyen cisab elle haan sandug takku hinnay qedaddô sanduk takku faktam faxximta.

2 Ta maasayyak 30 nali maasayyak(1) tanim elle anuk sinni edde xintal madqeenih yanin ixxuk biso kaznat hinnay gabat daffeysaanam ma duudan.

3. Wagiita doolat xagarih gabaak xisot geytimta luulâ taamah egla, eyseqerrimmi itteh taama qimbissam fan adoytit awlisseh tan ukummô maroh adoytit kobxissa aysaqarriyyaa kee saami mekla faynansi makaadol hinnay bankil fakeenih yanin alifut yan sandugut daffeysaanam bictah. Takkay immay aysaqarri mekla, xissiimiyyaa kee aysaqarri gexsoh tawqe sissin awqentih bagul asisoonu bictah.

30. የሂሳብ አካውንት ስለመክፈት

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ባለው ባለስልጣን ድጋፍ ሲያገኝ በአቅራቢያው በሚገኝ ህጋዊ እና አዋጭ በሆነ የፋይናንስ ተቋም ወይም ባንክ ላይ እንደ ሁኔታው የዝግ፣ የተንቀሳቃሽ እና የቁጠባ የሂሳብ ቁጥር መክፈት ይኖርበታል፡፡

2) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 30 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ከወሰኑት የገንዘብ መጠን በላይ በካዝና ወይም በእጅ ሊቀመጥ አይችልም፡፡

3) አግባብ ባለው ባለስልጣን በምስረታ ላይ ያለ ኅብረት ሥራ ማህበር ተመዝግቦ ስራ እስከሚጀምር ከአባላት በተወከሉ የመስራች ኮሚቴ አባላት የሚሰበሰበው የመመዝገቢያ እና የዕጣ ክፍያ በፋይናንስ ተቋም ወይም በባንክ በተከፈተው ዝግ የቁጠባ ሂሳብ ቁጥር እንዲቀመጥ ይደረጋል፡፡ ሆኖም የመመዝገቢያ ክፍያው በምስረታ እና በምዝገባ ሂደት ለሚወጡ የተለያዩ ወጪዎች መሸፈኛ ሊውል ይችላል፡፡

4. Ta maasayyak 30 nali maasayyak (1) tanim elle anuk riba faxewayta eglaali aysaqarriyyaa kee saami mekla riba sinni qedaddô cisaabat culusak daffeysaanam bictah.
5. Ta maasayyak 30 nali maasayyak (3) madqeenim elle anuk ukummô amolladih mododul maytanih doorima taama miraacissa maroh adoytit awlisak ittalluk fermat yasgayyeenim bictuh wagiita doolat xagar qokol aceele.
6. Ummaan luulâ taamah egla, faxxe caagidil faynansi makaado hinnay banki cisab tasgayye xagorti korsan waqdi qedaddoo kee yangayye cisaabih ixxima qusubih dooren taama miraacissa maroo kee awlisen xagoora sittalluk fermal asgayye lon.
7. Ummaan luulâ taamah egla leh tan taamâ qamalak ugutak, nabiinak ugutak adoytit kee qadaagah eleeloh aben cubbussok ugut abak amolladi mododuk baxsa le edde cabol faaticissa waqdi baxaabaxsa le faynansi makaadoodak hinnay bankittel banki sandugih ixxima fakoonu xiqan.
8. Ta maasayyak 30 nali maasayyak(7) madqimtem elle anuk baxaabaxsa le bankittel baxaabaxsa le sandug fakaanam luulâ taamah eglah amqewaam dareemek wagiita doolat xagar yasmiteh gide alfisam duudah.

4) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 30 ንኡስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የወለድ አልባ አሰራርን የሚከተሉ ኅብረት ሥራ ማህበራት የመመዝገቢያና የዕጣ ክፍያ በወለድ አልባ የቁጠባ ሂሳብ እንዲቀመጥ በማድረግ ሊከፈት ይችላል፡፡

5) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 30 ንዑስ አንቀፅ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በቋሚነት በምስረታ የጠቅላላ ጉባዔ ለሚመረጡ የሥራ አመራር ኮሚቴ በተወከሉ የጋራ ፊርማ እንዲንቀሳቀስ አግባብ ባለው ባለስልጣን ተገቢው ድጋፍ ይሰጣል፡፡

6) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በማናቸውም ጉዳይ የፋይናንስ ተቋም ወይም የባንክ ሂሳብ የሚያንቀሳቅሱ አካላት ሲቀየሩ የተንቀሳቃሽና የቁጠባ የሂሳብ ቁጥር አዲስ በተመረጡ የሥራ አመራር ኮሚቴ እና በተወከሉ አካላት የጣምራ ፊርማ የሚንቀሳቀስ ይሆናል፡፡

7) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከላው የሥራ ባህሪ፣ የስራ ስፋት፣ ለአባላት እና ለገበያ ተደራሽነት ሲባል ጥናትን መሰረት በማድረግ በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ሲወሰን ከተለያዩ የፋይናንስ ተቀማት ወይም የባንክ ቁጥሩ ሊከፍቱ ይችላሉ፡፡

8) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 30 ንዑስ አንቀጽ7 የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ በተለያዩ ባንኮች ውስጥ የተለያዩ የሂሳብ ቁጥር መከፈቱ የኅብረት ሥራ ማህበሩን አደጋ ላይ እንደሚያደርስ ሲያምንበት አግባብ ያለው ባለስልጣን እስኪጠራ ሊያዘገየው ይችላል፡፡

Konoy heele exxa

Luulâ taamah eglaalih aysaqorriyyaa kee aysaqorri sumaaqih warkat wagittaama

31) Luulâ taamah eglaalih aysaqorriyyih siirata

1 Maysaqarrah xayyoyta ummaan luulâ taamah egla yaysaqarrimoonuh faxximta magdooda, wagiita doolat xagarak tawqe miracsentitte, baad caddol luulâ taamah eglaalih radmoomaa kee nihirwa axmiquk kibbi heenih xayyowaanam faxximta.

2 Ummaan luulâ taamah egla baaxo caddol oggol le luulâ taamah madqak ugutak aysaqarrime week faxxe kabxa taama abam ma duudan.

3 Ta maasayyak 31 nali maasayyak(2) ugutak maysaqarrah xayyowta assabaltah akah bicsen cibtal kibak wagiita doolat xagar elle yascasse gital maysaqarrah xayyoowele.

4 Luulâ taamah eglaalih kukti ixximak 985/2009 maasayyak 10 nali maasayyak (2) tanim anuk rakiibo luulâ taamah egla maysaqarrah xayyoyta waqdi assabaltak kalah ciggilta sanaditte takayrih haak xayyoysam faxximta.

ክፍል አምስት

ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ እና የምዝገባ የምስክር ወረቀት

31. ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት የአመዘጋገብ ስርዓት

1) ለምዝገባ የሚቀርብ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ ብቁ የሚያደርጉ መስፈርቶችን፣ አግባብ ባለው ባለስልጣን የሚወጡ የተለያዩ መመሪያዎች፤ ዓለም አቀፍ የኅብረት ሥራ መርሆዎች እና እሴቶችን ተገንዝበው እና አሟልተው መቅረብ ይኖርባቸዋል፡፡

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሀገሪቱ በተፈቀደው የኅብረት ሥራ ህግ መሰረት ካልተመዘገበ በስተቀር ዬትኛውንም ቢዚነስ ወይም ንግድ ማከናወን አይችልም፡፡

3) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 31 ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ለምዝገባ የሚቀርቡ ማናቸውም ማመልከቻ በተዘጋጀው ቅፅ እና አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚወስነው መንገድ ለምዝገባ መቅረብ አለበት ፡፡

4) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 10 ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ ሲቀርብ በተጨማሪነት የምዝገባ ማመልከቻውን ከሚከተሉት ሰነዶች ጋር አያይዞ ማቅረብ አለበት፡

a) Amolladi mododih adoyti inkih elle tifrime adda xinta

b) Luulâ taamah adoytiitih migaq kee sugmenta

5 Ta maasayyak 31 nali maasayyak(2) ugutak ummaan rakiibo luulâ taamah eglak dagah tan luulâ taamah egla maysaqarrah tamaate waqdi ossotinal ciggilta sanaditte takayruh xayyoysam faxximta.

a) Ukummô luulâ taamah eglaalih guuma

b) Luulâ taamah eglak gaddaa kee magoh maybalaalaqa

c) Ux waktih ekraaro, xer waktih ekraaroy amolladi mododul faaticimteh iyya

d) Kutbeh bicissi heen xiso abeh yan mihrat lih mabul kee sumaq qangara

e) Aysaqorrah baahen edde xinti madqa moddaqiyik taniimih diggoosuh "tembir" edde xakbisaanam faxximta

f) Luulâ taamah eglah migaaqal aysaqorrah culsen lakqok yoofenta edde xakbaanam faxximta.

6. Yaysaqarri baxsa le caalatal karmak 18 addah yan urri gufah gide amoyabuli gitaak eglah adoytah kaa yakkuqem duuda. Takkay immay amoyabuli adoytiinih agdaabe elle tan inna ummaan luulâ taamah egla edde xinti madqat taallem faxximta

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ አባላት ፊርማ የተረጋገጠ መተዳደሪያ ደንብ፤

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት ስምና አድራሻ፤

5) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 31 ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት ማንኛውም ከመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር በላይ የሆነ የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ ሲቀርብ በተጨማሪነት የምዝገባ ማመልከቻውን ከሚከተሉት ሰነዶች ጋር አያይዞ ማቅረብ አለበት፡-

ሀ) የመስራች ኅብረት ሥራ ማህበራት ቃለ-ጉባኤ፣

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሀብትና ዕዳ መግለጫ፣

ሐ) በጠቅላላ ጉባኤ የጸደቀ የአጭር፣ የመካከለኛ እና የረዥም ጊዜ ዕቅድ፤

መ) በጽሁፍ የተዘጋጀ የአደራጅ ባለሙያ ሙያዊ የምስክርነት ቃል እና አስተያየት፣

ሠ) ለምዝገባ በሚቀርብ የመተዳደሪያ ደንብ ሠነድ ላይ ሕጋዊነቱን ለማረጋገጥ የቴምብር ማስለጠፍ ይኖርበታል፤

ረ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም ለምዝገባ ሠርተፍኬት ለባንክ ገቢ የሆነበትን ደረሰኝ አንድ ኮፒ አያይዞ ማቅረብ አለበት፡፡

6) መዝጋቢው በልዩ ሁኔታ ዕድሜው ከ18 ዓመት በታች ላለው ልጅ ዕድሜው ለመደራጀት እስኪደርስ ድረስ በሞግዚቱ አማካኝነት የኅብረት ሥራ ማህበር አባል ሆኖ ለመቀጠል ሊፈቅድለት ይችላል፡፡ ሆኖም በሞግዚነት ስለሚደረግ አባልነት አፈፃፀም በተመለከተ ማንኛውም የኅብት ሥራ ማህበር በመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ ሊወስን ይችላል፡፡

7. Wagiita doolat xagar luulâ taamah eglaali elle yayseqerri reysan maysaqarra le. Too reysan maysaqarrah ceelo a kitaabak elle cabol takayruh tan.
8. Ummaan luulâ taamah egla maysaqarrah ayffaafay maalu mekelta. Maaluk meklaanah gide ta kitaabak elle cabol takayruh tan.
9. Taysaqarrimuh temeete luulâ taamah egla maysaqarrah faxximmi itta magdooda kibteh tamaatem faxximta.
10. Wagiita doolat xagar aysaqarriyyah faxximta magdooda taffaafoh elle qaddoyta innah abam faxximta (qari bagut xakbisak baxxaqisam faxximta).
11. Luulâ taamah eglaali yaysaqarrimeenik afal ken xisa mihratlih katuuk faxxiima kattat kee qokol abam faxximta.
12. Xisah yan mihrat li ken esserok ugutak xisoo kee qokol keenit yekkeh axcuk xissiimaanamih tu xiq wagsiisak mihrat li kinnuk sumaq qangara keenil leh yan tûmabul kutbeh xayyoysam faxximta.

7) አግባቡ ያለው ባለስልጣን ኀብረት ሥራ ማህበራትን የሚመዘግብበት የፕሮቶኮል መዝገብ ይኖረዋል፡፡ የምዘገባ ፕሮቶኮል ናሙና እዝል ከዚህ መመሪያ ጋር ተያይዟል፡፡

8) ማንኛውም የኀብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ የአገልግሎት ክፍያ ይከፍላል፡፡ ስለሚከፈለው የገንዘብ መጠን በእዝል ከዚህ መመሪያ ጋር ተያይዟል፡፡

9) ለምዝገባ የሚቀርብ ማንኛውም የኀብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ የሚያግዙ አስፈላጊ የሆኑ መስፈርቶችን አሟልቶ መገኘት አለበት፡፡

10) አግባብ ያለው ባለስልጣን የኀብረት ሥራ ማህበራትን ለመመዝገብ የሚያስፈልጉ መስፈርቶችን ለተገልጋዩ ግልጽ በሆነ ቦታ ማስቀመጥ ይኖርበታል፡፡

11) የኀብረት ሥራ ማህበራት ከመመዝገባቸው አስቀድሞ በአደራጅ ባለሙያ ተገቢው ክትትልና ድጋፍ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

12) አደራጅ ባለሙያው የመደራጀት ጥያቄውን ተከትሎ ለማደራጀት ተገቢውን ድጋፍና ክትትል ስለመደረጉ እና የኀብረት ሥራ ማህበሩ በመደራጀቱ ስለሚኖረው ጠቀሜታ በተመለከተ ሙያዊ የምስክርነት ቃሉን እና አስተያየቱን በጽሑፍ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

13. Luulâ taamah eglaalih xisoh miracsentak ugutak yaysaqarrimoonuh, xisah yan mihrat li kusaaqisak xayyoyse eglaalih oytik ugutak yaysaqarre mihrat li ciggilta caagiida ayxuxxurele.

a) Aysaqorri essero leh tan eglaali aysaqorri kusaaqih cibtal kibak numma lek waytam asmatuk xayyoysam faxximta

b) Luulâ taamah egla xayyosse alhum(oyti) madqâ numiinoh maysaqarra fan tabsam faxximta

c) Rakaakayal hinnay magaala xiinisso hinnay rasu, hinnay magaalah exxal baxisak aysoqorri mamaxxaagah ixxima yaakumik ciggiilul yaceem faxximta

d) Luulâ taamah eglak qaynat, mamaxxagah ixxima hinnay mudenta yaceem faxximta.

e) Aysoqorri mekla elle aben alhum xakabah yanim faxximta

f) Alhum asmatlem kinniimih diggoosuh edde yeceen ayro kee yeyseqerre numih ferma tanim faxximta

g) Sumaq warkat bicissi heeh edde xin madqalluk, rubsus warkat edde xakbisak luulâ taamah eglah ruubam faxximta.

13) በኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት መመሪያ መሰረት እንዲመዘገቡ በአደራጅ ባለሙያ ተገምግሞ የቀረበውን የኅብረት ሥራ ማህበራት መረጃ መሰረት በማድረግ መዝጋቢው ባለሙያው የሚከተሉ ጉዳዮችን ያጠራል፡-

ሀ) ለምዝገባ ጥያቄ የሚያቀርቡ ኅብረት ሥራ ማህበራትን በምዝገባ መገምገሚያ ቅጽ ላይ ሞልቶና ትክክለኛነቱ አረጋግጦ ማቅረብ አለበት፤

ለ) ኅብረት ሥራ ማህበሩ ያቀረበውን መረጃ ወደ ህጋዊ ሰውነት መመዝገቢያ መዝገብ ማስተላለፍ አለበት፤

ሐ) በክልል ወይም ከተማ አስተዳደር ወይም በዞን ወይም በክፍለ ከተማ በመለየት የምዝገባ መለያ ቁጥር በቅደም ተከተል መስጠት አለበት፤

መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አይነት፤ መለያ ቁጥር ወይም ኮድ መሰጠት አለበት፤

ሠ) የምዝገባ ክፍያ የተፈጸመበት መረጃ ማያያዝ አለበት፤

ረ) ስለመረጃው ትክክለኛነት የተሰጠበትን ቀን በማስፈር መዝጋቢው በፊርማ ማረጋገጥ አለበት፤

ሰ) የምስክር ወረቀቱን በማዘጋጀት ከመተዳደሪያ ደንቡ ጋር በመሸኛ ደብዳቤ ለኅብረት ሥራ ማህበሩ መስጠት አለበት፤

h) Maysaqarrah xayyoysan waqdi edde xin madqalluk "tembir" xakabah edde haanam faxximta.

32) Luulâ taamah eglaali taysaqarre xagoora wagittaama

1 Yayseqerre xagar inki luulâ taamah egla ayseqarre waam timixxigek akah aysaqarre waa sabab essero xayyoyseh kutbeh yaysixxigem faxximta.

2 Ummaan luulâ taamah eglak maysaqarra edde tekke ayrook xabba haanam madqal mannowtam qimbissah.

3 Tayyaaqek matayyaaqa cubbuso tikki itteh, tayyaaqem kee elle xissimta dariifal taamittam xiqtam akah diggoysen luulâ taamah egla wagiita doolat xagaral xayyoowak taysaqarrimeh

4 Rakiibo luulâ taamah eglaali, luulâ taamah yuniyonwa kee luulâ taamah eglaalih federeshinwa faxximta magdooda kibeenim diggoytek geera kulli lon qamalal daqaaral hinnay rasul hinnay magaalah exxal hinnay rakaakayal hinnay federal caddibnal tanih tan luulâ taamah eglaalih baarissoh exxaaxil xayyoowak yaysaqarrimen.

ሸ) ለምዝገባ በሚያቀርብበት ጊዜ ከሚቀርበው መተዳደሪያ ደንቡ ጋር ቴምብር አብሮ መያያዝ ወይም መለጠፍ ይኖርበታል፡፡

32. የኅብረት ሥራ ማህበራት መዝጋቢ አካላት

1) መዝጋቢው አካል አንድን የኅብረት ሥራ ማህበር የማይመዘግበው መሆኑ ሲታወቅ የማይመዘግብበትን ምክንያት ለአመልካቹ በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት፡፡

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከተመዘገበበት ዕለት ጀምሮ ሕጋዊ ህልውናው ይጀምራል፡፡

3) የአዋጭነት ጥናት ተዘጋጅቶ አዋጭ መሆኑ እና በሚደራጅበት አከባቢ መስራት የሚችል መሆኑ የተረጋገጠለት የኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ላለው ባለስልጣን ቀርቦ ይመዘገባል፡፡

4) መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት፤ የኅብረት ሥራ ዩኒየኖች እና የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌደሬሽኖች አስፈላጊውን መስፈርት ማሟላታቸው ሲረጋገጥ እንደየባህሪያቸው በወረዳ ወይም በዞን ወይም ክፍለ ከተማ ወይም በክልል ወይም በፌደራል ደረጃ ባሉ የኅብረት ሥራ ማስፋፊያ አካላት ቀርቦ ይመዘገባል፡፡

5 Namma daqaarih fanal xissimta rakiibo luulâ taamah eglaalih hinnay yuniyonwa rasul hinnay magaalah exxa caddol geytimta luulâ taamah baarissoh xagooral xayyoowak yaysaqarrimen.

6 Namma rasih fanat hinnay magaalah exxah xissimte ummaan luulâ taamah egla rakaakay hinnay magaala xiinissoh caddol geytimta luulâ taamah eglaalih baarissoh xagaral xayyoowak yaysiqirrimen.

7 Baxsa le caalay loonuk ugutak rakaakay caddol yaysaqarrimem xiqewaa kee namma rakaakayih fanat hinnay magaala xiinissoh fanat yan nammey hinnay wohuk biso takke eglaalik xissiimak tamaate ummaan luulâ taamah eglaali federal caddol tan luulâ taamah ejensil xayyoowak taysaqarrime.

8. Luulâ taamah eglaalih liig baaxo caddibnal yaysaqrrime. Baaxo caddol inkih tan luulâ taamah eglaali awlisa luulâ taamah eglaalih liig baaxo caddol yaysaqrrime. Maysaqarrâ sumaqtah warkat keenih yaceen.

5) በሁለት ወረዳዎች መካከል የሚቋቋም መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት ወይም የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች በዞን ወይም ክፍለ ከተማ ደረጃ በሚገኘው የኅብረት ሥራ ማስፋፊያ አካላት ቀርቦ ይመዘገባል፡፡

6) በሁለት ዞኖች ወይም ክፍለ ከተሞች መካከል የሚቋቋም ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በክልል ወይም በከተማ አስተዳደር ደረጃ በሚገኘው የኅብረት ሥራ ማስፋፊያ አካላት ቀርቦ ይመዘገባል፡፡

7) በልዩ ባህሪያቸው ምክንያት በክልል ደረጃ መመዝገብ የማይችሉና በሁለት ክልሎች ወይም ከተማ አስተዳደሮች የሚገኙ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ በሚመጡ የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚቋቋም ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በፌደራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ ደረጃ ቀርቦ ይመዘገባል፡፡

8) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ በሀገር አቀፍ ደረጃ የሚመዘገብ ይሆናል፡፡ በሀገር አቀፍ ደረጃ ሁሉንም የኅብረት ሥራ ማህበራትን የሚወክል የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ በአገር አቀፍ ደረጃ ይመዘገባል፡፡ ለምዝገባው ማረጋገጫ ህጋዊ ሰርተፊኬት ይሰጠዋል፡፡

9. Luulâ taamah eglaalih liig maysaqarrah xayyoowa waqdi kibeh meqe magdoodak tu

   a) Edde xinti madqa
   b) Aboonu waan taamak 5 liggidih ekraaro
   c) Liig miraacissa amolladi mododul awlisen miroctih migaq kee ferma

10. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 10 elle madqimtennal anuk wagiitah yan doolat xagar eglah kaal xayyowteh tan maysaqarrah assabalta bicsen maysaqarrâ cibtal yaceeh. Yaysaqarre xagar yismiteh yan edde xin madqak inki korraq yeyseqerren luulâ taamah eglah yaceen.

11. Kulli luulâ taamah eglak rakiiboh alhum wagiita doolat xagar bicsa cibtal kobxisak yaysaqarreeh dagnal kulli 3 liggidal yaqusbuseenim faxximta.

12. Ummaan luulâ taamah eglaali kulli caddol xissiimak faxximta magdooda kiban waqdi maytanih madqa numiinoh xagarih diggoosih sumaq warkat keenih yantocowwe.

13. Luulâ taamah eglaalih yaceen sumaq warkat elle faxxiiminnaan innal sitta ceelam bictaah baxsa lem bicta. Baxaabaxsa le addatino lem bictah.

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ ለምዝገባ ሲቀርብ ማሟላት የሚገባው መስፈርቶች መካከል፤

   ሀ) የመተዳደሪያ ደንብ፣
   ለ) ስለሚከናውናቸው ጉዳዮች የያዘ የ5 አመት የስትራቴጂክ እቅድ፣
   ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ የሚመሩ ከሊጉ ጠቅላላ ጉባኤ የተወከሉ አመራሮች ስምና ፍርማ፣

10) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 10 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አግባብ ያለው ባለስልጣን በኅብረት ሥራ ማህበሩ የቀረበለትን የምዝገባ ማመልከቻ በተዘጋጀው የምዝገባ ቅጽ ወይም ፎርማት መሰረት መተዳደሪያ ደንብ እና የንግድ ስራ እቅድ በመመዝገብ የምስክር ወረቀት ይሰጣል፡፡ በመዝጋቢው አካል የተረጋገጠ የመተዳደሪያ ደንቡን 1 ኮፒ ለተመዝጋቢው ኅብረት ሥራ ማህበር ይሰጠል፡፡

11) የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር መሰረታዊ መረጃ አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚያዘጋጀው ቅጽ ወይም ፎርማት ተሰብስቦ በመዝገብ ላይ ቢያንስ በየሦስት አመቱ መታደስ ይኖርበታል፡፡

12) የኅብረት ሥራ ማህበራት በየደረጃው ተደራጅተው አስፈላጊውን መስፈርት ሲያሟሉ ቋም የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጣቸዋል፡፡

13) ለኅብረት ሥራ ማህበራት የሚሰጠው የምስክር ወረቀት እንዳስፈላጊነቱ ተመሳሳይ ወይም የተለያየ መልክ እና ይዘት ሊኖረው ይችላል፡፡

14. Luulâ taamah eglaali yaysaqarre ummaan num yaysaqarruh kaal xayyowte sanadwak ugutak, elle yaysaqarre "chek list" bicsam faxximta.
15. Aysaqorri sumaq yaceenik afat aysoqarri mihrat li xissimte eglah addal amoh geytimak "chek listik ugutak kusaaqisam faxximta.
16. Luulâ taamah eglaali xisa maraa kee yaysaqarre mihrat li sittallih gacak luulah eglaali xiqto lek waytam diggoysan
17. Bicsen "chek list" ugutak yaysaqarrimoonuh dudda loonum diggoysan waqdi maysaqarrah sumaq keenih yaceenim faxximta.

14) የኅብረት ሥራ ማህራትን የሚመዘግብ ማንኛውም መዝጋቢ ባለሙያ ለምዝገባ የቀረቡለትን ሠነዶችን መሠረት በማድረግ የሚመዝንበትን ቼክሊስት ማዘጋጅት አለበት፣

15) የምዝገባ ሠርተፊኬት ከመሰጠቱ በፊት ማንኛውም መዝጋቢ አካል ለመደራጀት የቀረበውን የኅብረት ሥራ ማህበር በአካል በመገኘት በተዘጋጀው ቼክሊስት መሰረት መገምገምና መመዘን ይኖርበታል፡፡

16) የኅብረት ሥራ ማህራትን የሚያደራጀው እና መዝጋው ባለሙያዎች ለምዝገባ ብቁ የሚያደርጋቸውን ግምገማ እና ምዘና በመቀናጀት ያካሄዳሉ፡፡

17) በተዘጋጀው የምዝገባ ማረጋገጫ ቼክሊስቱ መሰረት ለምዝገባ ብቁ መሆናቸው ሲረጋገጥ የምዝገባ የምስክር ወረቀት መሰጠት አለበት፡፡

33. Maysaqarrâ sumaaqih warkat wagittaama

1 Ummaan luulâ taamah eglaali xissiimak taamat culaanak afal kukti ixximak 985/2009 elle iyya innal wagiita doolat xagarak maysaqarrâ sumaq warkat geyanam faxximta

2 Ummaan qusubih xissimta luulâ taamah egla amolladi mododul dooren taama miraacissa maroh adoytiitih gitaak maysaqarrah faxximta magdooda kibak madqâ numiinoh asmat keenih yacoonuh wagiita doolat xagaral essero xayyoysan

33. ስለ የምዝገባ የምስክር ወረቀት

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበራት ተደራጅተው ወደ ስራ ከመግባታቸው አስቀድሞ በአዋጅ ቁጥር 985/2009 ዓ.ም በተደነገገው መሰረት አግባብ ካለው ባለስልጣን የምዝገባ ሰርተፊኬት ማግኘት አለባቸው፡፡

2) ማንኛውም በአዲስ የተደራጀ የኅብት ሥራ ማህበር በጠቅላላ ጉባኤ አባላት በተመረጡ የስራ አመራር ኮሚቴ አባላት አማካይነት ለምዝገባ የሚያስፈልጉ መስፈርቶችን በማሟላት የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ እንዲሰጠቸው አግባብ ላለው ባለስልጣን ጥያቄ ያቀርባሉ፡፡

3 Ummaan sittalluk xissiimak taamituh bicsite num hinnay eglat akah xissiimen madma arac xagsoonuh kee madqâ focal amaxxag yaalluh wagiita doolat xagarak madqal mamaxxaga le xagar kinniimih diggoosih sumaq warkat geyam faxximta.

4 Ummaan luulâ taamah egla taysaqarrimuh faxximta magdooda kibak wagiita doolat xagar taysaqarrimu idini teetih yeceek maytanih madqal yimixxige xagarih sumaq warkat geytam faxximte.

5 Ta maasayyak ugutak xissimte ummaan luulâ taamah egla taysaqarrimuh faxximta magdooda kibbimtek aysaqorri sumaqih warkat teetih yaceen.

6 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak985/2009 maasayyak (11) nali maasayyak (1 kee 2) madqimtem elle anuk ummaan luulâ taamah egla madqâ nummiinoh diggoosih sumaq warkat taamah aracal hinnay kutbe buxal akak yambulle aracal daffeysan.

3) ማንኛውም በጋራ ተደራጅቶ ለመስራት የተዘጋጀ ግለሰብ ወይም የኅብረት ሥራ ማህበር የሚቋቋምበትን ዓላማ ተግባራዊ ለማድረግ እንዲችልና በህግ ፊት ተቀባይነት እንዲኖረው አግባብ ባለው ባለስልጣን ተመዝግቦ የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት፡፡

4) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የምዝገባ መስፈርቶችን አስቀድሞ በሚሟላት አግባብ ባለው ባለስልጣን ለመመዝገብ ከተፈቀደለት ቋሚ የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት፡፡

5) በዚህ አንቀጽ መሠረት ለሚደራጅ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የምዝገባ መስፈርቱን ሲያሟላ የምዝገባ ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጠዋል፡፡

6) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 11 ንዑስ አንቀፅ (1 እና 2) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀቱን በሥራ ቦታ ወይም ጽ/ቤት ውስጥ ግልፅ በሆነ ቦታ እንዲታይ ሆኖ መቀመጥ አለበት፡፡

34. Elle sugah yaceen maysaqarrâ sumaq warkatih acwa

1 Luulâ taamah eglaali kulli caddol xissiimak faxximta magdooda kibe weenik inki liggidah dibuk suga elle sugáh madqa numiinoh diggoosih sumaq warkat keenih yaceen.

34. ጊዜያዊ የምዝገባ የምስክር ወረቀት አሰጣጥ

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት በየደረጃው ተደራጅተው አስፈላጊውን መስፈርት ካላሟሉ ለአንድ አመት ብቻ የሚቆይ ጊዜያዊ የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጣቸዋል፡፡

2 Elle sugâ warkat geyte luulâ taamah egla too uddurih addat ummaan luulâ taamah egla le gar kee dirki lon.

3 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 10 nali maasayyak 8 madqimtem elle anuk sagla alsih addat deedalta magdooda kibak maytanih sumaq warkat herge weenik ossotinah 3 alsih ekeka teetih yaceenim bictah.

4 Teetih yeceen uddurut deedalta magdooda kibak faxximta mekla abba hayteh maytanik sumaq warkat geyan waqdi luk sugen elle suga sumaq warkat gacsaanah.

5 Ta maasayyak ugutak elle suga sumaq geyte egla inki liggidih addat faxximta kibbi hayteh maytani sumaq hirge wayte egla inki liggidaak geera madqa focal hirgo mali. Wagiita doolat xagar egla iggilli heeh mano akah aalle wayta innah abele.

6 Kukti ixximak 985/2009 maasayyak 10 nali maasayyak 2(a-g) madqimtem elle anuk ta maasayyak 33 nali maasayyak 3(a-h) ugutak maysaqarrah xayyowte magdoodi inkih kibe wayte luulah eglah wagiitah yan doolat xagar inki liggidak biso taamitewaa elle suga sumaq warkat acayuk raqte magdooda yeceen uddurut kibaanam faxximta

2) ጊዜያዊ ምስክር ወረቀት ያገኘ ኅብረት ሥራ ማህበር በተመዘገበበት የጊዜ ገደብ ውስጥ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ያለው መብት እና ግዴታ ይኖረዋል፡፡

3) በኅብረት ሥራ ማህበራት በአዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 10 (8) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በዘጠኝ ወራት ውስጥ የተጓደሉትን መስፈርቶችን አሟልቶ ቋሚ የምሰከር ወረቀት ካልወሰደ ተጨማሪ 3 ወር የማስጠንቀቂያ ጊዜ ሊሰጠው ይችላል፡፡

4) በተሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ የተጓደሉትን መስፈርቶች ካሟላ ተገቢውን ክፍያ ፈጽሞ የቋሚነት የምስክር ወረቀት በማግኘት ነባሩን ጊዜያዊ የምዝገባ ምስክር ወረቀት እንዲመልስ ይደረጋል፡፡

5) በዚህ አንቀጽመሠረት የጊዜያዊ የምዝገባ ምስክር ወረቀት ያገኘ ኅብረት ስራ ማህበር በአንድ ዓመት ውስጥ ተፈላጊውን መስፈርት አሟልቶ በቋሚነት ካልተመዘገበ ከአንድ አመት በኋላ በህግ ፊት ተቀባይነት አይኖርም፡፡ አግባብ ባለው ባለሥልጣን የኅብረት ሥራ ማህበሩን በማፍረስ ህልውናውን እንዲያጣ ያደርጋል፡፡

6) በአዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 10 ንኡስ አንቀጽ 2 /ሀ/ እስከ /ሰ/ የተደነገገው እንደጠበቀ ሆኖ በዚህ አንቀጽአንቀጽ 33 ን/አንቀጽ 3 ከ (ሀ-ቀ) መሰረት ለምዝገባ የቀረቡትን መስፈርቶች ሙሉ በሙሉ ያላሟላ ኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ያለው ባለስልጣን ከአንድ ዓመት በላይ ላልበለጠ ጊዜ የሚያገለግል ጊዜያዊ የምዝገባ የምስክር ወረቀት በመስጠት የተቀሩትን መስፈርቶች በተሰጠው የጊዜ ገደብ ማሟላት አለበት፡፡

35) Badali maysaqarrah sumaaqih warkatih acwa

1 Luulâ taamah eglaali badali maysaqarrah sumaaqih essero baahaanam warkat keenik bayek, hinnay yoomek hinnay migaq korseenik takke waqdi tonna kinnuk kibeh meqem ciggiltaama

a) Luulâ taamah egla maysaqarra sumaaqih warkat teetik bayek malcina ayroh addat wagiita doolat xagarah warsan. Akah warsen xagar cubbusak yismiteek geera badali sumaq warkat faaticissi heeh namma ayroh addat yacee.

b) Madqa numiinoh digoosih sumaq warkat yoome kaa tekkek sumaq warkat yoomem wagiita doolat xagar diggoysek namma ayroh addat badali sumaq warkat yacee.

c) Ummaan luulah egla amolladi mododul baxsa le edde cabol faaticisen migaq korsih essero xayyossek wagiita doolat xagar maybalaalaqal edde tewqe 30 ayroh addal sadi amaate week migaq korsa faaticisak badalih sumaq warkat namma ayroh addat aceele.

d) Badali sumaq warkatih essero wagiita doolat xagar cayse waytek wagiita doolat xagar namma ayroh addat badali akah aceewaa sabab qaddoysak kutbeh luulâ taamah eglah ruubak yaysixxige.

35. ምትክ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ስለመስጠት

1) ኅብረት ሥራ ማህበራት ምትክ የምዝገባ ምስክር ወረቀት ጥያቄ የሚቀርበው የምስክር ወረቀቱ ሲጠፋ ወይም ሲበላሽ ወይም የስም ለውጥ የሚደረገው ሆኖ የሚከተሉት ተሟልቶ ሲገኝ ነው፡፡

ሀ) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የምዝገባ ምስክር ወረቀት ሲጠፋበት በሰባት ተከታታይ ቀናት ውስጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን ሲያሳውቅ አግባብ ያለው ባለሥልጣን በህግ አካል የተረጋገጠ መረጃ መቅረቡን አጣርቶ ምትክ የምዝገባ መስክር ወረቀቱን አጽድቆ በሁለት ተከታታይ የስራ ቀን ውስጥ ይሰጣል፡፡

ለ) የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱ የተበላሸ ከሆነ የተበላሸውን የምስክር ወረቀት አግባብ ያለው ባለስልጣን ሲያረጋግጥ፣ ከሁለት ተከታታይ የሥራ ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ምትክ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን ይሰጣል፡፡

ሐ) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የስም ለውጥ ጥያቄ ሲያቀርብ አግባብ ያለው ባለሥልጣን አጣርቶ ሰፊ ሽፋን ባለው ጋዜጣ ያወጣል፡፡ ጋዜጣው ከወጣበት ቀን ጀምሮ በሚቆጠር ሰላሰ ቀን ውስጥ ተቃዋሚ ካልቀረበ የስም ለውጡን አጽድቆ ምትክ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን በሁለት ተከታታይ የስራ ቀን ውስጥ ይሰጣል፡፡

መ) ምትክ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን ለመስጠት የቀረበው ጥያቄ አሳማኝ ካልሆነ አግባብ ያለው ባለስልጣን ከሁለት ተከታታይ የሥራ ቀናት ባልበለጠ ጊዜ የማይሰጥበትን ምክንያት በመግለጽ በጽሑፍ ለኅብረት ስራ ማህበሩ ያሳውቃል፡፡

36) Caddibnak ugut aba maysaqarrâ sumaaqih acwa wagittaama

1 Yaysaqarrimuh tamaate ummaan luulâ taamah egla bicseenih yan magdok ugutak agdaabe caddo teetek taybulle sissin bisu le sumaq warkat teetih yaceen.

2 Luulâ taamah eglaali taamah agdaabel yuybulleen xaluk ugutak ciggiila bisle sumaq warkoota keenih aceelon.

a) Caddibnak "A" baxsima mari "anxaxin" bisule sumaqta

b) Caddibnak "B" baxsima mari "walqinaan" bisu le sumaqta

c) Caddibnak "C" baxsima mari "qisi" bisule sumaqta geelon.

3 Keenih yaceenih yanin sumaaqak ugutak ken caddibna ceela tuxiq kee xoqoysi hinnay qokol kummuqta geelon.

4 Ansaxin sumaq warkat geyta luulâ taamah eglaali

a) Akah xissiimen madma abinal kaxxa caddol yugdube mara

b) Adoytit kaxxa caddol xoqoysi leela abe mara

c) Adoytiitik rakiibok yan maddur kee ayyuntiinô ceyaayi yifgide mara

36. ደረጃን መሰረት ያደረገ የምዝገባ የምስክር ወረቀት አሰጣጥ

1) ለምዝገባ የሚቀርብ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በተዘጋጀው የመመዘኛ መስፈርት መሰረት የአፈጻጸም ደረጃቸውን የሚገልጽ የተለያየ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት ይሰጣቸዋል፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚያገኙት የምስክር ወረቀት እንዳስመዘገቡት ውጤት ዓይነት የሚከተሉትን ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት የሚሰጣቸው ሊሆን ይችላል፡-

ሀ) በደረጃ "ሀ" የሚለዩት "አረንጓዴ" ቀለም መልክ ያለው የምስክር ወረቀት፣

ለ) በደረጃ "ለ" የሚለዩት "ቢጫ" ቀለም መልክ ያለው የምስክር ወረቀት፣

ሐ) በደረጃ "ሐ" የሚለዩት ደግሞ "ቀይ" ቀለም ያለው ላይ የምስክር ወረቀት፣

3) በሚሰጣቸው የምስክር ወረቀት መሰረት ደረጃቸውን የሚመጥን ጥቅማ ጥቅምና የድጋፍ ፓኬጅ የሚያገኙ ይሆናል፡፡

4) የአረንጓዴ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት የሚያገኙ ኅብረት ሥራ ማህበራት፤

ሀ) የተቋቋሙበትን መሠረታዊ ዓላማና ተግባር በላቀ ደረጃ ያሳኩ፣

ለ) አባላትን በከፍተኛ ደረጃ ተጠቃሚ ማድረግ የቻለ፣

ሐ) የአባላትን መሰረታዊ የሆኑ ኢኮኖሚያዊ እና ማሕበራዊ ችግሮቻቸውን የፈቱ፣

d) Dariifâ daddoos kee dadalat gaba asgalluk ummattah ugxeexa sahayloyse mara

e) Doolat daffesse maddur kee ayyuntiino maadima gufoonuh giffo le gaba gacse mara

f) Adoytit fanat meqe angaaraw kee ogoysol sittallih taamitoonuh meqe niya yaybullee mara

5 Walqin bisu le sumaqta akah yaceenim akah xissiimen madma ta maasayyak 36 nali maasayyak 4(a-f) rooriseenimik garab yugdube mara.

6 Ta maasayyak 36 nali maasayyak 5 elle warsen innal namma udduruy sittalakleh yanih iyya aysiise weeh rammale walqinaanak mallaytal yeedee mari ciggiilak ramma le qisi fan ken oobisan.

7 Akah xissimen rakiibo madma duuduse wee mari (eglaali) qasa bisu le sumaq warkat keenih yaceen.

8 Namma adda sittallakleh aysiise kal geytimta luulâ taamah egla kulli caddol tan wagiita doolat xagar kusaaqisak cubbusak tet yaggilem hinnay tet yasgallemih edde cabo tatrusam duudah.

9. Ta maasayyak 36 nali maasayyak 8 madqimtem elle anuk qasa bisule sumaq warkat akah yaceen eglaalik diglo hinnay asgolli edde cabo tatrusaanam:

መ) በአካባቢ ልማት እና ዕድገት ላይ ባደረጉት ከፍተኛ አስተዋጽኦ የሕብረተሰቡን ችግሮች በከፍተኛ ደረጃ ያቃለሉ፣

ሠ) መንግስት ላስቀመጣቸው የኢኮኖሚና ማሕበራዊ ግቦች ስኬት የድርሻቸውን በከፍተኛ ደረጃ በመወጣት ላይ ያሉ፣

ረ) ከአባላቱ ያለው የጋራ ግንኙነትና ትስስር እና አባላቱ አብረው ለመስራት የሚያሳዩት የተጠናከረ ቁርጠኝነት ያላቸው፣

5) ብጫ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት የሚሰጣቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት የተቋቋሙበትን መሠረታዊ ዓላማ በዚህ አንቀጽአንቀጽ 36 ንዑስ አንቀጽ 4 (ሀ-ረ) በተገለፀው መሰረት በመካከለኛ ደረጃ ያሳኩ መሆን ይኖርበታል፡፡

6) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 36 ንዑስ አንቀጽ 5 በተገለፀው መሰረት ከሁለት ተከታታይ ጊዜ በላይ ሳይሻሻል ከዝቅተኛው የቢጫ ጫፍ ላይ የቆየ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሚቀጥለው ወደ ቀይ ዝቅ ይደረጋል፣

7) የተቋቋሙበትን መሠረታዊ ዓላማ ማሳካት ያልቻሉ የኅብረት ሥራ ማህበራት ቀይ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት የሚሰጣቸው ይሆናል፡፡

8) ቀይ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት ከሁለት ተከታታይ ጊዜ በላይ ሳይሻሻል ይዘው የሚገኙ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በየደረጃው የሚገኘው አግባብ ያለው ባለስልጣና ጥናት ላይ በመመስራት የማፍረስ ወይም የማዋሃድ ውሳኔ ሊያስተላልፍ ይችላል፡፡

9) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 36 ንዑስ አንቀጽ 8 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ቀይ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት የሚሰጣቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት የማፍረስ ወይም የማዋሃድ ውሳኔ የሚተላለፈው፤

a) Daffeysen magdoodik ugutak luulâ taamah egla taama bagul anewaytam timixxigek
b) Diglo siirat katayak agile kal isih tiddigilek
c) Akah xissiimen madmah bagul ane waanam diggoytek
d) Adoytiitih uli xoqoysii kee ayfaafay acee waam timixxigek
e) Agdaabe teetik yaysiiseenimih caddot ane waytek
f) Maqarroysoonuh uli doorit ane week
g) Adoytiitit uli angaaraw aalle waam diggoytek
h) Taama miraacissa maroh adoytit taama bagul ane week.

ሀ) ከተቀመጠው መስፈርት መሰረት የኅብረት ሥራ ማህበሩ በስራ ላይ የሌለ መሆኑ ሲረጋገጥ፣

ለ) የማፍረስ ሕግን ተከትሎ ያልፈረሰ ግን በራሱ የፈረሰ፣

ሐ) በተቋቋመበት አላማና ተግባር ላይ አለመኖሩ ሲረጋገጥ፣

መ) ለአባላት ምንም ዓይነት የኢኮኖሚ ጠቀሜታ እና አገልግሎት የማይሰጥ ሲሆን፣

ሠ) አፈፃፀሙን ለማሻሻል የማይቻል ደረጃ ላይ ሲገኝ፣

ረ) ለማጠናከር ምንም አማራጭ ሁኔታ ሳይኖር ሲቀር፣

ሰ) ከአባላት ጋር ምንም ዓይነት ግንኙነት የሌለው መሆኑ ሲረጋገጥ፣

ሸ) የሥራ አመራር ኮሚቴ አካላት በሥራ ላይ ከሌሉ፣

37) Aysaqorri sumaq warkatih aqasbusiyya

1. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 147/91 ugutak xissimte eglaali ta miraacsenta tewqeemiik xabba heenih inki liggidih addat kukti ixximak 985/2009 maasayyak 20 nali maasayyak(1) ugutak aysaqorra yaqusbuseenim keenil tan.
2. Ta maasayyak 37 nali maasayyak(1) madqimtem elle anuk luulâ taamah eglaalih yeceen maysaqarrâ sumaqta kulli sidiica liggidal yaqusbuseenih.

37. የምዝገባ የምስክር ወረቀት ስለማሳደስ

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር147/91 መሠረት የተደራጀ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ይህ የአደረጃጀት መመሪያ ከወጣ ጊዜ ጀምሮ በ1 አመት ጊዜ ውስጥ በአዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 20 ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት ምዝገባቸውን ማሳደስ ይኖርባቸዋል፡፡

2) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 37 ንኡስ አንቀጽ (1) ስለ ምዝገባ የምስክር ወረቀት እድሳት የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ለኅብረት ሥራ ማህበራት የተሰጠ የምዝገባ የምስክር ወረቀት በየሶስት ዓመቱ ይታደሳል፡፡

3.Ta maasayyak 37 nali maasayyak (2) madqeenim elle anuk maytanih yeceen sumaq warkat ukummook geera hinnay sumaq warkat yuqusbuseeniik wadir sidiica liggidak biso ma taamita (ma yanfiqa)

4. taysaqorri sumaq warkatih uddur gaba kaluh inki alsi raaqa waqdi wagiita doolat xagaral xayyoowak warkat yaqusbuseenim faxximta.

5. Ta uddurih addat aqusbuse ween sumaqtah amol tan luulâ taamah eglaali madqal hirgo malon. Tonna kinnuk wagiita dagaral xayyoowak sumaq warkat yaqusbuseenim faxximta.

6. Ummaana luulâ taamah egla maysaqarrâ sumaq taqusbusuh ciggiltam kibbimtam faxximta.

a) Luulâ taamah egla yiysiisen edde xintak 3 korraq

b) 3 liggidih makcagur ekraaro

c) Luulâ taamah eglak amolladi ceelo qaddossa ux 3 liggidih gabbaaqu (aybalalaaq cibta xaksb tan)

d) Amolladi mododul faaticisen ooxit gabbaaqu, addat tirfii kee kasaara gaddaa kee abud maybalaalaqa, korraq

e) Eglak caddibna, xiqtô mamaxxagah diggoosih sumaqta

f) Ciggiila 3 liggiidih ekraaro. (3 liggidih ekraaroh cibta xakabah tan)

g) Aqusbusiyyi meklah yoofenta xayyoysaanama.

h) Adoytit mangah ascossa (alhum) le sanada

3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 37 ንዑስ አንቀጽ (2) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ቋሚ የምስክር ወረቀት የአገልግሎት ዘመን ከምስረታ በኋላ ወይም የምሰክር ወረቀቱ ከታደሰ ከሦስት ዓመት በላይ አያገለግልም፡፡

4) የምዝገባ ምስክር ወረቀቱ የአገልግሎት ጊዜ ከማብቃቱ ከአንድ ወር ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ በየደረጃው ለሚገኘው አግባብ ላለው ባለስልጣን ቀርቦ መታደስ አለበት፡፡

5) በዚህ የጊዜ ገደብ ውስጥ ቀርቦ የማይታደስ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ሕጋዊ የምስክር ወረቀቱን በሕግ ዘንድ ተቀባይነት አይኖረውም፡፡ ስለሆነም አግባብ ባለው ባለስልጣን ሕግን ተከትሎ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱ ሊነጥቅ ይችላል፡፡

6) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የምዝገባ ምስክር ወረቀት ለማሳደስ የሚከተሉትን መሟላት አለበት፡፡

ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የተሻሻለ የመተዳደሪያ ደንብ ሦስት ቅጂ፣

ለ) የሦስት አመት ስትራቴጂክ እቅድ፣

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን አጠቃላይ አቋም የሚገልፅ ያለፉት ሦስት አመታት አጭር የጽሁፍ መግለጫ፤ መግለጫው በእዝል ውስጥ ተመላክቷል፡፡

መ) በጠቅላላ ጉባኤ የፀደቀ የዘመኑ ከኦዲት ሪፖርቱ ውስጥ የትርፍና ኪሳራ እና የሀብትና ዕዳ መግለጫ የተመሳከረ ኮፒ፣

ሠ) የብቃት ደረጃ ዕውቅና ማረጋገጫ ሠርተፊኬት፣

ረ) የቀጣይ ሦስት ዓመት ዕቅድ፣ የሦስት አመቱ አቅድ ፎርማቱ በእዝል ውስጥ ተመላክቷል፡፡

ሰ) ለዕድሳት የሚከፈለውን ገንዘብ ገቢ ያደረገበት ደረሰኝ፣

ሸ) የአባላትን ቁጥር የሚገልፅ መረጃ፣

i) Tatre 3 liggidak sittalakleh kasaara abeweenimih alhumu

j) Tatre 3 liggidah adoytiitik qadaaga asgolli fantiital fayya iyyem taybulle alhum

ቀ) በተከታታይ ላለፉት ሦስት አመታት ኪሳራ ያላሳየ ስለመሆኑ የሚያሳይ መረጃ፣

በ) ባላፉት ሦስት አመታት በአማካይ የአባላት የግብይት ተሳትፎ የተሻሻለ መሆኑን የሚሳይ መረጃ፣

7. Ta maasayyak 37 nali maasayyak (6) ugutak aysaqorri sumaq warkat aqusbuse wayte luulâ taamah eglal wagiita doolat xagarih xaquuk ciggilta maaqattooti beelon:

a) Doolatak geyak sugen catoota aggiriqqele

b) Aysaqorri sumaqtah bagul akkuk sugte ambalaalitte angaddaabe mageyta.

c) Wagiitah yan doolat xagar ken sumaqta moddoqiinu malim rettimat ham (yaysixxigem) bictah.

7) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 37 ንዑስ አንቀጽ (6) መሠረት የምዝገባ ምስክር ወረቀት ያላሳደሰ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ባለው ባለሥልጣን የሚከተሉት እርምጃዎች ተፈፃሚ ይሆናሉ፤

ሀ) ከመንግስት የሚያገኛቸውን ማናቸውም ድጋፎች ይቋረጣሉ፣

ለ) በምዝገባ ምስክር ወረቀቱ የሚያደርጋቸው ማናቸውም ውሎች እና ስምምነቶች ተፈፃሚነት አይኖራቸውም፣

ሐ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የምዝገባ ምስክር ወረቀቱ ህጋዊነት የሌለው መሆኑን የተለያዩ የመገናኛ ዘዴዎችን በመጠቀም ሊያሳውቅ ይችላል፣

8. Ta maasayyak 37 nali maasayyak (7)(a-c) madqimtem elle anuk, maaqatta katayak sumaq warkat yaqusbusem faxe wayte egla faxe ikkel oggol mali. Wagiitah yan xagar madqa elle itta innal sumaq warkat akah gacsan innah aba.

8) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 37 ንዑስ አንቀፅ 7 (ከሀ-ሐ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ እርምጃ ተከትሎ የምዝገባ ምስክር ወረቀት ለማሳደስ ፈቃደኛ ያልሆነ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ተቀባይነት አይኖረውም፡፡ አግባብ ያለው ባለስልጣን ሕግን ተከትሎ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱን እንዲመልስ ያደርጋል፡፡

9. Luulâ taamah eglaalih xisoh miracsentak ugutak wagiita doolat xagar raagte luulâ taamah eglaali qagitak elle yaysaqarrimen innaa kee uddur rettimat haak, kutbeh yaysixxigem faxximta.

10 Wagiita doolat xagar daffeyse abni magdok ugutak aysaqorri sumaq warkat qagitak yaqusbusoonuh:

a) Sissin rettimaamit xoqoysimak seeco tatrusa
b) Seeco hinnay warkat gufeh yan luulâ taamah egla xayyoowak sumaq warkat taqusbusem faxximta.
c) Eglak taama miraacissa maroh gitaak aqusbusiyyi essero kutbeh xayyowtam faxximta.

1 Wagiita doolat xagar aysaqorri sumaqta yaqusbusuh 3 adoyta le maro xisa

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት መመሪያ መሰረት በማድረግ አግባብ ያለው ባለስልጣን ለነባር የኅብረት ሥራ ማህበራት እንደገና ስለሚመዘገብበት ሁኔታና የጊዜ ገደብ በሚዲያ ወይም በጽሁፍ መሳወቅ ኖርበታል፡፡

10) አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚያስቀምጠው አሰራር መስፈርት መሰረት የምዝገባ ሠርተፊኬት እንደገና ስለማደስ፤

ሀ) የተለያዩ የመገናኛ ዘዴዎችን በመጠቀም ጥሪ ያስተላልፋል፣
ለ) ጥሪ ወይም ደብዳቤ የደረሰው ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ቀርቦ ሠርተፊኬቱን ማሳደስ ይኖርበታል፣
ሐ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ አማካኝነት የእድሳት ጥያቄ በጽሁፍ ማቅረብ አለበት፣

11) አግባብ ላለው ባለስልጣን የምዝገባ ሠርተፊኬት ለማሳደስ የሚሰሩ 3 አባላት ያሉት የእድሳት ኮሚቴ ያቋቁማል፡፡

38) <u>Taqusbuse marok taamaa kee qaaqa</u>

1 Luulâ taamah eglah cisab fokkaaqeenik waytam diggossa

2 Eglaalik amolladi gaddaa kee abud maybalaalaqa luglugo luk xayyowtek waytam yasmiten.

3 Eglah adoytiitih oyti luglugo luk xayyoowek waytam

38. የእድሳት ኮሚቴ ተግባርና ሃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሂሳብ መመርመሩን ያረጋግጣል፣

2) እድሳት የሚደርጉ የኅብረት ሥራ ማህበራትን አጠቃላይ የሀብትና እዳ መግለጫ መረጃ ተጣርቶ መቅረቡን ያረጋግጣል፤

3) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት መረጃ ተጣርቶ መቅረቡን ያረጋግጣል፣

4 Eglak tangayye ikoo kee maytanih ikoh oyti xayyoowek waytam digoysan yaysaqerren

5 Eglak edde xinti madqa qusba gurral bicseenik waytam diggoysan

6 Eglah cato yakke taamah ekraaroh qagunti bicseenik waytam diggoysan.

39) Aysaqorri sumaaqih warkat geyoonuh takke mekla

1 Ummaan luulâ taamah egla maysaqarrah xayyowta waqdi, kukti ixximak 985/2009 kee tet yagdaboonuh tewqe madqak ugutak maysaqarrah meklan maali ciggiltam addat le

a) Qusubih xissimta luulâ taamah eglah maytanih aysaqorrah sumaqta geyoonuh 100 birri

b) Badal sumaqta geyoonuh 200 birri

c) Elle sugah aysaqorri sumaqta faxa marah 50 birri

d) Aysaqorri sumaqtah aqusbusiyyah 100 birri

2 Ummaan luulâ taamah egla issi migaaqal banki culussay, woo yoofenta xakbisak xayyoowaama.

40) Aysaqorri sumaq warkat elle waasima gurra

1 Ummaan luulâ taamah egla ciggilta caalootal aysaqorrak waasimtah.

4) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ቋሚና ተንቀሳቃሽ ንብረቶችን መረጃ መቅረቡን ያረጋግጣል፣ ይመዘግባል፤

5) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የመተዳደሪያ ደንብ በአዲስ መልኩ መዘጋጀቱን ያረጋግጣል፣

6) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያግዙ ረቂቅ የሥራ እቅድ መዘጋጀቱን ያረጋግጣል፣

39. የምዝገባ የምስክር ወረቀት ለማግኘት ስለሚደረግ ክፍያ

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ በሚቀርብበት ጊዜ የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 እና ለማስፈጸም በወጣው ደንብ መሰረት ሆኖ የምከፈለው የምዝገባ ክፍያ የሚከተሉትን ያካትታል፡-

ሀ) በአዲስ ለሚደራጅ የኅብረት ሥራ ማህበር ቋሚ የምዝገባ ሠርተፍኬት ለማግኘት ብር 100.00

ለ) ምትክ የምዝገባ ሠርተፍኬት ለማግኘት ብር 200.00

ሐ) ጊዜያዊ የምዝገባ ሠርተፍኬት ለማግኘት ብር 50.00

መ) ለምዝገባ ሠርተፍኬት ዕድሳት ብር 100.00

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በስሙ በባንክ ገቢ የሆነበትን ደረሰኝ አንድ ኮፒ አያይዞ ማቅረብ አለበት፡፡

40. የምዝገባ የምስክር ወረቀት ስለሚከለከልበት ሁኔታ

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሚከተሉት ምክንያቶች ምዝገባ ይከለከላል፡

a) Dariifal teetik duma too migaq kee astal teyseqerrime egla tanim diggoytek
b) Luulah egla issi cogaysoh cubbuso aalle waytek
c) Madma teetik kukti ixximak 985/2009 hinnay wagiita doolat xagar yeyyeeqe miracsental saduh tanim tekkek maysaqarra sumaq warkat mayantocowwima.

ሀ) በአከባቢው አስቀድሞ በተመሳሳይ ስምና አርማ የተመዘገበ ኅብረት ሥራ ማህበር ያለ መሆኑ ከተረጋገጥ፤
ለ) እንደ አስፈላጊነቱ የራሱ የሆነ የፕሮጀክት ጥናት የሌለው ከሆነ፤
ሐ) በአዋጅ ቁጥር 985/2009 እና በዚህ አንቀጽመሰረት ለምዝገባ የሚያስፈልጉ ሁኔታዎች ያላሟላ ከሆነ፤ ዓላማው የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 ወይም አግባብ ባለው ባስልጣን የወጡ መመሪያዎችን የሚጻረር ከሆነ ተመዝግቦ የምስክር ወረቀት ማግኘት አይችልም፡፡

41) Aysaqorri sumaaqih warkatat haan solo wagittaama

41. የምዝገባ የምስክር ወረቀትን ስለማገድ

1 Ta maasayyak ugutak xissimte luulah egla kukti ixximak 985/2009 ugutak xissiime waytem wagiita xagar diggoysek yeceen warkatat solo ham duudah hinnay bukkusam xiqah. Takkay immay warkat akah yayseede hinnay bukkusa sabab amolladi mododuh yaysixxigeh.

1) በዚህ አንቀጽመሠረት የተመዘገበ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በአዋጅ 985/2009 መሠረት አለመስራቱን አግባብ ባለው ባለስልጣን ሲረጋገጥ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱን ሊያግድ ወይም ሊነጥቅ ይችላል፡፡ ሆኖም የምስክር ወረቀት በምን ምክንያት እንደሚያግድና እንደሚነጥቅ ለጠቅላላ ጉባዔ ያሳውቃል፡፡

2 Maysaqarrâ sumaq warkat akah yeceen ummaan luulâ taamah egla kukti ixximak 985/2009 ugutak ciggilta sababitteh solsimtam xiqtah.
  a) Tewqeh tan kuktitte, madqooqii kee miracsentitte assakaxxe weenik
  b) Adoytit gar kee xoqoysi hinnay baaxo maddur biyaktam baaheenik
  c) Doolat radmot bice wayteeh, solo faatica edde gactek

2) የምዝገባ የምስክር ወረቀት የተሰጠው ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በአዋጅ ቁጥር 985/2009 መሰረት በሚከተሉት ሁኔታዎች ምክንያት ከስራ ይታገዳል፡-
  ሀ) ቀደም ሲል ያቀረባቸው የመመዘኛ መስፈርቶች የተጭበረበሩ ወይም ያልተሟሉ መሆኑን በክትትል እና ግምገማ ወቅት ከተረጋገጠ፤
  ለ) የሚጠበቅበትን ትክክለኛ የሆነ መረጃ ለመዝጋቢ አካላት ያላቀረበ ከሆነ፣
  ሐ) የወጡ አዋጆች፣ ደንቦች እና መመሪያዎችን አክብሮ የማይገኝ ከሆነ፤

d) Adoytit gar kee xoqoysi hinnay baaxo maddur biyaktam baaheenik

መ) በአባላት መብትና ጥቅም ላይ ወይም በአገር ኢኮኖሚ ላይ ጉዳት የሚያደርስ መሆኑ ተረጋግጦ ሲቀርብ፣

e) Doolat radmot bice wayteeh, solo faatica edde gactek

ሠ) መንግስት ፖሊሲ ጋር የማይጣጣም ሲሆንና እንዲታገድ ሲወሰን፣

f) Ceela qokol geyah aqusbusiyyi uddur tatrusek hinnay dirki kibe waytek

ረ) ተገቢው ድጋፍ እየተደረገለት የእድሳት ጊዜውን ያሳለፈ ወይም የሚጠበቅበትን ግዴታ ያልተወጣ፣

3 Ta maasayyak 41 nali maasayyak (2)(a-f) elle madqen gurral tekke soolisiyyak waqa le luulâ taamah egla, solo nek ugusa axcuk inki alsih addat wagiita xagarah xayyoysaama. Weeqa waktil xayyoowe waytek wagiita xagar inkih tet duugaamih gexsot culam bictah.

3) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 41 ንዑስ አንቀጽ 2 ከ(ሀ-ረ) በተደነገገው መሰረት በእግዱ ላይ ቅሬታ ያለው የኅብረት ሥራ ማህበር እግዱ እንዲነሳለት በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ጥያቄውን አግባብ ላለው ባለስልጣን ማቅረብ ይርበታል፡፡ እግዱ እንዲነሳለት በወቅቱ ካላቀረበ አግባብ ያለው ባለስልጣን የመሰረዝ ሂደቱ ይጀመራል፤

4 Luulâ taamah eglat tumbulleeh tan boolaali massossah gide teetih ma qambaalan. Sumaq warkat soolot yan waqdi abba haan ambalaalitte inkih oggol mali.

4) ኅብረት ሥራ ማህበሩ የታዩበት ጉድለቶች እስኪስተካከሉ ድረስ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱ አገልግሎት ሊሰጥ አይችልም፡፡ በዚህን ጊዜ በምዝገባ የምስክር ወረቀቱ በመጠቀም የሚደረጉ ማናቸውም ውሎች እና አሰራሮች ተፈፃሚነት አይኖራቸውም፡፡

5 Wagiitah yan doolat xagar sumaq warkat macah soolisem kee eglak tumbullee raaqitte qaddoysak 15 ayroh addat solo edde gacteh tan eglah kutbel yaysixxigem faxximta.

5) አግባብ ያለው ባልስልጣን የምዝገባ የምስክር ወረቀቱ በምን ምክንያት እንደታገደ እና የታዩ ጉድለቶችን በመግለጽ በ15 ቀናት ውስጥ ዕገዳ ለተደረገበት የኅብረት ሥራ ማህበር በደብዳቤ ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡

6 Soolo edde heen luulah egla, solo akah gacteemih sabab qaddossa warkat tet gufe ayrook xabba haanam inki alsih addat tumbulle boola massossam taysixxigem faxximta.

42) Sumaq warkat maysaqarrak duugaanam wagittaama

1 Umman luulâ taamah eglah sumaqta ciggilta sababitteh maysaqarrak duugumtam xiqtah

a) Luulah egla sumaq elle geytem duquurusenta tekkek, dirab alhumitte xayyosseh sugtek

b) Sumaq warkat akah been madmak iroh geeri taamal asseenik hinnay edde xoqoysimuh geeri xagaral tabseh geytimek

c) Kukti ixximak 985/2009 elle madqen innal aqusbuse week

d) Luulâ taamah eglaalih kukta, madqooqii kee miracsentittek iroh taamitem geytimtek

e) Luulâ taamah egla mano aalle waytam wagiita doolat xagar diggoysek.

2. Ummaan luula taamah egla ta maasayyak 42 nali maasayyak (1)(a-e) roorisen abtootak inkitto hinnay wohuk biso abteh sugtek, wagiita doolat xagar diggoysek sumaq warkat teetik gacsaanah.

6) እገዳ የተደረገበት የኅብረት ሥራ ማህበር የታገደበትን ምክንያት የሚገልፅ ደብዳቤ ከደረሰበት ዕለት አንስቶ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ የታዩ ጉድለቶችን በማስተካከል ማሳወቅ አለበት፣

42. የምዝገባ የምስክር ወረቀት ከመዝገብ ስለመሰረዝ

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የምዝገባ ምስክር ወረቀት በምከተሉት ምክንያቶች ከመዝገብ ሊሰረዝ ይችላል፡-

ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱን ያገኘው በማታለል ወይም የሃሰት ማስረጃ በማቅረብ መሆኑ ሲታወቅ፣

ለ) የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን ከተሰጠው ዓላማ ውጪ ለሌላ ተግባር ሲገለገልበት ወይም እንዲገለገሉበት ለሌላ አካል አስተላልፎ ከተገኘ፣

ሐ) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 እና በዚህ አንቀጽአንቀጽ 37 በተደነገገው መሰረት ካልታደሰ፣

መ) ከኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ፣ ደንቦች፣ እና መመሪያዎች ውጪ ሲሰራ ከተገኘ፣

ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ህልውናውን ያጣ መሆኑን አግባብ ባለው ባልስልጣን ሲረጋገጥ፣

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በዚህ አንቀጽአንቀጽ 42 ንዑስ አንቀጽ 1 ከ ሀ - መ ከተዘረዘሩት ድርጊቶች መካከል አንድ ወይም ከዚያ በላይ ያሉ ድርጊቶችን መፈጸሙ አግባብ ባለው ባለስልጣን ሲረጋገጥ የምዝገባ

3. Ummaan luulâ taamah egla wagiitah yan doolat xagar aggiliyyi madqa dacrisak, sumaq warkat duuga waqdi warkat gacissam faxximta.
4. Ta maasayyak 42 nali maasayyak (3) madqeenim anuk sumaq warkat akak duugan eglah naharal elle kutbeh tet yaysixxigeenim faxximta.
5. Ummaan luulah egla wagiita doolat xagar sumaq warkat teetik duugek, sumaq warkat woo ayrot edde gacissam faxximta.
6. Sumaq warkat gacissa egla amoginaa kee ugugubbâ muhri edde gacissam faxximta.
7. Sumaq warkat gacisse luulah egla tet migaaqal fakkimte banki sandug aliftam faxximta. Sandug alfimemih alhum xayyossam faxximta.

43) <u>Ayyunti raymih xoqoysimah luulâ taamah eglaali aysaqarriyya</u>

1 Luulâ taamah eglaalih kuktak 985/2009 maasayyak 10 luulâ taamah eglaalih maysaqarrah madqeenim elle anuk ayyunti raymittel xissimta eglaalih ossotinah ayyunti raymittel daddos kee xoqoysih kukti ixximak 1223/2012 maasayyak 10 ugutak ken yaysaqarreenim faxximta.

3) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ባለው ባለስልጣን የመፍረስ ሕጉን ተከትሎ ከመዝገብ ሲሰረዝ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱን መመለስ ይኖርበታል፡፡

4) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 42 ንዑስ አንቀጽ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ለሚሰረዝበት የኅብረት ሥራ ማህበር እንዲያውቀው አስቀድሞ በጽሁፍ መገለጽ ይኖርበታል፡፡

5) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ባለው ባለስልጣን ከምዝገባ ሲሰረዝ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን በዕለቱ መመለስ አለበት፡፡

6) የምስክር ወረቀቱን የሚመልስ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ሲገለገልባቸው የቆየውን የራስጌና የግርጌ ማህተም አያይዞ መመለስ አለበት፡፡

7) የምስክር ወረቀቱን የሚመልስ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ሲገለገልባቸው የቆየውን በስሙ የተከፈተውን ማንኛውም የባንክ ሂሳብ ቁጥር ማዘጋት አለበት፡፡ ስለመዘጋቱም ማረጋጋጫ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

43. ስለማህበረሰብ ተፋሰሶች ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 አንቀጽ 10 ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በማህበረሰብ ተፋሰሶች ላይ ለሚደራጁት በተጨማሪ በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 10 መሰረት በማድረግ መዝገብ መመዝገብ ይኖርበታል፡፡

2 Ta maasayyak 139 nali maasayyak 18 ayyunti raymitteh xoqoysimah eglaalih maysaqarra wagsiisak madqeenim elle anuk sinni dirki kibbi heenih aysaqorrah xayyoyta ayyunti raymih xoqoysimah eglaali:

a) Baxsa le maysaqarral yaysaqarrimen
b) Baxsa le maysaqarrâ sumaq keenih yaceen.
c) Magdooda inkih kibe weenik kuktak 985/2009 ugutak elle sugah sumaq warkat keenih aceelon.

2) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 139 ንዑስ አንቀጽ 18 ላይ ስለ ማህበረሰብ ተፋሰሶች ተጠቃሚዎች ኀብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሚጠበቅባቸውን ግዴታ አሟልተው ለምዝገባ የሚመጡ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች በኀብረት ሥራ ማህበራት፤

ሀ) በተለየ መዝገብ መመዝገብ ይኖርበታል፡፡
ለ) የተለየ የምዝገባ ምስክር ወረቀት (ሠርተፊኬት) መሰጠት ይኖርበታል፡፡
ሐ) ሁሉንም መስፈርት ያላሟሉ ሆነው ሲገኙ በአዋጅ 985/2009 መሠረት ጊዜያዊ የምዝገባ ምስክር ወረቀት (ሠርተፊኬት) የሚሰጣቸው ይሆናል፡፡

Lecey heele exxa

Luulâ taamah eglah adoytiini magdooda, gar kee dirki

ክፍል ስድስት

የኀብረት ሥራ ማህበር አባልነት መስፈርቶች፣ መብትና ግዴታ

44. Adoyta xiqsissa magdooda

1 Luulâ taamah eglaalih ixximak 985/2009 maasayyak 24 madqimtem elle anuk eglah adoytiinih magdo ciggiltam addat aallele.

a) Madqal gar akak duugumewee hinnay masinkica taqabi aalle waa
b) Luulâ taamah eglah taamah rakaakayal sigoh yan hinnay taamah yani
C) Eglak edde xinta, adda xinto, baxaabaxsa le miracsentitte kee amolladi modod faaticise edde cabooba yagdaboh labbat le

44. ለአባልነት የሚያበቁ መስፈርቶች

1) በኀብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 24 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የኀብረት ሥራ ማህበራት የአባልነት መሰፈርት በተጨማሪነት የሚከተሉትን ያካትታል፤

ሀ) በሕግ መብቱ ያልተገፈፈ እና የአዕምሮ መታወክ የሌለበት፣
ለ) በኀብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ ክልል የሚኖር ወይም የሚሰራ፣
ሐ) የኀብረት ሥራ ማህበሩን መተዳደሪያ ደንብ፣ ውስጠ ደንብ፣ ልዩ ልዩ የአፈጻጸም መመሪያዎችን እና የጠቅላላ ጉባኤ የፀደቁ ውሳኔዎች ለመፈፀም ፍቃደኛ የሆነ፣

c) Tonna celta luulâ taamah eglat gace wee

d) Luulâ taamah egla abta taamoomit booda xoqoysi luk suge waama

2 Ta maasayyak 1 madqimtem anuk, tohuk afal federeshinit adoytah tan yuniyonih adoyta akke wayte rakiibo luulâ taamah egla, luulâ taamah eglaalih federeshinih adoyta yakku xiqtah.

3 Ta maasayyak nali maasayyak (2) madqimtem elle anuk, ta abtoh wagiita doolat xagar fan qokolta alhumitte xayyoysam faxximta.

45) Luulâ taamah eglaalih adoytiitih gara

1 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 25(1) madqimtem elle anuk inki adoyti ciggilta garwa le.

a) Amolladi mododut angaluk issi esseedo dimokraasil warsitam, yaybulleem xiqa

b) Adoytit sinni luulah eglak faxinnaan oyti geyaanam duudan

c) Luulah egla wagittaamak, wayto yeelleenik xayyoysaanam, diqan ceela raddi geyaanamih gar lon.

መ) በተመሳሳይ ሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር አባል ያልሆነ፣

ሠ) ቀድሞ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ከሚያከናውነው ዓላማና ተግባር ጋር የጥቅም ግጭት በሚኖረው ተግባር ላይ ያልተሰማራ፡፡

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ አስቀድሞ ለፌዴሬሽኑ አባል የሆነ ዩኑዬን አባል ያልሆነ መሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበር የኅብረት ሥራ ማህበራት የፌዴሬሽን አባል መሆን ይችላል፣

3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ለዚሁ ተግባር አግባብ ካለው ባለሥልጣን ደጋፊ ማስረጃዎችን ማቅረብ ይኖርበታል።

45. የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት መብት

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 25 (1) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አባል የሚከተሉትን መብቶች ይኖሩታል፡፡

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ሰብሰባ ላይ በመሳተፍ አቋምን ዲሞክራሲያዊ በሆነ መልኩ በፈቃደኛነት ማራመድ፣

ለ) አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበራቸው አስፈላጊውን መረጃ የማግኘት

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን በሚመለከቱ ጉዳዮች ላይ ማንኛውም ጥያቄ፣ ቅሬታና አስተያየት የማቅረብና መልስ የማግኘት፣

d) Egla tacee aydakaakanitte baxsa sinnim yangaleenimih gar lon.
e) Adoytiinok yewqek meklê suge saamih melleb kaah gacsaanamih gar lon.
f) Faxximta saaqat awlaytu reedisam

2 Ta maasayyak nali maasayyak(1) tanim elle anuk faxe adoyti issi amoh hinnay awlayti madqa kaah kuuxxe garitte geele.

መ) አባላት ኅብረት ሥራ ማህበሩ በሚሰጣቸው ስልጠናዎች ላይ ያለ ልዩነት የመሳተፍ፣
ሠ) አባልነት ሲቋረጥ የተከፈለውን የዕጣ ዋጋ መልሶ የመካፈል፤
ረ) አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ ተወካይ መሾም፣

2) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 ላይ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አባል በራሱ ወይም በተወካዮቹ አማካኝነት በህግ የተሰጠውን መብቶቹን ያገኛል፣

46. Luulâ taamah eglaalik adoytit dirki

1 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 25(2) madqimtem elle anuk kulli adoyti ciggilta dirkiika le.

a) Amolladi mododih edde caboobal waktil geytimak celta gabat agle abaama.
b) Eglah tayseeh, maxxat meqe murti hinnay ayfaf waktil xayyoysaama
c) Adoytit luulah eglak been mago wakti tatre kal yaceenimi
d) Amolladi mododul adoytit faaticisseh tan cogaysoosa waktil gaba kaltuh qoklaanam kee kattaataanam keenil tan
e) Adoytiitih tan tamlisen taameynit kulli adoytih innah keenih yeceen taama kee qaaqak yawqeenimi.
f) Luulah egla kasaarittek woo kasaara kurrasitaanama.
g) Eglak addâ saay diggoysaanama

46. የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት ግዴታ

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 25 (2) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አባል የሚከተሉትን ግዴታዎች ይኖሩታል፡፡

ሀ) የጠቅላላ ጉባኤው በሚወስናቸው ውሳኔዎች ላይ በወቅቱ በመገኘት ተገቢውን ተሳትፎ ማድረግ፣
ለ) አባላት ለኅብረት ሥራ ማህበራቸው የተሻለ እና ጥራት ያለው ምርት ወይም አገልግሎት በወቅቱ የማቅረብ፣
ሐ) አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበራቸው የተበደሩትን ብድር የመክፈያው ጊዜ ከማለፉ በፊት መመለስ፣
መ) በጠቅላላ ጉባኤ አባላት ውሳኔ የታቀዱ ፕሮጀክቶች በተያዘላቸው ጊዜ እንዲጠናቀቁ ድጋፍና ክትትል የማድረግ፣
ሠ) አባል የሆኑ ቅጥር ሠራተኞች እንደ ማንኛውም አባል የተሰጣቸውን ተግባርና ኃላፊነት መወጣት፣
ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ኪሳራ የመካፈል፣
ሰ) አባላት የኅብረት ሥራ ማህበሩ የውስጥ ሰላም እንዲረጋገጥ የማድረግ፣

h) Eglak edde xinti madqa yaxmiqeenim kee yassakaxxeenimi

i) Eglak, migaq yaysaamme, xoqoysit kee boola le abtok yaxxeereenimi.

j) Luulâ taamah eglah miraacinnuh kaxxa qokol abaanama

k) Eglalluk aben ambalal aamantil yassakaxxeenimi

l) Luulâ taamah eglah ikoyta dacrisaanama.

2 Ta maasayyak 1(a-l) fan madqimtem elle anuk issi dirkik awqe weeh yan ummaan adoyti luulâ taamah eglah edde xintal faaticisaanamak ugut abak esserimele.

ሸ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን መተዳደሪያ ደንብ መረዳትና ማክበር፤

ቀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ጥቅም፣ ገጽታ፣ አሠራር ወይም አፈጻጸም ላይ ተጽእኖ ሊያሳድር የሚችል ማንኛውንም ድርጊት ወይም ግድፈት የማስወገድ፤

በ) ለኅብረት ሥራ ማህበሩ አመራር ከፍተኛ ትብብር ማድረግ፣

ተ) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ጋር የሚያደርገውን ማንኛውንም የውል በታማኝነት የማክበር

ቸ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ንብረቶች የመጠበቅ፣

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ-ቸ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ግዴታውን የማይወጣ ማንኛውም አባል የኅብረት ሥራ ማህበሩ በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ በሚወሰነው መሰረት ተጠያቂ ይሆናል፣

47) <u>Luulâ taamah adoytit, adoytiinuk xiiriyaanam wagittaama</u>

1 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 26(1 kee 3) madqimtem elle anuk adoyti eglak xiiriyimam ciggilta caagiida takke waqdi

a) Adoyti rabe kaa tekkek

b) Luulâ taamah egla tiddigillek

c) Adbi sinna baahek

d) Adoytak faxximta(esseran) abud mekeluh labbat aalle week

e) Sittallakleh 3 daffeynal sabab maleh geytime week

f) Luulah eglah madmal saduh yan abinat assekaa tekkek

47. የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት ከአባልነት ስለመሰናበት

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 26 ከንዑስ አንቀፅ 1 እና 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አባል ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚሰናበተው በተጨማሪነት በሚከተሉት ጉዳዮች ይሆናል፤

ሀ) አባል ግለሰብ ሲሞት

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሲፈርስ፣

ሐ) የዲሲፕሊን ጉድለት፣

መ) አባል የሚፈለግበትን የብድር ዕዳ ለመክፈል ፈቃደኛ ካልሆነ፣

ሠ) ለሦስት ተከታታይ መደበኛ ስብሰባ ያለ በቂ ምክንያት ያልተሳተፈ፣

ረ) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓላማና ተግባር ጋር የሚፃረር ተግባር የፈፀመ፣

g) Luulâ taamah eglak xaaman uwwitte hinnay yaylammen uwwitte isi xoqoysih taagah addah yeylemmek, fulah yeylemmek hinnay isih abewaamah absiisek tonnaal maxxat yoysoomek

2 Ta maasayyak 47 nali maasayyak (1)(d) madqimtem elle anuk abud mekeluh fayxi aalle week rakaakay tekkek kaxxa caxal hinnay federal tekkek qimbo caddoh cokmi caxal kaak malkitak akah gacsa innah aban

48) <u>Qusba adoytit takku awwalih adoytit qagitak adoytiinuh yakkuqeenim wagittaama</u>

1 Dumih adoyti eglak adoytah yaduurem faxek bicsen cibta kibak assabalta taama miraacissa maroh xayyoysu duudah.

2 Adoyti abe esserok ugutak kaa yakkuqenik afal ciggilta caagiida kusaaqise lon.

a) Adoytiini essero baahe num eglak taama rakaakayal yanik waytam
b) Geeri luulah eglak abud kaat ane waamih alhum xayyoysek
c) Duma edde suge luulah eglah akah xiiriyimem tamixxigem faxximta (bicsen cibtal roorisak yaktube)
d) Qagitak luulah eglat akah yaduure sabab bicsen cibtal kiba

ተ) ለኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያቀርበውን ምርት ወይም የአገልግሎት ዋጋ በማይገባው ሁኔታ ለማግኘት ጥራቱን ያጓደለ ወይም መጠኑን የቀነሰ፣

2) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 47 ንዑስ አንቀፅ 1 (መ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ዕዳውን ለመክፍል ፈቃደኛ ካልሆነ በክልል ከሆነ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወይም በፌዴራል ከሆነ በፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ተጠይቆ ዕዳውን እንዲመልስ ይደረጋል፡፡

48. አዲስ አባላትን እና የቀድሞ አባላትን እንደገና ስለመቀበል

1) የቀድሞ አባላት ዳግም ወደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ለመመለስ በተዘጋጀው የአባልነት ማመልከቻ ቅፅ መሠረት ለስራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባላት ጥያቄውን ሊያቀርብ ይችላል፡፡

2) አባሉ ባቀረበው ጥያቄ መሰረት አባል ከመሆኑ በፊት የሚከተሉት ጉዳዮች የሚጣሩ ይሆናል፤

ሀ) የአባልነት ጥያቄ አቀራቢው በኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ ክልል ውስጥ ስለመገኘቱ፣
ለ) በሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር የብድር ዕዳ የሌለበት ስለመሆኑ መረጃ ሲያቀርብ፣
ሐ) ቀደም ሲል ከኅብረት ስራ ማህበሩ የተሰናበተበት ምክንያት በተዘጋጀው ፎርም መሠረት ዝርዝር መረጃ በማመሳከር መሙላት፣
መ) ዳግም ወደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚመለስበት ምክንያት በተዘጋጀው ፎርም መሠረት መሙላት፣

3. Luulâ taamah eglah taama miraacissa maro adoytiini essero yakkuqeenih cinaanam argaquk edde cabo tatrusanam duudan
4. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 26 nali maasayyak (4-7) fan madqimtem elle anuk awwalih adoytit yadaaronuh taama miraacissa maro keenih oggoltek edde xinti madqah addal elle tan innal maysaqarrâ meklaa kee saami mellebik ramma itta mekla meklaanam faxximta.
5. Ta maasayyak 48 nali maasayyak 4 madqeenim elle anuk qusba mari hinnay qagta mari maysaqarrah meklaanam dumaak amolladi mododul faaticiseenimi dubuk.
6. Luulâ taamah eglat qusubih adoytiinuh yukkuqen adoyti maysaqarra kaak aben ayrook xabba haanam gar kee dirki kaah dacarsimak ummaan adoyti eglak geyah yan xoqoysii kee affaafay geyam duudah.

3) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ የአባልነት ጥያቄ ላቀረበው አካል አባል የመሆን ወይም ያለመሆን ውሳኔ ሊሰጥ ይችላል፡፡

4) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 26 ከንዑስ አንቀፅ 4 እስከ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የቀድሞ አባላት ዳግም እንዲመለሱ በሥራ አመራር ኮሚቴ ሲፈቀድላቸው በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ የተወሰነውን መመዝገቢያ እና ዝቅተኛውን የዕጣ ዋጋ ክፍያን መፈጸም አለበት፡፡

5) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 48 ንዑስ አንቀፅ 4 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አዲስ ወይም ዳግም የተመለሱ የቀድሞ አባላት የሚከፍሉት የመመዝገቢያ ክፍያ ቀድሞ በጠቅላላ ጉባዔ የተወሰነው ብቻ ይሆናል፡፡

6) በኅብረት ሥራ ማህበሩ በአዲስ አባልነት ተቀባይነት ካገኘበትና ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ መብትና ግዴታዎቹ ተጠብቀው እንደ ማንኛውም አባል ኅብረት ሥራ ማህበሩ በሚሰጣቸው አገልግሎት መጠቀም ይችላል፤

49) Rakiibo luulâ taamah eglaalih adoytiitik ugutmah ixxu elle yargiqen inna

1 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 7 nali maasayyak (2 kee 3) kee maasayyak 8 nali maasayyak (1) madqenim elle anuk murti taamal hinnay ayfaf taamal hinnay nammam inkih abta luulâ taamah eglaalih adoytit ugtuma ixxi keenik elle ciggiltannal anele.

49. የመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት መነሻ ቁጥር አወሳሰን

1) በኅብረት ሥራ ማበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 7 ንዑስ አንቀፅ 2 እና 3 እና በአንቀፅ 8 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በማምረት ወይም አገልግሎት በመስጠት ወይም በማምርት እና አገልግሎት በመስጠት ተግባር ላይ የተሰማሩ ኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት የመነሻ ቁጥር እንደሚከተሉትን ይሆናል፤

a) Saq kee laciimil xissimta luulâ taamah eglaalih adoytiitik ugutma 80 sahdaytu
b) Buqree kee garbok orobtaamal xissiima marak ugutma 100 sahdaytu akkele.
c) Dariifal rekitak xissimta xaamitah eglah ugut 250 sahdaytu akkele.
d) Maakaadol rekitak xissimte xaamitah egla tekkek 100 numuk xissimta
e) Rakaakayal rekitak xissimta maali qedaddo kee abud eglaalih adoytit ugutma 100 numu.
f) Makaadol rekitak xissimta maali qedaddoo kee abud eglaalih adoytit 80 numu
g) Sigo qarwah luulâ taamah eglah xissiima adoytit ixxima magaalal 50 num barril 24 num akkele.
h) Mangaafa buqre abah eglak ugutma 250 numu.
i) Caxaaxuwaa kee caxfeexu yabqure marih ugutma 50 numu
j) Sissin maytani gaddaa kee yambaxe gaddal xissiima marih ugtuma wagiita doolat xagar argiqele. Takkay immay ugutmah ixxi 10 numuk adda hinna.

ሀ) በእንሰሳት እና እንሰሳት ተዋፅኦ የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት የመነሻ ቁጥር 80 ሰው ይሆናል፡፡

ለ) በሰብል እና የደን ውጤቶች የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት የመነሻ ቁጥር 100 ሰው ይሆናል፡፡

ሐ) በአከባቢ መሰረት አድረገው የሚደራጁ የሸማቾች የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የመነሻ ቁጥር 250 ሰው ይሆናል፡፡

መ) ተቋምን መሰረት አድረገው የሚደራጁ የሸማቾች የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የመነሻ ቁጥር 100 ይሆናል፡፡

ሠ) በአከባቢ መሰረት አድረገው የሚደራጁ በገንዘብ ቁጠባና ብድር የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የመነሻ ቁጥር 100 ሰው ይሆናል፡፡

ረ) ተቋምን መሰረት አድረገው የሚደራጁ በገንዘብ ቁጠባና ብድር የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የመነሻ ቁጥር 80 ሰው ይሆናል፡፡

ሰ) በመኖሪያ ቤቶች የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚደራጁ አባላት የመነሻ ቁጥር በገጠር 50 በከተማ 24 ይሆናል፡፡

ሸ) የሁለገብ የገበሬዎች ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚደራጁ አባላት የመነሻ ቁጥር 250 ይሆናል፡፡

ቀ) በአትክልትና ፍራፍሬ እና በመስኖ ሥራዎች ላይ የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚደራጁ አባላት የመነሻ ቁጥር 50 ይሆናል፡፡

በ) የተለያዩ ቀሚ እና አላቂ ሀብቶችን መሰረት አድርገው የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ባለው ሀብት እና በአዋጭነት ጥናት መሰረት የመነሻ ቁጥሩን አግባብ ያለው ባለስልጣን ይሰናል፡፡ ሆኖም መነሻ ቁጥሩ ከ10 ሰው ማነስ አይችልም፡፡

50) Adoytit maysaqarrah bicsa wagittaama

1 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 28 madqimtem elle anuk adoytit maysaqarra ossotinah ciggiltam addat le.

a) Rihim caagid
b) Buxa marih manga
c) Raatibik le taama
d) Xaame saamih qaynatah hinnay lakqoh
e) Rakiibo luulâ taamah eglak daga tekkek, adoytah edde tan luulah eglah migaq, adoytit manga, nado, daalooli manga kappitala, qedaddo, edde xissiime edde tiddigile liggida kee ayro, adoytit maysaqarrah cibta xakabah tan.

2 Edde xintal tan geeri ximmooma.

50. የአባላት መዝገብ ስለ ማደራጀት

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 28 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የአባላት መዝገብ በተጨማሪነት የሚከተሉትን ይይዛል፤

ሀ) የጋብቻ ሁኔታ፣ 44
ለ) የቤተሰብ ብዛት፣
ሐ) መደበኛ ስራ፣
መ) የገዛው ዕጣ በዓይነት ወይም በገንዘብ፣
ሠ) ከመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር በላይ ከሆነ የአባል ኅብረት ሥራ ማህበር፤ ስም፣ የግለሰብ አባላት ብዛት፣ ፆታ የቤተሰብ ብዛት፣ ካፒታል፣ ቁጠባ፣ ተቋቋመበት እና የፈረሰበት ቀንና ዓመተ ምህረት፡፡ የአባላት መዝገብ ፎርም በመመሪያው የእዝል ክፍል ውስጥ ተያይዟል፡፡

2) በመተዳደሪያ ደንቡ የተወሰኑ ሌሎች ዝርዝሮች፡፡

51) Luulâ taamah eglaalih adoytit awlaytul xongolo elle yaceen inna

1 Kukti ixximak 985/2009 maasayyak 29 nali maasayyak (3-6) fan madqeenim elle anuk rakiibo luulâ taamah egla, eglaali yuniyon kee eglaali federeshin amolladi mododih adoytit awlisak xongolo yaceenim duudan.

51. ኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት በውክልና ድምጽ አሰጣጥ

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 29 ንዑስ አንቀፅ 3-6 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን እና የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን የጠቅላላ ጉባኤ አባላት በውክልና ድምፅ ሊሰጡ ይችላሉ፡፡

2 Ta maasayyak 51(1) madqimtem elle anuk adoytit sinni labbataak, keenil lon kibalaak ugutak, awlak, yaaxigen tu xiiqik ugutak, ken gabat aglek ugutak amolladi mododul geytima awlaytit dooraanam xiqaanah.

3 Luulâ taamah eglaalih kukti ixximak 985/2009 maasayyak 29(3) madqimtem elle anuk rakiibo luulâ taamah eglah adoytit mangak 500 amo yekkeenik amolladi modod awlaytiinul yakkem duudah. Takkay immay rakiibo luulâ taamah eglak inki num awlisam duudam bisoh intek 500 numu.

4 Ta maasayyak 51(3) amolladi mododih awlisentat yabta madqa elle anuk, awliinul takke rakiibo luulâ taamah egla amolladi mododih adoytit mangak 100 daga yakkeenim maduudan.

5 Amolladi mododuh takke awlisso luulâ taamah egla leh tan adoytit mangal qekitak yargiqeenimi. Qaduk yambulle gital cubbussol takkem faxximta.

6. Ummaan luulâ taamah eglak adoyti ixxi dagal edde yaabeenimik biso yekkek teknolojit xoqoysimak amolladi modod gexsaanam duudaanah.

7. Luulâ taamah eglah caalatak ugutak baar le awliinoh gexso wagsiisak amolladi modod argaquk edde xin madqal haysitak abinal assaanam faxximta.

2) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 51 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አባላቱ በራሳቸው ሙሉ ፍላጎትና እምነት መሰረት የተወካዮችን ታማኝነት፣ ውሳኔ ሰጭነት፣ ባላቸው የነቃ ተሳትፎ፣ በምሳሌነታቸው እና በሌሎች ተዛማጅ መስፈርቶች በመነሳት በጠቅላላ ጉባዔ ላይ የሚሳተፉ አባላትን ሊወክሉ ይችላሉ፡፡

3) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 29 ንዑስ አንቀፅ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት ቁጥር ከ500 በላይ ከሆነ የጠቅላላ ጉባኤ በውክልና ሊካሄድ ይችላል፡፡ ሆኖም በመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር አንድ ተወካይ የሚወክላቸው አባላት ቁጥር ከፍተኛው ከ500 ሰው በላይ ሊሆን አይችልም፣

4) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 51 ንዑስ አንቀጽ 3 ላይ ስለ ጠቅላላ ጉበኤ ውክልና የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ውክልናን መሰረት አድሮጎ የሚካሄድ የማንኛውም የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር የጠቅላላ ጉባዔ አባላት ብዛት ከፍተኛው 1000 አባላት ሊበልጥ አይችልም፣

5) የሚደረገው የጠቅላላ ጉባኤ ውክልና አሰጣጥ እንደየኅብረት ሥራ ማህበራቱ አባላት መጠን የሚወሰን ሆኖ ግልፅነት ያለው አሳማኝና በጥናት ላይ የተመሰረት መሆን አለበት፣

6) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የአባላት ቁጥር ከተጠቀሰው በላይ የሚሆን ከሆነ ለዚህ ተግባር ሊሆን የሚችል ቴክኖሎጅ በመዘርጋት እና ቴክኖሎጅውን በመጠቀም የጠቅላላ ጉባዔ ማካሄድ ይቻላል፡፡ ስለ አፈፃፀሙና አጠቃቀሙ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ሊወስኑ ይችላሉ፣

7) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ተጨባጭ ሁኔታ መሰረት በማድረግ ዝርዝር የውክልናውን አካሄድ በተመለከተ በጠቅላላ ጉባዔ ተወስኖ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ በማካተት ተግባራዊ መደረግ አለበት፣

8. Ta maasayak 51(6 kee 7) madqimtem elle anuk ummaan luulâ taamah eglaalih yuniyonih amolladi mодod elle ukkummootam kulli rakiiboh eglak inki awlaytu luk kinni waqdi kulli luulah taamah egla leh tan adoytit mangak ugutak ossotinah awlaytitte yaalloonu xiqaanah ossotinah ruuban awlaytitte elle awlisan miracsenta xakabuh tan.

9. Ta maasayyak 51(8) madqeenim elle anuk luulâ taamah eglaalih yuniyonih adoyta yakke geeri luulâ taamah eglah yuniyon yaalluwaah yan amolladi mododih awlaytiino taban kee numuk tatram maduuda.

10. Ta maasayyak 51(6 kee 7) madqimtem elle anuk luulâ taamah eglaalih federeshinik amolladi modod elle xissiimam kulli yuniyonuk yamate inki inki adoytiiti awlaytiino. Inki inki yuniyon adoytiitik mangom yeellek ossotinah awlaytit ruubaanam xiqqimtah. Ossotinah awlaytit elle ruuban gurri (miracsentak ugutak) takayruh yan.

11. Baxsa le rakiibo luulâ taamah eglaaliy federeshinit saanih tangele tan. Woo eglaali namma namma awlaytu awlisan.

8) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 51 ንዑስ አንቀፅ 6 እና 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን ጠቅላላ ጉባኤ የሚመሰረተው ከእያንዳንዱ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር አንድ ተወካይ የሚኖረው ሲሆን እንደየኅብረት ሥራ ማህበራቱ የአባላት ብዛት ተጨማሪ ተወካይ የሚኖረው ይሆናል፡፡ የተጨማሪ ተወካዮችም አወካከል ዝርዝር በመመሪያው እዝል ውስጥ ተያይዟል፡፡

9) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 51 ንዑስ አንቀጽ 8 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን አባል የሚሆን ሌላ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን የሚኖረው የጠቅላላ ጉባኤ ውክልና ከአስራ አንድ ሊበልጥ አይችልም፣

10) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 51 ንዑስ አንቀፅ 6 እና 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን የጠቅላላ ጉባኤ የሚመሰረተው ከእያንዳንዱ አባል የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን አንድ ተወካይ የሚኖረው ሲሆን እንደየኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን የአባላት ብዛት ተጨማሪ ተወካይ የሚኖረው ይሆናል፡፡ የተጨማሪ ተወካዮችም አወካከሉ በመመሪያው እዝል ውስጥ ተያይዟል፡፡

11) በልዩ ባህሪያቸው በቀጥታ የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን አባል የሚሆኑ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት እያንዳንዳቸው ሁለት ተወካይ ይኖራቸዋል፡፡

12. Ummaan luulâ taamah eglah edde cabo elle taturtam xongolo kinnuk mododuk mango gaba geytimtam faxximta. Mododuk mango gabah xongoloh acwa wagittam kulli luulâ taamah eglaali sinni caddol edde xinti madqat culsaanam faxximta.
13. Awlaytit koboxul xongolo yaceen waqdi ken awlisitte adoytiitih gar edde kassitaanam faxximta.
14. Awlaytit qilsi caagiidal xongolo yaceen waqdi luulâ taamah eglaalik taama miraacissa maro, adoytit inkih edde tangaluh sigoh aroocal, taamah aroocal xongolo kobxisoonuh teknolojit xoqoysimak xongoloh acwa koobaahissam duddah.
15. Amolladi mododih kobox luulah eglah awlaytit gitaak xongolo yaceenim takke way xongoloh acwa dimokraasi radmol gexsittam yasmiteenim faxximta.
16. Ummaan luulâ taamah eglah addal taturta edde cabooba xongolo mangal taturta. Takkay immay xongolo missa tekkek miraacise yacee xongolo aysuk raqta.
17. Luulâ taamah eglaaliilluk taamitta adoytit maritte xongolo taceemih gar malon.
18. Amolladi mododih awlayti amolladi mododih edde cabok ugutak faxe waqdi awlaytiinok kalla kaa heenih geeri num edde haanam duudan.

12) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ውሳኔ የሚተላላፈው በአባላት በአብላጫ ድምፅ ሆኖ የምልዓተ- ጉባዔ ወይም ኮረም መሟላት ይኖርበታል፡፡ የምልዓተ- ጉባዔ ወይም ኮረም መሰረት ያደረገ የድምጽ አሰጣጥ ሂደትን በተመለከተ እንደየኅብረት ሥራ ማህበራት አይነት እና ደረጃ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ሊወሰኑ ይገባል፡፡

13) ተወካዮች በስብሰባዎች ጊዜ የሚሰጡት የውሳኔ ድምፅ የወከላቸውን ሰዎች መብት ከግምት በማስገባት ሊሆን ይገባዋል፡፡

14) ተወካዮች ወሳኝ በሆኖ ጉዳዮች ላይ ድምፅ በሚሰጥበት ሂደት የኅብረት ሥራ ማህበራት ስራ አመራር ኮሚቴ ለአባላት ተደራሽ በሚሆን ሁኔታ በመኖሪያቸው ወይም በስራቸው ቦታ ከተወካዮቻቸው ጋር በመቀናጀት ድምፅ የሚሰባሰብበት ወይም ሌሎች በቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረቱ የድምፅ አሰጣጥ ዘዴዎችን ተግባራዊ ማድረግ ይችላል፡፡

15) የጠቅላላ ጉባዔ ሰብሰባ በኅብረት ሥራ ማህበራት ተወካዮች አማካኝነት በውክልና ድምፅ የሚሰጥ ቢሆንም የድምፅ አሰጣጡ የዲሞክራሲያዊ መርሆዎች በጠበቀ ሁኔታ መከናወኑን ኅብረት ሥራ ማህበራት ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል፡፡

16) በማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ የሚተላለፉ ውሳኔዎች በድምጽ ብልጫ ይሆናል፡፡ ሆኖም የድምፅ አሰጣጡ እኩል በእኩል ከሆነ የጉባዔ ሰብሳቢ የሚሰጠው ድምፅ ወሳኝነት ድምፅ ይሆናል፡፡

17) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ጋር በተለያዩ ሁኔታዎች ተጣምረው የሚሰሩ አባል ያልሆኑ ግለሰቦች ድምፅ የመስጠት መብት የላቸውም፡፡

18) የጠቅላላ ጉባዔ ተወካይ በጠቅላላ ጉባዔ ውሳኔ መሠረት በማንኛውም ወቅት ወክልናው ተነስቶ በሌላ ሊተካ ይችላል፡፡

19. Luulâ taamah eglah edde xintal baxsa luk daffeyteh akke waytek raatib hinnay amok rada mododul tatrusan edde cabooba, daffeynal geytimtam faxxiima adoytiitik mango gabah rubtal tatrusan.

19) በኅብረት ሥራ ማህበራት መተዳደሪያ ደንብ በተለየ ሁኔታ ካልተገለጸ በስተቀር በመደበኛ ወይም በአስቸኳይ ጉባዔ የሚተላለፉ ውሳኔዎች በሰብሰባው መገኘት ካለባቸው አባላት አብላጫ ድምፅ የሚወሰን ይሆናል፡፡

20 Awlaytit dooroo kee awlaytit abtoo kee qaaqa wagittam eglak edde xin madqal faaticisan.

20) የተወካይ አባላት አመራረጥን እና የተወካይ አባላት ተግባርና ሃላፊነት በተመለከተ በኅብረት ሥራ ማህበሩ በመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ የሚወሰን ይሆናል፣

Malcin heele exxa

Luulâ taamah eglak amolladi mododu, taama miraacissa maro, taama gexse kee tamlisen mihrat leela wagittaama.

ክፍል ሰባት

ስለኅብረት ሥራ ማህበር ጠቅላላ ጉባዔ፣ የሥራ አመራር ኮሚቴ፣ ስራ አስኪያጅ እና ተቆጣሪ ባለሙያዎች

52) Amolladi mododih esseedo

1 Ummaan luulâ taamah eglak amolladi mododih ciggilta esseedo aallele.

a) Amolladi mododu iyyaanam kulli adoyti hinnay awlayti amoh elle geytima daffeyna (koboxu)

b) Luulâ taamah eglah caagidil amolladi modod tatrusa edde cabo maggaraqqa kinni.

c) Ummaan luulâ taamah egla raatib modod taallem faxximta. Tonnaah amok radah takke modod kee baxsa le amolladi modod taallem bicta.

d) Amolladi modod irgiqqi haytaamih reeday nabah iyyak garab taama

52. የጠቅላላ ጉባኤ አቋም

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ጠቅላላ ጉባኤ የሚከተሉት አቋም ይኖሩታል፤

ሀ) ጠቅላላ ጉባኤ ማለት እያንዳንዱ አባል ወይም ተወካይ በግንባር ወይም በአካል የሚገኝበት ሰብሰባ ነው፣

ለ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ ጉዳይ ላይ ጠቅላላ ጉባኤ የሚያስተላልፈው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል፡፡

ሐ) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር መደበኛ ጉባዔ ሊኖረው ይገባል፡፡ ሆኖም እንዳስፈላጊነቱ አስቸኳይ እና ልዩ የጠቅላላ ጉባዔ ሊኖረው ይችላል፡፡

መ) የጠቅላላ ጉባዔ የመጨረሻ ውሳኔ የመስጠት ከፍተኛ ስልጣኑን በከፊል ለስራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ሊሰጥ ይችላል፡፡

2. Faxe luulâ taamah eglah adoyti kaal tan mekla inkih acuyyu hee week luulâ taamah eglah amolladi mododol hinnay taama miraacissa maroh doorot yangalem maduuda.

3 Ummaan luulâ taamah egla liggidi amolladi modod abtak afat yan taban kee koona ayroh addat qusba adoytit culussam mafaxximta.

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አባል ሆኖ የሚጠበቅበትን ክፍያ ካላጠናቀቀ በቀር በኅብረት ሥራ ማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ወይም በሥራ አመራር ኮሚቴ ምርጫ ላይ መሳተፍአይችልም።

3) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አመታዊ ጠቅላላ ጉባኤው ከመደረጉ በፊት ባሉት አስራ አምስት ቀናት ውስጥ አዳዲስ አባላትን ማስገባት የለበትም።

53 . Amolladi mododih reeda kee abto

1 Luulâ taamah kukti ixximak 985/2009 maasayyak 32 madqimtem elle anuk luulâ taamah eglak amolladi mododih abtoo kee reeda ciggiltam aallele.

a) Taturte daffeynah guuma ankacissi faaticissi haan.

b) Taama miraacissa maroh edde cabol waaga le adoytiitih caagid wagtan. Amolladi modod margaqa elle yacayuh xayyoysan. Tonna kinnuk ta waaga mododuk afat namma ayrok afat taama miraacissa maroh kutbe abeynih katuuk kutbeh xayyowtam faxximta.

c) Luulâ taamah eglak qaklissa malah buxa lowsis maro, taama miraacissa maro dooranam, tonnaah issi reedat xoqoysimak reedak kalaanam targiqe.

53. የጠቅላላ ጉባኤ ሥልጣንና ተግባር

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 32 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ጠቅላላ ጉባኤ ሥልጣንና ተግባር የሚከተሉትን በተጨማሪነት ይይዛል፤

ሀ) ያለፉውን ጊዜ የጠቅላላ ጉባኤ ቃለ ጉባዔ በማድመጥ ሪፖርቱን ያፀድቃል፡፡

ለ) በስራ አመራር ኮሚቴ ውሳኔ ላይ ቅሬታ ያላቸው አባላት ጉዳይ በጠቅላላ ጉባዔ የመጨረሻ ውሳኔ እንዲሰጥበት ያቀርባል፡፡ ሆኖም ቅሬታው የጠቅላላ ጉባኤ ስብሰባ ከመደረጉ ቢያንስ ሁለት ቀናት በፊት ለስራ አመራር ኮሚቴ ፀሐፊ በጽሁፍ ማቅረብ አለበት፣

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበር የአማካሪ ምክር ቤት፣ የስራ አመራር ኮሚቴ እና ቁጥጥር ኮሚቴዎችን የመምረጥ እንዲሁም ስልጣኑን ተጠቅሞ ከኃላፊነት ማንሳት መወሰን፣

d) Luulâ taamah eglaalih adoytih leh yan investimenti, gaddi buulok lonum kee abud fayxih celta edde cabo tatrussa.

e) Wagiita doolat xagarak iroh tan ooxiterwa mekla amolladi modod faaticisa. Takkay immay oxiterwak qaaqa, taamaa kee mekla wagittam edde xinti madqah addal tanim faxximta.

f) Amolladi mododul ooxit waqdi geytimtem kee edde culse ween cisab ammuntitte wagsiisak ugutta esseroorah ooxiter gacsa aba.

g) Taama miraacissa marok xayyoowe gabbaaquk ugutak eglah adoytit bahteemih elle digalsiman gurraa kee diiriyyo faxximtek kaadu elle cabo margaqa yaceen.

h) Adoytit, tamlisen taameynit barittoo kee aydakaakan akah geyan innah maclan.

i) Luulâ taamah eglah taama gexseh tamlo faaticisan.

j) Baxsa le taamoomih hinnay cogayso yagdaboonuh (tagdube maroh adoytit) yakkoonuh modod addak dooran. Aban taamaa kee sugaanah gide waktik yargiqen.

ሠ) አግባብ ካለው ባለስልጣን ውጭ ባሉ ኦዲተሮች ሂሳባቸውን ሲያስመረምሩ በሚደረጉ ስምምነት ሰነዶች ላይ የኦዲተሮች የስራ ኃላፊነት እና የክፍያ ሁኔታ በጠቅላላ ጉባዔ የሚፀድቅ ይሆናል፡፡ ሆኖም ስለ ኦዲተሮች የስራ ኃላፊነት እና የክፍያ ሁኔታ አሰራር በመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ ሊወሰን ይገባል፡፡

ረ) ከጠቅላላ ጉባዔው በኦዲት ግኝቱ እና ባልተካተቱ የሂሳብ ርዕሶች ላይ ለተነሱ ጥያቄዎች ኦዲተሩ ምላሽ ይሰጣል፣

ሰ) ከሥራ አመራር ኮሚቴ በሚቀርብለት ሪፖርት መሠረት በኅብረት ሥራ ማህበሩ ውስጥ አባላት በፈጠሩት ጥፋት የሚቀጡበት እና የሚሰናበቱበት የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል፣

ሸ) አባላት፣ ቅጥር ሠራተኞች ትምህርት እና ስልጠና እንዲያገኙ ያደርጋል፣

ቀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሥራ አሲኪያጅ ቅጥር ያፀድቃል፡፡

በ) እንደአስፈላጊነቱ ልዩ ለሆኑ ተግባራት ወይም ፕሮጀክቶች በኮሚቴ አባልነት የሚሰሩ ከጠቅላላ ጉባዔ አባላት በመምረጥ የሚያከናውኑትን ተግባር እና የጊዜ ቆይታ ይወስናል፡፡

ተ) አዳዲስ አባልትን ይቀበላል፣ ችግር ያለባቸውን ወይም በፍላጎታቸው መሰረት አግዶ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ያሰናብታል፣

k) Qusba adoytit takkuqeh, sinni labbatak caboonu, taqbik yawqe adoytit rubsussa

l) Luulâ taamah eglak liggidi baajet, kabxah ekraaro kee magcagur ekraaro faaticissa

2 Ta maasayyak nali maasayyak 1(a-j) madqimtem elle anuk luulâ taamah eglaalih yuniyon amolladi mododih caddol yargiqen caagiida afal elle rakiiboh eglaalih caddol walalla iyyeenih yirgiqeenih baahanam faxximta.

3 Yuniyonuk amolladi modod tatruse edde cabol waaga le rakiiboh egla tenek xayyoysittam duddah.

4 Amolladi modod hinnay taama miraacissa marok daffeynah ayro arac saaqat kee ajanxa dagnal 15 ayrok afal kutbeh yaysixxigeenim faxximta.

54) Taama miraacissa maroh adoytit dooro, magdo kee iyyin gubat yaniinim

1. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 34(1 kee 6) madqimtem elle anuk eglak edde xin madqa elle itta innal taama miraacissa maroh adoytiitih magdot ossotinah ciggiltam aallele.

ተ) አዳዲስ አባልትን ይቀበላል፣ ችግር ያለባቸውን ወይም በፍላጎታቸው መሰረት አግዶ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ያሰናብታል፣

ቸ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ዓመታዊ በጀት፣ የንግድ ሥራ ዕቅዶች እና ስትራቴጂክ ዕቅዶችን ያፀድቃል፣

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ-በ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን ጠቅላላ ጉባኤ ደረጃ በሚወሰኑ ጉዳዮች አስቀድሞ አባል መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በጉዳዮቹ ላይ በመወያየት ጽድቆ እንዲመጣ ማድረግ ይኖርበታል፣

3) በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን የጠቅላላ ጉባኤ ስልጣንና ተግባር መሰረት በተላለፉ ውሳኔዎች ላይ ቅሬታ ያለው ማንኛውም መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ቅረታውን ማቅረብ ይችላል፣

4) የጠቅላላ ጉባኤ ወይም የሥራ አመራር ኮሚቴ የስብሰባ ቀን፣ ቦታ፣ ሰዓት እና አጀንዳ የሚገልጽ ግልጽ አጭር ማስታወቂያ ቢያንስ ከአስራ አምስት ቀናት በፊት ማሳወቅና መጥራት አለበት፣

54. የስራ አመራር ኮሚቴ አባል የምርጫ መስፈርት፣ ተጠሪነት

1) በኅብረት ሥራ ማበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 34 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 6 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ምርጫ መስፈርት ላይ በተጨማሪነት የሚከተሉት ሊያካትት ይችላል፤

a) Taama miraacissa maroh adoyti luulâ taamah eglah adoyta yekkek
b) Madqal tanih tan adoytiini dirkiik kibba hee numu
c) Kaah yeceen qaaqak duddaluk yawqe numu
d) Sinam qoklaanam kicnaah, goori le numu
e) Ahak duma qamal umaanel, hinnay aamanti sinnah malkit akak ane waa numu
f) Atlaakê sababah malkitil anewaa num yakkeemi
g) Rakiiboh eglak miraacissa maroh adoytiinuh 8to lem faxximta yuniyonuh tekkek 10to yaallem faxximta
h) Barte marih cayli elle dago aroocal dagnal yakriyeh yaktubem faxximta yuniyonuh 8to lem faxximta.
i) Keenih yaceen barittoo kee aydakaakay beyuh labbat lem faxximta.
j) Meqem kabanal adoytit akah sumaaqittaah, aamanti lem faxximta.
k) Miraacissa marot anuk margaqa yaceen waqdi tanih tan qaaqaa (esserim) nagay yixmiqe num yakkeemi.
l) Taama miraacissa marot doorimuh dagnal inki liggida luulah adoyta yakkem faxximta.
m) Kaah yaceen amri akkaquk yagdabuh gidmi lem faxximta

ሀ) የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል የሆነ፣
ለ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደርያ ደንብ ውሰጥ የተጠቀሱትን የአባልነት ግዴታዎች በብቃት የሚወጣ፣
ሐ) የተሰጠውን ኃላፊነት በአግባቡ በመስራት መወጣት የሚችል፣
መ) ሰዎችን ለመርዳት ፅኑ ፍላጎትና ተቆርቋሪነት ያለው፣
ሠ) ቀደም ሲል በምግባረ ብልሽነት ወይም በእምነት ማጉደል ወንጀል ክስ የሌለበት፣
ረ) በስነ-ምግባር ወይም በእምነት ማጉደል በክስ ላይ ያልሆነ፣
ሰ) የትምህርት ደረጃ ለመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ቢያንስ 8ኛ ክፍል ያጠናቀቀ ሲሆን ለኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን ቢያንስ10ኛ ክፍል ያጠናቀቀ፣
ሸ) የተማረ የሰው ሃይል በማይገኝበት ቦታ ለመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ቢያንስ ማንበብና መፃፍ የሚችል ለኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬኖች 8ኛ ክፍል ያጠናቀቀ፤
ቀ) የሚሰጣቸውን ትምህርትና ስልጠና ለመውሰድ ፈቃደኛ የሆኑ፣
በ) በመልካም ስነ ምግባሩ እና በታማኝነቱ በአባላት የተመሰከረለት፣ 48
ተ) የስራ አመራር ኮሚቴ አባል ውሳኔ በመስጠት ሂደት ያለባቸውን ተጠያቂነት በአግባቡ የተሩዱ፣
ቸ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አመራር ሆኖ ለመመረጥ ቢያስን ለአንድ የሥራ ዘመን በአባልነት መቆየት ይኖርበታል፣
ነ) የሚሰጠውን ተግባር ተቀብሎ ለመተግበር ቁርጠኛ የሆነ፣

2. Adoytit kinnaane sabbatah, maddur qaku loonumuh, siyaasa mablah sabbatah, doorime ken kalaanam maxiqta.
3. Taama miraacissa maroh adoytit dooroonuh, 3 adoyta le dorsis maro amolladi modod doora.
4. Luulâ taamah egla miraacisak suge naharsi mari sinni reeda dorsis marol tabsan. Takkay immay wagta doolat xagar doorol shakki yeellek dorsis maro isih dorsiisam duudah.
5. Namma adda doorimak sinni uddur selle mirocti qagitak madooriman. Takkay immay inki uddur tatreek lakal doorimaanam duudaanah.
6. Doorô siirat yamaquh wagiita doolat xagar kattatah qoklah.
7. Marot gacta gid akak iyyan adoytit mangak fulussu heenih mango mara qalalisaanam duudaanah addak meexoonuh.
8. Taama miraacissa maroh manga eglak edde xintal yargiqeenim kinnuk ta maroh adoytiitih manga guba raqta nali maroorah ixxu taallem faxximta. Macaay saqalak kalih adoytit nali maroorah saqolti yakkeenimih taagah.

2) አባላት በማንነታቸው፣ በኢኮኖሚ አቅማቸው እና የፖለቲካ አመለካከታቸው ምክንያት ከመመረጥ አይከለከሉም፣

3) የስራ አመራር ኮሚቴ ምርጫ የሚያከናውኑ ሦስት አባላት ያሉት አስመራጭ ኮሚቴ በጠቅላላ ጉባዔ ይመረጣል፡፡

4) ኅብረት ሥራ ማህበሩ ሲመሩ የነበሩ ነባር አመራር አካላት የምርጫውን ስነስርዓት እንደያከናውኑ ስልጣናቸውን ለአስመራጭ ኮሚቴ ያስረክባሉ፡፡ ሆኖም አግባብ ያለው ባለስልጣን በምርጫው ሂደት ላይ ጥርጣሬ ካለው አስመራጭ ኮሚቴውን ሊያስመርጥ ይችላል፡፡

5) ለሁለተኛ ጊዜ ተመርጠው ጊዜያቸውን የጨረሱ አመራር አካላት ዳግም መመረጥ አይችሉም፡፡ ሆኖም ግን ከአንድ ጊዜ እረፍት በኋላ ድጋም ሊመረጡ ይችላሉ፣

6) የምርጫውን ስነ-ስርዓት እንዲሳካ አግባብ ያለው ባለስልጣን ይከታተላል፣ ይደግፋል፣

7) ለኮሚቴ አባልነት ምርጫ የሚወዳደሩ ዕጩ ተወዳዳሪዎች ለመምረጥ እንዲቻል በሚፈለጉ የኮሚቴ አባላት ብዛት ላይ በተጨማሪ እንደየ ኅብረት ሥራ ማህበራቱ ተጨባጭ ሁኔታ ዕጩዎች ተጠቁመው እንዲወዳደሩ ይደረጋል፡፡

8) የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ብዛት በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪ ደንብ ውስጥ የሚወሰን ሆኖ ቁጥሩ የሚቋቋሙ የንዑሳን ኮሚቴ ዓይነትና ብዛት ታሳቢ ያደረገ ሊሆን ይገባል፡፡ ሆኖም ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ሊቀ-መንበር ውጭ ሌሎቹ የአመራር ኮሚቴ አባላት የንዑሳን ኮሚቴ አባላት ሰብሰቢ ሆነው ሊሰሩ ይችላሉ፡፡

9. Taama miraacissa maroh ixxi 5—11 yakkem faxximta. Tahak amo gexewaay takkay immay inkih mododul ken dooran waqdi namma num amot keenih haan. Tohuuy balkih numuk teyni tu geek foxo raaqisaana gidi.
10. Luula taamah eglak amollai modod gexsan waqdi uddur akak tatre adoytit yenek deedala mari yenek ken foxot sinam doorak haan.
11. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 34(3 kee 6) madqeenim elle anuk awwalih mirocti akah doorimen udduruk qimbok xabba heenih sidocuk inki gaba qusba miroctit korta
12. Ta maasayyak 54(9) elle baxxaqimte innal nammey heele dooroh udduruk qimbisak qusubih dooren miroctit milaagime kal ciggiila 3^heele^ dooroh uddur fan miraacinnal sugaanam duudan.

13. Gabak gabal tabsaanam takkeh gide wagiita doolat xagar banki sandug alfissi heeh, kalen maraa kee qusubih dooren marih fanat reeda tabsi 3 ayroh addat akah yakke innah absiisele. Wagiita doolat xagar qusubih dooren mara suge maraa kee taameynit elle tasseleeleqe ikkel wagiita doolat dagar tabsu abu xiqah.

9) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሚመሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ቁጥር ለውሳኔ አሰጣጥ አመቺ እንዲሆን ከ5 እስከ 11 አባላት መብለጥ የለበትም፡፡ ሆኖም የሥራ አመራር ኮሚቴ በጠቅላላ ጉባዔ አማካኝነት ምርጫ ሲያካሄድ ሁለት ተጠባባቂ የሥራ አመራር ኮሚቴ ተመርጠው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት የኮሚቴ አባላት በሚጓደልበት ወቅት የሚተኩ ይሆናል፡፡

10) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ በየዓመቱ በሚያካሂደው ጉባዔ የሥራ ጊዜያቸውን ያጠናቀቁ ወይም የተጓደሉ የኮሚቴ አባላትን ይተካል፡፡

11) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 34 ንዑስ አንቀጽ 3 እና 6 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከቀድሞ የሥራ አመራር የኮሚቴ አባላት ከተመረጡበት ከሦስተኛ የሥራ ዘመን ጀምሮ ባለው የመጀመሪያ ዓመት ቢያንስ አንድ ሦስተኛው በአዲስ የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ይተካሉ፡፡

12) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 54 ንዑስ አንቀፅ 9 በተገለፀው መሠረት ከሁለተኛው የምርጫ ዘመን የመጀመሪያ ዓመት ጀምሮ በአዲስ የተመርጡ የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ሳይተኩ እስከሚቀጥለው ሦስተኛው የምርጫ ዘመን በአመራርነት ሊቆዩ ይችላሉ፡፡

13) እርክክቡ እስኪፈጸም ድረስ አግባብ ያለው ባለስልጣን የባንክ አካውንቱ እንዳይንቀሳቀስ በማድረግ በተሸሩና በተመረጡ ኮሚቴ መካከል የስልጣን ርክክብ ሶስት ቀን ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ እንዲፈጸም ያደርጋል፡፡ ሆኖም ነባሩና አዲስ የተመረጠው የሥራ አመራር ኮሚቴ አግባብ ያለው ባለስልጣን፣ ቅጥር ሠራተኞች እና አስመራጭ ኮሚቴ አባላት በታዛቢነት በተገኙበት የሥራ ርክክብ ሊያደርግ ይችላል፣

14. Raaqte mirocti qusba miroctih taamâ rorsah oyti yaceenim kee inki alsih addat taama kin yaybulleenimih qaaqa keenil tan.
15. Ummaan taama miraacissa marok taamah uddur sidiica liggida. Takkay immay amolladi modod elle yeemenek nammay heele addah doorimam duudah. Takkay ikkal inki num namma dooroh udduruk biso doorimam ma duuda

55) Taama miraacissa maroh adoytih taamaa kee qaaqa

1. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayak 35 madqimtem elle anuk umman taama miraacissa maroh adoyti ossotinah ciggilta abtoo kee qaaqa aallele
   a) Kulli luulâ taama waggittaamal egla awlisak malkitaah,gaaruwaah,ambalaalitte yagdube. Takkay immay ambalaalitte lakqol takkem tekkek amolladi modod edde xintal daffeysen tarmaanak tatre waytam faxximta.
   b) Luulâ taamah eglak cisab alhumitte (sanadwa) akah kibbimta innah aba.
   c) Ummaan eglâ culoola culô yoofental koboxtek waytam diggoysa elle tewqe inna lowsiisa
   d) Kulli alsal, kulli mafarril gaddaa kee kasaarah aybalaalaq ankacisa luulâ taamah eglak cisab qaafiyat diggoysa

14) ነባር የኮሚቴ አመራር ለተተኪ የኮሚቴ አባላት ሥራዎች ያሉበትን ዝርዝር መረጃ የመስጠት እና ለአንድ ወር ሥራውን የማለማመድ ግዴታ አለባቸው፡፡

15) የማንኛው የሥራ አመራር ኮሚቴ የሥራ ዘመን ሦስት ዓመት ሆኖ ጠቅላላ ጉባዔው ካመነበት ለሁለተኛ ጊዜ ሊመረጥ ይችላል፡፡ ሆኖም አንድ ሰው ከሁለት የሚርጫ ጊዜ በላይ ሊመረጥ አይችልም፡፡

55. የስራ አመራር ኮሚቴ አባላት ተግባርና ኃላፊነት

1) በኅብረት ሥራ ማበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 35 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ በተጨማሪነት የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፤

ሀ) በማንኛውም ጊዜ የኅብረት ሥራ ማህበሩን በሚመለከቱ ጉዳዮች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ወክሎ ይከሳል፣ ይከራከራል፣ ውሎችን ይዋዋላል:: ሆኖም የሚያደርጋቸው ውሎችና ስምምነቶች በገንዘብ የሚሆን ከሆነ በመተዳደሪያ ደንባቸው በጠቅላላ ጉባዔ ከተቀመጠው የገንዘብ ጣሪያ በላይ ሊሆን አይገባም፡፡

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሂሳብ ሰነዶች እንዲሟሉ ያደርጋል፡፡

ሐ) ማንኛውንም የኅብረት ሥራ ማህበሩን ገቢዎች በማህበሩ ገቢ ደረሰኝ ብቻ መሰብሰባቸውን ያረጋግጣል፣ አወጣጡን ይቆጣጠራል፣

መ) በየወሩ፣ በየሩብ ዓመቱ የሀብትና ዕዳ መግለጫ ሪፖርት ያዳምጣል፣ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሂሳብ ጤነኛነት ያረጋግጣል፡፡

e) Wagiita doolat xagar hinnay usuk akah idnise oxiter luulâ taamah eglah cisab akah fokkaaqa innah gita fiya

ሠ) አግባብ ባለው ባለስልጣን ወይም እሱ ውክልና በሰጠው የውጭ ኦዲተር አማካኝነት የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲመረመር ምቹ ሁኔታ ይፈጥራል፡፡

f) Taama miraacissa maro oxit gabbaaqul walalla itteh, amolladi mododuh akah xayyoowa innah gita fiya

ረ) የሥራ አመራር ኮሚቴ በኦዲት ሪፖርት ላይ በመወያየት ለጠቅላላ ጉባዔ እንዲቀርብ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፣

g) Amolladi modod kee oxiter bahte gabbaaquk satqo beyak matteebannuu kee geeri xiinisso massos taamoomi aban

ሰ) የጠቅላላ ጉባዔ እና ኦዲተሩ ከሰጡት የሪፖርት ግብዓት በመውሰድ የቴክኒክ እና ሌሎች አስተዳደራዊ ማስተካከያዎችን ይወስዳል፣

h) Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 26(4) tanim elle anuk edde xinti madqak ugutak qusabih hinnay qagitak xayyowta adoytiini assabalta fokkaaqak edde cabo xayyoysa

ሸ) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 አንቀጽ 26 ንዑስ 4 ላይ የተቀመጠው እንደተጠበቀ ሆኖ በመተዳደሪያ ደንብ መሠረት የአዲስ ወይም የዳግም የአባልነት ማመልከቻ መርምሮ ውሳኔ ሃሳብ ያቀርባል፣

i) Adoyti abta esserol adoytiinuk yawqeenimih essero hirigak yargiqe. Takkay immay qellatal xiiriyan mara tekkek amolladi modod akah yargiqe innah xayyoysa

ቀ) በአባሉ ፈቃድ ከአባልነት የመሰናበት ጥያቄ ተቀብሎ ውሳኔ ይሰጣል፣ ሆኖም በጥፋት ለሚሰናበት የኅብረት ሥራ ማህበር አባል ውሳኔ እንዲሰጥበት ለጠቅላላ ጉባኤ ያቀርባል፣ 50

j) Luulâ taamah eglah adoytit edde xinti madqal elle enni itta gurral adoytit gar kee dirkik yawqeenik waytam digoysan

በ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት በመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ በተገለፀው መልኩ መብትና ግዴታቸውን በአግባቡ እየተወጡ መሆናቸውን ያረጋግጣል፣

k) Luulâ taamah eglak edde xin madqak maysaasa edde xintak geeri miracsentitte wagiita doolat xagar bicseh yan edde xin qaguntak ugutak bicissi heeh amolladi mododuh xayyoysa, faaticiseenik geera taamal assa.

l) Amolladi mododih edde cabooba yiysiisen edde xin madqooqi addâ xinto kee geeri yaysaqarroonuh esseran sanaditte wagiita xagaral xayyoysak yaysaqarren

m) Wagiita doolat xagar yiysiisen maasayyooyi yukkuqeh, yayseqerrem yaysixxige waqdi taamal asisa

n) Luulâ taamah eglah tuxiqle qusba abnitte cubbusak amolladi mododuh xayyoysak faaticiseenik geera abinal assa.

o) Eylemma iyyen saami elle iyyen uddurul xaamimek waytam diggoysa adoytit xaamtuh koobaahisah. Tonnah ittallih lon envestimentih ossotina saami amolladi mododul faaticsisak yaylamme

p) Xaamite ossotinâ saami akah loowen madmal asekwaytam yasmite

q) Taama miraacissa maro taama gexse tamlisaanam faxximtaamal sitta geenik amolladi mododul faxxiima baajet akah faaticisak qalala tamlisan kaadu xiiriyan

ሠ) አግባብ ባለው ባለስልጣን ወይም እሱ ውክልና በሰጠው የውጭ ኦዲተር አማካኝነት የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲመረመር ምቹ ሁኔታ ይፈጥራል፡፡

ረ) የሥራ አመራር ኮሚቴ በኦዲት ሪፖርት ላይ በመወያየት ለጠቅላላ ጉባዔ እንዲቀርብ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፣

ሰ) የጠቅላላ ጉባዔ እና ኦዲተሩ ከሰጡት የሪፖርት ግብዓት በመውሰድ የቴክኒክ እና ሌሎች አስተዳደራዊ ማስተካከያዎችን ይወስዳል፣

ሸ) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 አንቀጽ 26 ንዑስ 4 ላይ የተቀመጠው እንደተጠበቀ ሆኖ በመተዳደሪያ ደንብ መሠረት የአዲስ ወይም የዳግም የአባልነት ማመልከቻ መርምሮ ውሳኔ ሃሳብ ያቀርባል፣

ቀ) በአባሉ ፈቃድ ከአባልነት የመሰናበት ጥያቄ ተቀብሎ ውሳኔ ይሰጣል፣ ሆኖም በጥፋት ለሚሰናበት የኅብረት ሥራ ማህበር አባል ውሳኔ እንዲሰጥበት ለጠቅላላ ጉባኤ ያቀርባል፣

በ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት በመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ በተገለፀው መልኩ መብትና ግዴታቸውን በአግባቡ እየተወጡ መሆናቸውን ያረጋግጣል፣

ተ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን መተዳደሪያ ደንብ ማሻሻያ፣ የውስጠ ደንብ ሌሎች መመሪያዎችን አግባብ ባለው ባለስልጣን በተዘጋጁ ረቂቅ ሞዴል መሠረት ያዘጋጃል፣ በጠቅላላ ጉባኤ አጸድቆ ስራ ላይ ያውላል፡፡

R) Luulâ taamah eglah edde xintaa kee adda xintoh madqak ugutak likaaci beyah adoytiitil fikiikisa, been abud waktil akah gacsan innah aba.

r) Taama gexsee kee geeri taamah exxah abbobti sinni taama diggal gexsaanak waytam lowsiisah, kattaatah

s) Edde xin kee adda xintoh madqaa kee geeri miracsentitteh adda fakoot adoytit kee miroctih axmaq geyoonu, barittoo kee aydakaakan yacee

t) Adoytit saamii kee xoqoysi hinnay mago nagreyniitih tatrusa

u) Luulah eglaa kee adoyti fanat sittin way yoobokek idoola fan gexaanak afal ken bicsam gibbata.

v) Luulâ taamah eglah miraccinni kukta, edde xinta, amolladi mododih edde caboobal yeceen abtoo kee qaaqak iroh aben taamah abreh gufte kasaarah, yekke qellatah cankah hinnay sittalluk esseriman.

X) Luulâ taamah eglal gufte kasaarah, esserima xagar cokmih xayyoysa agdaabe kattaata.

Y) Wagiita doolat xagar ruuba oxiterik kalah tan mihrat leelat cisab fokkaaqisen waqdi sanadal aban bicitte, oxiter taama kee qaaqaa kee miklal edde cabo tatrusa

ቸ) በጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔ የተሰጣቸውን የተሻሻሉ መተዳደሪያ ደንብ፣ የውስጠ ደንብ እና ሌሎች እንዲመዘገቡ የሚጠየቁ ሰነዶችን አግባብ ላለው ባለስልጣን በማቅረብ ያስመዘግባል፣

ነ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የተሸሻሉ አንቀጾችን መቀበሉንና መመዝገቡን ሲያሳውቀው ሥራ ላይ ያውላል

ኘ) ለኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚጠቅሙ አዳዲስ አሰራሮችን በማጥናት፣ ለጠቅላላ ጉባኤ አቅርቦ ሲጸድቅ ስራ ላይ ያውላል፡፡

አ) እንዲሸጥ የተወሰነውን ዕጣ በተያዘለት ጊዜ መሸጡን ያረጋግጣል፣ አባላት እንዲገዙ ያስተባብራል እንዲሁም ለጋራ ኢንቨስትመንት የሚውል ተጨማሪ ዕጣ በጠቅላላ ጉባዔ አስወስኖ ይሸጣል፡፡

ወ) የተሸጠው ተጨማሪ ዕጣ ለታሰበለት ዓላማ እና ለአባላት ተጠቃሚነት ሥራ ላይ ማዋሉን ያረጋግጣል፡፡

ከ) የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት የስራ አስኪያጅ አስፈላጊነት ላይ ስምምነት ከደረሱ የጠቅላላ ጉባዔው አስፈላጊውን በጀት ሲፈቀድለት አወዳድሮ ይቀጥራል፤ ያሰናብታል፡፡

ዘ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ እና በውሰጠ ደንብ መሰረት ይበደራል፣ ለአባላት ያሰራጫል፣ ብድርንም በወቅቱ እንዲመለስ ያደርጋል፡፡

ዠ) ሥራ አስኪያጅ እና የሥራ ክፍል ኃላፊዎች ሥራቸውን በኃላፊነት እና በተጠያቂነት መወጣታቸውን ይከታተላል፣

z) Luulâ taamah eglah edde xinti madqak ugutak ikoyta yaydarruh hinnay ikoyta yastaruh (kaluh) amolladi mododuh xayyoysak faaticisa

aa)xy) Geeri amolladi modod yacee taamoomi agdubele

2. Ta maasayyak (1) (a-t) tanim elle anuk ummaan luulâ taamah egla leh tan taamah caalataak ugutak ossotina taamaa kee qaaqa edde xintat haysitam duudah

3 Ummaan luulah egla ta maasayya (a-t) madqooqii kee issi edde xintal tan taamaa kee qaaqak iroh taamittam ma xiqta

56) Taama miraacissa maroh saqalih taamaa kee qaaqa

1 Luulâ taamah eglah saqal amolladi mododul saanih doorima, akah xiinam (amottinah kaat tanim) amolladi modod kee taama miraacissa maro.

2 Luulâ taamah eglaalik kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 35 madqimtem elle anuk taama miraacissa maroh saqal ciggilta taamoomi yagdube.

a) Amolladi modod, taama miraacissa maro hinnay borxi daffeyna qaaqal miraacisa

b) Cisab sanadittel, cheekil, nammahaytuh yafrime

ጠ) በመተዳደሪያ ደንብ፣ በውስጠ ደንብ፣ በሌሎች መመሪያዎች እና አሰራሮች ላይ ለአባላት እና ለአመራር አካላት ግንዛቤ እንዲፈጠር ትምህርት እና ስልጠና ይሰጣል፡፡

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ-ጠ) ያሉት ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ ባህሪውን መሰረት በማድረግ ተጨማሪ ተግባርና ሃላፊነቱን በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ ሊያስቀምጥ ይችላል፣

3) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ-ጠ) ድንጋጌ እና በራሱ መተዳደሪ ደንብ ከተቀመጠው ተግባርና ሃላፊነት ውጭ መስራት አይችልም፣

56. የሥራ አመራር ኮሚቴ ሊቀ መንበር ተግባርና ኃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሊቀ-መንበር በጠቅላላ ጉባዔ አባላት በቀጥታ የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለጠቅላላ ጉባኤ እና ለሥራ አመራር ኮሚቴ ነው፡፡

2) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 35 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሥራ አመራር ኮሚቴው ሊቀ-መንበር የሚከተሉት ተግባራት ይኖሩታል፣

ሀ) የጠቅላላ ጉባኤ እና የሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቦርድ ስብሰባን በኃላፊነት ይመራል፣

ለ) የሂሳብ ሰነዶች እና ቼክ ላይ በጣምራ ይፈርማል፣

c) Luulâ taamah eglah migaaqal malkitimah, malkitah hinnay gacsa aba

d) Luulâ taamah egelah migaaqal ambalal aba hinnay yacee

e) Geeri edde xin madqah addal tan taamoomii kee qaaqa le tonnaah amolladi modod edde cabooba abinal asisa

ሐ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም ይከሳል፣ ይከሰሳል ወይም መልስ ይሰጣል፣

መ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም ውል ይዋዋላል፣

ሠ) ሌሎች በመተዳደሪያ ደንብ የሚወሰኑ ተግባርና ኃላፊነት እና ከጠቅላላ ጉባኤ የሚሰጡትን ሥራዎች ያከናውናል፣

57) Taama miraacissa marok ciggiila saqalih taamaa kee qaaqa

1 Luulâ taamah eglak c/saqal amolladi mododul doorima. Akah xiinam taama miraacissa maro. (amottinah kaak tanim) taama miraacissa maro

2 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 35 kee 46 (1) madqimtem elle anuk marok c/saqal ciggilta abtootaa kee qaaqa aallele

a) Saqal deedala waqdi kay foxok taamita, egla miraacisa

b) Kulli taama miraacissa maroh adoytit innaah edde xinti madqa elle enni itta gural nali marokteynah kobxise akkuk qaaqak awqele

c) Luulâ taamah eglak taama miraacissa maro kaah acayinnan taama ossotinah abele.

57. የሥራ አመራር ኮሚቴ ምክትል ሊቀ መንበር ተግባርና ኃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ምክትል ሊቀ-መንበር በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለሥራ አመራር ኮሚቴ ነው፣

2) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 35 እና በዚህ አንቀጽአንቀፅ 46 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሥራ አመራር ኮሚቴው ሊቀ-መንበር የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፣

ሀ) ሊቀ-መንበሩ በማይኖርበት ጊዜ ሊቀ-መንበሩን ተክቶ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስራ ይመራል፡፡ 52

ለ) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባል በተጨማሪ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት የአንድ ንዑስ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆኖ ኃላፊነቱን ይወጣል፡፡

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጠውን ሌሎች ሥራዎች ደርቦ ይሰራል፣

58. Taama miraacissa marok kutbe abeyni taamaa kee qaaqa

1 Luulâ taamah eglak taama miraacissa maroh kutbe abeyni amolladi mododul doorima, taama miraacissa maroh gubat raaqa (taama miraacissa maro amottinah kaak tan)

2 Eglak kutbe abeyni dooro amolladi mododul takke amogacsi kaak taama miraacissa maro akkuk ciggilta taama kee qaaqa aallele

a) Eglak saqala illuk gacak (malisak) kobox ajanxa bicisa, geeri maroh adoytiitik ajanxa yaskatte

b) Kobox seeco kee ajanxa adoytiitih ruuba guftem yasmite

c) Amolladi modod kee taama miraacissa maroh guuma yabbixe bicsah

d) Eglak baxaabaxsa le kutbe taamoomi aba

e) Tamlisen taameynit aalle wayta eglaalik muhri, guuma, maysaqarra kee sanadwa meqennal yabbixe luulâ taamah eglah biiro missoysa edde xinti madqa elle ittannal

f) Taama miraacissa maroh adoyti ossotinah inki nali maroh mirac akkuk issi qaaqak yawqem faxximta.

g) Luulâ taamah egla kaah tacee geeri taamoomi abele

58. የሥራ አመራር ኮሚቴ ፀሐፊ ተግባርና ኃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ፀሐፊ በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለሥራ አመራር ኮሚቴ ነው፣

2) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ፀሐፊ በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለሥራ አመራር ኮሚቴ ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፡፡

ሀ) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ሊቀመንበር ጋር በመመካከር የስብሰባ አጀንዳ ያዘጋጃል፣ ከሌሎች የኮሚቴ አባላቶችም አጀንዳዎችን ይሰበሳባል፣

ለ) የስብሰባው ጥሪዎችንና አጀንዳዎች ለአባላት ይልካል፣ መድረሱን ያረጋግጣል፣

ሐ) የጠቅላላ ጉባኤ እና የሥራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባ ቃለ-ጉባኤ ይይዛል፤ ያዘጋጃል፣

መ) የተለያዩ የኅብረት ሥራ ማህበሩን የጽህፈት ሥራዎችን ያከናውናል፣

ሠ) የቅጥር ሰራተኞች በሌላቸው የኅብረት ሥራ ማህበሩን ማህተም፣ ቃለ-ጉባኤ፣ መዛግብትና ሰነዶችን በአግባቡ ይይዛል፤ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ጽ/ቤትና ቢሮ ያደራጃል፣

ረ) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባል በተጨማሪ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት የአንድ ንዑስ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆኖ ኃላፊነቱን ይወጣል፣

ሰ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጠውን ሌሎች ሥራዎች ደርቦ ይሰራል፡፡

59) Taama miraacissa marok lakqo yabbixi abtoo kee qaaqa

1 Taama miraacissa marok lakqo yabbixi amolladi mododul doorima amo amottabi kaak taama miraacisa maro

2 Lakqo yabbixi amolladi mododul doorimak amo elle kaak gactam taama miraacissa maro toh luk ciggilta taamoomi aalle le.

a) Tamlô taameynit aalle wayta eglaalik culenta yoofental kobxisa.

b) Tamlisen taameynit aalle wayta eglaalik taamah faxximta awqenta saqal warkatah amriseeh, eglak awqenti amrih sanadal faaticimtem meklah.

c) Luulâ taamah eglak lakqo yabbixi taama miraacissa maroh adoyta akkuk tamlisen lakqo yabbixi kulli ayro abah yan taama kaak kattaatah, taama missat abek waytam kaa kattaatah

d) Lakqo yabbixi umman eglâ maaluu kee sanad dacrisa

e) Awqentaa kee culenti yan waqdi wohim qokolta sanadwa tanim diggoysa

59. የሥራ አመራር ኮሚቴ ገንዘብ ያዥ ተግባርና ኃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ገንዘብ ያዥ በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለሥራ አመራር ኮሚቴ ነው፣

2) ገንዘብ ያዥ በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለሥራ አመራር ኮሚቴ ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፤

ሀ) የቅጥር ሰራተኞች በሌላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ገቢዎችን በገቢ ደረሰኝ ይሰበስባል፣ 53

ለ) የቅጥር ሰራተኞች በሌላቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ለሥራ የሚያስፈልግ ወጪዎችን በሊቀመንበሩ በደብዳቤ ሲታዘዝና በማህበሩ የወጪ ማዘዣ ሰነድ ሲጸድቅለት ይከፍላል፣

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ገንዘብ ያዥ የኮሚቴ አባል የተቀጣሪ ገንዘብ ያዥ የየዕለቱን ሥራ በቅርበት በተሰጠው የሥራ ድርሻ ዝርዝር መሰረት መስራቱን ይከታተላል፡፡

መ) ኅብረት ሥራ ማህበር ማንኛውንም የኅብረት ሥራ ማህበሩን ገንዘብና ሰነዶችን ይጠብቃል፣

ሠ) በወጪና በገቢ ሂደት ወቅት የወጪና የገቢ ደጋፊ ሰነዶች መኖራቸውን ያረጋግጣል፣

f) Luula taamah eglak cisab qexso edde xinti madqa elle itta innal kee geeri miracsenti elle iyya innal gexsittak waytem yasmiteemih dirk kaal tan.

g) Tamlisen taameynit aalle wayta luulah eglaalih eglak cisab sanadwa chekwah bagul saqalluk gacca iyyah fermo daffeysa

h) Ummaan taama miraacissa maroh adoytih innaah nali maroh gaaboyse akkuk issi qaaqak awqele

i) Luulah eglak taama miraacissa maro tacee ossotina taama abele

3 Luulâ taamah eglak, taama miraacissa maroh lakqo yabbixi takkem maali abbaxal yayse abak raag leeh, meqem kabanal yamixxigeeh, adoytit garil makkaqa le num takkem faxximta.

ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሂሳብ አሰራር በመተዳደሪያ ደንብ፣ በውስጠ ደንብ እና በሌሎች መመሪያዎች መሰረት መከናወኑን የመፈጸም ግዴታ አለበት፣

ሰ) የቅጥር ሰራተኞች በሌላቸው የኅብረት ሥራ ማህበሩን በሂሳብ ሰነዶች፣ በባንክ ቼኮች ላይ ከሊቀመንበሩ ጋር በጋራ ይፈርማል፣

ሸ) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባል በተጨማሪ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት የአንድ ንዑስ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆኖ ኃላፊነቱን ይወጣል፣

ቀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጠውን ሌሎች ተጨማሪ ሥራዎችን ያከናውናል፣

3) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ገንዘብ ያዥ ሆነው የሚመረጡት በገንዘብ አያያዝ የተሻለ ልምድና ተሞክሮ እንዲሁም በስነምግባራቸው በአባላት ዘንድ ተቀባይነት ያላቸው ሊሆኑ ይገባል፣

60. <u>Cisab reedantih abtoo kee qaaqa</u>

1. Tamlisen cisab mihrat le aalle wayta luulah eglak cisab reedanti amolladi mododul doorima. Amottabi kaak taama miraacissa maro kinnuk ossotinah ciggilta abtootaa kee qaaqa aallele.
   a) Luulah eglak cisab missat bicsaah, kattaatah

60. የሂሳብ ሹም ተግባርና ኃላፊነት

1) ቅጥር ሂሳብ ባለሙያ በሌለበት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሂሳብ ሹም በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱ ለሥራ አመራር ኮሚቴ ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ሃላፊነት ይኖሩታል፤

ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሂሳብ በትክክል ያዘጋጃል፣ ይከታተላል፣

b) Luulâ taamah eglak maytanni kee tangayye ikoyta, abud, kappitala, culoo kee awqenta amotlih yaysaqarreh daffeysa

c) Cisab maysaqarra, kee geeri cisab sanaditte dacrisah

d) Kulli awqenti missat amriseenik waytam diggoysa

e) Eglak faynansi gabbaaqu, alsi cisab gabbaaqu, cisab alfimek 3-5 ayroh addat taama miraacissa maroh xayyoysa.

f) Lakqo yabbixxi illuk xaynal taamitak, egla maali akah daccarsima innah abele.

g) Saqal kee lakqo yabbixxi illuk cisab sanadwa kee chekil yafrime.

h) Tamlisen cisab taameyni kaah yeceen taama missah abak waytam kattaata.

i) Ummaan taama miraacissa maroh adoyti akah aba innah geeri nali maroh gaaboyse akkuk taamitele edde xin madqa elle itta innal.

j) Ossotinah taama miraacissa maro kaah tacee taamoomi abele.

2. Luulâ taamah eglak cisab reedantuh doorima num cisab abbaxal yayse abak raag le num takkem faxximta.

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ቋሚና ተንቀሳቃሽ ንብረት፣ ብድር፣ ካፒታል፣ ገቢና ወጪ ሙሉ በሙሉ መዝግቦ ያስቀምጣል፣

ሐ) የሂሳብ መዝገቦችና ሌሎች የሂሳብ ሰነዶች ይጠብቃል፣

መ) ማንኛውም ወጪ በትክክል መታዘዙን ያረጋግጣል፣

ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የፋይናንስ ሪፖርት ወርሀዊ የሂሳብ ሪፖርት በተዘጋ ከ3 እስከ 5 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ለሥራ አመራር ኮሚቴ ያቀርባል፣

ረ) ከገንዘብ ያዥ ጋር በቅርበት በመስራት የኅብረት ሥራ ማህበሩን ገንዘብ በአግባቡ እንዲጠበቅ ያደርጋል፣ 54

ሰ) ከሊቀመንበሩ እና ከገንዘብ ያዥ ጋር በመሆን በጣምራ በሂሳብ ሰነዶችና በቼክ ላይ ይፈርማል፣

ሽ) የተቀጣሪ ሂሳብ ሰራተኛ የየዕለቱን ሥራ በተሰጠው ዝርዝር የሥራ ድርሻ መሰረት መስራቱን ይከታተላል፡፡

ቀ) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባል በተጨማሪ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት የአንድ ንዑስ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆኖ ኃላፊነቱን ይወጣል፣

በ) የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባሮችን ያከናውናል፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሂሳብ ሹም ሆነው የሚመረጡት በሂሳብ አያያዝ የተሻለ ልምድና ተሞክሮ ያላቸው ሊሆኑ ይገባል፣

3. Luulâ taamah eglak cisab sanadwa wagiitah yan doolat xagar elle yascasse gital yabbixeenim faxximta
4. Luulâ taamah eglaalih cisab alfimeek geera sissikuk cisab maysaqarra, tirfii kee kasaara, gaddaa kee mago kee geeri cisab maybalaalaqa bicsaanam faxximta

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሂሳብ ሰነዶችን እና ሌሎች መዛግብትን አግባብ ያለው ባለስልጠና በሚመራው መንገድ መያዝ አለበት፣
4) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሂሳብ ከተዘጋ በኋላ በተቻለ ፍጥነት የሂሳብ መዛግብት፣ ትርፍ እና ኪሳራ ሂሳብ፣ ሀብትና ዕዳ እና ሌሎች የሂሳብ መግለጫዎችን በየጊዜው ማዘጋጀት አለበት።

61) Geeri taama miraacissa maroh adoytit

1. Luulâ taamah eglak taama miraccissa marok geeri adoytit amolladi modod ken dooraah, amottabi keenik taama miraacissa maro akkele
2. Ummaan taama miraacissa maroh abtootaa kee edde cabob missah yangalen missah tan xogolo lon
3. Ummaan taama miraacissa maroh adoytit akah lennaah edde xintal tan ossotina taamak geeri nali maro miraacisan.
4. Geeri taama miraacissa maro keenih tacee taamoomi abelon.

61. ሌሎች የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሌሎች የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት በጠቅላላ ጉባዔ የሚመረጡ ሲሆን ተጠሪነታቸው ለኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ነው፣

2) በማንኛውም የሥራ አመራር ኮሚቴ ተግባራት እና ውሳኔ አሰጣጥ ውስጥ ከሌሎች የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት በእኩል የመሳተፍ ድምፅ አላቸው፡፡

3) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባል በተጨማሪ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት የአንድ ንዑስ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆኖ ኃላፊነቱን ይወጣል፡፡

4) በሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

62. Lowsis maroh adoytih dooroh magdo, amottabeyna wagittaama

1. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 36 elle ta innal anuk luulâ taamah eglak lowsis maroh adoytit dooro, magdo, amo elle gacseyna, taamah uddur wagsiisak ossotinah ciggiltam aallele.

62. የቁጥጥር ኮሚቴ አባል ምርጫ መስፈርት፣ ተጠሪነት

1) በኅብረት ሥራ ማበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 36 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የቁጥጥር ኮሚቴ አባላት ምርጫ መስፈርት፣ ተጠሪነት እና የሥራ ዘመን ላይ በተጨማሪነት የሚከተሉት ያካትታል፤

a) Lowsis maroh adoytit luulah eglah adoytit yakkeenim faxximta

b) Luulâ tamah eglah edde xintal tan adoytit dirki kibam faxximta

c) Kaah yeceen qaaqa meqennal yagdubeeh, sinaamat bicak taamitaa num takkemi

d) Meqem kaban le num takkeemi

e) Tahak afal qamal umaanel, aamanti sinnâ baatilih malkitime num akke waytay

2. Ken edde xin madqal amolladi mododul amottinah lowsis maro aallele

3. Ummaan luulâ taamah egla 3-5 yakke adoytit le lowsis maro aallele

4. Cubewayni sababah adoytiinuk yawaquwaa adoytih foxok culuwa inki adoyta naharal elle amolladi mododul dooranam bicta.

ሀ) የቁጥጥር ኮሚቴ አባላት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል መሆን ይኖርባቸዋል፡፡

ለ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደርያ ደንብ ውስጥ የተጠቀሱትን የአባልነት ግዴታዎች በብቃት የሚወጣ፣

ሐ) የተሰጠውን ኃላፊነት በአግባቡ ተግባብቶ እና ተባብሮ በመስራት መወጣት የሚችል፣

መ) መልካም ስነ-ምግባርና ተቆርቋሪነት ያለው፣

ሠ) ቀደም ሲል በምግባረ ብልሹነት ወይም በእምነት ማጉደል ወንጀል ክስ የሌለበት፣

2) በመተዳደሪያ ደንባቸው ተጠሪነቱ ለጠቅላላ ጉባኤ የሆነ የቁጥጥር ኮሚቴ ይኖረዋል፡፡

3) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር 3 ወይም 5 አባላት ያሉት የቁጥጥር ኮሚቴ ይኖረዋል፡፡

4) ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከኃላፊነታቸው የሚለቁ አባላትን የሚተካ ተጠባባቂ አንድ የኮሚቴ አባል በጠቅላላ ጉባዔ ማስመረጥ ይቻላል፡፡

5) የቁጥጥር ኮሚቴ ሰብሳቢ፣ ፀሐፊና አባል ይኖሩታል፣

63. <u>Lowsis maroh abtoo kee qaaqa</u>

1. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayya 37 tanim elle anuk ummaan luulâ taamah eglah lowsis maro ossotinah ciggilta abtoo kee qaaqa aallele

63. የቁጥጥር ኮሚቴ ተግባርና ኃላፊነት

1) በኅብረት ሥራ ማበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 37 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የቁጥጥር ኮሚቴ በተጨማሪነት የሚከተሉትን ተግባርና ኃላፊነት ያካትታል፤

a) Luulâ taamah egla wagitta caagiidal lowsis maroh kuboxul ajanxah ugusak caagid fokkaaqan. Massoyseh meqe edde cabol qangarah hinnay kutbeh taama miraacissa maroh yaysixxigen
b) Taama gexsee kee taamah exxaaxih abbobti qaaqak yawqeenik waytam kattaatan
c) Taama miraacissa maro baxaabaxsa le xagooralluk aban ambalal kee tubicitte amolladi modod edde cabok ugutak tekkek waytam yasmite

2. Aamanti le cisab kee luulah eglah ikoytaa kee magooga meqe gurral aysaqarruk akah daffeysan innah aban

64) Luulâ taamah eglak lowsis maroh gaaboyseh abtoo kee qaaqa

1. Luulah eglak lowsis maroh gaaboyse amolladi marol doorima, amo elle kaak taduurem amolladi mododo keek lowsis maro.
2. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 37 kee ta maasayyak 53(1) madqeenim elle anuk lowsis maroh gaaboyse ciggilta abtoo kee qaaqa aalle le
   a) Taama miraacissa maroh daffeynat geytimak xongolo aalle kal mabla yaceeh. Edde caboh takke mabla yaceeh

ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን በሚመለከቱ ጉዳዮች በቁጥጥር ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ በአጀንዳ መልክ በማንሳት ጉዳዩን ይመረምራል፤ ማስተካከያ እንዲደረግባቸው የውሳኔ ሃሳብ በቃል ወይም በጽሁፍ ለሥራ አመራር ኮሚቴ ያሳውቃል፡፡

ለ) ስራ አስኪያጅ እና የሥራ ክፍል ኃላፊዎች ሥራቸውን በኃላፊነት እና በተጠያቂነት መወጣታቸውን ይከታተላል፣

ሐ) የሥራ አመራር ኮሚቴ ከተለያዩ አካላት ጋር የሚያደርጋቸውን ውሎችና ስምምነቶች በጠቅላላ ጉባዔ ውሳኔና በመተዳደሪያ ደንብ መሠረት መሆኑን ያረጋግጣል፡፡

2) ተዓማኒና ትክክለኛ ሂሳቦች እና የህብረት ሥራ ማህበሩ ንብረቶች እና እዳዎች ትክክለኛ መዝገብ እንዲይዝ ወይም እንዲቀመጥ ማድረግ;

64. የኅብረት ሥራ ማህበር የቁጥጥር ኮሚቴ ሰብሳቢ ተግባር እና ኃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የቁጥጥር ኮሚቴ ሰብሳቢ በጠቅላላ ጉባዔ አባላት በቀጥታ የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለጠቅላላ ጉባኤ እና ለቁጥጥር ኮሚቴ ነው፣

2) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 37 እና በዚህ አንቀጽአንቀፅ 53 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የቁጥጥር ኮሚቴ ሰብሳቢ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፤

ሀ) በስራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ በመገኘት ያለድምፅ የውሳኔ ሃሳቦችን ይሰጣል፣

b) Egla wagitta caagiida taama miraacissa maroh daffeynal ajanxa takke innah aba

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን በሚመለከቱ ጉዳዮች በስራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ አጀንዳ ሆነው እንዲነሱ ጥረት ያደርጋል፡፡

c) Taama miraacissa maroh daffeynal ugsah yan malooli yayqarreenih

ሐ) በስራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ የሚያነሳቸው ሃሳቦች በቃለ-ጉባኤ መዝገብ ላይ ይመዘገባሉ፣

d) Taama miraacissa maroh daffeynal ugutte ajanxaa kee edde cabeenim gabbaaqu lowsis maroh gaaboynal gabbaaqah

መ) በስራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ የተነሱ አጀንዳዎች እና የተደረሰባቸውን ውሳኔዎች ሪፖርት በቁጥጥር ኮሚቴ መደበኛ ስብሰባዎች ላይ ለሌሎች የቁጥጥር ኮሚቴ አባላት ያቀርባል፣

e) Lowsis maro katattam faxximta taamoomih taddiira ayyaaquk kattaatah. Lowsis aba, tambulle boohaahi tenek taama miraacissa maroh afah kee kutbeh warsa yaysixxige

ሠ) የቁጥጥር ኮሚቴ ክትትል ሊደረግባቸው የሚገባቸውን ሥራዎች ፕሮግራም በማውጣት ክትትልና ቁጥጥር ያደረጋል፤ የታዩ ክፍተቶች ለስራ አመራር ኮሚቴ በቃልና በጽሁፍ ያሳውቃል፡፡

f) Geeri amolladi modod kattaata akak iyye ossotina taamoomi abele

ረ) ሌሎች በጠቅላላ ጉባዔ ክትትል እንዲያደርግ የተሰጠውን ተጨማሪ ሥራ ያከናውናል፡፡

65) <u>Geeri nali maroorak adoytit dooroh magdo, amottiniinu</u>

65. ስለሌሎች የንዑሳን ኮሚቴ አባላት ምርጫ መስፈርት፣ ተጠሪነት

1. Luulâ taama eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayya 38 tanim elle anuk umman luulâ taamah eglak nali maroora ossotinah ciggilta maqdooda aalle le.

1) በኅብረት ሥራ ማበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 38 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የንዑሳን ኮሚቴዎች በተጨማሪነት የሚከተሉትን መስፈርት ያካትታል፤

   a) Nali maroh adoytit eglah adoytiitiy adoytiini dirki kibta yakkeenimi

   ሀ) የንዑሳን ኮሚቴዎች አባላት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል የሆኑና የአባልነት ግዴታቸውን የሚወጡ፣

   b) Elle yeceen qaaqa sinam lih bica num tikki iyyeh cattiimak taamituh bicsite

   ለ) የተሰጠውን ኃላፊነት ተግባብቶ እና ተባብሮ ለመስራት ዝግጁ የሆነ፣

c) Sinam catuh kaxxa fayxi leeh, caalat meqe num yakkem

d) Edde doorime maroh caagidik axmaq leeh, abak raag lem faxximta

e) Dagnal yaktubeh yakriye num yakkeemi

2. Luulah eglaali xissa nali maroora ken eglah qaynat kee caalat elle faxah yan innal sinni edde xintak uguta xissimtaama

3. Ummaan luulah taamah eglak taama miraacissa maroh adoytit saqalak kalih mari inkih nali maroh gaaboyseenitih yanin

4. Luulâ taamah eglak edde xintak ugutak xissimta nali maro, 3 matamagga

5. Kulli nali maro kutbe abe kee gaaboyse kee adoyta le

6. Luulah eglah edde xintat cubeween sababah taama cabta adoytiitih foxok culsoonuwaan inki maroh adoyta amolladi mododul dorsiisaanam duudaanah.

7. Cubewaak sugen sababah nali maroh adoyti katek, naharal elle foxo qambaaleh dooren adoyti foxot sugam dibuk inki doorah udduru

66) Nali maroh reeda kee abto

1. Ummaan luula taamah eglak nali maroora ken edde xintih madqal elle tan ennal anuk ciggilta abtootaa kee qaaqa aalle lon

ሐ) ሰዎችን ለመርዳት ፅኑ ፍላጎትና መልካም ስነ-ምግባር ያለው፣

መ) በተመረጠበት የንዑስ ኮሚቴ ውስጥ በቂ ግንዛቤና ልምድ ያለው፣

ሠ) ቢያንስ ማንበብና መፃፍ የሚችል፣

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚያቋቁሟቸው ንዑሳን ኮሚቴዎች እንደየኅብረት ሥራ ማህበራቱ ዓይነትና ባህሪያት እንዲሁም በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት መሠረት ይሆናል፡፡

3) በማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ሊቀ-መንበሩን ሳይጨምር የእያንዳንዱ የንዑሳን ኮሚቴ ሰብሳቢዎች ይሆናሉ፡፡

4) ማንኛውም የንዑሳን ኮሚቴ አባላት በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ በሚወስነው መሠረት ቁጥራቸው ከ 3 ያልበለጡ የተለያዩ ተግባርና ኃላፊነት ያላቸው ንዑሳን ኮሚቴዎች ይኖሩታል፣

5) እያንዳንዱ የንዑሳን ኮሚቴዎች ሰብሳቢ፣ ፀሐፊና አባል ይኖሩታል፣

6) በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ውስጥ ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከኃላፊነታቸው የሚለቁ አባላትን የሚተካ ተጠባባቂ አንድ የኮሚቴ አባል በጠቅላላ ጉባዔ ማስመረጥ ይቻላል፡፡

7) ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት የንዑስ ኮሚቴ አባላት ሲጓደሉ በተጠባባቂነት የተመረጠ ማንኛውም ግለሰብ ሊታካ የሚችለው ለአንድ የምርጫ ዘመን ብቻ ይሆናል፡፡

66. የንዑሳን ኮሚቴ ሥልጣንና ተግባር

1) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የንዑሳን ኮሚቴዎች በመተዳደሪያ ደንባቸው የሚወስኑት እንደተጠበቀ ሆኖ በዋናነት የሚከተሉትን ተግባርና ኃላፊነት ይኖራቸዋል፤

a) Edde xintaa kee adda xintol nali maroorah tomcowwe abtootaa kee qaaqa yagduben
b) Luulâ taamah eglak nali maroh ekraaro bicsan, taama miraacissa maroh gabat faaticisan.
c) Ekraarok ugutak taamâ taddiiraa kee raatibik yan koboxuh uddur yargiqeen
d) Nali marok taamâ loftil tontocowwi taama miraacissa maroh mablooli kee taama miracsentittel walalak abinal asisan
e) Nali marok taamah angagoyyaa kee garayteh tan gibdaabinitte taama miraacisse maroh gabbaaqu xayyoysan
f) Nali maroh daffeynaanil ugutta takkusaasi, nali maroh guuma yaysaqarren
g) Geeri taama miraacissa maroh adoytit tacee taamoomi ossotinah abelon

2. Luulâ taamah eglak taamâ qamal kee taamâ baarissok ugutak, taama miraacissa maroh adoytit kulli nali maroh miraacih yanin

ሀ) በመተዳደሪያ ደንብና በውሰጠ ደንብ ውስጥ ለንዑስ ኮሚቴው የተሠጡትን ተግባርና ኃላፊነት ያከናውናል፡፡

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የንዑስ ኮሚቴ የሥራ ዕቅድ ያዘጋጃል፣ ለስራ አመራር ኮሚቴ ያጸድቃል፡፡

ሐ) በዕቅዱ መሠረት የሥራው መርሃ ግብር እና የመደበኛ ስብሰባ ጊዜው ይወስናል፤ ለስራ አመራር ኮሚቴ ያሳውቃል፡፡

መ) በንዑስ ኮሚቴው የሥራ ድርሻ ላይ የተሰጡ የሥራ አመራር ኮሚቴ አስተያየቶችን እና የሥራ መመሪያዎችን በመወያየት ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

ሠ) የንዑስ ኮሚቴውን የሥራ እንቅስቃሴና ያጋጠሙ ማነቆዎችን ለስራ አመራር ኮሚቴ ሪፖርት ያቀርባል፣

ረ) በንዑስ ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ የሚነሱ ሃሳቦች በንዑስ ኮሚቴው ቃለ-ጉባኤ መዝገብ ላይ ይመዘገባል፣

ሰ) ሌሎች በስራ አመራር ኮሚቴ አባላት የሚሰጡ ስራዎችን በተጨማሪነት ያከናውናል፡፡

2) እንደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ሥራ ባህሪና የሥራ ስፋት የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት እያንንዳቸው የንዑሳን ኮሚቴዎችን በሰብሳቢነት ይመራሉ፣

67) Taama miraacissa maro hinnay lowsis maro hinnay nali maroh adoytitik qaaqak elle diiriyan gurra

1. Ummaan maroh doorime adoyti cubewayni sabab kaat boodek adoytiinuh cabam faxek taama miraacissa hinnay lowsis maro hinnay nali maroh assabalta xayyoysam faxximta.
2. Taama miraacissa hinnay lowsis maro hinnay nali maro essero edde xayyoysen 30 ayroh addat kutbeh xayyoysaanam faxximta
3. Ummaan maroh adoyti luulah eglah edde xinta sadda taamat asek amottinah kaak tan taama miraacissa maro hinnay lowsis maro hinnay nali marok solo kaat gacak amolladi mododuh edde caboh xayyowele
4. Deedala adoyti yenek akah deedalam asmatuk afal elle dooren foxo qambale edde cula woo foxot
5. Foxot culak taamitak suge adoyti hinnay foxo qambaale aallewaa kee qusubih doorimam faxximek liggidi raatib daffaynal taama gabbaaqi xayyoowak qusuba maroh adoyti akah doorima innah aba.
6. Inki maroh adoyti sittalakleh 3 daffeynak raaqek issi labbataak cabe num diqsitaah foxo qambaale kay foxot culsan.

67. የሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቁጥጥር ኮሚቴ ወይም ንዑስ ኮሚቴ አባላትን ከኃላፊነት ስለመሰናበት

1) ማንኛውም የኮሚቴ ተመራጭ ከአቅም በላይ የሆነ ችግር ሲያጋጥመው ከኮሚቴ አባልነት ለመሰናበት ከፈለገ ለሥራ አመራር ወይም ቁጥጥር ኮሚቴ ወይም ንዑስ ኮሚቴ ማመልከቻ ማቅረብ አለበት፣

2) የሥራ አመራር ወይም የቁጥጥር ኮሚቴ ወይም ንዑስ ኮሚቴ ጥያቄው በቀረበ በ30 ቀናት ውስጥ በጹሁፍ መልስ መሰጠት ይኖርበታል፣

3) ማንኛውም የኮሚቴ ተመራጭ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ደንብ የሚጻረር ደርጊት ከፈጸመ ተጠሪ በሆነበት በሥራ አመራር ወይም በቁጥጥር ኮሚቴ ወይም በንዑስ ኮሚቴ ከሥራው ታግዶ ለጠቅላላ ጉባዔ ቀርቦ ውሳኔ እንዲቀርብ ይደረጋል፡፡

4) የተጓደሉ የኮሚቴ አባል የተጓደለበትን ምክንያት እና ቀድሞ በጠቅላላ ጉባኤ ምርጫ በተጠባባቂነት ከተመረጡ የኮሚቴ አባላት ይተካል፡፡

5) በተተኪነት ሲሰሩ የቆዩትን የኮሚቴ አባላት ወይም ቀድሞ ተተኪ የሌለውና አዲስ ሊመረጥ የሚገባው ከሆነ በዓመታዊ የመደበኛ ስብሰባ የሥራ ሪፖርት ይቀርባል አዲስ የኮሚቴ አባል እንዲመረጥ ያደርጋል፡፡

6) አንድ የኮሚቴ አባል ካለ በቂ ምክንያት ለሦስት ተከታታይ ጊዜ ካልተገኘ ከኮሚቴ አባልነቱ በራሱ ፈቃድ እንደተሰናበተ ተቆጥሮ በቦታው በተጠባባቂነት ቀድሞ በጠቅላላ ጉባኤ በተመረጡ አባላት የሚተካ ይሆናል፡፡ የጠቅላላ ጉባኤ እንዲያውቀው ይደረጋል፡፡

7. Taama miraacissa maro hinnay lowsis maro hinnay nali maro foxo teelleeh woo foxot gaca foxo qambaale ane wayya heek amollodi modod qambaale kal adoytiitik nagay yangayye num elle sugah awlisak tamsiisaanam xiqqimtah, takkay immay inki liggidak biso awliinol taamitam ma duuda
8. Cubewaak sugen caalat yoobokeemih taagah awlisen adoytih caagid amolladi modod akah yaaxige innah aban elle awlisan gurri edde xintal yan.

68. <u>Taama gexse elle tamlisan inna, kay abtoo kee qaaqa</u>

1. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 39 tanim anuk ummaan luulâ taamah eglah taama gexse ciggilta abtoota ossotinah le
   a) Amolladi modod kee taama miraacissa maroh amrik ugutak luula taamah eglak istraatejik ekraaroo kee bajet qagunta bicsah.
   b) Ekraaro amolladi mododul faaticisimteek geera kah yibbixxen waktii kee bajetit yagdube.
   c) Abuwaa taamoomi edde xinti madqaa kee taama rooroh addat haysiisa
   d) Amolladi modod bajet idnissek ixxiga lee xiqto le mihrat leela tamlisa

7) የተጓደሉ የሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቁጥጥር ኮሚቴ ወይም ንዑስ ኮሚቴ ከተጠባባቂ አባለት ተክቶ ማሰራት የማይቻል ሆኖ ሲገኝ ወይም የሚተካ ሰው የማይኖር ሆኖ ሲገኝ የጠቅላላ ጉባኤ ስብሰባ ሳይጠበቅ ከአባላት ውስጥ የተሻለ እንቅስቃሴ ያለውን በጊዜያዊነት ወክሎ ሊያሰራ ይችላል፡፡ ሆኖም ከአንድ አመት በላይ ተወክሎ መስራት አይቻልም፡፡

8) ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከአባላት መካከል ስለተወከለው አባል የጠቅላላ ጉባኤ እንዲያውቀው ይደረጋል፡፡ ስለ አወካከሉ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ የሚገለጽ ይሆናል፣

68. የስራ አስኪያጅ አቀጣጠር፣ ተግባርና ኃላፊነት

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር አንቀፅ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ስራ አስኪያጅ በተጨማሪ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነቶች ይኖሩታል፤

ሀ) በጠቅላላ ጉባዔ እና የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጠውን አመራር መሠረት በማድረግ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ረቂቅ ስትራቴጂክ ዕቅድና በጀት እንዲሁም ዓመታዊ ዕቅድ ያዘጋጃል፡፡

ለ) ዕቅዱ በጠቅላላ ጉባዔ ሲጸድቅ በተያዘለት ጊዜና በጀት ይፈፅማል፡፡ ያስፈፅማል፡፡

ሐ) የሚያከናውናቸው ተግባራት በመተዳደሪያ ደንብ እና በስራ ዝርዝር ውስጥ እንዲካተት ያደርጋል፣

መ) በጠቅላላ ጉባዔ በጀት ሲፈቀድለት በቂ ዕውቀትና ክህሎት ያላቸውን ባለሙያዎች ይቀጥራል፣

e) Tamliseh yan taameynit bicsah yan taama rorsak ugutak sinni qaaqak yawqeenik waytam yasmiteh

f) Luulah eglah farmok ugutak meqem kaban qamalih miracsenta bicisak abinal akah assan innah aba

g) Taama miraacissa maroh addal xongolo maleh yangaleh, mihratli acayuk yen maybalaalaqa yacee

h) Luulah taamah eglah adoytiitih fanat xoqoysi sittin way culaamak meqe abni siirat fidsele mihrat qokol abele

i) Aamanti le wakti oytittey aggiriqqe sinni wagiitah yan xagarah tatrusaamih dirki kaal tan.

j) Amolladi mododul xayyowwe iroo kee adda ooxitih gabbaaquk mablooli gaaboysak massos faxxam akah massoyta innah aba.

k) Luulâ taamah eglah adoytit akke waa marat aba angaaraw baxsa le gurral oytih yabbixem faxximta

l) Adoyti yiimi (yiikoyta) akah itta innah ekraarisa taamita

m) Yayse angagoyya abte adoytit akah ilsitta innah gita bicisak mabla miraacissa maroh xayyoysa idnisan waqdi taamal asisa

n) Istiratejik abtootah agdaabe, faynansi maqar kee xiinissoh abtoota aamanti le gurral kutbeh adoytiitih inkih akah gufta innah absiisa

ሠ) የቀጠራቸው ባለሙያዎች በሚያዘጋጀው የስራ ዝርዝር መሠረት ኃላፊታቸውን እየተወጡ መሆኑን ያረጋግጣል፡፡

ረ) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ተልዕኮ አንፃር የሥነ-ምግባር ባህሪያት መመሪያ በማዘጋጀት ተግባራዊ እንዲሆን ያደርጋል፣

ሰ) የስራ አመራር ኮሚቴ ሰብሰባ ላይ ያለ ድምፅ በመሳተፍ ሙያዊ ማብራሪያ ይሰጣል፡፡

ሸ) በኅብረት ሥራ ማህበር አባላት መካከል የጥቅም ግጭት ሊያስነሱ የሚችሉ ጉዳዮች አሰራር እንዲዘረጋ ሙያዊ ድጋፍ ይሰጣል፣

ቀ) ወቅታዊ፣ አስተማማኝና ተከታታይነት ያለው መረጃ ለሚመለከታቸው አካላት የመስጠት ግዴታ አለበት፡፡

በ) የጠቅላላ ጉባዔ ላይ የቀረቡ የውስጥ እና የውጭ ኦዲት ሪፖርት አስተያየቶችን በማሰባሰብ ቀጣይ ማስተካከያ እንዲደረግባቸው ያደርጋል፡፡

ተ) ኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ካልሆኑ ሌሎች አካላት ጋር የሚያደርጋቸውን የሥራ እንቅስቃሴ በተለየ ሁኔታ መረጃ መያዝ ይጠበቅበታል፣

ቸ) የአባላትን የባለቤትነት ስሜት የሚያሳድጉ ተግባራትን አቅዶ መስራት ይኖርበታል፣

ነ) የተሻለ ተሳትፎ ላደረጉ አባላት ማበረታቻ የሚያገኙበትን አሰራር እንዲዘረጉ ሃሳቡን ለሥራ አመራር ኮሚቴ ያቀርባል፡፡ ሲፈቀድ ሥራ ላይ ያውላል፡፡

ኘ) የስትራቴጂካዊ የተግባራት አፈፃፀም፣ የፋይናንስ ቁመና እና አስተዳደራዊ ክንውኖች ተአማኒነቱን በጠበቀ ሁኔታ በፅሁፍ ለአባላት እንዲደርስ ያደርጋል፣

o) Luulah egla wagsiisak amolladi maybalaalaqa adoytiitih aba

p) Adda lowsis aysuk akah yayse innah cato takke oytitte lowsis maroh xayyoysak abni foxooxay tambulleeh iyya alfimtuh celta qokol aba.

q) Maxxat meqe taama gabbaaquu kee faynansi maybalaalaqa taama miraacissa maroh, lowsis maroh kee wagiita doolat xagarah waktil xayyoysa

r) Eglak kulli ayroh taama tasgayye taamah exxah abbobtih tamlisan mihrat leelak, faxximtam cubbusak xayyoysa. Idnisah waqdi taamaynit xiinissoh miracsenta elle itta innal tamlisah

s) Taamah exxah abbobtih kee tamlisen mihrat leelah matteebanni dudday leh iyyat xoqoysimak ayro taamah rorsah lofti keenih bicsa agdaabe keenit kattaatah agaaradah.

2. Luulah egla ciggiila saqal exxah abbobtii kee geeri taamaynit kee mihrat leela tamlisso, liisiyyo, faxximta barittô caddo faxxiima abak raag, ken abtoo kee qaaqa, taamal sugaanah gide sahdayti caylih xiinissoo kee daddoosih miracsentak ugutak tekkek waytam diggoysa

3. Luulah eglak yontocowwe baxsa le edde cabok teneh akkewaytek taama miracisso maro adoyti, hinnay borxi adoyti hinnay taameynak xayi ramad ummaan luula taamah eglah addat ma tamlima.

ኦ) ስለ ኅብረት ሥራ ማህበሩ አጠቃላይ እንቅስቃሴ ለአባላት ገለፃ ያደርጋል፣

ከ) የውስጥ ቁጥጥሩ እንዲሻሻል የሚረዱ መረጃዎችን ለቁጥጥር ኮሚቴ አባላት በማቅረብ የሚታዩ የአሰራር ክፍተቶች መፍታት እንዲቻል ተገቢውን እገዛ ይሰጣል፡፡

ወ) ጥራቱን የጠበቀ የሥራ ሪፖርት እና የፋይናንስ መግለጫ ለሥራ አመራር ኮሚቴ፣ ለቁጥጥር ኮሚቴና አግባብ ላለው ባለስልጣን በጥራት፣ በጊዜ፣ በመጠን ያቀርባል፡፡

ዘ) የማህበሩን የዕለት ተዕለት ሥራ የሚያንቀሳቅሱ የሥራ ክፍል ኃላፊዎች እና ተቀጣሪ ባለሙያዎች እንደ አስፈላጊነቱ አጥንቶ ያቀርባል፤ ሲፈቀድ በሠራተኛ አሰተዳደር መመሪያ መሠረት ቅጥር ይፈፅማል፡፡

ዠ) ለሥራ ክፍል ኃላፊዎች እና ቅጥር ባለሙያዎች ቴክኒካዊ ብቃቱን ተጠቅሞ የዕለት ተዕለት ተግባራትን መሠረት ዝርዝር የስራ ድርሻ ያወጣል፤ አፈጻጸማቸውንም በየጊዜው ይገመግማል ወይም እንዲገመገም ያደርጋል፣

2) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የምክትል ስራ አስኪያጅ፣ የክፍል ኃላፊዎች እንዲሁም ሌሎች የቅጥር ሠራተኞች ወይም ባለሙያዎች አቀጣጠር፣ ምልመላ፣ ተፈላጊ የትምህርት ዝግጅት፣ የትምህርት ደረጃ፣ ተፈላጊ የስራ ልምድ፣ ሥልጣንና ተግባራቸው እንዲሁም የሥራ ዘመናቸውን በሚወጣው የሰው ኃይል አስተዳደርና ልማት መመሪያ መሠረት መፈፀሙን ያረጋግጣል፡፡

3) በኅብረት ሥራ ማህበሩ በሰጠው ልዩ ውሳኔ ካልሆነ በስተቀር የሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቦርድ አባል ወይም የቅጥር ሰራተኛ የቅርብ ዘመድ የሆነ ሰው በማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ አይቀጠርም ወይም አይሾምም፣

69) Taamah exxah saqolti kee tamleynit tamlissoo kee xiinisso

Luulâ taamah eglalik taameynit elle tamlisan inna kee xiinisan inni luulâ taamah eglak sahdayti caylih xiinissoo kee daddoosih miracsental elle tan innal yagdubeenim akkuk ciggilta abtoo kee qaaqa alle lon

1. Tamlisen taamaynit luulâ taamah eglak matteebinnaa kee xiinisso taama aban.
2. Sissin mihrat kee caddo le tamlisen taameynit loonuh yanin xiqtoo kee ixxiga taamat qangeegissi heelon
3. Adoytit ixxi yammaguh taamitan, yaylemmen saamitte waktil akah tambaxe innah aban.
4. Adoytiitik addâ kappital sinnih adoytit gabat akah dadla innah aban
5. Qadaagah oytitte gorrisak meqennah massoysak luula eglah adoytit inkih woo xaagi akah gufa innah aban
6. Tamlisen taameynit eglak oytitte digga haak ayfaf yaceen
7. Eglak cisab qasrisak, cisab kulli ayro yayseqarren, kulli alsal alifak meqennal abbaxuk ooxit taamah bicat sugan

69. የሥራ ክፍል ኃላፊዎች እና ቅጥር ሠራተኞች አቀጣጠርና አስተዳደር

የኅብረት ሥራ ማህበራት የቅጥር ሠራተኞች አቀጣጠርና አስተዳደር በኅብረት ሥራ ማህበሩ የሰው ኃይል አስተዳደርና ልማት መመሪያ መሰረት የሚፈፀም ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ሃላፊነቶች ይኖሩታል፡-

1) የቅጥር ሠራተኞች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ቴክኒካዊና አስተዳደራዊ ስራዎች ይሰራሉ፣
2) የተለያየ ሙያና ደረጃ ያላቸው የቅጥር ሰራተኞች ያላቸውን ክህሎትና እውቀት አሟጦ መጠቀም፤
3) የአባላት ቁጥር እንዲያድግ ተግቶ መስራት፣ የተሸጡ እጣዎች በወቅቱ እንዲያልቁ መስራት፣
4) አባላት የውስጥ የካፒታል አቅም በራሳቸው በአባላት እንዲያድግ ማድረግ፣
5) የገበያ መረጃዎችን በመፈላለግና በሚገባ በማደራጀት ለኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት ተደራሽ ማድረግ፣
6) የቅጥር ሰራተኞች የኅብረት ሥራ ማህበሩ መረጃ በሚገባ በመያዝ አገልግሎት መስጠት፣
7) የኅብረት ሥራ ማህበሩ በዘመናዊ የሂሳብ አያያዝ በመጠቀም ሂሳብ በየእለቱ መመዝገብ፣ በየወሩ መዝጋትና በሚገባ በመያዝ ለኦዲት ዝግጁ ማድረግ፣

8. Adoytitik maddur gabat agle dadlisak xoqoysi leela ken aban
9. Ta egla kulli adoytih im kinnim aamanuk inki intit wagitak qadlik yan gital ayfaf yaceenimi
10. Luulah eglak baxaabaxsa le addah abinitte digga luk aaxaguk kee assakaxxuk taamitan
11. Luulâ taamah eglah madma, adoytit fayxi tonnaah miraacinni edde cabooba nagay axmiquk, buttiinul taamitaanama
12. Eglak taamah angagoyya wagsiisak miraacisa xagar, tagdube gabaa kee lofti leela faxxiima qokol kee cato abtuh gabbaaquu kee oyti gufsaanama.
13. Eglak gaddaa kee iko meqennal dacrisak alhumitte missah abbaxuk kee eglâ madmaak iroh geeri xoqoysit akah ase wayta innah aban
14. Adoytiitik gabat aglee kee xoqoysimiyyi lofti akah dadla innah mirocti illuk gacak maqar luk taamitaanama
15. Egla dadal kee adoytit dadal kee xoqoysimiyyi itta qeedaalak gexuh sinni qaaqak yawqeenimi
16. Luulâ taamah eglah mirocti egla ken im kinnim, daga raqta lowsiisa kinnoonum edde cabo tacayo kinnoonum keenih mihrat qokol keenim abaanama

8) ለአባላት ያላቸውን ኢኮኖሚያዊ ተሳትፎ በማሳደግ ተጠቃሚነታቸውን ማሳደግ፣

9) ሁሉንም አባላት ባለቤትንተ በመቀበል በእኩል በማየትና ፍትሃዊ የሆነ አገልግሎት መስጠት፣

10) የኅብረት ሥራ ህግና የተለያዩ የውስጥ አሠራሮችን ጠንቅቆ በማወቅና አክብሮ መስራት፣

11) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ዓላማ፣ የአባላትን ፍላጎት እንዲሁም የአመራሩን ውሳኔዎች በአግባቡ በመረዳትና የቡድን ስሜት ፈጥሮ መስራት፣

12) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሥራ እንቅስቃሴዎች በተመለከተ አመራር አካሉ፣ አስፈፃሚና ባለድርሻ አካላት አስፈላጊውን ውሳኔ፣ ድጋፍና ዕገዛ መስጠት እንዲችሉ ሪፖርትና መረጃዎችን ተደራሽ ማድረግ፤

13) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሃብትና ንብረትን በአግባቡ መጠበቅ፣ መረጃዎችን አደራጅቶ መያዝና ከማህበሩ ዓላማ ውጪ ለሌላ አገልግሎት እንዳይውል ማድረግ፣

14) የአባላት የተሳትፎና የተጠቃሚነት ድርሻቸው እንዲያድግ ከአመራር አከላት ጋር በመሆን ጠንክሮ መስራት፤

15) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ዕድገትና የአባላት ተጠቃሚነት ዕድገት ተጣጥሞ እንዲሄድ ሀላፊነታቸውን መወጣት፤

16) የኅብረት ሥራ ማህበር አመራር አካላትን ባለቤትነታቸውንና የበላይ ተቆጣጣሪነታቸውንና ውሳኔ ሰጭነታቸውን ዕውቅና በመስጠት በሙያ መደገፍ፤

17. Luulâ taamah eglah taama gexse taamita marah ken taamah qaaqa keenil tabisak esserime loonum kee ken taama baxissi heeh qaduk keenil tabisak taamitaanama.

17. የኅብረት ሥራ ማህበር ሥራ አስኪያጆች ለቅጥር ሠራተኞች የሥራ የሃላፊነትና ተጠያቂነትን በግልፅ ለይቶ በመስጠት ማሰራት፤

Bacar heele exxa

Luula taamah eglaalih xisoo kee abina yaysiiseenim kee caddo keenik baxisak qasrisaanama.

ክፍል ስምንት

የኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት፣ አሰራር ማሻሻል እና በደረጃ በመለየት ማዘመን

70) <u>Luulâ taamah eglaalik xiso rekisso wagittaama</u>

70. ስለኅብረት ሥራ ማህበራት ድርጅታዊ መዋቅር፤

1. Luulâ taamah eglaali cubbusok ugutak ken dadalak, adoytit fayxik, doolat fayxi lofti leelâ fayxii kee wakti caalatak ugutak xisso rikisso fidsaanam duudaanah
2. Ummaan luulâ taamah eglah rekisso akah xissimte madmaa kee abto yagdaboonuh amolladi mododol mango xongolol faaticisenim yakkem faxximte
3. Ta miracsentak ugutak taamal asisan eglak xiso rekisso kulli caddol tan maroora taamah faxxu wayta mihrat leela addat leeh, miyyi miyyin gubat raaqam (amrih gubat raaqam) dagaak gubah hinnay gammih elle yanin inna yaybulleem faxximta
4. Luulâ taamah eglaali edde yufkunen taamah caalatak hinnay afaafayih caalatak ugutak hinnay gufeenih yanin dadal caddok ugutak xiso rekisso keenik kulli uddural wagitak yaysiiseenim

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት በጥናት ላይ በመመስረት ከእድገታቸው፣ ከአባላት፣ ለመንግስት፣ ከባለድርሻ አካላት ፍላጎት አንፃር እና ከጊዜው ነባራዊ ሁኔታ በመነሳት መዋቅራዊ አደረጃጃታቸውን ሊዘረጉ ይችላሉ፡፡

2) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር መዋቅራዊ አደረጃጃት የተቋቋመለትን ዓላማና ተግባር ለማሳካት የሚያስችልና በጠቅላላ ጉባዔ አባላት አብላጫ ድምፅ የጸደቀ መሆን ይኖርበታል፡፡

3) መዚህ መመሪያ መሰረት ሥራ ላይ የሚውለው የኅብረት ሥራ ማህበሩ ድርጅታዊ መዋቅር በየደረጃው ያሉ ኮሚቴዎችንና ለሥራው የሚያስፈልጉ ባለሙያዎችን አጠናቅሮ የያዘ፣ የተጠሪነት እርከኖችንም ከላይ ወደ ታች ወይም ወደጎን የሚያሳይ ሊሆን ይችላል፡፡

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት እንደሚሰማሩበት የሥራ መስክ ወይም አገልግሎት ወይም እንደየዕድገት ደረጃቸው መሰረት ድርጅታዊ መዋቅራቸውን አስፈላጊነቱ በየጊዜው እየታየ ሊያሻሽሉ ይችላሉ፡፡

5. Luulâ taamah eglaali farmo duudusak keenik qambalsima xalot faxxiima caddol geysiisoonuh xiso rekisso keenik
    a) Kabxah ixxigaa kee xiqtok ugtan
    b) Edde yufkunen taamah faacit kee adoytit kee lofti leela fayxi fanteyna abte
    c) Mihrat moddaqiinnu kee xiqtô dudda xalootut axayuk geyan maysok ugutak
    d) Miraacisa marok miraacini doorii kee ken im kinnim diggoysak
    e) Tamlen taameynit luk xayi ikkeek angaarawuk sissik sarriimaane le xalot geysiisa
6. Luulâ taamah eglaalih rekisso hirrig axcewaytaah, rekissô wilaq eeli heeh kulli marih giniyya kee ixxigâ tabsa ilsiisam yakkem faxximta
7. Luulah eglak rekisso abtoo kee qaaqa, esserimiyya kee faaticisiyyi reeda miroctih kee taamita marah ken caddo yaceem takkem faxximta
8. Eglak rekisso, egla qaalaltaah, qaxmeqe ceelo takkuh, abtoota dudda leeh xiqto le barte caylih miraacinnul tagdubem xiqsiisam faxximte
9. Xisô rekisso tan taamah rorta faxxiima xiqto luk, taamoomi leh tan cemerraaku kee barittok loonuh gide luk tammoysak eglaalik caddo qeedalissah yan sahdayti cayla xisaanam duudaanah

5) የኅብረት ሥራ ማህበራት ተልኳቸውን በማሳካት የሚጠበቅባቸውን ሁሉ አቀፍ ውጤት በሚፈለገው ደረጃ ማሳካት እንዲችሉ መዋቅራዊ አደረጃጀታቸው፤
    ሀ) የቢዝነስ እውቀትና ክህሎትን መሰረት ያደረገ፣
    ለ) የተሰማሩበተን የስራ መስክ የስራ ፍሰት እና የአባላትን እና የባለድርሻ አካላትን ፍላጎት ማዕከል ያደረገ፣
    ሐ) የሙያ ልህቀትን፣ እውቀትና ክህሎትን ከውጤት ጋር ያስተሳሰረ እና ስኬትን መሰረት ያደረገ፣
    መ) የአመራር አካላትን የመምራት ሚና እና ባለቤትነት የሚያረጋግጥ፣
    ሠ) ከቅጥር ሰራተኞች ጋር በቅርበት እየተገናኙ ፈጣንና ቀጣይነት ያለው ስኬት የሚያስመዘግብ፣
6) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚኖራቸው አደረጃጀት ያልተንዛዛ መዋቅራዊ ሰንሰለት ኖሮት የሁሉንም አካላት ፈጠራ እና የዕውቀት ሽግግር የሚያበረታታ መሆን አለበት፡፡
7) የኅብረት ሥራ ማህበራት መዋቅራዊ አደረጃጀት ተግባርና ኃላፊነት፣ ተጠያቂነት እና የመወሰን ስልጣንን ለአመራር አካላትና ለቅጥር ሠራተኞች እንደአግባቡ የሚሰጥ መሆን አለበት፣
8) መዋቅራዊ አደረጃጀቱ የኅብረት ሥራ ማህበራት ተወዳዳሪና አርአያ እንዲሆኑ ተግባሮቻቸውን ብቃትና ክህሎት ባለው የተማረ የሰው ኃይልና አመራር መምራት አለባቸው፣
9) መዋቅራዊ አደረጃጀቱ ያለውን የሥራ ዝርዝር ከሚፈልገው የብቃት ክህሎት፣ ከስራዎች ውስብስብነት እና ካለው የትምህርት ዝግጅት ጋር በማጣጣም የኅብረት ሥራ ማህበራትን ደረጃ የሚመጥን የሰው ሃይል ማደራጀት ይችላሉ፣

10. Luulâ taamah eglaali xisok rekisso sahlisak hirigtam abak qasrisak intih tambulle agdaabee kee agdabisiyyi xiqtoh adafitte yafdigeenim faxximta.
11. Xisô rekissôh farmo yakkaqu duuda xiqtoo kee abak raage leeh niya meqe mihrat leela hirigak aysaaduk abaanam faxximta.
12. Luulâ taamah eglaali taaceh tan, investimenti, matteebannu buqrek masaaniqih baritto kee ekistenshin aydakaakan taddiiraari miraacissaah, xiinissa, tonnah sissin cubbuso abta xisoosa ginaanam faxximta.

71) Luulâ taamah eglaalih xissoh maysaasa wagittaama

1. Luulah eglak farmo tangaddabuh xissô maysaasa hangissam;
   a) Abtootaa kee tagdabô fanat maqar le angaaraw kee ogoysen taama ginoonu xiqsiisa xiso fidsaanama
   b) Dago sahdayti caylat xalu meqe abtoy sitta waklissa abaanam faxximta
   c) Taameynitik taama duddat xoqoysimak maxxat meqe, xaloot maqaane maqarroysa abina kattaatana
   d) Faxxiima xalot baahoonuh, rikê raqle rekissoosa inkih hinnay garab akak yaysiiseenimi

10) የኅብረት ሥራ ማህበራት መዋቅራዊ አደረጃጀታቸውን ምቹ እና ሳቢ አድርገው በማዘመን የሚታዩ የመፈፀምና የማስፈፀም የአቅም ማነቆዎችን መፍታት ይኖርበታል፣

11) መዋቅራዊ አደረጃጀቱ ተልዕኮ ሊሸከሙ የሚችሉ በቂ ችሎታ፣ ልምድ እና የሥራ ላይ ተነሳሽነት ያላቸውን ባለሙያዎች መሳብና ማቆየት የሚያስችል መሆን ይኖርበታል፣

12) ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚሰጧቸውን የኢንቨስትመንት፣ የሜካናይዜሽን፣ አግሮ-ኢንዱስትሪ እና የኅብረት ሥራ ኤክስቴንሽን፣ የትምህርትና ስልጠና ፕሮግራሞች የሚመሩ እና የሚያስተዳድሩ እንዲሁም የተለያዩ ጥናቶችን የሚያካሂዱ አደረጃጀቶች መፈጠር ይኖርበታል፡፡

71. የኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት ስለማሻሻል፤

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ተልዕኮ ለማሳከት እንዲቻል የአደረጃጀት ማሻሻያው ትኩረት የሚያደርገው፤

ሀ) በተግባራትና በፈጻሚዎች መካከል ጠንካራ ግንኙነትና ቅንጅታዊ አሰራር መፍጠር የሚያስችል ተቋማዊ አደረጃጀት መዘርጋት፣

ለ) በትንሽ የሰው ኃይል ውጤታማ እና እርስ በርስ የሚመጋገቡ ተግባራትን ማከናወን የሚያስችል አሰራርን መከተል፣

ሐ) የሰራተኞችን የስራ ክህሎት በአግባቡ በመጠቀም ጥራትና ውጤታማነትን የሚያጎለብት ዲፓርትመንትን መሰረት ያደረገ ዘዴን መጠቀም፣

መ) የሚፈለገውን ውጤት ለማምጣት ውስንነት ያለባቸውን ድርጅታዊ መዋቅሮች ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል

2. Ummaan luulâ taamah egla fidisseh tan rekissoosah faxximta abtoo kee qaaqa baxsa luk daffeysaanam faxximta

72) Luulâ taamah eglaalik abini siiraat yaysiiseenim wagittaama

1. Luula taamah egla gufteh tan dadal caddok ugutak tanih tan abtootak tambulle ugxeera fokkaaqak qusba qasri abto fan yaysiiseenim faxximta.
2. Luulâ taamah eglaalih radmoo kee farmok ugutak yabbixsime xalu geysiisa tayse miracsentitte madqooqi, addax into, aysaasuk taama bagul asisaanam faxximta.
3. Qaafiyat le luulâ taamah eglaali ginoonu xiqsiisa qusba abni siiratwa cubbussol baxisak fidsaanam faxximta.
4. Taamah exxaaxi, hortaati kee taameynit sitta yaxmiqe mara akkuk, tittak barta mara akkuk sitta gablusa mara ken abta taamâ siirat fidsaanam faxximta.
5. Adoytit faxah yan investiment, matteebanni, buqrek sanaaqat kee buqreh ekistenshin ayfaf baar luk maxxat muquk elle duudusoonu xiqan taama siirat abnisaanam faxximta.

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለዘረጋቸው ድርጃታዊ መዋቅሮች የሚያስፈልጉ ተግባርና ኃላፊነቶችን ለይቶ ማስቀመጥ ይኖርበታል፡፡

72. የኅብረት ሥራ ማህበራት የአሰራር ስርዓት ስለማሻሻል፤

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከደረሰበት የእድገት ደረጃ አንፃር ያሉ አሰራሮች ላይ የታዩ ችግሮችን በጥናት ፈትሾ በአዳዲስ ዘመናዊ አሰራሮች ማሻሻል ይኖርበታል፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት መርህና ተልዕኮን መሰረት ያደረገ፣ ተጨባጭ ውጤትን የሚያሳካ፣ የተሻሉ መመሪያዎች፣ ደንቦች፣ ውስጠ ደንቦች፣ ማኑዋሎችን በማሻሻል ስራ ላይ ማዋል ይኖርበታል፡፡

3) ጤናማ ኅብረት ሥራ ማህበራትን መፍጠር የሚያስችሉ አዳዲስ የአሰራር ስርዓቶችን በጥናት በመለየት መዘርጋት ይኖርበታል፡፡

4) የስራ ክፍሎች፣ ቡድኖች እና ሠራተኞች እርስ በርስ የሚናበቡ፣ የሚቀናጁ፣ መማማርና የጋራ ዕድገትና ተጠቃሚነትን መርህ እንዲከተሉበት የሚያደረጉ የአሰራር ስርዓቶችን መዘርጋት ይኖርበታል፣

5) አባላት የሚፈልጉትን የተለያዩ የኢንቨስትመንት፣ የሜካናይዜሽን፣ አግሮ-ኢንዱስትሪ እና የግብርና ኤክስቴንሽን አገልግሎቶችን በስፋትና በጥራት ተደራሽ ለማድረግ የሚስፈልጉ የአሰራር ስርዓቶችን በመፈተሽ ተግባራዊ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

73) Luulâtaamah eglaalik sahdayti gaddih xiinissoo kee daddos maysaasa wagittaama

1. Luulâ taamah eglaalih abto kabxah ixxiga luulâ taamah takkusaa kee baxsa le caalatat xakbisak tabbixe tayse barittoo kee abak raagle mihrat leelat absiisaanama.
2. Luulâ taamah eglaali loonuh yan qaawek ugutak, taameynit raagisoonuh, ilsiisoonuh cato le qaduk tan meklaa kee ilsis abina taamal asisaanam faxximta.

74) Luulâ taamah eglaali caddibnal baxsaanam wagittaama

1. Luulâ taamah eglaali leh tan farmoo kee aban taamoomik uguta yayse ayfaf kee hangi geyoonuh wagiita doolat xagar bicsah yan magdok ugutak caddibnal baxsiman.
2. Luulâ taamah eglaali caddibnal baxsaanamih magdok ugutak agaarad elle yakkem kulli caddibnal geytima wagiita doolat xagar xisah yan mihrat leelah ergah gaba.
3. Xissiimah yan mihrat leelah ergah adoytiitih manga, kulli makaadoh sahdaytih caylih mangal baxsa aalle le. Kinnuk too mihratat yayse ixxiga le sidiica makeelta mihrat leela edde tanim faxximta.

73. የኅብረት ሥራ ማህበራት የሰው ሀብት አስተዳደርና ልማት ስለማሻሻል፤

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት ተግባር የቢዝነስ እውቀትን ከኅብረት ሥራ ጽንሰ-ሃብና ልዩ ባህሪ ጋር አጣምረው በያዙ፣ የተሻለ የትምህርት ዝግጅትና የስራ ልምድ ባላቸው እና ተወዳዳሪ በሆኑ ባለሙያዎች /ፕሮፌሽናልስ/ መተግበር አለበት፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ያላቸውን አቅም መሰረት በማድረግ ሠራተኛን ለማቆየትና በስራ ላይ ለማትጋት የሚያግዝ ግልፅ የክፍያ እና የማበረታቻ አሰራር ተግባራዊ ማድረግ ይኖርባቸዋል፡፡

74. የኅብረት ሥራ ማህበራትን በደረጃ መለየት

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት ባላቸው ተልዕኮ እና በሚያከናውኑት ተግባራት መሰረት የተሻለ አገልግሎት እና ትኩረት ማግኘት እንዲችል አግባብ ያላው ባለስልጣን በሚያዘጋጀው መስፈርት መሰረት በደረጃ ይለያሉ፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት በደረጃ የመለያ መስፈርት መሰረት ግምገማ የሚካሄደው በየደረጃው ባለው አግባብ ባለው ባለስልጣን በሚያቋቁሟቸው የባለሙያዎች ቡድን አማካይነት ይሆናል፡፡

3) የሚቋቋመው የባለሙያዎች ቡድን እንደየአደራጅ ተቋሙ የሰው ኃይል ብዛት የሚለያይ ሆኖ በሙያው የተሸለ ክህሎት ያላቸው ሦስት መዛኝ ባለሙያዎችን ያካተተ መሆን አለበት፡፡

4. Bicsan caddibna baxsih magdooda, kulli luulah eglah qaynat kee caddibnal baxsa luk, ta magdooda kulli waqdi yaysiiseenih.
5. Ken qamalak ugutak makeelo magdooda kulli yaysiiseenih wagiita doolat xagarah xayyoysak makeelo magdo yaysiiseenim xiqaanah.
6. Ta maasayyak 74(5) madqeenim elle anuk bicsen caddibna baxsih magdok abnissol tumbullee foxo cubbussot baxisak kulli 3 liggidal akah yaysiisen innah abelon.
7. Bicseenih yanin luulah eglaalih makeeloh magdok, makeeltah tan mihrat leela axmaq geyoonuh aydakaakan keenih antocowwele.
8. Ummaan luulah egla makeelaanam bajet liggidi gaba kalla heeh ooxit keenik abeenik sarra.
9. Inki luulah egla makeelimmi itteh caddibna teetih yeceenik geera ciggiilta makeeloh makeelimam naharsi makeeloh xalu teetih yeceenih 3 liggidaak geera.

4) የሚዘጋጁት በደረጃ የመለያ መስፈርቶች እንደየኅብረት ሥራ ማህበራቱ አይነትና ደረጃ የሚለያይ ሆኖ መስፈርቶቹ በየጊዜው የሚሻሻሉ ይሆናል፡፡

5) በባህሪአቸው በተቀመጠው የመመዘኛ መስፈርት ለመመዘን አስቸጋር የሚሆኑ የኅብረት ሥራ ማህበራት ካጋጠሙ መመዘኛ መስፈርቱ ለሚመለከተው አካል በማቅረብ እንዲሻሻል ይደረጋል፡፡

6) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 74 ንዑስ አንቀጽ 5 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የተዘጋጀው የኅብረት ሥራ ማህበራት የደረጃ መለያ መስፈርት አተገባበር ላይ የታዩ ክፍተቶችን በጥናት በመለየት በየሦስት ዓመቱ እንደአስፈላጊነቱ እንዲሻሻል ይደረጋል፡፡

7) በተዘጋጀው የኅብረት ሥራ ማህበራት መመዘኛ መስፈርት ላይ ለሚመለከታቸው መዛኝ ባለሙያዎች በቂ ግንዛቤ እንዲኖራቸው ስልጠና ይሰጣቸዋል፡፡

8) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የሚመዘነው የበጀት ዓመቱ ተጠናቆ ኦዲት ከተደረገ በኋል ይሆናል፡፡

9) አንድ የኅብረት ሥራ ማህበር ተመዝኖ ደረጃ ከተሰጠው በኋላ በቀጣይ የሚመዘነው የመጀመሪያው የምዘና ውጤት ከተሰጠ ከሦስት ዓመት በኋላ ይሆናል፡፡

75) <u>Luulâ taamah eglaalih caddibnaa kee caddibna baxsih magdooda</u>

1. Luulâ taamah eglaalih caddibnah baxsih magdooda ciggiltam teeti muxxi hangi akah yaceenim.

75. የኅብረት ሥራ ማህበራት ደረጃዎች እና የደረጃ መለያ መስፈርቶች

1) የኅብረት ሥራ ማህበራትን በደረጃ ለመለየት የተመረጡ ደረጃ መለያ መስፈርቶች ትኩረት የሚደርገው በዋናነት፤

a) Luulah eglak qadaaga gabat agle
b) Yayfoofen adoytiitih manga
c) Taama farakka
d) Murtit qagsan nihiri
e) Buqrê matteebannih xayyoosu
f) Maali ayfaafih gudduumiyya
g) Barte caylay taama miraacisah maallo
h) Ayyuntiino gabat agle
i) Tirfi keefo elle tan inna
j) Qasriino le cisab abbaxa
k) Kappital dadalak loonumu
l) Geeri taamah celta abtoota

2. Luulah eglaali caddibna daffeysaanam akah faxximteemik sababittek garab
   a) Ken elle daffeysen caddibnal ken ceela qokol kee kattat keenih aboonu
   b) Ken caddol arqo gino keenit takku
   c) Ken caddibnal lowsis keenit yakku
   d) Mablaa kee farmo sinnik arac xagsoonuh baxsa le gurral ken catoonu
   e) Luulah eglaali qokolta arqo ginaa kee lofti leela taaceeh tan qokol kee ayfaafay sissikih awqenta dagoysaa kee gudduume yakke gidi.
3. Luulâ taamah eglaali caddibna baxsih magdol agaaradda ken heenih geyaanah yanin muuxal caddibna keenik baxsimelle.
4. Ta maasayyak 75(1)(a-j) daffeysen caddibnâ baxsih magdok ugutak agaaradan luulah egla geytem caddibna ″A″ hinnay ″B″ hinnay ″C″ akkele. Takkay immay kulli caddibna kulli waqdi aysiisuk akah gexan innah hangi acayuk cattiiman.

ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበራት የግብይት ተሳትፎ፣
ለ) የሚያገለግሏቸው አባላት ብዛት፣
ሐ) የሥራ ስፋት፣
መ) በምርት ላይ እሴት መጨመር፣
ሠ) የግብርና ቴክኖሎጅዎች አቅርቦት፣
ረ) የፋይናንስ አገልግሎት ተደራሽነት፣
ሰ) በተማረ የሰው ኃይል ተግባሮቻቸውን የመምራት፣
ሸ) የማህበራዊ ተሳትፎ፣
ቀ) የትርፍ ክፍፍል፣
በ) ዘመናዊ የሂሳብ አያያዝ፣
ተ) ባላቸው የካፒታል ዕድገት፣
ቸ) ሌሎች ተያያዥ ተግባራት፣

2) የኅብረት ሥራ ማህበራትን በደረጃ ማስቀመጥ ካስፈለጉባቸው ምክንያቶች መካከል የሚጠቀሱት፤

ሀ) የተለዩበትን ደረጃ መሠረት በማድረግ ደረጃቸውን የሚመጥን ድጋፍና ክትትል ለማድረግ፣
ለ) ደረጃቸውን የገናዘበ አቅም ግንባታ አገልግሎት ለመስጠት፣
ሐ) አቅማቸውን ያገናዘበ ቁጥጥር ለማድረግ፣
መ) ራዕይና ተልዕኳቸውን እንዲያሳኩ በተለየ መልኩ ለማገዝ፣

ሠ) ኅብረት ሥራ ማህበራትን የሚደግፉ አቅም ገንቢዎች እና ባለድርሻ አካላት የሚሰጧቸው ድጋፍ እና አገልገሎት ቀልጣፋ፣ ወጭ ቆጣቢ እና ተደራሽ እንዲሆን በማስፈለጉ ነው፡፡

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት በደረጃ መለያ መስፈርት መሰረት ተገምግመው በሚያገኙት ውጤት መሠረት ደረጃቸው የሚለይ ይሆናል፡፡

4) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 75 ንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ-ተ) ላይ በተቀመጠው በደረጃ መለያ መስፈርት መሰረት የሚገመገም ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሚያገኘው ደረጃ “ሀ” ወይም ደረጃ “ለ” ወይም ደረጃ “ሐ” ይሆናል፡፡ ሆኖም እያንዳንዱ ደረጃ በየጊዜው እያተሻሻለ እንዲሄድ ትኩረት ተሰጥቶ የሚደገፍ ይሆናል፡፡

5. Baxsiyyi magdol agaaradda heenih ″C″ akah yeceen luulah egla″B″ fanah gexak teneek ″A″ fan akah korta innah qokol kee kattat keenit akkele.
6. Tonna ceelak caddibnak ″B″ rankisen luulah egla fooca fan abtah tan angagoyyal kee keenit aban qokolut ″A″ caddibna guftuh qokol kee kattat teetit yakke.
7. ″A″ caddibnal tan luulah eglaali tayse taamoomi abak giffo le agdaabeh addat culoonuh hangi acayuk taama akkele.

76) Luula taamah eglaalik caddibnaani maybalaalaqa wagittaama

1. Daffeysen caddibnâ baxsih magdok ugutak amolladi muuxi %80 gabaa kee wohuuk daga takke ximmooma geyte eglaalih yaceenim ″A″ caddibna.
2. Ta maasayyak 71(1) madqimtem elle anuk amolladi muuxi keenik %55--%79.99 gaba gufte eglaalih yaceenim ″B″ caddibna kinnuk %25--%54.99 gaba yakke muuxa bahte eglaalih yaceenim ″C″ caddibna.
3. ″A″ caddibnal baxsenimih addak %90 gaba muuxak bahte eglaalik meexen abak raaq keenik beetak geeri luulah eglaalit akah tabsan innah aban.

5) በመለያ መስፈርቱ ተገምግመው በደረጃ “ሐ” ላይ የተለዩ የኅብረት ሥራ ማህበራት ደረጃቸውን ከ “ሐ” ወደ “ለ” እና በሂደትም ወደ “ሀ” ለማሻሻል ድጋፍና ክትትል ይደረግላቸዋል፣

6) በተመሳሳይ መልኩ በደረጃ “ለ” ላይ የሚመደቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት በቀጣይ በሚያደርጉት እንቅስቃሴ እና በሚደረግላቸው ድጋፍ ወደ ደረጃ “ሀ” እንዲያድጉ ድጋፍና ክትትል ይደረጋል፡፡

7) በ “ሀ” ደረጃ የሚገኙ የኅብረት ሥራ ማህበራት የተሻለ ተግባር በመፈጸም የላቀ አፈፃፀም ውስጥ መግባት እንዲችሉ በትኩረት የሚሰራ ይሆናል፡፡

76. ስለኅብረት ሥራ ማህበራት የደረጃዎች መግለጫ

1) በተቀመጠው የደረጃ መለያ መስፈርት መሰረት ያገኙት ጠቅላላ ውጤታቸው 80 ከመቶ እና ከዚያ በላይ የሆነ ነጥብ ላገኙ የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚሰጥ ደረጃ “ሀ” ነው፡፡

2) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 71 ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ጠቅላላ ውጤታቸው ከ55---79.99 ከመቶ የሆነ ነጥብ ላገኙት የሚሰጥ ደረጃ “ለ” ሲሆን ጠቅላላ ውጤታቸው ከ 25---54.99 ከመቶ የሆነ ነጥብ ላገኙት የኅብረት ሥራ ማህበራት ደረጃ “ሐ” የሚሰጣቸው ይሆናል፡፡

3) በደረጃ “ሀ” ከተለዩት ውስጥ ከ90 ከመቶ በላይ ያመጡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ምርጥ ተሞክሮዎችን በመቀመር ወደ ሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት እንዲሰፋ የሚደረግ ይሆናል፡፡

4. "B" caddibnal baxsen eglaalik muuxi %70--%55 gabak addah geyte luulâ taamah eglaalik hunuun ugxe keenik baxisak baxsa le cato keenit akkele
5. "C" caddabnal baxsen eglaalik %55 gabak addah muuxa bahte eglaali aggiriqqe sinni qokol kee kattat keenit akkele.
6. Ta maasayyak 76(5) madqimtem elle anuk %25 gaba yakke muuxa bahte eglaali, luulâ taamah eglaalih raaqaanam bice waytanamih taagah wagiita doolat xagar madqak ugutaak yacee edde cabok ugutak ken aggilee kee geeri marat ken xakbe yakke.
7. Daffeysen magdok ugutak geyaanah yanin muuxi %95 gabak daga akak gufte egla, geeri marak baxsimak foocah gexxeemih taagah (outlier) foocah taxco iyya migaq keenih yantocoowe.
8. Agdaabel daffeyte makeeloh inkinkinnak daga tekke eglaalih qokol abak mango gaddaa kee wakti keenit baysaanam hinnay sinni xiqak akah soolan innah abaanama.

77) Luulâ taamah eglaalik caddibna baxissa tagdubuse maroh xiso wagittaama

1. Luulâ taamah eglaalik caddibna baxsoonuh 5 adoyta le tagdubuse maro xissiimele.

4) በደረጃ “ለ” ከተለዩ ውስጥ ውጤታቸው ከ70 እስከ 55 በመቶ በታች ያመጡት የኅብረት ሥራ ማህበራት ውጤታማ እንዲሆኑ መሰረታዊ ችግራቸውን በመለየት ልዩ ድጋፍ ይሰጣቸዋል፡፡
5) በደረጃ “ሐ” ከተለዩ ውስጥ ከ55 በመቶ በታች ውጤት ላስመዘገቡ ቀጣይነት ያለው ድጋፍና ክትትል በማድረግ እንዲጠናከሩ ይደረጋል፡፡
6) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 76 ንዑስ አንቀጽ 5 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከ25 ከመቶ ነጥብ በታች የሚያገኙ የኅብረት ሥራ ማህበር ሆነው ሊቀጥሉ ስለማይችሉ አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚወስነው መሰረት ሕጉን ተከትሎ እንዲፈርሱ ወይም እንዲወሃዱ ይደረጋል፡፡
7) በተቀመጠው የደረጃዎች መለያ መስፈርት መሰረት በሚያገኙት ውጤት ከ95 ከመቶ ባላይ የሚያገኙ ኅብረት ሥራ ማህበራት ከሌሎች ተለይተው ወደጫፊ የወጡ (outlier) ተብለው ይለያሉ፡፡
8) በአፈፃፀማቸው ከተቀመጠው የመመዘኛ ስታንደርድ በላይ የሆኑ ኅብረት ሥራ ማህበራት ድጋፍ ለመስጠት የበለጠ ሀብትና ጊዜ ማባከን ሳያስፈልግ ራሳቸውን ችለው እንዲቆሙ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

77. የኅብረት ሥራ ማህበራት በደረጃ የሚለይ አስተግባሪ ኮሚቴ ስለማደራጀት፣

1) የኅብረት ሥራ ማህበራትን በደረጃ ለመለየት አምስት አባላት ያሉት አስተግባሪ ኮሚቴዎች ይቋቋማሉ፣

2. Tagdubuse maroh adoytit rakaakayal, rasuu kee daqoorul sooliselon.
3. Tagdubuse maroh adoytit kulli matteebanni taamah exxak yewqe mara akkele.
4. Tagdubuse maroh adoyta akkuk doorimtam dagnal dariifal 2 liggida taamiteeh luulah eglaali nagay yaaxige num yakkeemi.
5. Tagdubuse maro luulah eglaali kulli caddibnal baxiseek geera ken qaaqa gaba kaltah.
6. Koobaahissa marok amô gacsi kulli caddol tan luulâtaamah baarisiyyi dagaritteh qaaqa akkele.
7. Koobaahissa maro abtah tan taama madab taamah loowak ekraaroh addat culselon

2) የአስተግባሪ ኮሚቴ አባላት በክልል፣ በዞን እና በወረዳ ደረጃ የሚቋቋሙ ሆናል፣

3) የአስተግባሪ ኮሚቴ አባላት የሚመረጡት ከእያንዳንዱ የቴክኒክ የስራ ክፍሎች ይሆናል፣

4) የአስተግባሪ ኮሚቴ ሆነው መመረጥ የሚችሉት ቢያንስ በአካባቢው ከ2 ዓመት በአከባቢው የሰራ እና ኅብረት ሥራ ማህበራትን በሚገባ የሚያውቅ መሆን ይኖርበታል፣

5) የአስተግባሪው ኮሚቴ ኅብረት ሥራ ማህበራት በደረጃ ከተለዩ በኃላ ሃላፊነቱ የሚያበቃ ይሆናል፣

6) አስተግባሪ ኮሚቴው ተጠሪነቱ በየደረጃው ላለው የኅብረት ሥራ ማስፋፊ አካላት ሃላፊዎች ይሆናል፡፡

7) የአስተግባሪው ኮሚቴ የሚያከናውናቸው ተግባራት እንደ መደበኛ ስራ ተቆጥረው በእቅድ ውስጥ የሚዙ ይሆናል፡፡

78) <u>Koobaahissa maroh abtoo kee qaaqa</u>

1. Kulli caddol tan luulâ taamah egla caddâ mamaxxagâ koobaahisoh maro abnis ekraaro kee kalah tan naharsi bicih taamoomi abnisan.
2. Uxxih,Fanti caaddoo kee der wakti kulli caddol baxsale rakiibo, yuniyon kee federeshin luulâ taamah egla baxsan.

78. የአስተግባሪ ኮሚቴው ተግባርና ሃላፊነት

1) በየደረጃው ያለው የኅብረት ሥራ ማህበራት በደረጃ መለያ አስተግባሪ ኮሚቴ የትግበራ እቅድ እና ሌሎች የቅድመ ዝግጅት ሥራዎችን ያከናውናል፣

2) በአጭር፣ በመካከለኛ እና በረዥም ጊዜ በደረጃ የሚለዩ የመሰረታዊ፣ የዩኒዮን እና ፌዴሬሽን የኅብረት ሥራ ማህበራትን ይለያል፣

3. Kulli caddol xissinta koobaahissa maro sinnik siinnih siita cedda is xiqta koobaahissoy yangalen ekraaro allele;
4. Kulli caddol xissinta koobaahissa maro addâ raawal xissinte koobaahissa maroh abnis tucubbus aynabaabad ginelon;
5. Kulli caddol xissimta koobaahissa maro kulli waqdi gabbaaqu xayyoysan;
6. Caddô baxsih abnissoh doorimte rakaakayitte hinnay daqoorittel geytimta luulâ taamah eglak oyta gaaboysa
7. Kulli Caddok meexol tatura mara Kulli caddol xissimta koobaahissa maroh adoytit abnisso wagsiisak duddale arcino (adda fakoot) acayuk sittak gey maadak taamat culaanam fan absiisa;
8. Baxsen rakiibo, yuniyon kee federeshin luulâ taamah egla kulli caddol baxsa ken bahsissa;
9. Caddo meexo abinal asisaanak duma dooren luulâ taamah egla axmaq kah yaallen innah aban;
10. Xissinte koobaahissa maro taamoomik abnis gexsit agaaradaanah;kulli caddol tan dagaritteh agaarad xalootih gabbaaqu aban.

3) በየደረጃው የሚቋቋመው አስተግባሪ ኮሚቴ እርስ በራሱ የሚናበብ የራሱ የሆነ የማስተግበሪያ የጋራ እቅድ ይኖረዋል፣

4) በየደረጃው የሚቋቋመው አስተግባሪ ኮሚቴ ከታችኛው እርከን ላይ ለተቋቋሙት አስተግባሪ ኮሚቴዎች ስለ አተገባበሩ ግንዛቤ ይፈጥራል፣

5) በየደረጃው ለሚቋቋመው አስተግባሪ ኮሚቴ በየጊዜው ሪፖርቶችን ቀርባል፣

6) ለደረጃ መለያ ትግበራ በተመረጡት ክልሎች ወይም ዞኖች ወይም ወረዳዎች የሚገኙ የኅብረት ሥራ ማህበራትን መረጃ ያደራጃል፣

7) በደረጃ ልየታው ላይ ለሚሳተፉ በየደረጃው ለሚገኙ የአስተግባሪ ኮሚቴ አባላት ስለ አተገባበሩ በቂ ኦረንቴሽን በመስጠት የጋራ መግባባት ላይ በመደረስ ወደ ስራ እንዲገቡ ደርጋል፣

8) የተለዩትን የመሰረታዊ፣ የዩኒዬን እና ፌዴሬሽን የኅብረት ሥራ ማህበራትን በደረጃ እንዲለዩ እና ያደርጋል፣

9) የደረጃ ልየታ ተግባራዊ ከመደረጉ በፊት በተመረጡት የኅብረት ሥራ ማህበራት ላይ በመገኘት ግንዛቤ እንዲኖራቸው ያደርጋል፣

10) የተቋቋመው አስተግባሪ ኮሚቴ የተግባራቱን አፈፃፀም ሂደት ይገመግማል፣ በየደረጃው ላላው አከል የግምገማ ውጤቱን ሪፖርት ያደርጋል፣

11. Koobaahissa maro kulli caddol baxsi abinak molaytek caddok ugut aba qokol kee ayfaf geenik waytam kee sarrimaaneh abak akah raaqan innah taamah exxa inki gammiik gabat luk suggayen alhum kee sanaditte tabsaanama.

Sagal heele exxa

Luulâ taamah aydakakaan waggittama

79) Amolladi kobox daffeynah seecoo kee daffeynâ siirata

1. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 masayyak 33 elle madqintê nal anuk faxe Luulâ taamah egla amolladi kobox sanatak qemmoo kee mizaaniyyat liggidak elle cabol madab kobox gexissam faxximta.
2. Luulâ taamah eglaali amolladi koboxuh kah seecan daffeynak lewâ nah tan hangi kah yaceen ajanxa ciggil tam teeti.
    a) Liggidal madabiinoh gexsitta daffeyna sanat kee lecalsih ekraaro, Mizaaniyyat kee taama miraaciinu kee lowsissa maroh gabbaaqu ankacisan; Margaqa elle tatrusan.

11) የአስተግባሪ ኮሚቴ በደረጃ የመክፍል ተግባሩን እንዲጠናቀቀ ደረጃቸውን መሰረት ያደረገ ድጋፍና አገልግሎት ማግኘታቸውን በቀጣይነት ለሚከታተል እና የሥራ ክፍል በእጁ ያለውን አጠቃላይ መረጃዎችን እና ሠነድ ያስረክባል፣

ክፍል ዘጠኝ

ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት ስብሰባዎች፣

79. የጠቅላላ ጉባኤ ስብሰባ አጠራር እና የስብሰባ ሥነ-ስርዓት

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 33 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የጠቅላላ ጉባዔ በዓመት መጀመሪያ እና በበጀት ዓመቱ መጨረሻ መደበኛ ጉባዔ ማካሄድ አለበት፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ጠቅላላ ጉባዔ በሚጠራው ስብሰባ ላይ በዋናነት ትኩረት የሚሰጣቸው አጀንዳዎች የሚከተሉት ናቸው፡፡

ሀ) በዓመቱ በመደበኛ የሚካሄደው ስብሰባ ዓመታዊና የስድስት ወር ዕቅድ፣ በጀት እና የሥራ አመራር እና የቁጥጥር ኮሚቴ ሪፖርት ያደምጣል፡፡ ውሳኔ ያስተላልፋል፡፡

b) Luulâ taamah eglak abina agaaradan. Ciggiila afkan yaceen.
c) Taamâ miraacinnih maroo kee kalah aki maroora arac ciggiilisiyyi doroo kee foxole maroh kibneh adoytit doorelon.
d) Edde xinta yaysiisen, addâ xintaa kee miraacentittee kee gexsoosal walalak yargiqen.

3. Ta maasayyak 79 nali maasayyak 2 (A) madqimtem elle taninnal anuk Luulâ taamah eglak cisab liggidih lakal 30 ayroh addat madabiinô daffeyna abele, oxit gabbaqu xayyossa heeh mabla elle yaceenim kee faticisaanam abele.
4. Egla madabiinoh amolladî kobox abtak naharal dagnal15 ayroh addat walal ajanxa daffeynah ayro,arac kee waqla seeco jawaabal edde ascassuk kulli adoyti elle yaaxige angaaraw cogdat xoqoysimak seeco kah tatur tannah aba.
5. Daffeynâ seeco elle tatrusan gititteLuulâ taamah eglah adoyit dabqah elle geytiman arac hinnay maktab jawaab seecoh rubtane hinnay ayyunti elle yable aracat maysaxxaga takraanama hinnay ayyunta xaagu wadbissa xaagi raceynaani kee faxe waqdi xaagi tabsah bicale cogdat xoqoysimaanama.

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን አፈፃፀም ይገመግማል፡፡ የቀጣይ አቅጣጫ ያስቀምጣል፡፡

ሐ) የሥራ አመራር ኮሚቴ እና ሌሎች ኮሚቴዎች የማተካኪያ ምርጫ እና የተጓደሉ የኮሚቴ አባላትን ይመርጣል፡፡

መ) የሚሻሻሉ የመተዳደሪያ ደንብ፣ የውስጠ ደንብ፣ መመሪያዎች እና አሰራሮች ላይ ተወያይቶ ይወስናል፡፡

3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 79 ንዑስ አንቀፅ 2 (ሀ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ሂሳብ ዓመት በኋላ በ 30 ቀናት ውስጥ መደበኛ ስብሰባ ያደርጋል፤ የኦዲት ሪፖርት ቀርቦ አስተያየትና የመጽደቅ ተግባር ይፈፅማል፡፡

4) የማህበሩ መደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ ከመካሄዱ በፊት ቢያንስ ከ15 ቀን ቀደም ብሎ የመወያያ አጀንዳ፣ የሰብሰባ ቀን፣ ቦታና ስዓት በጥሪው ደብዳቤ ላይ ተጠቅሶ ሁሉም አባል ሊያውቀው በሚችለው የመገናኛ ዘዴ በማስተላለፍ ጥሪው እንዲደርሳቸው ይደረጋል፡፡

5) የስብሰባ ጥሪ የሚተላለፉባቸው መንገዶችም እንደየ ኅብረት ሥራ ማህበራቱ አባላት የመኖሪያ ቦታ ወይም የመስሪያ ቦታ በደብዳቤ ጥሪ በማስተላለፍ ወይም ህዝብ በሚያይበት ቦታ ማስታወቂያ በመለጠፍ ወይም ለህዝብ ተደራሽ በሆኑ ሚዲያዎች እና በማናቸውም አመቺ መገናኛ ዘዴዎች ሊሆኑ ይችላሉ፡፡

6. Faxe luulâ taamah egla taddagalluh hinnay baxsintuh hinnay tangaluh fayxi le adoytit fanak 2/3 daga takke xogolol baxsale modod daffeynal geytimak madqan wak akkele.
7. Luulâ taamah eglaali kuktih ixxima 985/2009maasayyak 33 nali maasayyak 4(A kee B) elle madqintennal anuk amolladî modod aboonuh seeco aban waqdi modod duddi kibbime week woo wakit daffeyna akke waytek 15 ayroh addat nammey haytoh ayroh addat daffeynah seecak yibbixen ajanxal geytiminnaanih adoytiit luk gexsiisaanam bictah
8. Daffeyna seeco elle taturta gititte ciggiltam teeti,
    a) Kulli adoytah seecoh jawaab masssoysak baxcisaanama.
    b) Ayyunti elle koboxa aroocaa kee kiryaatih baxxaqqale aroocat maysaxxaga takraanama.
    c) Yanih yan doolat xiinissoh rakissot xoqoysimak daffeynah seeco tatrusaanama.
    d) Telefoonut, Xaagi waraakitil, Baadal taysaabbi kee Baadal taybulliit daffeynah seeco tatrusaanama.
    e) Xongolo taynabe aalatat daffeynah seeco tatrusaanama.

6) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የመፍረስ ወይም የመዋሃድ ወይም የመከፈል ፍላጎት በአባላት መካከል ከ2/3ኛ በላይ ድምፅ በልዩ ጉባዔ ሰብሰባ ሲገኙ የሚወሰን ይሆናል፡፡

7) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 33 ንዑስ አንቀፅ 4 (ሀ እና ለ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የጠቅላላ ጉባዔ ለማካሄድ ጥሪ ሲደረግ ምልዓተ- ጉባዔው ባለመሟላቱ ሰብሰባው በወቅቱ ባይካሄድም በ15 ቀን ውስጥ ለሁለተኛ ጊዜ ስብሰባውን በመጥራት በተያዘው አጀንዳ ላይ በሰብሰባው በተገኙ አባላት ማካሄድ ይቻላል፡፡

8) የስብሰባ ጥሪዎች የሚተላለፉባቸው መንገዶች የሚከተሉት ይሆናሉ፡፡
    ሀ) ለእያንዳንዱ አባል የስብሰባ ጥሪ ደብዳቤ አዘጋጅቶ በማሰራጨት፣
    ለ) ሕዝብ በሚሰበሰብባቸው እና ለንባብ ግልፅ በሆነ ቦታዎች የስብሰባ ጥሪ ማስታወቂያዎችን መለጠፍ፣
    ሐ) ባለው መንግስታዊ የአስተዳደር መዋቅሮችን በመጠቀም የስብሰባ ጥሪ ማስተላለፍ፣
    መ) በስልክ፣ በጋዜጣ፣ በሬዲዮ እና በቴሌቪዢን የስብሰባ ጥሪ ማስተላለፍ፣
    ሠ) በድምፅ ማጉያዎችን ተጠቅሞ የስብሰባ ጥሪ በማድረግ ይሆናል፡፡

g) Luula taamah eglah adoytit mano elle aninnaan caalatal aki seecoh aninnaan dooritit xoqoysimak seeco wadbisaanama.

9. Taamâ miraaciinih maro, lowsis maroo kee kalah aki lani maroora sinnih rikeh madab kee sissik daffeyna aallelon; abni rooru maroh edde xintih addal taggiriqqe.

10. Taamâ miraaciinih maroh daffeynal aban madqa yargiqeenimil maroh adoytit namma dooritil inki gideh xongolo yelleenik eglak saqal qokla qaxi oggol allele.

11. Madabiinoh amolladî modod hinnay baxsale amolladî mododuh celta maysaxxaga abak qagitak seecen daffeynah modod kibbiime weeh nammey haytoh adda qagisak tekke seecol ammagge weenik wagiita doolat xagar elle caboh adda seeco abele. Wagiita doolat xagar abe seecol modod ammagge week daffeynal geytiminnaanih adoytit modod kibne takke.

12. Taamâ miraaciinih maroh daffeynal yan modod migi amolladi maroh adoytiitik inki sidocta yakken.

13. wagiita doolat xagar hinnay awlayti faxe waqdi luulâ taamah eglak taama miraacissa maroh daffeynal geytimak yassaleeleqeh,mihratiinô qokol abah.

ረ) እንደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ነባራዊ ሁኔታ ሌሎች የጥሪ አመራጮችን የሚጠቀም ይሆናል፣

9) የሥራ አመራር ኮሚቴ፣ የቁጥጥር ኮሚቴ እና ሌሎች ንዕሳን ኮሚቴዎች የራሳቸው የሆነ መደበኛ እና አስቸኳይ ስብሰባ ይኖራቸዋል፣ ዝርዝር አሰራሩ በኮሚቴዎቹ ውስጠ ደንብ ውስጥ ይወሰናል፣

10) በሥራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባ ላይ በሚደረግ ውሳኔ አሰጣጥ የኮሚቴ አባላቱ ሁለት አማራጮች ላይ እኩል ድምፅ ሲኖራቸው ሊቀ-መንበሩ የደገፈው ወገን ሃሳብ ተቀባይነት ይኖረዋል፣

11) በመደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ ወይም ልዩ ጠቅላላ ጉባኤ ተገቢውን ማስታወቂያ በመስጠት በድጋሚ በተጠራው ስብሰባ ምልአተ ጉባኤ ለሁለተኛ ጊዜ እንደገና ተጠርቶ ካልተሟላ አግባብ ያለው ባለስልጣን ለመጨረሻ ጊዜ ይጠራል፡፡ አግባብ ያለው ባለስልጣን በጠራው ስብሰባ ላይ ምልዓተ-ጉባኤው ካልተሟላ ስብሰባው መጨረሻ ላይ በተገኙት አባላት ምልአተ ጉባኤ ይሆናል።

12) በሥራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባ ላይ ያለው ምልአተ ጉባኤ ከጠቅላላ የኮሚቴው አባላት አንድ ሶስተኛው ይሆናል።

13) አግባብ ያለው ባለስልጣን ወይም ተወካዩ በማንኛውም ጊዜ በኅብረት ስራ ማህበር ስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ ስብሰባ ላይ መገኘት የስብሰባውን ሂደት ይታዘባል፣ ሙያዊ ድጋፍ ይሰጣል፣

14 Amolladî modod hinnaytaamâ miraaciinih marok daffeynah ayro, arac, waqla kee ajanxa baxxaqissa ux maysaxxaga dagnal taban kee koona ayrok dumal yasixxigeenim kee seecaanam faxximta.

Taban heele exxa

Luulâ taamah eglak Mizaaniyyat kee maaliyyah raceynaani

80) Luulâ taamah eglak Mizaaniyyat kee maaliyyah raceynaani

1. Faxe luulâ taamah egla taamah egla xissinta wakti ken tayyaaqe taama kinnik waytaamih kusaq sido abak edde xinti addal maysaqarra meklah waado yargiqeenih.
2. Faxe adoyti luulâ taamah eglat cula waqdi edde dintal rakitak tekke maysaqarra meklah waado inki waqdit meklaama.
3. Maysaqarrâ meklah gaaboyna qimmisimtam ta maasayyak 80 nali maasayyak 2 ugut abak luulâ taamah rakiibô xisoh modod gexseeniik sarra takkem faxxinta.
4. Maysaqarrâ meklah gaaboysan lakqo luulâ taamah eglak rakiibô xisoo kee maysaqarra gexsitit axawah anuk tamaate baxaabaxsale awqentitteh edde alfaanamal asele

14) የጠቅላላ ጉባኤ ወይም የሥራ አመራር ኮሚቴ የስብሰባ ቀን፣ ቦታ፣ ሰዓት እና አጀንዳ የሚገልጽ ግልጽ አጭር ማስታወቂያ ቢያንስ ከአስራ አምስት ቀናት በፊት ማሳወቅና መጥራት አለበት፣

ክፍል አሥር

የኅብረት ሥራ ማህበራት የካፒታል አመሰራረት እና የፋይናንስ ምንጮች

80. ስለ መመዝገቢያ ክፍያ አሰባሰብና አጠቃቀም

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ሲመሰረት የአዋጭነት ጥናቱን መሰረት በማድረግ በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ የመመዝገቢያ ክፍያ መጠን ይወስናል፤

2) ማንኛውም አባል ወደ ኅብረት ስራ ማህበሩ ሲገባ በመተዳደሪያ ደንቡ መሰረት የተወሰነውን የመመዝገቢያ ክፍያ መጠን በአንድ ጊዜ መክፈል አለበት፡፡

3) የመመዝገቢያ ክፍያ መሰብሰብ የሚጀመረው በዚህ አንቀጽአንቀፅ 80 ንዑስ አንቀፅ 2 መሰረት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ምስረታ ጉባኤ ከተካሄደ በኋላ መሆን አለበት፡፡

4) በመመዝገቢያ ክፍያ የሚሰበሰበው ገንዘብ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ምስረታ እና ምዝገባ ሂደት ጋር ተያይዞ ለሚወጡ የተለያዩ ወጪዎች መሸፈኛ የሚውል ይሆናል፡፡

5. Maysaqarrah meklen maali faxe sababal adoytiitih gacsaanam matakka xoqoysi edde esseram maduuda.
6. Edde xinta yaysiisen waqdi milaage weenik kulli waqdi qusubih culta adoytiitil maysaqarrâ mekla makorta.

5) ለመመዝገቢያ የተከፈለ ገንዘብ በማንኛውም ምክንያት ለአባሉ ተመላሽ አይሆንም ጥቅምም ሊጠየቅበት አይችልም፡፡

6) መተዳደሪያ ደንብ ስሻሻል እስካልተለወጠ ድረስ በየጊዜው በአዲስ ገቢ አባላት ላይ የመመዝገቢያ መጠን አይለዋወጥም፡፡

81) luulâ taamah eglah adoytiitik gaaboysan saami

81. ከኅብረት ሥራ ማህበር አባላት የሚሰባሰብ ዕጣ

1. Faxe luulâ taamah egla edde xinti addal elle madqen innal luulâ taamah eglak xaamah yan saami maaluh hinnay qaynatak xaamam xiqah.
2. Qaynatal xaama saami elle yaninna luulâ taamah eglak edde xinti addal baxxaqisaanam duuduntah.

1) የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በመተዳዳሪያ ደንቡ ውስጥ በወሰነው መሠረት አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበራቸው የሚገዙት ዕጣ በገንዘብ ወይም በዓይነት ሊፈፅም ይችላል፡፡

2) በዓይነት ስለሚገዛው የዕጣ ሁኔታ የኅብረት ሥራ ማህበራት በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ሊገልፁት ይችላሉ፡፡

82. Qado lakqoh yakke saami limoh mekla

Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 masayyak 27ellemadqintê nal anuk qado lakqoh takke saami limo ciggiltam ossotinah addat tabbixem faxxinta.

82. በጥሬ ገንዘብ የሚደረግ የዕጣ ግገር ክፍያ

በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 27 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በጥሬ ገንዘብ የሚደረግ የዕጣ ግዥ የሚከተሉትን በተጨማሪነት ሊካተት ይገባል፡፡

1. Rakiibô mododul limmowtuh kuukusen saamittel meklime maalu, xagana kah culen saami kee limoh yan saami axcuk baxsaanam faxximta.

1) በምስረታ ጉባኤው እንዲሸጡ የታወጁ ዕጣዎችን የተከፈለ ዕጣ፤ ቃል የተገባ ዕጣ እና የሚሸጥ ዕጣ በሚል መደልደል ይገባል፡፡

2. Luulâ taamah eglah ekraarok ugutak taama qemmisoonu xiqsissa Kabbitaal ukummoh adoytiitik meklime saami (paid up share) ukummô wakti kulli adoytit rammatek hinnay daggowtek inki konoyta adoytiitik gaaboysa.
3. Kaliyyah kuukusen (prescribed share) raaqe saami woo waqdiik xaamintuh maali dagna edde tan ukummoh adoytit affara liggidih addat mekloonuh xagna kah culan saami (subscribed share) xaamoonuh sittingey abaanam faxximta.
4. Ta maasayyak nali maasayyak 2 ammakkaquk meklime saami (paid up share) lakqo ta abto ascabuk luulâ taamah eglah migaaqal fakkiime Banki kontil culenta abaanama elle culsen yoofenta abbaxuk maysaqarrah xayyoysaanam xiqaanah.
5. Luulâ taamah egla xagni culiyyih siitingeyik ugut abak saami lakqo meklewee adoytit waadoysen wakti yammaxek naharal lica alsak afat kutbeh maabitinal yaysixxigeenim faxximta. Takkay immaya lakqo meklekal waadoysen wakti gaba kalak siitingeyik ugutak kah esserimele.

2) ኅብረት ሥራ ማህበሩ በዕቅዱ መሰረት ቢያንስ ስራውን ለማስጀመር የሚያስችል መነሻ ካፒታል ከመስራች አባላት በተከፈለ ዕጣ (paid up share) በምስረታ ወቅት ከእያንዳንዱ አባል ዝቅተኛውን ወይም ቢያንስ አንድ አምስተኛው ከአባላት ይሰበሰባል፡፡

3) ለመሸጥ ከታወጀው (Perscribed share) ቀሪውን ዕጣ ወዲያውኑ ለመግዛት የገንዘብ እጥረት ያለባቸው መስራች አባላት በአራት ዓመታት የጊዜ ገደብ ውስጥ ቃል የተገባ ዕጣ (subscribed share) እንዲገዙ ስምምነት ማድረግ ይኖርበታል፡፡

4) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀፅ 2 መሰረት የተከፈለውን ዕጣ (paid up share) ገንዘብ ለዚሁ ተግባር ታስቦ በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም በተከፈተው የባንክ ሂሳብ ቁጥር ገቢ በማድረግ የገቢ ደረሰኞችውን ይዘው ለምዝገባ መቅረብ ይችላሉ፡፡

5) ኅብረት ሥራ ማህበሩ ቃል ገብተው በስምምነታቸው መሰረት የዕጣ ገንዘቡን ላልከፈሉ አባላት የጊዜ ገደቡ ከመጠናቀቁ ስድስት ወር በፊት በጽሑፍ ማስጠንቀቂያ ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡ ሆኖም ግን ገንዘቡን ሳይከፍሉ የጊዜ ገደቡ የተጠናቀቀ እንደሆን በስምምነታቸው መሰረት ይጠየቁበታል፡፡

6. Ukummok gamadal luulâ taamah egla fanah culta qusba adoytit kee sugte ukummoh adoytit xagna elle culeenimiik iroh luulâ taamah eglak kabbitaal duddi fayya iyyuh fakut heen limoh tan saamitte (declared share) massowtam faxximta.
7. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 masayyak 27 (5 kee 6) elle madqintê nal anuku adoytit xaamite saami kah daffeysen caddok daga akke wayuh ismitta heenih baxsa kak adoytiitih riba sinnim gacsaanam akkele.
8. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 masayyak 27 (7) elle madqintê nal anuku Luulâ taamah egla adoytiitih kattuh massowtem adoytiitik duddi dagnak kattiime wayte saamitte amolladi mododul qagitaak kattuh madqan.
9. Luulâ taamah eglaali edde xinti addal elle madqintennal gadda kee abuud “Leverage ratio” sababal saami gaaboysaanam duuduntah.

83) <u>Qaynatal aban saamih limoh mekla</u>

1. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 masayyak 27 nali maasayyak 4 elle madqintê nal anuk kata gidih madqen saamih addak adoytit meklah dudda kee dariifa caalat fayramiso addat kak culusak qaynatal kata saamitte ciggiltannal anele.

6) ከምስረታ በኋላ ወደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ለሚገቡ አዲስ አባላት እና ነባር መስራች አባላት ቃል ከገቡት ውጭ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ካፒታል አቅም ለማጎልበት እንዲቻል ክፍት የተደረገ የሚሸጥ ዕጣ (declared share) መዘጋጀት ይኖርበታል፡፡

7) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 27 (5 እና 6) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አባላት የገዙት ዕጣ ከተቀመጠው ገደብ በላይ መሆኑ ተገቢው ማጣራት ተደርጎ ልዩነቱ ለአባሉ ያለወለድ እንዲመለስለት ይደረጋል፡፡

8) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 27 (7) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ለአባላት እንዲሸጡ ተደልድለው በአባላት አቅም ማነስ ያልተሸጡ ዕጣዎች በጠቅላላ ጉባኤ እንደገና እንዲሸጡ ይወሰናል፡፡

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ በሚወስኑት መሠረት በሀብትና ዕዳ ምጣኔ “Leverage ratio” አማካኝነት ዕጣ ማሰባሰብ ይችላሉ፡፡

83. በዓይነት የሚደረግ የዕጣ ግዢ ክፍያ

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 አንቀፅ 27 ንዑስ አንቀፅ 4 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ እንዲሸጥ ከወሰኑት ዕጣ ውስጥ የአባሉን የአከፋፈል እና የአካባቢውን ሁኔታ ግምት ውስጥ በማስገባት በዓይነት የሚሸጠው ዕጣ እንደሚከተለው ይሆናል፤

a) Tayyaaqek waytaamih kusaq rakiibo abak saami limo qaynatal assa ikooka adoytit luulâ taamah egla elle aninnaan weelol qaynat kee taamâ caalatak ugutak qidaddoh tuxxiqle saamitte xaamoonu madqaanam bictah.

ሀ) የአዋጭነት ጥናቱን መሰረት በማድረግ ለዕጣ ግዢ በዓይነት የሚውሉት ንብረቶች አባላት እንደየ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት እና የሥራ ባህሪ በመነሳት በዓይነት ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ የሚሰጡ ዕጣዎችን እንዲገዙ ሊወስን ይችላል፡፡

b) Saami xaamiyyal asisuwaan ikoh qaynoota adoytit murti, qari, riigi, makiina, tawwa itta gabah uwwayti, saq kee kalah taniimiy luulâ taamah eglah edde xinti madqal tanim osisaanam bictah.

ለ) ለዕጣ ግዢ የሚውሉት ንብረቶች ዓይነት የአባላት ምርት፣ ቤት፣ መጋዘን፣ መኪና፣ አነስተኛ የእጅ መሣሪያዎች፣ እንሰሳት እና ሌሎች በኅብረት ሥራ ማህበራት በመተዳደሪያ ደንብ የሚወሰኑትንም ሊጨምር ይችላል፡፡

c) Saami xaamiyyi mekla aboonuh uwwaytik fayramisoh iko le wanna caalat woo waktil qadaagâ melleb mihratlit hinnay luulâ taamah egla xissa fayramissô maro fayramisak ikookah caalatih innal maysarraqal yabbixeenim duuduntah.

ሐ) የዕጣ ግዢ ክፍያን ለመፈጸም የንብረቶቹ ግምት ንብረቱ ባለበት ሁኔታ በወቅቱ የገበያ ዋጋ በባለሙያ ወይም ኅብረት ስራ ማህበሩ በሚያቋቁመው ገማች ኮሚቴ ተገምቶ እንደ የንብረቶች አይነት በመዝገብ መያዝ አለበት፡፡

d) Woo waktil qadaagâ fayramisol Luulâ taamah eglah maysaqarral elle yeyseqerren iko qadaagâ milallaagih sabbatah ikok melleb elle fayramisen caddok fayya hinnay ramma haanam maduudunta.

መ) በወቅቱ የገበያ ዋጋ ተገምቶ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መዝገብ ላይ የተመዘገበ ንብረት የገበያ ዋጋ በመለዋወጡ ምክንያት የንብረቱ ዋጋ ከተገመተበት በላይ ከፍ ወይም ዝቅ ሊል አይችልም፡፡

e) Yibbixen melleb fayramissol luulâ taamah egla kee ikô le wanna siitingeyih guumi kutbe xabba heenih daffeytam faxximta.

ሠ) የተያዘው ዋጋ ግምት ኅብረት ስራ ማህበሩ እና የንብረቱ ባለቤት የተስማሙበት ለመሆኑ በቃለ ጉባኤ ተይዞ መቀመጥ አለበት፡፡

f) Inki adoyti luulâ taamah eglak saami xaamiyyil qaynatal tabsite iko aki saami fanah korisu xiqsiisa sittingey elle maaden fayramisoh melleb inki saamih melleb mekelak iko xaamam xiqa saamih manga temixigek wadiril guumi kutbe kah abbaxuk cisaab maysaqarra kee ikô maysaqarral yayserriqerreenim faxximta.

g) Ikô fayramissoh melleb inki saamih melleb elle meklima uddur adoytit xaamitoonu idnisen saamik manga inki gide akkewaytek kee inkih tan saamitte xaamam xiqeweek adoyti baxsah tanim qado lakqoh kah kibannah absiisan.

h) Ikô fayramisso adoytit kah xaamannah idnisen saami gide hinnay boolul tabanak daga tekkek baxsah tanim qado lakqoh adoytiitih taduurem faxximta.

i) Baxsah tanim woo waqdiik meklaanam dude weenik meklima cisaaba axcuk cisaab maysaqarral adoyti migaaqal eyseqerri heenih aban sittingeyik ugutak meklaanam faxximta.

j) Adoyti qaynatal tabse iko maytanih uwwatu tekkek saami fanah korisak ikoytiini luulâ taamah egla fan korisakluulâ taamah eglah migaaqal migaq korsan. Tonnaah yayseqarreenim faxximta.

ረ) አንድ አባል ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ዕጣ ለመግዛት በዓይነት ያስረከበውን ንብረት ወደ ዕጣ ለመቀየር እንዲቻል ስምምነት የተደረሰበትን የግምት ዋጋ ለአንድ ዕጣ ዋጋ በማካፈል ንብረቱ ሊገዛው የሚችለው የዕጣ ብዛት ከታወቀ በኋላ በቃለ ጉባኤ ተይዞ በሂሳብ መዝገብና በንብረት መዝገብ መመዝገብ አለበት፡፡

ሰ) የንብረቱ ግምታዊ ዋጋ ለአንዱ ዕጣ ዋጋ በሚከፈልበት ጊዜ አባሉ እንዲገዛ ከተፈቀደለት የዕጣ ብዛት እኩል ካልሆነና ሙሉ ዕጣ መግዛት ካልቻለ አባሉ ልዩነቱን በጥሬ ገንዘብ እንዲያሟላ መደረግ አለበት፡፡

ሸ) የንብረቱ ግምት አባሉ እንዲገዛ ከተፈቀደልት የዕጣ መጠን ወይም ከአስር በመቶ በላይ ከሆነ ልዩነቱ በጥሬ ገንዘብ ለአባሉ ሊመለስለት ይገባል፡፡

ቀ) ልዩነቱን ወዲያውኑ መክፈል ካልተቻለ የሚከፈል ሂሳብ ተብሎ በሂሳብ መዝገብ ላይ በአባሉ ስም ተመዝግቦ በሚደረገው ውል መሠረት መከፈል አለበት፡፡

በ) አባሉ በዓይነት ያስረከበው ንብረት ቋሚ ከሆነ ወደ ዕጣ ተለውጦ ባለቤትነቱ ወደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ተዛውሮ በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም የስም ዝውውር እና ምዝገባ መካሄድ አለበት፡፡

2. Adoyti tabse ikoh aftok lakqô hirgiyyi yoofentaa kee lofti sumaqta geyam faxxinta.
3. Faxe adoyti saami xaamiyyah tabse ikol ikoytiini essero ugusam maxiqa.

2) አባሉ ባስረከበው ንብረት ምትክ የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ እና የሼር ሠርተፊኬት ማግኘት አለበት፡፡

3) ማንኛውም አባል ለዕጣ ግዢ ባስረከበው ንብረት ላይ የንብረት ባለቤትነት ጥያቄ ሊያነሳ አይችልም፡፡

84) Ossotinah saami kaliyya

1. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 masayyak 27 nali maasayyak 3 elle madqintê nal anuk luulâ taamah eglaali duma kuukusen saamitte katteh gaba kaltek qusba saami amolladî mododul madaqqa heenih inki gedeh melleb le saamitte kalam xiqqintah.
2. Qusba adoytiitih kalan ossotinâ saamitte inki kabuuk luulâ taamah eglaalih kukti addal madqinte wakti addat katta itteh tamurruqem faxximta.
3. Luulâ taamah eglaalih kukti maassayyak 35 nali maasayyak 3 elle madqintê innal ugut abak adoytit saffoowe tirfik geyan lakqot ossotinah saami xaamiyyih essero abak xaamitam xiqele.
4. Ta masayyak 84 nali maasayyak 3 elle madqintennak ugutak ossotinâ saamih kalti kah kuukusaanam ciggilta sababitte taniwaqdi
   a) Luulâ taamah egla massossah tan cogaysoosah kabbitaal ceyna matarta waqdi

84. ስለተጨማሪ ዕጣ ሽያጭ

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ አንቀፅ 27 ንዑስ አንቀፅ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ኅብረት ሥራ ማህበራት ቀድሞ የታወጀውን ዕጣ ሸጠው ከጨረሱ አዲስ ዕጣ በጠቅላላ ጉባዔ አስወስኖ እኩል ዋጋና መጠን ያላቸው ዕጣዎች መሸጥ ይችላሉ፡፡

2) አዲስ ለአባላት የሚሸጥ ተጨማሪ ዕጣ ሙሉ በሙሉ በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጁ ውስጥ በተደነገገው የጊዜ ገደብ ተሸጦ ማጠናቀቅ አለበት፡፡

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ አንቀፅ 35 ንዑስ አንቀፅ 3 በተደነገገው መሠረት አባላት ከተጣራ ትርፍ የሚያገኙትን ገንዘብ ለተጨማሪ ዕጣ ግዥ በሚያቀርቡት ጥያቄ መሠረት ሊገዙ ይችላሉ፡፡

4) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 84 ንዑስ አንቀፅ 3 መሠረት ተጨማሪ ዕጣ ለመሸጥ የሚታወጅባቸው የሚከተሉት ምክንያቶች ሲኖሩ ነው፡፡

ሀ) ኅብረት ሥራ ማህበሩ ለሚያዘጋጃቸው ፕሮጀክቶች የካፒታል እጥረት ሲያጋጥመው፣

b) Irô maaliyyak hinnay maali massoynaanik abuud gurrusak afat addal maali dudda dadlisam faxxiimak maacissek.

c) Ahaak dumal adoytiitit tibbixsimeh sugte saamitte affara sanatih addat kattateh ammbaxe wayteemi hinnay kalah yan baxsale sababah kate waytek amolladi modod qagitaak kattuh madqeh yenek.

ለ) ከውጭ የፋይናንስ ወይም የገንዘብ ተቋማት ብድር ከማፈላለግ በፊት የውስጥ የገንዘብ አቅም ማሳደጉ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው፣

ሐ) ቀደም ሲል በአባላት ተይዘው የነበሩ ዕጣዎች በአራት አመታት ውስጥ ተሸጠው በማለቃቸው ወይም በሌላ ልዩ ምክንያት ያልተሸጡ በጠቅላላ ጉባኤ እንደገና እንዲሸጡ ሲወሰን፡፡

85.Qikkibô cisaabih daffeysiyaa kee elle edde xoqoysiman gurra

85. የመጠባበቂያ ሂሳብ አቀማመጥ እና አጠቃቀም

1. Qikkibô lakqo Luulâ taamah eglah migaaqal qidaadissoh cisaabih sandug kah fakka heenih daffeya kabbitaal kinnim abuudusa massoynaani maqqarowtuh caabi akkuk yanbullem takkeh. Takkay immay a qikkibô lakqo amolladih ciggil tannal takke.
   a) Qikkibô lakqoLuulâ taamah eglak kinnaane xage sinni weelol amolladi maro kulli liggidal keenih xayyoowa oxit gabbaquk ugutak akkele.
   b) Qikkibô lakqo kah yibbixen addah cisab kusaqal rakitak taamal asuh madqaanam bictah. Takkay immay %75 daga qikkibô cisaabih addak taamal assam maduudunta.

1) የመጠባበቂያ ገንዘብ በኀብረት ስራ ማህበሩ ስም የቁጠባ ሂሳብ ተከፍቶለት የሚቀመጥ የካፒታል በመሆን ለአበዳሪ ተቋማት እንደብድር ዋስትና ሆኖ ሊታይ ይቻላል፡፡ ሆኖም የመጠባበቂያ ገንዘብ አጠቃቀም እንደሚከተለው ይሆናል፤

ሀ) የመጠባበቂያ ገንዘቡ የኀብረት ሥራ ማህበሩን ህልውና በማይነካ መልኩ የጠቅላላ ጉባኤው በየዓመቱ በሚቀርብለት የኦዲት ሪፖርት መሠረት ይወስናል፡፡ 71

ለ) በመጠባበቂያ ከተያዘው ሂሳብ ውስጥ በጥናት ላይ ተመሥርቶ ሥራ ላይ እንዲውል ሊወስን ይችላል፡፡ ሆኖም ከ75 በመቶ በላይ ከመጠባበቂያ ሂሳብ ውስጥ ሥራ ላይ ሊውል አይችልም፡፡

2. Luulâ taamah eglaali taamal assuh madaqteh gide qikkibos maaluk insuransi caabih kah culannah abaanama ciggilta abtootat tantifiqqu xiqsissah.
   a) Adoytiitih ux waktih abuud hinnay inki murti liggidih qadaaga, murti abquriyya kee gaaboysoh awqenta;
   b) Adoytiitih tawwata kabxa kee Investimenti ;
   c) Siitat (jumla) xayyowta qasi uwwayti, badaaq xaamiyyaa kee adoytiitik murti gaaboysiyyak naharsi mekla.

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሥራ ላይ እንዲውል ለተወሰነ የመጠባበቂያ ገንዘብ መጠን የመድን ዋስትና እንዲገባለት በማድረግ ለሚከተሉት ተግባራት መጠቀም ይችላሉ፡፡

ሀ) ለአባላት የአጭር ጊዜ ብድር ወይም ለአንድ ምርት ዘመን ለግብዓት ግዢ፣ ለምርት ማምረቻ እና ማሰባሰቢያ ወጪዎች፣

ለ) ለአባላት ለአነስተኛ የንግድ እና የኢንቨስትመንት፣

ሐ) በጅምላ ለሚቀርቡ የጥሬ ዕቃዎች፣ የሸቀጥ ግዢ እና ከአባላት የምርት መሰብሰቢያ ቅድሚያ ክፍያ፡፡

86) Mago kee kabbitaal qedaalisso

1. Qidaddol gufam duuda bohoy yaynukusoonu kee magol assa lakqoh buulo dadlisoonuh maaliyyal Luulâ taamah eglaali qidaadissoh saami qeedaalisak abinal aysaanam bictah.
2. Qedaalisiyyi kusaaqal rakitak adoytiitik ayyuntiinoo kee qidaddoh caalata edde xintal daffeysaanam faxximta.

86. ዕዳንና ካፒታልን ስለማጣጣም

1) በቁጠባ ላይ ሊደርስ የሚችለውን ስጋት ለመቀነስ እና ለብድር የሚውል ገንዘብ ክምችት ለማሳደግ የፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት በቁጠባ ዕጣ ምጥጥን ተግባራዊ ሊያደርጉ ይችላሉ፡፡

2) ምጥጥኑም በጥናት ላይ ተመስርቶ እንደ አባላት ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ሁኔታ በመተዳደሪያ ደንብ ላይ መቀመጥ ይኖርበታል፡፡

87. Luulâ taamah eglaalih fanxi xisne kee xiinisso

1. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009maasayyak45 elle madqintennal anuku luulâ taamah eglaali qalaltam dudduh adoytit gabataglee kee xoqoysima aboonuh luulâ taamah eglaalik luulâ taamah eglah fanxi xissiima .

87. ዕዳንና ካፒታልን ስለማጣጣም

1) በቁጠባ ላይ ሊደርስ የሚችለውን ስጋት ለመቀነስ እና ለብድር የሚውል ገንዘብ ክምችት ለማሳደግ የፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት በቁጠባ ዕጣ ምጥጥን ተግባራዊ ሊያደርጉ ይችላሉ፡፡

2. Qedaalisiyyi kusaaqal rakitak adoytiitik ayyuntiinoo kee qidaddoh caalata edde xintal daffeysaanam faxximta.

88. Luulâ taamah eglaalih fanxi xisne kee xiinisso

1. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009maasayyak45 elle madqintennal anuku luulâ taamah eglaali qalaltam dudduh adoytit gabataglee kee xoqoysima aboonuh luulâ taamah eglaalik luulâ taamah eglah fanxi xissiima
2. Ta masayyak 87 nali maasayyak 1 elle madqintê innal anuk tahak ugutak fanxi xisne kee xiinisso ciggiltannal akkele.
   a) Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 maasayyak 45 nali maasayyal elle madqintennakugutak adoytiitih meklima saffoysen tirfih addak bool sidocta kulli caddol xissinte luulâ taamah eglaalik kalak massoowa oxit gabbaaqul qaduuk cisab kak daffayeh takkeemi.
   b) Ta maasayyak 87 nali maasayyak 2(A) rakiibô luulâ taamah eglak fanxih kalen booluk kontom gabaa kee luulâ taamah eglaali yuniyen yergiqen booluk kontom gaba xissiime fanxih ruuban.

2) ምጥጥኑም በጥናት ላይ ተመስርቶ እንደ አባላት ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ሁኔታ በመተዳደሪያ ደንብ ላይ መቀመጥ ይኖርበታል፡፡

88. የኅብረት ሥራ ማህበራት ፈንድ ማቋቋም እና አስተዳደር

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 45 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበራት ተወዳዳሪ በማድረግ አባላትን ያሳተፈ እና ተጠቃሚ የሚያደርግ የኅብረት ሥራ ፈንድ ይቋቋማል፡፡

2) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 87 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በዚሁ መሠረት ስለፈንዱ መቋቋም፣ አስተዳደር፣ ላይ ከዚህ የሚከተለው ይሆናል፡፡

ሀ) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 አንቀጽ 45 ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት ለአባላት ከሚከፋፈለው ዓመታዊ የተጣራ ትርፍ ውስጥ ሶስት በመቶ በየደረጃው ከተቋቋሙት ኅብረት ስራ ማህበራት በሚዘጋጀው የኦዲት ሪፖርት በግልጽ ተሰልቶ ሊቀመጥ ይገባል፡፡

ለ) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 827 ንዑስ አንቀጽ 2(ሀ) መሰረት ከመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ፈንድ የተቀነሰው ውስጥ ሃምሳ ከመቶ ፈንዱ እና የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየን ከራሱ የቀነሰውን ሃምሳ ከመቶ በማጣቃለል ለተቋቋመው ፈንድ ይልካል፡፡

c) Kulli caddol tan luulâ taamah eglaalik yargiqen bool sidocta oxiit kusaaqih wakti is xiqa cisab ammunta kee baxxaqsa lem faxximta.

d) Kulli caddol tan luulâ taamah eglaalik yergiqeenih raaqisan booluk kontom luulâ taamak fanxi luulâ taamah eglaalik faynansi kee cisab xiinissoh miraacentak ugutak xiinisaanam takkeh edde xintal elle madqan innal baxsale caalatal yabbixeenim bictah.

e) Baaxô caddol rakiibo luulâ taamah eglaaliik federeshin fanah maagoowak tamete luulâ taamah eglaalih fanxi edde xiinama luulâ taamah eglaalik liigi faynasi xiinissoh siirat sido akkuk cisab baxsale caalootal dubuk yabbixem takkeh.

f) Kinnaane waanamak luulâ taamah eglaalik kuraabiye sinnon sitta luk lon lakqoo kee iko gaaboysan culentaa kee doolat kee daddos lih yangalen dagarittek acwaay, qokol kee wonna ceelak geytima culenti fanxi dagar yakke.

ሐ) በየደረጃው ካሉ የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚቀነሰው የሶስት በመቶ ፈንድ በኦዲት ምርመራ ወቅት እራሱን የቻለ የሂሳብ ርዕስ እና መግለጫ ሊኖረው ይገባል፡፡

መ) በየደረጃው ባሉ ኅብረት ሥራ ማህበራት ከኦዲት በኋላ ተቀንሶ የቀረው ሃምሳ በመቶ የኅብረት ሥራ ፈንድ በኅብረት ሥራ ማህበራት ፋይናንስ እና የሂሳብ አስተዳደር መመሪያ መሠረት የሚተዳደር ሆኖ በመተዳደሪያ ደንቡ ላይ በሚወስነው መሰረት ሂሣቡም በተለየ ሁኔታ ለብቻው የሚያዝ ይሆናል፡፡

ሠ) በሀገር አቀፍ ደረጃ ከመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር እስከ ፌዴሬሽን ተሰባስቦ የመጣውን የኅብረት ሥራ ማህበራት ፈንድ የሚተዳደረው በኅብረት ሥራ ማህበራት ሊጉ የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓት መሠረት ሆኖ ሂሣቡም በተለየ ሁኔታ ለብቻው የሚያዝ ይሆናል፡፡

ረ) ህልውናቸውን ከሚያጡ ኅብረት ሥራ ማህበራት ከማይከፋፈል የጋራ ገንዘብና ንብረት የሚሰበሰብ ገቢ እና ከመንግስት እና ከልማት አጋር አካላት በስጦታ፣ ድጋፍ እና ከመሳሰሉት ከሚገኝ ገቢ የፈንዱ አካል ይሆናል፣

g) Luulâ taamah eglaalik kulli caddoh taamah gexsitil is duudak sinni duddih oxitiiy, madqah ayfaafayaay, libdo duddaay, kusaq kee gurantooy, aysaxaaxag, angaaraw kee wonna celli hayta awqentitte raaqissuh qokolta luulâ taamah fanxi abinal asisaanam faxximta.

ሰ) ኅብረት ሥራ ማህበራት በየደረጃው በሂደት ራሳቸውን ችለው በራሳቸው አቅም የኦዲት፣ የሕግ አገልግሎት፣ የአቅም ግንባታ፣ የጥናት እና ምርምር፣ የፕሮሞሽንና ኮሚኒኬሽን እና የመሳሰሉትን ወጪዎችን ለመሸፈን የሚረዳ የኅብረት ሥራ ፈንድ ተግባራዊ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል፡፡

89. Faynasi maasoynaanik geytima maaliyyah raceynaani

1. Faxe luulâ egla kusaaqal xayyosse cogayso agdaabeh takke maaliyyah massoyna luk magoh sittingey akkele. Luulâ taamah eglaalik edde xinti addal madqintam kee wagitta madqa sido akkuk akkele.
2. Faxe luulâ taamah egla luulâ taamah eglak kalah yan baxaabaxale investimenti hinnay aksiyoon qadaagoogih xaamiyyat yangalem maduuda.
3. Ta maasayyak 88 nali maasayyak (2) elle tescessimê innal anuk tahak miracsenta yayyaaqeenik afat kalah aki investimentitteh hinnay aksiyoonwa xaamte luulâ taamah eglaali maca abtam faxximtam wagiita doolat dagar fooca fanah miraacenta elle ayyaaqe le.

89. ከፋይናንስ ተቋማት የሚገኝ የፋይናንስ ምንጭ

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በጥናት ለቀረቡ ፕሮጀክቶች ማስፈፀሚያ የሚሆን ከፋይናንስ ተቋማት ጋር የሚያደርጉት የብድር ስምምነት በኅብረት ሥራ ማህበራት መተዳደሪያ ደንብ ውስጥ በሚወስኑት እና አግባብ ባለው ህግ መሠረት የሚፈፀም ይሆናል፡፡

2) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ውጭ ባሉ የተለያዩ ኢንቨስትመንቶች ወይም የአክሲያን ገበያዎች አክሲዮን ግዥ መሳተፍ አይችልም፡፡

3) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 88 ንዑስ አንቀጽ (2) የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ ከዚህ መመሪያ መውጣት በፊት ከሌሎች ኢንቨስትመንቶች ወይም የአክሲዮኖችን የገዙ የኅብረት ሥራ ማህበራት ምን መሆን እንዳለበት አግባቢ ያለው ባለስልጣን ወደፊት መመሪያ የሚያወጣ ይሆናል፡፡

90. Adoytiitiik kalah geytimta maaliyya

a) Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 maasayyak 23 elle madqintê nal anuku luulâ taamah eglaalik edde xintal elle madqim tannal satqô fixiixiiy, murti tabsaay, meekitta magoogaa kee tankamme murtitte adoytiitik kalah yaceen ayfafal sitta qeedal taayfaafay mekla esserimtam bictah.

b) Luulâ taamah eglak taama rakaakayih addal yan adoytit akke sinni marah luulâ taamah egla fanah yangaleenih gide yantacawwe murti kee ayfaf edde xintal elle madaqan innala qeedalle mellebih kattam bictah.

c) Buqrê luulâ taamah eglaalih adoytit akke sinni marah yaceen ayfaafay inki murti liggidak tatram mabicta. Takkay immay adoytit kalih marah inki murti liggidak sarra adoytit yakkeenimih fayxi aalle weenik ayfaafay yaggiriqqeh.

d) Muxxi kalsita maraa kee mangaafâ buqraabeynit luulâ taamah eglaalih adoytit akke sinni luk aban murtii kee ayfaf qadaagah gexsit baxsale cisab abbaxiyyaa kee aysaqarriyya lem faxximta. Ken cisab baxsale weelol oxit

90. ከአባል ውጭ ስለሚገኝ ፋይናንስ

1) በኅብረት ስራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 አንቀጽ 23 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ኅብረት ሥራ ማህበራት በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት መሠረት ግብዓት ለማሰራጨት፣ ምርት ለመረከብ፣ ተዘዋዋሪ ብድሮችን እና የፍጆታ ምርቶች ከአባላት ውጭ ለሚሰጡት አገልግሎት ተመጣጣኝ የአገልግሎት ክፍያ ሊጠይቁ ይችላሉ፡፡

2) በኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ ክልል ውስጥ የሚኖሩ አባል ላልሆኑ ሰዎች በአባልነት ወደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ እስኪመጡ ድረስ የሚሰጠውን ምርትና አገልግሎት በመተዳደሪያ ደንብ በሚሰነው መሠረት በተመጣጣኝ ዋጋ ሊሰጡ ይችላሉ፡፡

3) የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት አባል ላልሆኑ ሰዎች የሚሰጡት አገልግሎቱ ከአንድ የምርት ዘመን በላይ ሊያልፍ አይችልም፡፡ ሆኖም አባል ያልሆኑ ሰዎች ከአንድ የምርት ዘመን በኋላ አባል ለመሆን ፍቃደኛ ካልሆኑ አገልግሎቱ ይቋረጣል፡፡

4) በተለይ የሸማቾች እና ሁለገብ የገበሬዎች ኅብረት ሥራ ማህበራት አባል ካልሆኑት ጋር የሚደረገው የምርትና አገልግሎት ግብይት አሰራር የተለየ የሂሳብ አያያዝና አመዘጋገብ ሊኖራቸው ይገባል፡፡ ሂሳባቸውም በተለየ ሁኔታ ኦዲት የሚደረግ ይሆናል፡፡

e) Adoytiinuk iroh taamitak geytimam faxe tirfi adoytiitih tirfi keefiyot miyacaaana. Takkay immaya edde xintal elle madqintannak ugutak taamâ baarisiyyaa kee aki ayyuntiinoh ayfaafayittel assaanam duuduntah.

Taban kee inik heele exxa

Luulâ taamah eglaalik tirfi kuraabiyoo kee magoyta xiinisiyya

91. Saffowe tirfih mekliyya

1. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 maasayyak 45 saffoowe tirfih kuraabiyoo kee maglabisiyyal elle madqintê nal anuk luulâ taamah eglaali awqenta daggoysak kee culenta dadlisak geytima murti takkey ayfaf melleb adoytiitih qeedal le tirfi geysiisak ossotinah satta geysiisoonuh taamitaanam faxxinta.
2. Faxe luulâ taamah egla adoytiitih mekelta tirfi kurrabiyoh xaameh yan saami abeh yan gabah aglek ugutak takkeemi.
3. Ta maasayyak 90 nali maasayyak 3 elle tescessimê nal anuk maali qidaddo kee abud luula taamah eglaali lehtan caalat baxsih sababak adoytit lehyan kabbitaalak tirfi kuraabiyo abam duudah.

5) ከአባል ውጭ በመስራት የሚገኝ የትኛውም ትርፍ ለአባላት በትርፍ ክፍፍል አይሰጥም፡፡ ሆኖም ግን በመተዳደሪያ ደንባቸዋ በሚወስኑት መሰረት ለስራ ማስፋፊያና ሌሎች ማህበራዊ አገልግሎቶች ሊያውሉት ይችላሉ፡፡

ክፍል አሥራ አንድ

በኅብረት ሥራ ማህበራት የትርፍ ክፍፍል እና የብድር አስተዳደር

91. የተጣራ ትርፍ አከፋፈል

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 45 ስለተጣራ ትርፍ አከፋፋልና አደላደል የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ኅብረት ሥራ ማህበራት በየዓመቱ ወጪ በመቀነስ እና ገቢ በማሳደግ ከሚሰጧቸው የምርትም ሆነ አገልግሎት ዋጋ ለአባላት ተመጣጣኝ ትርፍ በማስገኘት ተጨማሪ እርካታ ለመፍጠር መስራት ይኖርባቸዋል፡፡

2) በማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ለአባላት የሚከፋፈለው የትርፍ ክፍፍል የገዛውን ዕጣ እና ያደረገውን ተሳትፎ መሠረት ማድረግ አለበት፡፡

3) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 90 ንኡስ አንቀጽ 3 የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት ባላቸው ልዩ ባህሪ ምክንያት አባላት ባላቸው ካፒታል ብቻ የትርፍ ክፍፍል ሊያደርጉ ይችላሉ፡፡

4. Luulâ taamah eglaali abtah tan tirfi kuraabiyo madqata waqdi luulâ taamah eglaali elle tan qaynat kee taamah caalat saami hinnay gabat assagollal meklan caddo luulâ taamah eglaalik edde xinti miraacentat madqimam akkuk fayyale maglab gabat assagollah hinnay saamih madqimam takkeh.

4) ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚያደርጉት የትርፍ ክፍፍል ሲወስኑ እንደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት እና የሥራ ባህሪ ለዕጣ ወይም ለተሳትፎ የሚከፈለው መጠን በኅብረት ሥራ ማህበራት መተዳደሪያ ደንብ የሚወሰን ሆኖ ከፍተኛውን ድርሻ ለተሳትፎ ወይም ለዕጣ ሊወስኑ ይችላሉ፡፡

5. Adoytit gabat agle aytikumussa faxe luulâ taamah egla adoytit gabat agleh alhum maasat gabat agleh maysarraqal lewaktil aktabuk tirfi kuraabiyol abinal aysaanam faxximta.

5) ማንኛውም የአባላትን ተሳትፎ የሚያበረታታ የኅብረት ሥራ ማህበር የአባላትን ተሳትፎ መረጃ በአግባቡ በተሳትፎ መዝገባ በወቅቱ መዝግቦ የትርፍ ክፍፍሉን ተግባራዊ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

6. Luulâ taamah eglak qikkiboysiyyi lakqo luulâ taamah eglah kabbitaalak booluk soddomuk daga takke waqdi saffoowe tirfik daggoysaanam qikkibos lakqo raqqateh geytime saffowe edde xinti elle madqannal inki gammiik adoytiitih keefiyaana.

6) የኅብረት ሥራ ማህበሩ መጠባበቂያ ገንዘብ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ካፒታል 30 በመቶ በላይ ሲሆን ከተጣራ ትርፍ የሚቀነሰው መጠባበቂያ ገንዘብ ቀርቶ የተገኘው የተጣራ ትርፍ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት ሙሉ በሙሉ ለአባላት ይከፋፈላል፡፡

7. Kulli adoyti luulâ taamah eglak xaamite saami kee lakqok mekleh gideey, tonnah gabat assagolli caddoo kee maysarraqal ta maasayyak uguta yugduben oxiit kusaaqih wakti kusaq abé yasmitem kaak qammaalinta.

7) እያንዳንዱ አባል ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የገዛውን የዕጣና የከፈለው የገንዘብ መጠን እንዲሁም የተሳትፎ መጠንና አመዘጋገቡ በዚህ አንቀጽመሰረት ስለመፈፀሙ በኦዲት ምርመራ ወቅት በመርማሪው መረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

8. Luulâ taamah eglak kulli adoytiitik tirfi kuraabiyô keefiyol kulli cankah adoyti geya culentak baaxol qisô meklah siiratak ugutak ukummô luula taamah eglak gammiik argaquk dariifal aninnanih qiso gaaboysa maktabal culenta abaanam faxximta.

8) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ለእያንዳንዱ አባል የትርፍ ክፍፍል ሲያከፋፍል እያንዳንዱ ግለሰብ አባል ከሚያገኘው ገቢ ላይ በሀገሪቱ የታክስ አከፋፈል ስርዓት መሰረት በመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበሩ አማካኝነት ተቀንሶ በአቅራቢያው ለሚገኝ ግብር ሰብሳቢ መስሪያ ቤት ገቢ ማድረግ ይጠበቅበታል፡፡

9. Adoytit geyta saffoysen tirfit adoytit kutbeh xayyossa essrok ugutak inki gammiik hinnay qaxa ossotinâ saamik edde xaamam bictah.

10. Mago le dagarittek hinnay akki dagarittek xayyowta yoh faxxintah essero gacsekal luulâ taamah egla adoytiitih faxe qaynatih tirfi kuraabiyo mabta.

11. Luulâ taamah eglaali yuniyeen hinnay federeshin oxitiik sarra geytimte tirfi kuraabiyoh lofti fidisen gexsitik ugutak adoytiitih waktil tabsaanam faxximta; adoytiitih ruuben tirfi keefiyo adoytit madqak iroh akki abinal assam mabicta.

9) አባላት በሚያገኙት የተጣራ ትርፍ አባሉ በጽሁፍ በሚያቀርቡት ጥያቄ መሠረት ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል ተጨማሪ ዕጣ ሊገዙበት ይችላሉ፡፡

10) ከአበዳሪ አካላት ወይም ከሌላ አካላት የሚቀርብ ማንኛውም የይገባኛል ጥያቄ ሳይመለስ የኅብረት ሥራ ማህበሩ ለአባላት ምንም ዓይነት የትርፍ ክፍፍል አይደረግም፣

11) ከኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን ወይም ፌዴሬሽን ከኦዲት በኃላ የተገኘውን የትርፍ ክፍፍል ድርሻ በተዘረጋው አሰራር መሰረት ለአባላት በወቅቱ ማስተላለፍ አለበት፣ ለአባላት የተላከ የትርፍ ክፍፍል ከአባላት ውሳኔ ውጭ ለሌላ ተግባር ማዋል አይቻልም፡፡

92. Saffoowe tirfi hinnay kasara elle yacsuben gexsiti

1. Luulâ taamah eglah adoytit xaamen saamih caddoo kee gabah assagollak ugutak tirfi/kisaara/ elle yacsuben gexsit ciggiltam akkele.

a) Kulli adoytih saami maglab cisaabisoonuh saami maglab hinnay gabat agle maglab yakkeh gide edde xintal elle madqen kuraabiyoh cisaabak ugutak akkele.

b) Inki birrik saami maglab yaaxagoonu saami maglabah yeexegen maalih mangah amolladih saami mizaanah keefak (kurak) cisab yamixxigem faxximta.

92. የተጣራ ትርፍ ወይም ኪሳራ ስሌት አሰራር

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት በገዙት የዕጣ መጠን እና በተሳትፋቸው ላይ በመመስረት የትርፍ/ኪሳራ/ ክፍፍል ስሌት በሚከተለው መሰረት ይከናወናል፤

ሀ) የእያንዳንዱ አባል የዕጣ ድርሻ ለማስላት ለዕጣ ድርሻ ወይም ለተሳትፎ ሊውል የሚችለው የትርፍ መጠን በመተዳደሪያ ደንብ በተደነገገው የድልድል ስሌት መሰረት ይሆናል፡፡

ለ) የአንድ ብር የዕጣ ድርሻ ለማወቅ ለዕጣ ድርሻ የተመደበውን የገንዘብ መጠን ለጠቅላላ የዕጣ ሚዛን ድምር በማካፈል ስሌቱን መታወቅ አለበት፡፡

c) Geytime inki birrik saami gabat agleh maglab adoytit xaamen saamitte siitat aagaruk kulli adoyti saami maglab geyak kuraabiyo abaanam faxximta.

d) Inki birrih saami maglab = saami mekla daffeysen maalu/ Amolladi saami siitat
e) Inki adoytih saami lafti = adoyti saami siitat* inki birrih saami maglab

f) Geytimte inki birri gabat agle adoyit abe murti xaamiyyi melleb hinnay kalti qidaadisso hinnay magoh caddot atukuk kulli adoyti gabat agleh maglab geyak kuraabiyo abaanam faxximta.

g) Inki birrih gabat aglê maglab= gabat aglê meklah daffeysen maalu/ Amolladihgabat agle siitat
h) Inki adoytih gabat agleh afto = adoyti gabat agle siitat* inki birrih gabat agle maglaba

i) Tirfi kuraabiyo gexsittam adoytiitik tirfi kurô meklah cibta(porol) bicisak akkele.

j) Kulli adoyti saami maglab kee gabat agleh maglab rikeh taamitak amolladih tirfi maglab asgalluk tamixxigem faxximta.

k) Faxe luulâ taamah egla oxitiik wadiril geytima saffowe tirfi edde xintal elle madqennak ugutak meklaanam faxxinta. Adoytit esserol geya saffowe tirfi maglab ossotinah saami limo hinnay lakqo beyaamal yirgiqek culenti qisok argaquk meklaanam faxximta.

ሐ) የተገኘውን የአንድ ብር የዕጣ ተሳትፎ ድርሻ አባሉ በገዛዉ የዕጣ ድምር በማባዛት የእያንዳንዱን አባል የዕጣ ድርሻ በማግኘት ክፍፍሉ መፈጸም አለበት፡፡

የአንድ ብር የዕጣ ድርሻ = ለዕጣ ክፍፍል የተመደበ ገንዘብ ÷ ለጠቅላላ ዕጣ ድምር
የአንድ አባል የዕጣ ድርሻ = የአባሉ የዕጣ ድምር x በአንድ ብር የዕጣ ድርሻ

መ) የተገኘውን የአንድ ብር የተሳትፎ ድርሻ አባሉ ባደረገው የምርት ግዥ ዋጋ ወይም ሺያጭ ዋጋ ወይም በቁጠባ ወይም ብድር መጠን በማባዛት የእያንዳንዱን አባል የተሳትፎ ድርሻ በማግኘት ክፍፍሉ መፈጸም አለበት፡፡

የአንድ ብር የተሳትፎ ድርሻ = ለተሳትፎ ክፍፍል የተመደበ ገንዘብ ÷ ለጠቅላላ የንግድ ልውውጥ መጠን
የአንድ አባል የተሳትፎ ድርሻ = የአባሉ የተሳትፎ ድምር x በአንድ ብር የተሳትፎ ድርሻ

ሠ) የትርፍ ክፍፍሉ የሚካሄደው በአባላት የትርፍ ክፍፍል መክፈያ ቅጽ /ፔሮል/ በማዘጋጀት ይሆናል፣

ረ) የእያንዳንዱ አባል የዕጣ ድርሻ እና የተሳትፎ ድርሻ ለየብቻው በመስራት ጠቅላላ የትርፍ ድርሻ ተደምሮ መታወቅ አለበት፣

ሰ) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከኦዲት በኋላ የሚገኘውን የተጣራ ትርፍ በመተዳደሪያ ደንቡ በተደነገገው መሠረት መክፍል አለበት፡፡ አባላት በጥያቄያቸው ያሚያገኙትን የተጣራ ትርፍ ድርሻ ተጨማሪ ዕጣ ለመግዛት ወይም ገንዘቡን ለመውሰድ ከወሰኑ የገቢ ግብር ተቀናናሽ ሆኖ ሊከፈላቸው ይገባል፡፡

l) Ta maasayyak 91 nali maasayyak 1(G) elle madqimtê nak ugutak faxe ukummô luulâ taamah eglah adoytit kulli cankah adoyti culentak irgiqqa heeh raaqisa qiso dariifal aninnaanih qiso gaaboysa maktabal culsam faxximta.

m) Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 maasayyak 53 (A) elle madqintennal anuk luulâ taamah eglaali yuneyen hinnay luulâ taamah eglaalih federeshin adoytay ukummô luulâ taamah eglaalih tirfi kuraabiyan wakti adoytak luulâ taamah egla culenti qiso magaabossa.

n) Luulâ taamah egla kasaara taafe uddur amolladi mododih margaqa elle abak luulâ taamah egla kasaara taafe waqdi qikkiboysô lakqoh cisaabak yargiqen. Takkay immay kasaara qikkibos cisaabah daffeyteemik axcuk tekkek kulli adoyti saamik argaquk kasaara massoysaanam akkele.

o) Luulâ taamah egla kasaara taafe uddur kulli luulâ taamah eglah adoyti saami kee gabt aglek ugutak cisaabal ken maaddah gide kasaarak yaysixxigen.

2. Faxe luulâ taamah eglaali hinnay fexereshin adoytiitih mekle tirfi kuraabiyo kulli cankah adoyta maaddem yasmiteenim faxximta, tirfi kuraabiyo bee adoyti luulâ taamah eglaali cankah adoytah meklimtem yaybulluse alhum xayyosam faxximta.

ሸ) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 91 ንዑስ አንቀፅ 1 (ሰ) በተደነገገው መሠረት ማንኛውም የመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ከእያንዳንዱ ግለሰብ አባል ቆርጦ ያስቀረውን የገቢ ግብር በአቅራቢያው ለሚገኝ ግብር ሰብሳቢ መ/ቤት ገቢ ማድረግ አለበት፡፡

ቀ) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 53 (ሀ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየን ወይም የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለአባል መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ትርፍ በሚያከፋፍሉበት ጊዜ ከአባል ኅብረት ሥራ ማህበራት የገቢ ግብር አይሰበስቡም፡፡

ሸ) በዕጣና በተሳትፎ የትርፍ /ኪሳራ/ ክፍፍል አከፋፈል የተጣራ ትርፍ ድርሻቸውን ያልወሰዱ አባላት ዝርዝራቸውን ለብቻው በሰነድ መዝግቦ በመያዝ ጠቅላላ ሂሳቡ በተከፋይ እዳ ተመዝግቦ ይያዛል፡፡

ቀ) ኅብረት ሥራ ማህበሩ ኪሳራ በሚያጋጥመዉ ጊዜ በጠቅላላ ጉባዔ ውሳኔ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ኪሳራ በሚያጋጥመዉ ጊዜ ከመጠባበቂያ ሂሳብ እንዲቀንስ ይደረጋል፡፡ ሆኖም ኪሳራዉ ከመጠባበቂያ ሂሳብ ከተቀመጠው የሚበልጥ ከሆነ ከእንዳንዱ አባል ዕጣ ላይ ተቀንሶ ለኪሳራው ማቻቻያ ይሆናል፡፡

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን ወይም ፌዴሬሽን ለአባላት ያከፋፈለው የትርፍ ክፍፍል ለእያንዳንዱ ግለሰብ አባል መድረሱን ማረጋገጥ ይኖርበታል፣ የትርፍ ክፍፍሉን የወሰዱት አባል ኅብረት ሥራ ማህበራት ለግለሰብ አባላት ስለመከፋፈላቸው የሚሳይ በቂ መረጃ ማቅረብ ይኖርባቸዋል፣

93. Luulâ taamah eglaalih ikoo kee maalu kurrume sinnim wagittaama

1. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 maasayyak 64 (A) elle madqintennal anuk qikkibos cisaabih addat yeyseqerreenim, acwa hinnay luulâ taamah eglaalih fanxil yeysiqerrime cisaab hinnay nagrak geytime hinnay adoytit maysaqarrak geytimeh tuxxiiqil asewee hinnay digaalak geytimteemi hinnay adoytit awqenta aben milallaaguk geytime maalu tekkek kuraabiye kalah anbalal iko akkele.
2. Ta masayyak 92 nali maasayyak (1) elle madqintennal anuk ossotinah kuraabime wayta luulâ taamah eglaalik ikoo kee maaliyyah daffeysiyyi ciggiilannal akkele.
   a) Luulâ taamah eglaali taddigille waqdi kurruume sinni sittannah lon iko xissinte luulâ taamah eglaalih fanxit culsan.
   b) Faxe luulâ taamah eglaalih agle hinnay kurtaneh waqdi sugte kurrume sinni siitalluk lon iko aglel hinnay kurtal xissimemte qusba luulâ taamah eglaalih kurrume sinni sittannah lon ikoh migaaqal maysaqarral tabta.

93. የኅብረት ሥራ ማህበራት ንብረትና ገንዘብ የማይከፋፈል ስለመሆኑ

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጁ 985/2009 አንቀፅ 64 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በመጠባበቂያ ሂሣብ ውስጥ የተመዘገበ፣ በስጦታ ወይም በኅብረት ሥራ ማህበራት ፈንድ የተመዘገበ ሂሳብ ወይም በውርስ የተገኘ ወይም ከአባላት መመዝገቢያ ተሰብስቦ ጥቅም ላይ ያልዋለ ወይም ከቅጣት የተሰበሰበ ወይም ከአባላት ወጪ በተደረገ ልውውጥ የተገኘ ገንዘብ ከሆነ ሣይከፋፈል የወል ንብረት ይሆናል፡፡

2) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 92 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በተጨማሪ የማይከፋፈል የኅብረት ሥራ ማኅበራት ንብረትና ገንዘብ አቀማመጥ እንደሚከተለው ይሆናል፤

   ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሲፈርሱ የማይከፋፈለው የጋራ ንብረት በተቋቋመው የኅብረት ሥራ ማህበራት ፈንድ ውስጥ ገቢ ይደረጋል፡፡

   ለ) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በውህደት ወይም በመከፈል ወቅት የነበረው የማይከፋፈል የጋራ ንብረት በውህደት ወይም በመከፈል ለተቋቋሙት አዲስ ኅብረት ሥራ ማህበራት በማይከፋፈል የጋራ ንብረትነት ተመዝግበው ይተላለፋል፡፡

a) Ta masayyak 92 nali maasayyak 1 kee aki nali maasayyak 2(A kee B) ugutak baxsime sinni luulâ taamah eglaalik ikoo kee maalu faxe gital adoytit takku aki dagarah abuuduh hinnay magô meklah magô sittat baysah hinnay acwah kee wonna wonna celtaamal assaanam mabicta.

ሐ) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 92 ንዑስ አንቀፅ 1 እና በንዑስ አንቀፅ 2 (ሀ እና ለ) መሠረት የማይከፋፈል የኅብረት ስራ ማህበራት ንብረት እና ገንዘብ በማንኛውም መንገድ ለአባላትም ሆነ ለሌላው ወገን ለብድር ወይም ለዕዳ ክፍያ ወይም ዕዳን ለማቻቻል ወይም ለሽልማት እና ለመሳሰሉት ማዋል አይቻልም፡፡

94. Abuud ayfaafaya

1. Faxe luulâ taamah eglah adoyti, cisab aqakkaane kee fooduh tan luulâ taamah eglaali sinni edde xintal elle madqen innak ugutak ux waktiiy, fanti waktii kee xer waktih gacsan maalu kee qaynat magoh ayfaafay yaceenim hinnay beyaanam duuduntah.
2. Luulâ taamah egla adoytiitih xayyossa abuud qaynoota edde xintaa kee adoytit fayxik ugutak abak riba luk hinnay ribak curri akkuk xayyossam bictah.
3. Adoytiitih xayyowa abuud qaynat egla le welul ugutak abuud caabi kee abuud gacsi gexsititte edde xinta rakiibo abak amolladi kobox faaticisak abinal assam faxximta.
4. Luulâ taamah eglaali adoytiitih tacee abuuduh culen anbalaalak ugutak lewaktil inki gammiik gacsiisaanam dirki keenil tan.

94. ስለብድር አገልግሎት

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ለአባላት፣ ለመሰል እና አቻ ኅብረት ሥራ ማህበራት በመተዳዳሪያ ደንባቸው በወሰኑት መሠረት በአጭር፣ በመካከለኛ እና በረጅም ጊዜ የሚመለስ የገንዘብ እና የዓይነት ብድር አገልግሎት ሊሰጡ ወይም ሊወስዱ ይችላሉ፡፡

2) ኅብረት ሥራ ማህበራት ለአባላት የሚያቀርቧቸው የብድር ዓይነቶች በመተዳደሪያ ደንባቸው እና የአባላትን ፍላጎት መሠረት በማድረግ በወለድ ወይም ወለድ አልባ ሊሆን ይችላል፡፡

3) ለአባላት የሚቀርብ ብድር እንደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ የብድር ዓይነት፣ የብድር ዋስትና እና የብድር አመላለስ አሰራሮችን በመተዳደሪያ ደንባቸው መሠረት በጠቅላላ ጉባዔ አፀድቀው ተግባራዊ ሊያደርጉ ይገባል፡፡

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለአባለት የሰጡትን ብድር በገቡት ውል መሰረት በወቅቱ ሙሉ በሙሉ የማስመለስ ግደታ አለባቸው፡፡

95. Abuud tabsa wagittaama

1. Luulâ taamah eglaali qasriino kee wadbissole baxaabaxsale abuud qaynat kee caddol adoytiitih baxcissam duudah.
2. Luulâ taamah egla adoytiitih xayyossa abuud qikkiboysot qokolta, abuuduk ribâ caddoo kee elle meklan uddurih wakti yanim faxxinta.
3. Luulâ taamah egla adoytiitih yaceen abuud ciggilta calatitte yabbixe;
   a) Faxe luulâ taamah eglah adoyti adoytit kee fooduh tan luulâ taamah egla baxcisa yan abuud kusaaqal rakitak yakkem faxximta.
   b) Abuudul assa lakqoh raceyna luulâ taamah eglak kabbitaala, adoytit qidaddo, wonna celta hinnay fooduh tan luulâ taamah eglak geytima abuuduy,doolatak geytima qokol bajetiiy,baxaabaxsale faynansi massoynaanik geytima abuud kee kalah aki duddi gablussoh massoynaanik geytima mermerita fanxi takkem bictah.
   c) Faynansi luulâ taamah eglaali adoytiitik gaabossa qidaadissô luk abaanah yanin ittingeyik ugutak 70 elaa 80 fanah booluk abuudul aysaanam bictah.

95. ስለብድር አሰጣጥ

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት ወቅታዊ እና ተደራሽነት ያለው የተለያየ የብድር ዓይነት እና መጠን ለአባላት ማስራጨት ይችላሉ፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ለአባላት የሚያቀርበው ብድር በመጠየቂያ የተደገፈ፣ የብድር ወለድ መጠን እና የመክፈያ ጊዜ ሰሌዳ ሊኖረው ይገባል፡፡

3) ኅብረት ሥራ ማህበር ለአባላት የሚሰጡት የብድር የሚከተሉትን ሁኔታዎችን ያካትታል፤

ሀ) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ለአባላቱ እና ለሌሎች አቻ ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚሰራጨው ብድር ጥናትን መሠረት ያደረገ ሊሆን ይገባል፡፡

ለ) ለብድር የሚውል ገንዘብ ምንጭ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ካፒታል፣ ከአባላት ቁጠባ፣ መሰል ወይም ከሌሎች አቻ ኅብረት ሥራ ማህበራት ከሚገኝ ብድር፣ ከመንግስት ከሚገኝ የበጀት ድጋፍ፣ ከተለያዩ የፋይናንስ ተቋማት የሚገኝ ብድር እና ከሌሎች አቅም ገንቢዎች የሚገኝ ተዘዋዋሪ ፈንድ ሊሆን ይችላል፡፡

ሐ) የፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት ከአባላት ከሚሰበስቡት ቁጠባ ጋር በሚደረገው ስምምነት መሠረት ከ70 እስከ 80 በመቶ ድረስ ለብድር ሊያውሉ ይችላሉ፡፡

d) Faynansik luulâ taamah eglaaliik iroh yan aki luulâ taamah eglaalih tugactek sinni kabbitaal qawwalaylat rade waagidi axcuk sinni kabbitaalak abuudusaanam tekkek %70 gabak tammagem mafaxximta.

e) Luulâ taamah eglaali adoytiitih tacee abuudul meklisiisan riba kinnih gide sinni edde xintih addal madqaanam kee amolladi mododul faaticisaanam faxximta.

f) Ribak currik yan siiratak ugut abak abuud ayfaf tace luulâ taamah eglaali adoytiitinnah abta sittingeyil akkele.

g) Luulâ taamah eglaali abuud anbalaal massowa wakti tekkek abuud gacsan waktitte abuud meklan saaqat wakti kulli magoyta yakkuqe adoyta kutbeh hinnay silkih hinnay emeelih hinnay maysaxxagat antafaqquk kah yaaxigennah abaanam bictah.

96. Magoytâ waado

1. Luulâ taamah eglaali maali dudda sinnik gablusoonuh adoytiitik, aki luulâ taamah eglaalik hinnay abuudussa massoynaanik abuudusaanam bicta.
2. Luulâ taamah eglaali beyta magoyta loonuh yanin kabbitaal caddok tatre waam faxximta. Tonnaah amolladi modod madqam faxximta.

መ) ከፋይናንስ የኅብረት ሥራ ማህበራት ውጭ ያሉ ለሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ግን ካፒታላቸው ለአደጋ እንዳይጋለጥ ሲባል ለአባላት ከራሳቸው ካፒታል ለብድር የሚያውሉ ከሆነ የካፒታላቸውን 70 ፐርሰንት መብለጥ የለበትም፡፡

ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለአባላት ለሚሰጡት ብድር የሚያስከፍሉት የወለድ መጠኑን በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ የተወሰነ እና በጠቅላላ ጉባኤ የፀደቀ መሆን አለባቸው፡፡

ረ) በወለድ አልባ ስርዓት መሠረት የብድር አገልግሎት ክፍያ የሚሰጡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ከአባላት ጋር በሚያደርጉት ስምምነት የሚፈፀም ይሆናል፡፡

ሰ) የኅብረት ሥራ ማህበራት የብድር ውል ሲዘጋጅም ሆነ በብድር መመለሻ ጊዜያት የብድር መክፈያ ጊዜ ሰሌዳ ለእያንዳንዱ ተበዳሪ አባል በጽሁፍ ወይም በሞባይል ወይም በኢሜል ወይም በማስታወቅያ በመጠቀም እንዲያውቁት ለያደርጉ ይችላሉ፡፡

96. ስለመበደር ወሰን

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት የገንዘብ አቅማቸውን ለማጠናከር ከአባላት፣ ከሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ወይም ከአበዳሪ ተቋማት መበደር ይችላሉ፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚበደሩት ብድር ካላቸው የካፒታል መጠን የማይበልጥ ሆኖ በጠቅላላ ጉባኤ መወሰን አለበት፣

3. Faxe maali qidaddoo kee abbudussa luulâ taamah egla hirigta magoyta abuud insuransit culussam faxximta.
4. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 maasayyak 47 elle madqintennal anuk faxe luulâ taamah egla magoyta tassakaqquh ciggiila firti dirkih caalatay kibtam faxxiima.
   a) Meqe magoytâ gacsih aydaadi sumaq xayyoysam duuduntek.
   b) Siital lakleh kisaara alleweek.
   c) Magoytâ caabil tibbixsimem alleweek.
   d) Magota macal assam qaduk baxxaqisa alhum xayyoysek.
   e) Magoyta taamal asisaamal lehyan abakraag yeellek.
   f) Kabxâ taamah ekraaro yeellek.
   g) Luulâ taamah eglak magoyta xiinissoh aydaadu.
   h) Faynansi baxxaqissoosa.
   i) Duddaa kee qeedalle caabi xayyoysam xiqek.
   j) Doolatak magoyta kah aben hadafal assam kee waktil gacseloonumih qokol xayyoysaama.
5. Luulâ taamah eglaali amolladî mododul faaticisen magoyta xiinissoh siirat loonum faxximta.

3) ማንኛውም የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበር ለሚበደረው ብድር የብድር መድን ዋስትና መግባት አለበት፡፡

4) በኅብረት ሥራ ማኅበር አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 47 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ብድር ለመበደር የሚከተሉትን ቅድመ ሁኔታዎች ማሟላት ይገባዋል፡፡

ሀ) ጥሩ የብድር የመመለስ ታሪክ ማረጋገጫ ማቅረብ የሚችል፣

ለ) ተከታታይነት ያለው ኪሳራ የሌለበት፣

ሐ) በብድር የዋስትና መያዣ የሌለበት፣

መ) ብድሩ ለምን ጉዳይ እንደሚውል በግልፅ የሚያሳይ መረጃ የሚያቀርብ፣

ሠ) የተበደረውን ስራ ላይ ለማዋል ያለው ልምድ፣

ረ) የንግድ ሥራ ዕቅድ ያለው፣

ሰ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የብድር አስተዳደር ታሪክ፣

ሸ) የፋይናንሰ መግለጫዎች፣

ቀ) በቂ እና ተመጣጣኝ ዋስትና ማቅረብ የሚችል፣ 78

በ) ከመንግስት ብድሩ ለታለመለት ዓላማ የሚውል እና በወቅቱ ስለመመለሱ ድጋፍ ማቅረብ፣

5) የኅብረት ሥራ ማህበራት በጠቅላላ ጉባኤ የፀደቀ የብድር አስተዳደር ስርዓት ሊኖራቸው ይችላል፣

97. Abuudusaanami waado

1. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 maasayyak 48 elle madqintennal anuk abuud yassukuqqe adoytit ciggilta dirkitte hinnay assentitte kibaanam qammaalinta.
    a) Abuud waktil elle gacsaanamih aydaadu leemi.
    b) Ahaak dumal abuuduk tibbixsime caabih xibix allewaama.
    c) Abuud ma caagidih taamal asam baxxaqissa kutbeh essero.
    d) Abuuduseenim taamal aysaanamal lehyan abakraag.
    e) Kabxâ taamah ekraaro yaalleemi.
    f) Duddale caabi xayyoysam xiqaama.

98. Caabi qaynootaa kee dooritwa

Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 maasayyak 49 elle madqintennal anuk faxe luulâ taamah egla taceeh tan abuud ayfaafay esserah yan caabi qaynat kee dooritwa ciggiltam addatle;

1. Luulâ taamah eglaali abuudussa maalu hinnay qaynat abuud caabih baxaabaxsale dooritwa luulâ taamah egla elle aninnaanih inna dadalak, qaynat kee caalatal abbaxsiisih yantifiqqeenim duuduntah.

97. ስለማበደር ወሰን

1) በኅብረት ሥራ ማኅበር አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 48 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ተበዳሪ አባላት የሚከተሉትን ግዴታዎች ወይም መስፈርቶች የሚያሟሉ ሊሆኑ ይገባቸዋል፤

    ሀ) ብድር በወቅቱ የመመለስ ታሪክ ያለው፣

    ለ) ቀድሞ በብድር የተያዘ የዋስት መያዣ የሌለበት፣

    ሐ) ብድሩ ለምን ጉዳያ እንደሚውል የሚገልፅ የጽሁፍ ጥያቄ፣

    መ) የተበደረውን ስራ ላይ ለማዋል ያለው ልምድ፣

    ሠ) የንግድ ሥራ ዕቅድ ያለው፣

    ረ) በቂ ዋስትና ማቅረብ የሚችል፣

98. ስለዋስትና ዓይነት እና አማራጮች

በኅብረት ሥራ ማኅበር አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 49 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ለሚሰጠው የብድር አገልግሎት የሚጠይቀውን ዋስትና ዓይነት እና አማራጮቹን የሚከተሉትን ያካትታል፤

1) ኅብረት ስራ ማህበራት ለሚያበድሩት ገንዘብ ወይም የዓይነት ብድር ለዋስትና የተለያዩ አማራጮችን እንደየኅብረት ስራ ማህበራቱ ዕድገት፣ ዓይነት እና ባህሪያት በመያዣነት መጠቀም ይችላሉ፣

2. Caabih yabbixsiise ikookaa kee maali sanaditte gitat tanik waytam wagiita dagarak yasmiteenim faxximta.
3. Faxe luulâ taamah egla xayyossah tan abuud ayfaf caabih yabbixen iko hinnay lakqo abuud lewaktil meklime waytek iko madqâ gital katta hinnay lakqo abuud qedeebiyol asak abuud meklisiisaamih garleh.
4. Ribak currik yan ayfaf tacee luulâ taamah eglaali edde xinti madqah innal anguddubele.

5. Faxe luulâ taamah egla tace abuuduh magoyta takkaqo beyta abuuduh insuransit edde culan innih siirat fidisaanam faxximta.

Taban kee nammay heele exxa

Luula taamah eglak baxsale garitte

99. Maglab kee tuxxiq diggoysaanam, sittat asis kee tabsiyya wagittaama

1. Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 maasayyak 26, 30, 40, 41, kee 42 elle madqintennal anuk luulâ taamah eglaalih kabbitaalak dumal sinaamah aakam taceemih sabbatah adoytit adoytiinuk katan waqdi ken tuxxiq diggoysak keenil yan abuud xiqsiisak keenih abelon.

2. Ta maasayyak nali maasayyak(1) daffeytem elle taninnal anuku maali qidaddoo kee abud luulâ taamah eglaalih adoytit daffeyse qidaddo woo waqdiik geyaamih garlem takkay immay lehyan saami geyam xiqam luulâ taamah egla oxiit abbaheeniik sarra kinni. Tonna kinnuk luulâ taamah egla kasaara maaddam tekkek adoyti madqak ugutak kasaarak issi maglab hirgisitam akkele

2) በዋስትና የሚያዙ ቋሚ ንብረቶች እና የገንዘብ ሰነዶች ትክክለኛነት በሚመለከታቸው አካላት መረጋገጥ አለበት፡፡

3) ማንኛውም የኅብረት ስራ ማህበር ለሚያቀርበው የብድር አገልግሎት በዋስትና የሚይዘውን ንብረት ወይም ገንዘብ ዕዳው በወቅቱ ካልተከፈለ ንብረቱን በህጋዊ መንገድ በመሸጥ ወይም ገንዘቡን ለዕዳ ማካካሻነት በማዋል ዕዳውን የማስከፈል መብት አለው፡፡

4) የወለድ አልባ አገልግሎት በሚሰጡ ኅብረት ሥራ ማህበራት በመተዳደሪያ ደንብ በሚወስኑት መሠረት ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

5) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ለሚሰጠው ብድር ተበዳሪዎችን የብድር ሕይወት ዋስትና እንዲገቡ አሰራሩን መዘርጋት አለበት፡፡

ክፍል አሥራ ሁለት

የኅብረት ሥራ ማህበር ልዩ መብቶች

99. ድርሻን እና ጥቅምን ስለማስከበር፣ ስለማቻቻልና ስለማስተላለፍ

1) በኅብረት ሥራ አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 26፣ 30፣ 40፣ 41 እና 42 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ኅብረት ሥራ ማህበራት ከካፒታል በፊት ለሰዎች ቅድሚያ ስለሚሰጡ አባላት ከአባልነት ስሰናበቱ ጥቅሞቻቸው ተከብሮላቸው ያለባቸው ዕዳ ተቻችሎ ይስተናገዳሉ፡፡

2) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተቀመጠው እንደተጠበቀ ሆኖ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት አባል ያስቀመጠውን ቁጠባ ወዲያው የማግኘት መብት ያለው ሲሆን ያለውን ዕጣ ማግኘት የሚችለው የኅብረት ሥራ ማህበሩ ኦዲት ተደርጎ ነው፡፡ ሆኖም የኅብረት ሥራ ማህበሩ ኪሳራ የሚያጋጥመው ከሆነ አባሉ ኪሳራውንም በሕጉ መሰረት የድርሻውን የሚካፈል ይሆናል፣

3. Inki adoyti fayxiik hinnay madqâ garuuqul hinnay rabal baxsimek hinnay adoytiinuk katek luulâ taamah egla kaak faxxa abuud meklek kee sittat xiqsiis abek wadiril xayyowa maglab kee tuxxiq dubuk kaah yassakaxxeenim bictah.
4. Inki adoyti lehyan tuxxiq hinnay maglab luulâ taamah eglaak iroh kaat yan abuud hinnay eeserimiyyi massakaxxa, yabbixsimem hinnay katam mabicta.
5. Luulâ taamah egla adoytiitik faxxa magoyta tenek adoyti luulâ taamah eglah addat le maglab hinnay kalah tan tuxxiiqittek argaquk abuud xiqsiisaanah.
6. Adoytiitik abud xiqsiisan saami hinnay tuxxiiqik amo taturtam tekkek taama miraaciinih maroh katuuk caabi kah alfannah aban. Takkay immay abuud caabit alfimeweem yismiteenik amolladi mododul xayyoysak elle cabô margaq kah tantacawwennah abisiisan.
7. Adoyti luulâ taamah eglak lehyan maglab kee tuxxiq tabsam duudam assabalta xayyoysah yan waqdi.
8. Faxe adoyi maglab kee tuxxiiqitte kah tabsam xiiqam luulâ taamah eglah adoyta yakku hinnay labbat qaddoyse numu hinnay aki num takkem bictah.
9. Nagre luulâ taamah eglah adoyta yakkem faxek ta miraacentaa kee edde xinti elle madaq tannal adoytiini assenta kibakaa tekkek luulâ taamah eglak nagram duudah yan maglab kee tuxxiq cisaabissa heenih qusba adoytiini maysaqarra mekelak luulâ taamah eglah adoyta yakke.

3) አንድ አባል በፍላጎቱ ወይም በህግ ውሳኔ ወይም በሞት ከተለየ ወይም ከአባልነቱ የተሰናበተ ከሆነ በኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚፈልግበትን ዕዳ ከከፈለና ካቻቻለ በኋላ የሚቀረው ድርሻና ጥቅም ብቻ የሚከበርለት ይሆናል፣

4) አንድ አባል ያለው ጥቅሙ ወይም ድርሻው ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ውጭ ላለበት ዕዳ ወይም ተጠያቂነት ሊከበር፣ ሊያዝ ወይም ሊሸጥ አይችልም፣

5) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከአባሉ ላይ የሚፈልገው ዕዳ የሚኖር ከሆነ አባሉ በኅብረት ሥራ ማህበሩ ውስጥ ካለው ድርሻ ወይም ሌሎች ጥቅሞች ላይ በመቀነስ ዕዳውን ያቻችላል፣

6) የአባሉ ዕዳ ከሚቻቻለው ዕጣ ወይም ጥቅም በላይ የበለጠ ከሆነ በሥራ አመራር ኮሚቴ አማካኝነት ዋስ እንዲሸፍን ይደረጋል፡፡ ሆኖም ዕዳው በዋሱ የማይሸፈን መሆኑ ሲረጋገጥ ለጠቅላላ ጉባኤ ቀርቦ የመጨረሻ ውሳኔ እንዲሰጥበት ይደረጋል፡፡

7) አባሉ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ያለውን ድርሻና ጥቅም ማስተላለፍ የሚችለው አባሉ በሚያቀርበው ማመልከቻ ብቻ ነው፡፡

8) ማንኛውም አባል ድርሻውንና ጥቅሙን ማስተላለፍ የሚችለው ለኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ለሆነ ወይም ለመሆን ፈቃደኝነቱን ለገለጸ ወይም ለሌላ ሰው መሆን ይችላል፡፡

9) ወራሹ የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ለመሆን ከፈለገ በዚህ መመሪያና መተዳደሪያ ደንብ በሚወስነው መሰረት የአባልነት መስፈርቶችን የሚያሟላ ከሆነ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲወረስ የተፈቀደለትን ድርሻና ጥቅሙ ታስቦለት በአዲስ አባልነት መመዝገቢያ በመክፈል የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ሊሆን ይችላል፡፡

100. Doolat qokol

Luulâ taamah eglaalih kukti ixxima 985/2009 maasayyak 43 elle madqintennal anuk doolat luulâ taamah eglaalih dadalah katatyta qokolitte aba.

1. Luulâ taamah eglaalih xisoosa dadalal maadde caddoh gammik baxaabaxsale qokol aba;
2. Luulâ taamah eglaalih gexsit teknolojit qokolak qasriyyol gexsa;
3. Murtiinu osissu diqsissa abakraagwa, gixsititte baahak edde xoqoysimaanam abaanama.
4. Addâ faynansih dudda gablusak sissin faynansi dooritwa hinnay luulâ taamah fanxi fidsaanama;
5. Sissin cogaysoosa hinnay taddiira gulgulusak abina fanah culsaanama;
6. luulâ taamah egla barittoo kee aydakaakan massoynaani soltuh qokol abaanama;
7. luulâ taamah eglaalih dadal qokolta fayxi tummabulitte tacee malah buxaaxii kee kassalos mihratleela xisaanama.
8. luulâ taamah eglaali sinni kabxa baarisak xalot geyaanam kee ayyunti taamâ saami geytimuh qokol abaanama.
9. Murtii kee ayfaafay mexxatal taamitak gexsit fidisaanama;
10. luulâ taamah eglaalik sugeet caalat cedak barittoo kee aydakaakan yaceen.
11. Luulâ taamah eglaali taamah arac geytuh qoklaanama.
12. Baaxoh addaa kee irô baaxol qadaagâ fantaaxaw qoklaanama.
13. Lowsis kee sittal katayle le metteebanni qokolu abaanama.

100. የመንግስት ድጋፍ

በኅብረት ሥራ አዋጅ 985/2009 አንቀፅ 43 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ መንግስት በተጨማሪነት ለኅብረት ሥራ ማህበራት ዕድገት የሚከተሉትን ድጋፎች ያደርጋል፤

1) ኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጃት ከደረሱበት የዕድገት ደረጃ አንፃር የተለያዩ ድጋፍ ያደርጋል፣

2)

2) የኅብረት ሥራ ማህበራትን አሰራር በቴክኖሎጂ በመደገፍ ማዘመን፣

3) ምርታማነት ሊጨምሩ የሚያስችሉ ልምዶች፣ አሰራሮች በማምጣት እንዲጠቀሙ ማድረግ፣

4) የውስጥ የፋይናንስ አቅማቸው እንዲያድግ የተለያዩ የፋይናንስ አማራጮች ወይም የኅብረት ሥራ ፈንድ መዘርጋት፣

5) የተለያዩ ፕሮጀክቶችን እና ፕሮግራሞች በመቅረፅ ተግባራዊ እንዲሆኑ ማድረግ፣

6) የኅብረት ሥራ የትምህርትና ስልጠና ተቋም እንዲቋቋም ድጋፍ ማድረግ፣

7) ለኅብረት ሥራ ማህበራት ዕድገት የሚያግዙ ምክረ ሃሳቦችን የሚሰጡ የአማካሪ ምክር ቤቶችንና አማካሪ ባለሙያዎችን ማቋቋም፣

8) ኅብረት ሥራ ማህበራት ቢዝነሳቸውን በማስፋፋት ውጤታማ እንዲሆኑና ለዜጎች የሥራ ዕድል እንዲፈጠር ድጋፍ ማድረግ፣

9) ምርትና አገልግሎት ጥራት ላይ መሠረት አሰራር መዘርጋት፣

10) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ነባራዊ ሁኔታ ያገናዘበ ትምህርትና ስልጠና፣

11) ለኅብረት ሥራ ማህበራት የመስሪያ ቦታ እንዲያገኙ ድጋፍ፣

12) የአገር ውስጥ እና የውጭ የገበያ ትስስር ድጋፍ፣

13) የቁጥጥር እና ተከታታይነት ያለው የቴክኒክ ድጋፍ፣

Taban kee sidoc heele exxa
Luulâ taamah eglaalih angaaraw kee ekraarô xayyoosu

101. Adoytiitî luk lon angaaraw qaynoota

1. Luulâ taamah eglaali abtahtan faxe taamah angagoyyi adoytiitik, xisole maktabak, maglable dagortik, duddi gab lussoo kee aki dagarittê luk sissin angaarawitte abam xiqah.
2. luulâ taamah eglaali adoytit fanal leh tan angaaraw qaynoota eddexinti addal baxxaqimtam kinnuk lafa luk ciggilta caagiidat amot araw lem bictah

   a) Ekraarô bicaa kee agdaabe
   b) Gabbaqi xayyos kee alhum tabsa
   c)
   d) Ekesteshin ayfaafaya
   e) Murtii kee faynansi qadaagah ayfaafaya
   f) Cisaab abbaxiyyih siirata,
   g) Taamah abakraag tabaatabsi ayfaafaya,

3. Luulâ taamah eglaali ekraarissa faxe taamah ikraaro adoytit fayxih kusaq rakiibo abtam akkuk adoytit xiqtok daga takke ayyunttiinoy qidaddô taqbitte tafdigeemih dahni taceem faxximta. Takkay immay adoytit aaxige waytaah faaticisewayte ekraaro tanim mafaxximta.
4. Luulâ taamah eglaalik lafa lafale abtootah ekraarô gabbaaqu sanat maffarit inki adda taamâ miraaciinih maroo kee borxil xayyoowak faaticisaanam faxximta.

ክፍል አሥራ ሦስት
የኅብረት ሥራ ማህበራት ግንኙነት አግባብ እና የዕቅድ አቀራረብ

101. ከአባላት ጋር የሚኖራቸው የግንኙነት ዓይነቶች

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት በሚያደርጓቸው ማናቸውም እንቅስቃሴዎቻቸው ከአባላት፣ ከአደራጅ መ/ቤት፣ ከባለድርሻ አካላት፣ ከአቅም ገንቢዎች እና ሌሎች አካላት ጋር የተለያዩ ግንኙነቶችን ሊያደርጉ ይችላሉ፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ከአባላት ጋር የሚኖራቸው የግንኙነት ዓይነቶች በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ የሚገለፅ ሆኖ በዋናነት በሚከተሉት ጉዳዮች ዙሪያ ሊገናኙ ይችላሉ፤

ሀ) በዕቅድ ዝግጅትና ትግበራ፣
ለ) በሪፖርት አቀራረብና መረጃ አሰጣጥ፣
ሐ) በትምህርትና ስልጠና አገልግሎት፣
መ) ኤክስቴንሽን አገልግሎት፣
ሠ) በምርትና ፋይናንስ የግብይት አገልግሎት፣
ረ) የሒሳብ አያያዝ ሥርዓት፣
ሰ) በልምድ እና ተሞክሮ ልውውጥ፣ 81

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚያቅዱት ማንኛውም እቅድ የአባላትን የፍላጎት ዳሰሳ መሰረት ያደረገ ሆኖ ከአባላት አቅም በላይ የሆኑ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮችን በመፍታት ላይ ትኩረት ያደረገ መሆን አለበት፡፡ ሆኖም አባላት ያላወቁት እና ያላጸደቁት እቅድ መኖር የለበትም፡፡

4) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የዋና ዋና ተግባራት እቅድ አፈጻጸም ሪፖርት በሩብ ዓመት አንድ ጊዜ በስራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቦርድ ቀርቦ መጽደቅ አለበት፡፡

5. Ta maasayyak100 nali maasayyak 4 ugutak luulâ taamah egla taamâ miraaciinih maroo kinnik faxe dagarah xayyoowa gabbaqu luulâ taamah egla elle aninnaan qaynatal baxsa lem akkuk dagnal ciggilta abnittel hangi haam faxximta;
   a) Adoytit qadaagah gabat agle,
   b) Murti qadaagah abnisso,
   c) Buqrê murti dadlissa satqooqah xayyos kee fixiixis,
   d) Cisaab gabbaqu,
   e) Faynansi xayyoosu,
   f) Qidaadissô gaaboyso,
   g) Abuud macooy,
   h) Abuud kee Magoytâ gacsa
   i) Edde yintifqqen murti xayyos kee fixiixisiyya,
   j) Ugxeexa
   k) Doorinte caagiida,
6. Luulâ taamah eglaali qidiino ginninta gidih lafa lafale abtootak abnissoh alhum liggidi qaxal adoytit kak tablem xiqta aracat waxeexisaanam faxximta. Adoytit luulâ taamah eglaalik faxxiimah yan oyta lewaktil kah geyan innah absiisaanam faxximta.
7. Adoytit kee aki dagaritte abnissoh alhum esseran waqdi geyaanam faxxinta; baxaa baxsale ratteemat xoqoysimak oyta yaceenim duuduntah.›
8. Liggiidi maferril taamâ miraacinih maro hinnay ekraaroh agdaabeh gabbaaqu ken xise maktabal xayyoysaanam faxximta.

5) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 100 ንዕስ አንቀጽ 4 መሰረት ለኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ሆነ ለማንኛውም አካል የሚቀርብ ሪፖርት እንደየኅብረት ሥራ ማህበራት አይነት የሚለያይ ሆኖ ቢያንስ በሚከተሉት ተግባራት ላይ ትኩረት ማድረግ አለበት፤

ሀ) የአባላት የግብይት ተሳትፎ፣

ለ) የምርት ግብይት አፈጻጸም፣

ሐ) የግብርና ምርት መሳደጊያ ግብዓቶች አቅርቦትና ስርጭት፣

መ) የሒሳብ ሪፖርት፣

ሠ) የፋይናንስ አቅርቦት፣

ረ) የቁጠባ አሰባሰብ፣

ሰ) የብድር አሰጣጥ፣

ሸ) የብድር እና ዕዳ አመላለስ፣

ቀ) የፍጆታ ምርት አቅርቦትና ስርጭት፣

በ) ያጋጠሙ ችግሮች፣

ተ) በተመረጡ ሌሎች ጉዳዮች፣

6) የኅብረት ሥራ ማህበራት ግልፅነትን ለመፍጠር ሲባል ዋና ዋና የተግባራት አፈፃፀም መረጃዎችን በየግማሽ ዓመቱ አባላት ሊያዩ በሚችሉባቸው ቦታዎች ላይ ሊለጥፉት ይችላሉ፡፡ አባላት ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራቸው ተገቢውን መረጃ በወቅቱ እንዲያገኙ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

7) አባላት እና ሌሎች አካላት የአፈጻጸም መረጃ በጠየቁ ጊዜ መረጃ ማግኘት አለባቸው፤ የተለያዩ ሚዲያዎች በመጠቀም መረጃ ሊሰጡ ይችላሉ፡፡

8) በሩብ ዓመት በስራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቦርድ የጸደቀ የዕቅድ አፈጻጸም ሪፖርት ለአደራጅ መ/ቤት መቅረብ አለበት፡፡

9. Luulâ taamah egla cisaab baxxaqissoosa waktil massoysak gadda kee magoyta caalat adoytiitih qaddoysaanam faxximta.
10. Luulâ taamah eglaali adoytit luulâ taamak cawô mabla, tuxxiq kee xalot, gexsiisan abtoota kee kalah tan kusaaqitteey baxsaluk rakiibô manoh caagiidal anbad baarimuh aydakaakan yaceenimih qaaqa lon. Aydakaakan edde yaceen faaticisen baajet yanim faxximta.
11. Luulâ taamah eglaali adoytit takkay dariifah ayyuntah buqree kee ekesteeshin ayfaf baxsa luk teknolojih xoqoysimiyya, yiysiisen buqrê cogdaadiiy, makaanayzeeshin, nihir ossimaay, faynansi fanlaaxaw kee luulâ taamak cawô mablal ekesteeshin ayfaf yaceenim faxxinta.Yaceen ekesteeshinih ayfaf kusaaqal rakitak qeedalle meklisiisiyya abaanam takkeh.
12. Adoytit murtih mexxat luk, manguk kee waktil elle luulâ taamah eglaali xayyossam faxximta.
13. Luulâ taamah eglaali adoytiitih qadaagah ayfaf xoqoysi absiisoonuh ciggilta dirkiika kibaanam faxximta.
    a) Adoytit murtii kee ayfaafayah faxan faynansi abuud ayfaf massoysaanama,
    b) Adoytiitih qadaagah oyti yaceenimi,
    c) Adoytit murti safaa kee amolladih qadaag gexsitil anbad ginaanama,
    d) Mexxatak ugutma abte meklah siirat abinal assaanama,
    e) Murtik melleb cagguudussol adoytiitih qidiino ginaanama,
    f) Adoytit fayxik ugutak edde xoqoysiman murtitte qeedalle mellebil xayyoysaanama,

9) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሂሳብ መግለጫዎችን በወቅቱ በማዘጋጀት የሀብትና ዕዳ ሁኔታ ለአባላት ግልጽ ማድረግ አለባቸው

10) ኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላትን የኅብረት ሥራ ጽንሰ ሃሳብ፣ ጠቀሜታና ፋይዳ፣ ስለሚያከናውኗቸው ተግባራት እና ሌሎች በጥናት በተለዩ መሰረታዊ ጉዳዮች ላይ የግንዛቤ ማሳደጊያ ስልጠና የመስጠት ኃላፊነት አለባቸው፡፡ ስልጠና የሚሰጡበት የጸደቀ በጀት ሊኖራቸው ይገባል፡፡

11) ኅብረት ሥራ ማህበራት ለአባላትም ሆነ ለአከባቢው ማህበረሰብ የግብርና ኤክስቴንሽን አገልግሎት በተለይ በቴክኖሊጂ አጠቃቀም፣ በተሻሻሉ የግብርና ዘዴዎች፣ በሜካናይዜሽን፣ በእሴት መጨመር፣ በፋይናንስ ትስስር እና በኅብረት ሥራ ጽንሰ ሀሳብ ላይ የኤክስቴንሽን አገልግሎት መስጠት አለባቸው፡፡ ለሚሰጡት የኤክስቴንሽን አገልግሎት ጥናት ላይ የተመሰረተ ተመጣጣኝ ክፍያ ሊያስከፍሉ ይችላሉ፡፡

12) አባላት ምርትን በጥራት፣ በብዛት እና በወቅቱ ለኅብረት ሥራ ማህበራት ማቅረብ አለባቸው

13) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለአባላት የግብይት አገልግሎት ተጠቃሚ ለማድረግ የሚከተሉት ግዴታዎች ማሟላት ይኖርባቸዋል፤

ሀ) አባላት ለምርትና አገልግሎት የሚፈልጉትን ፋይናንስ የብድር አገልግሎት ማመቻቸት፣

ለ) ለአባላት የገበያ መረጃ መስጠት አለባቸው

ሐ) ለአባላት በምርት ጥራት እና በአጠቃላይ የግብይት አሰራር ላይ ግንዛቤ መፍጠር፣

መ) ጥራትን መሰረት ያደረገ ክፍያ ስርዓት መተግበር፣

ሠ) በምርት ዋጋ ትመና ላይ ለአባላት ግልጸኝነት መፍጠር፣

ረ) የአባላትን ፍላጎት መሰረት ያደረገ የፍጆታ ምርቶችን በተመጣጣኝ ዋጋ ማቅረብ፣

g) Adoytit murtil nihir osisak qadaaga xayyoysaanama,
h) Adoytit murti aysaxaaxag kee qadaag wadbisso baarisak murti kalaanama,
i) Saffowiyyi caddo dacrise murti baarluk gaaboysaanama,

14. Adoytit sinni luulâ taamah eglal xayyoysak ekraarol faaticisen murti kibba heenih waktil culsaanama;
15. Adoytit saamik leh gide caddo yaysixxigeenim kee saamik sumaq warkat yaceenim faxximta.
16. Buqreh silac kee buqrê teknolojitte inki fanteenal kah geytimtannah abaanama.

102. Rakiibo luulâ taamah eglaali kee yuniyeen fanat yan angaarawa

1. Luulâ taamah eglaali yuniyon lafa lafale abtootah ekraaroh agdab gabbaaqu kulli liggidi maferril adoytiitih luulâ taamah eglaali kutbeh yaysixxigeenim faxximta.
2. Luulâ taamah eglaali yuniyon adoytiitih ukummô luulâ taamah eglaalih mihrat leela tamlisaanam luulâ taamah ekesteeshin cankah adoytiitih ayfaf yacayuh qokol aba.
3. Luulâ taamah eglaali yuniyonwak ayfaf mattacooca ayqassabuk baxaabaxsale rakiibô daddos kibaanam faxximta.
4. Luulâ taamah eglaali yuniyonwa kusaaqal rakitak ukummoh eglaali kaxxam faxximta rakiibo daddoositte riig innah taniimi, kutbê buxaaxi kee kalah tan rakiibô daddoositte tonnaah luulâ taamah eglaalih adoytit maqublee, elektirik caylih gititte kee holholwa ekraarol faaticisak kibaanam faxximta.

ሰ) በአባለት ምርት ላይ እሴት በመጨመር ለገበያ ማቅረብ፣

ሸ) የአባላትን ምርት በማስተዋወቅ እና የገበያ መዳረሻዎችን በማስፋት ምርቱን መሸጥ፣

ቀ) የጥራት ደረጃውን የጠበቀ ምርት በስፋት መሰብሰብ፣

14) አባላት ለኅብረት ሥራ ማህበራቸው ለማቅረብ በዕቅድ ያጸደቁትን ምርት አሟልተው በወቅቱ ማስገባት አለባቸው፤

15) አባላት ያላቸውን ዕጣ መጠን ማሳወቅ እና የዕጣ ምስክር ወረቀት መስጠት አለባቸው፤

16) የእርሻ መሳሪያዎችን እና የግብርና ቴክኖሎጂዎችን በአንድ ማዕከል እንዲያገኙ ማድረግ፣

102. በመሠረታዊ በኅብረት ሥራ ማህበራት እና ዩኒዩን መካከል ስለሚኖር ግንኙነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን የዋና ዋና ተግባራት እቅድ አፈጻጸም ሪፖርት በየሩብ ዓመቱ ለአባል መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት፣

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ለአባል መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ባለሙያዎችን በመቅጠር የኅብረት ሥራ ኤክስቴንሽን ለአበል ግለሰቦች አገልግሎት እንዲሰጡ ድጋፍ ይሰጣል፡፡

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩኖች አገልግሎት አሰጣጣቸውን ለማዘመን የተለያዩ መሰረተ ልማቶችን ማሟላት አለባቸው፤

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩኖች በጥናት ላይ በመመስረት ለመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ወሳኝ የሆኑ መሰረተ ልማቶችን እንደ መጋዘን፣ ጽ/ቤቶች እና ሌሎች መሰረተ ልማቶችን እንዲሁም የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት የመጠጥ ውሃ፣ የኤሌክሪክ ኃይል፣ መንገድ፣ ድልድዮች በዕቅድ እያጸደቁ ማሟላት

5. Luulâ taamah eglaali yuniyon mirocti adoytit ukummô luulâ taamah mirocti qoklaanama, xiqsisso, abak raag tabsaanama, miraacini dudda elle geyan meqe caalat geysiisaanam faxximta.
6. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa dagnal alsal inki adda adoytit ukummô luulâ taamah eglaaliiy, sinni ludda kee qadaagâ dukkanwa ekraaroh agdab kee ayfafaaay yaceenil mihratiino qokol kee kattat abam faxximta.
7. Faxe luulâ taamah eglaali ekraarô bica takku ekraaroh agdaabeh agaaradal adoytit niqin gabat agle yaalleenim faxximta.
8. Luulâ taamah eglaali yuniyonwa waktillih gexsitta bicta sissin alhumitte gaaboysaanam kee makeelisaanamal adoytit ukummô luulâ taamah eglaalil xayyoysak alhumul rakita murtii kee ayfaafah qadaaga takkem faxximta.
9. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa faynasi dudda sinni adoytiitih ukummô luulâ taamah eglaalih cisaab tabbixe mihratleela tamlisak qoklaanama tonnaah kaadu baajet kah haak cisaab oxiit absiisaanam faxximta.
10. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa adoytiitih ukummô luulâ taamah eglaalih dadalah kaxxam faxxintah tan qusba teknolojitte xayyoysaanam kee sissin ikookaa kee maashiinittet yantafaqqoonu elle xiqan gexsit fidisaanam faxxinta.

5) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን አመራሮች የአባል መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት አመራሮችን መደገፍ፣ ማብቃት፣ ልምድን ማካፈል፣ የአመራርነት ክህሎት የሚያገኙባቸውን ምቹ ሁኔታዎች መፍጠር አለባቸው፡፡

6) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮኖች ቢያንስ በወር አንድ ጊዜ የአባል መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራትን፣ ቅርጫፍችን እና መሸጫ ሱቆችን በዕቅድ አፈጻጸም እና አገልግሎት አሰጣጥ ላይ የባለሙያ ድጋፍና ክትትል ማድረግ አለባቸው፣

7) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በዕቅድ ዝግጅትም ሆነ በእቅድ አፈጻጸም ግምገማ ላይ አባላትን በንቃት ማሳተፍ አለበት፣

8) ኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች ወቅታዊ የሆኑ የተለያዩ መረጃዎችን በማሰባሰብና በመተንተን ለአባል መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት በማቅረብ በመረጃ ላይ የተመሰረተ የምርትና አገልግሎት ግብይት እንዲፈጸም ማድረግ አለባቸው፣

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒኖች የፋናንስ አቅም ለሌላቸው አባል መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የሂሳብ አያያዝ ባለሙያዎችን መቅጠር መደገፍ እንዲሁም በጀት በመመደብ ሂሳባቸውን ኦዲት ማስደረግ አለባቸው።

10) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየን ለአባል መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት እድገት ወሳኝ የሆኑ አዳዲስ ቴክኖሎጂዎችን የማቅረብ እና የተለያዩ ንብረቶች እና ማሽኖች መጠቀም የሚችሉበት አሰራር መዘርጋት ይገባል።

11. Luulâ taamah eglaalih yuniyon adoytiitih ukummô luulâ taamah eglaali liggidi taamâ loowoh gexsiisak tonnaah buqrê makaanayzeshin xayyos kee ayfaafay xayyoowam faxximta.

103. Luulâ taamah eglaalih federeshin kee yuniyon fanal lon angaaraw wagittaama

1. Luulâ taamah federeshin adoytit Luulâ taamah eglaalih dadal cato yakkem dudda cogaysoosaa kee taddiiraari ayxacaacaluk gadda gurrusa.
2. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa keenih tacee aydakaakanwa meqe aydakaakan arooca sitannah hinnay aki dagortillih gacak massoysaanam faxximta. Takkay immay luulâ taamah eglaali fexereshin aydakaakan elle yaceen sinni aydakaakan fanteena loonum faxxinta.
3. Luulâ taamah eglaalih federeeshin irô baaxoh gabbatitte kee abak raaag massoysak adoytit luulâ taamah eglaalil abinal kah asan innah abaanama.
4. Luulâ taamah eglaalih federeeshin qusba teknoloji racisak luulâ taamah eglaalih yuniyonwaa kee ukummô luulâ taamah eglaali kah abnissannah qokol aba.
5. Adoytit fayxi rakiibo abta buqree kee inxustirî yakmen (maaqo) murtitte sittat kee qeedalle mellebih xayyoysaanam faxximta.
6. Luulâ taamah eglaalih federeshin mashineerik qedeebiyoh ayfaf adoytiitih tan luulâ taamah eglaalih yuniyonwa kee ukummô luulâ taamah eglaalih yaceem

11) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየን ለአባል መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓመታዊ የንብረት ቆጠራ በማካሄድ እንዲሁም የግብርና ሜካናይዜሽን አቅርቦትና አገልግሎት ማቅረብ አለበት፤

103. በኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን እና ዩኒዬን መካከል ስለሚኖር ግንኙነት

1) የኅብርት ሥራ ፌዴሬሽን ለአባል ኅብረት ሥራ ማህበራት ዕድገት አጋዥ የሆኑ ፕሮጀክትና ፕሮግራሞችን በመቅረጽ ሀብት ያፈላልጋል፡፡

2) ኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬኖች ለሚሰጧቸው ስልጠናዎች ምቹ የስልጠና ቦታዎችን በራሳቸው ወይም ከሌሎች አካላት ጋር በመቀናጀት ማመቻቸት አለባቸው፡፡ ሆኖም የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌደሬሽን ስልጠና የሚሰጡበት የራሳቸው የስልጠና ማዕከል ሊኖራቸው ይገባል፤

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌደሬሽን የውጭ ሀገር ተሞክሮዎችንና ልምዶችን በመቀመር በአባል ኅብረት ሥራ ማህበራት ተግባራዊ እንዲደረግ ይደግፋል፤

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌደሬሽን አዳዲስ ቴክኖሎጂዎችን በማመንጨት ለኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬኖች እና መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት እንዲተገብሩ ድጋፍ ያደርጋል፡፡

5) የአባላትን ፍላጎት መሰረት ያደረገ የግብርና እና የኢንዱስትሪ የፍጆታ ምርቶችን በጅምላ እና በተመጣጣኝ ዋጋ ማቅረብ አለባቸው፡

6) የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌደሬሽን የማሽነሪ ጥገና አገልግሎት ለአባል ኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬኖች እና መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት መስጠት አለባት፤

7. Luulâ taamah eglaalih federeeshin adoytit tan luulâ taamah eglaalil tabsa murti bicisak qadaagah xayyoysaanam faxximta.
8. Luulâ taamah eglaalih federeeshin kusaq abta dagortî luk gacak Luulâ taamah eglaalih caagidil kusaq kee fokkaqo gexsan. Qaddaga baarintuh baad caddol fantaaxaw taama aban.
9. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwak adoytah ukummô luulâ taamah eglaali cisab taamaytu kah tamlisak cisab fidisiyyih ayfaf yaceenim faxximta.
10. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwah baajeet kah haak adoytit ukummô luulâ taamah eglaali cisaab oxit kah abannah qokol abaanam faxximta.
11. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwak geytimta sissin ikookaa kee mashineerittet ukummô luulâ taamah eglaali tantifiqqem faxxek yuniyon edde xintal elle faaticisan gexsitik ugutak yantifiqqem xiqaanah.
12. Luulâ taamah eglaalih federeeshin adoytit luulâ taamah eglaalih buqreh uwwaytii kee mashineerik milaaginta silaacitteh xayyos kee qedeb ayfaafay yaceenimi.
13. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa hinnay luulâ taamah eglaalih federeeshin baxsa luk adoytit Luulâ taamah eglaalih dadalah kaxxam faxxinta qusba teknolojitte umuumusak abinal aysaanama.
14. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa hinnay luulâ taamah eglaalih federeeshin liggidal takke ikô loowo gexsiisak adoytit Luulâ taamah eglaalih qaduk baxxaqisaanam faxximta.

7) የኀብረት ሥራ ማህበራት ፌደሬሽን ከአባል ኀብረት ሥራ ማህበራት ላይ የሚረከበውን ምርት በማቀነባበር ለገበያ ማቅረብ አለባቸው፣

8) የኀብረት ሥራ ማህበራት ፌደሬሽን ጥናትና ምርምር ከሚያደርጉ አካላት ጋር በመቀናጀት በኀብረት ሥራ ማህበራ ጉዳይ ላይ ጥናትና ምርምር ያካሄዳል፡፡ ግብይትን ተደራሽ ለማድረግ ዓለም አቀፍ ግንኙነት ስራዎችን ይሰራል፤

9) የኀብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩኖች ለአባል መሰረታዊ ኀብረት ሥራ ማህበራት የሂሳብ ሰራተኛ በመቅጠር የሂሳብ ዝርጋታ አገልግሎት መስት አለባቸው፣

10) የኀብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩኖች በጀት በመመደብ የአባል መሰረታዊ ኀብረት ሥራ ማህበራትን ሂሳብ ኦዲት እንዲደረግ ድጋፍ ማድረግ አለባቸው፣

11) በኀብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን የሚገኙ የተለያዩ ንብረቶችና ማሽኖችን መሰረታዊ ኀብረት ሥራ ማህበራት መጠቀም ቢፈልጉ በዩኒዩኑ ውስጠ ደንብ በሚጸድቅ አሰራር መሰረት መጠቅም ይችላሉ፡፡

12) የኀብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለአባል ኀብረት ሥራ ማህበራት የእርሻ መሳሪያዎችና የማሽነሪዎች መለዋወጫዎችን አቅርቦትና የጥገና አገልግሎት መስጠት አለባቸው፣

13) የኀብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ወይም የኀብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን በተለይ ለአባል ለኀብረት ሥራ ማህበራት ዕድገት ወሳኝ የሆኑ አዳዲስ ቴክኖሎጂዎችን በማላመድ ተግባራዊ እንዲሆን

14) የኀብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ወይም የኀብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ዓመታዊ የንብረት ቆጠራ በማካሄድ ለአባል ኀብረት ሥራ ማህበራት ግልጽ ማድረግ አለባቸው፡፡

15. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa hinnay luulâ taamah eglaalih federeeshin adoytit Luulâ taamah eglaalih buqrê maknayizeshin xayyos ayfaf yaceenimi.

104. Luulâ taamah eglaali kee wagta doolat dagarih angaaraw

1. Luulâ taamah eglaali wagta doolat dagarâ luk lon angaaraw qaynoota edde xinti addal qaddowtam akkuk inaytah kak tanim taamah ekraaro, Cisaaba, Oxit, madqah ayfaafay kee duddi xiqsissih aqakkaaneh qokol kee kattat, agaarad kee raddi gacsi gabbaaqu, lowsis alhum tabaatabsih afakanal geytimaanam xiqqintah.
2. Faxe luulâ taamah eglaali amolladî mododul ekraaroo kee ekraaroh agdab gabbaaqul kulli caddol yan wagta doolat dagar le waktil geytimam faxximta.
3. Kulli caddol yan wagta doolat dagar luulâ taamah eglaalik ekraaroh agdaabe kee gabbaaqi bicat mihratiini qokol abam faxximta.
4. Kulli caddol yan wagta doolat dagar luulâ taamah eglaali elle qaaqinte taamah exxaa kee elle geytiman agdab caddok ugutma aba qokol kee kattat abak luulâ taamah eglaali maqar bahsiisaanama
5. Kulli caddol yan wagta doolat dagar luulâ taamah eglaali madqaa kee siirat kataak yangayyoonuh maqarre qokol yacee siirat fidisak qoklam faxximta.
6. Kulli caddol yan wagta doolat dagar luulâ taamah eglaalih addal alhum siiratih xisne maqqarowtuh mihratiini qokol yaceenim faxximta.

15) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ወይም የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለአባላት ኅብረት ሥራ ማህበራት የግብርና ሜካናይዜሽን አቅርቦትና አገልግሎት መስጠት፣

104. የኅብረት ሥራ ማህበራት እና አግባብ ያለው ባለስልጣን ግንኙነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት አግባብ ያለው ባለስልጣን ጋር የሚኖራቸው የግንኙነት ዓይነቶች በመተዳደሪ ደንባቸው ውስጥ የሚገለፅ ሆኖ በዋናነት በዕቅድ ዝግጅት፣ በሂሳብ፣ ኦዲት፣ ህግ አገልግሎትና ብቃት ማረጋገጫ ምዘና ድጋፍና ክትትል፣ በግምገማና ግብረ-መልስ ሪፖርት፣ በቁጥጥር፣ በመረጃ ልውውጥ ዙሪያ ሊገናኙ ይችላሉ፤

2) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በጠቅላላ ጉባዔ የጸደቀ እቅድ እና የዕቅድ አፈጻጸም ሪፖርት በየደረጃው ላለ አግባብ ያለው ባለስልጣን በወቅቱ ማቅረብ አለበት፡፡

3) በየደረጃው ያሉ አግባብ ያለው ባለስልጣን ለኅብረት ሥራ ማህበራት በዕቅድ ትግበራ እና በሪፖርት ዝግጅት ላይ ሙያዊ ድጋፍ ማድረግ አለባቸው፡፡

4) በየደረጃው ያለ አግባብ ያለው ባለስልጣን ኅብረት ሥራ ማህበራት የተሰማሩበትን የስራ መስክ እና ያሉበትን የአፈጻጸም ደረጃ መሰረት ያደረገ ድጋፍና ክትትል በማድረግ ኅብረት ሥራ ማህበራትን ማጠናከር አለባቸው፡፡

5) በየደረጃው ያለ አግባብ ያለው ባለስልጣን ኅብረት ሥራ ማህበራት ህግና ስርዓት ተከትለው እንዲቀሳቀሱ ጠንካራ የድጋፍ አሰጣጥ ስርዓት ዘርግቶ መደገፍ አለባቸው፡፡

6) በየደረጃው ያለ አግባብ ያለው ባለስልጣን በኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ የመረጃ ስርዓት ግንባታ እንዲጠናከር ሙያዊ ድጋፍ መስጠት አለባቸው፡፡

7. Kulli caddol geytimta faxe luulâ taamah eglaali wagta doolat dagar keenik essera amolladih luulâ taamah eglaalik rakiiboh oyta dagnal sanatat inki adda wagta doolat dagarah tabsaanam faxximta.

8. Wagta doolat dagar murtii kee ayfafaay, qadaagaa kee luulâ taamah eglaalik dadalah tuxxiqle alhum faxa waqdi yaceeni keenil tan.
9. Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa kee federeeshin baajet liggidak qemmo liggidih ekraaro yaysixxigeenimiiy tonnaah lafa lafa le abtoota ekraaroh agdab gabbaaqu kulli liggidi maferril wagta doolat dagaral kutbeh xayyoowam faxximta.

105. Luulâ taamah eglaali siitin fanal lon angaaraw

1 Luulâ taamah eglaali lehtan angaaraw hinnay qalli qaynoota edde xinti addal qaddoysaanam akkuk aki Luulâ taamah eglaalî luk hadafaay, radmoo kee nihril inkittinaane sido abak faxe aakam alle kalah ciggilta caaggida:
   a) Metteebanni qokolu,
   b) Gexsit kee miraaciini abak raag tabsa,
   c) Sinni kee sinnih bartaanama,
   d) Sitalluk taamitaanama ,
   e) Faynasi fantaaxawa
   f) Qadaagah fantaaxawa
   g) Oyti tabaatabsaa kee
   h) Kalah tan caagiida wagittaamal qalla yalleenim faxximta.
2. Murtissa luula taamah eglaalii kee xamtaa luula taamah eglaali ekraaro gulgulsih gexsitil oyta sittat tabaatabisaanam faxximta.

7) በየደረጃው የሚገኝ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ያለው ባለስልጣን የሚጠይቃቸውን አጠቃላይ የኅብረት ሥራ ማህበሩን መሰረታዊ መረጃ ቢያንስ በአመት አንድ ጊዜ አግባብ ላለው ባለስልጣን ማስተላለፍ አለባቸው፡፡

8) አግባብ ያለው ባለስልጣን ለምርትና አገልግሎት፣ለግብይት እና ለኅብረት ሥራ ማህበራት እድገት የሚጠቅም መረጃ በፈለጉ ጊዜ መስጠት ይኖርበታል፡፡

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮኖችና ፌዴሬሽን በበጀት ዓመቱ መጀመሪያ ዓመታዊ እቅዳቸውን በማሳወቅ እንዲሁም የዋና ዋና ተግባራት እቅድ አፈጻጸም ሪፖርት በየሩብ ዓመቱ አግባብ ላለው ባለስልጣን በጽሑፍ ማቅረብ አለባቸው፡፡

105. ኅብረት ሥራ ማህበራት እርስ በርስ የሚኖራቸው ግንኙነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚኖራቸው የግንኙነት ዓይነቶች በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ የሚገለፅ ሆኖ በዋናነት ከሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ጋር የዓላማ፣ የመርህ እና እሴት አንድነትን መሰረት በማድረግ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ በሚከተሉት ጉዳዮች፤

ሀ) በቴክኒካል ድጋፍ፣

ለ) በአሰራርና አመራር ልምድ ልውውጥ፣

ሐ) እርስ በርስ በመማማር፣
መ) በቅንጅት በመስራት፣
ሠ) በፋይናንስ ትስስር፣
ረ) በግብይት ትስስር፣
ሰ) በመረጃ ልውውጥ እና
ሸ) ሌሎች ጉዳዮች ዙሪያ የርስ በርስ ግንኙነት ሊኖራቸው ይገባል፡፡

2) አምራች እና የሸማች ኅብረት ሥራ ማህበራት በቅድ ዝግጅት ሂደት መረጃ መለዋወጥ ይኖርባቸዋል፡፡

3. Murtissa luula taamah eglaa kee xamtaa luula taamah egla ekraaroh abnisso sittalluk elle makeelisan makcaggur gaaxak taamite lon.
4. Luula taamah eglaali malak makkoh maro marroysak yangalen tummiqitti dadlisaanam xiiqinta.
5. Murtissa luula taamah eglaa kee xamtaa luula taamah egla yangalen hadafaay, radmoo kee sugeetil rakiibo aba yangalen tummiqitti rakiiboh le sitta elle qokolan angaaraw yalleenim faxximta.
6. Xamtaa luula taamah egla isinni adoytiitik limo fayxi baxisak murtissa luula taamah eglalih decro le xaamiyyi ambalal abaanam faxximta
7. Murtissa luula taamah eglaali xamtaa luula taamah eglaalih murti xayyoosaanam faxxinta.
8. Gersi luula taamah eglaali lakqô qidassaa kee abuudsih luulah taamah eglaalih addat lakqo qidadsitak angaaraw maqarroosaanam duuduntah.
9. Lakqô qidaadssaa kee abuudus luulah taamah eglaali qidaddooy, qadaagay, rakiibo daddoos kee kalah taniimil isinnik isinnih itta qokolak luula taamah eglaalih taqabitte isinni elmot yafdigoonu angaaraw aalle lon.

3) አምራች እና የሸማች ኅብረት ሥራ ማህበራት እቅድ አፈጻጸማቸውን በጋራ የሚገመግሙበት ስርዓት ዘርግተው ተግባራዊ ያደርጋሉ

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት የጋራ የምክክርና የውይይት ፎረም በማዘጋጀት የጋራ ተጠቃሚነትን ማሳደግ ይችላሉ፡፡

5) አምራችና ሸማች ኅብረት ማህበራት የጋራ ዓላማ፣ መርህ እና እሴትን መሰረት ያደረገ፣ በጋራ ተጠቃሚነት መርህ ላይ የተመሰረተ የመተጋገዝ ግንኙነት ሊኖራቸው ይገባል፡፡

6) ሸማች ኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላትን የግብይት ፍላጎት በመለየት ከአምራች ኅብረት ሥራ ማህበራት ጋር ዘላቂ የግብይት ትስስር ውል በመግባት መተግበር አለባቸው፡፡

7) አምራች ኅብረት ሥራ ማህበራት በውላቸውን መሰረት ለሸማች ኅብረት ሥራ ማህበራት ምርት ማቅረብ አለባቸው፡፡

8) ሌሎች የኅብረት ሥራ ማህበራት በገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ ገንዘባቸውን በመቆጠብ ግንኙነታቸውን ማጠናከር ይችላሉ፡፡

9) የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት በፋይናንስ፣ በግብይት እና በመሰረተ ልማት እና ሌሎች ጉዳዮች ላይ እርስ በርስ በመደጋገፍና በመተባበር የኅብረት ሥራ ማህበራትን ችግር በራስ አቅም የመፍታት ግንኙነት ይኖራቸዋል፡፡

10. Lakqo qedaadisaa kee abuudsih luulah taamah eglaali gersi luula taamah eglaalih axmaaqeh aroodissiyyih aydakaakan kee barittoo acayuk luula taamah eglaalih addal qidaddoo kee investimentil tûcedi dadaluh isinni loftak yawqeenim faxximta.
11. Luulâ taamah eglaalii kee banki fanat yanuwaa angaaraw luulâ taamah eglaali tamrutuu kee xaamtuu edde wayta abud keenih massoysaanam akkele.
12. Luulâ taamah eglaali isinni hadafak iroh investment migaaqal sissin bankittek aksiyoon xaamak iko le yakkeenim mafaxximta.
13. Sissin luulâ taamah eglaalih addal sissin sababitteh ayfaf sinnim daffeyte lakqo taamal elle assah tan caalat makkisaanam faxximta.

106. Luulâ taamah eglaali maglableela kee elmo aroodisa luk taalluwaa angaarawa

1) Luulâ taamah eglaali maglableelaa kee elmo aroodissa luk haysittu wayta angaarawih qaynoota edde xintal baxxaqsime le lafaluk barittoo kee aydakaakanaay, rakiibo daddoosih xisooy, sehdayti caylih tamlissooy, teknoloojii kee ixxiga tabaatabsaa kee kalah tan caagida wagittaamal yakkem duuda.

10) የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት ለሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ስለ ፋይናንስ ግንዛቤ ማሳደጊያ ትምህርትና ስልጠና በመስጠት በኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ የቁጠባና ኢንቨስትመንት ግንዛቤ ከማሳደግ አንጻር የድርሻቸውን መወጣት አለባቸው፡፡

11) በኅብረት ሥራ ማህበራት እና በተለያዩ ባንኮች መካከል የሚኖራቸው ግንኙነት ለኅብረት ሥራ ማህበራት ለማምረትና ለግብይት የሚሆን ብድር በማመቻቸት ይሆናል፡፡

12) ኅብረት ሥራ ማህበራት ከዓላማቸው ውጭ በኢንቨስትመንት ስም ከተለያዩ ባንኮች ውስጥ አክስዮን እየገዙ ባለቤት መሆን የለባቸውም፡፡

13) በተለያዩ ኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ በተለያየ ምክንያት ያለአገልግሎት የተቀመጡ ገንዘቦች ስራ ላይ የሚውሉበትን ሁኔታ በማመቻቸት መተግበር አለባቸው፡፡

106. ኅብረት ሥራ ማህበራት ከባለድርሻ እና ከአቅም ገንቢ አካላት ጋር የሚኖራቸው ግንኙነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት ከባለድርሻ እና አቅም ገንቢ አካላት ጋር የሚኖራቸው የግንኙነት ዓይነቶች በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ የሚገለፅ ሆኖ በዋናነት በትምህርትና ስልጠና፣ በመሰረተ ልማት ግንባታ፣ በሰው ሃይል ቅጥር እና በቴክኖሎጂና እውቀት ሽግገር እና ሌሎች ጉዳዮች ዙሪያ ሊገናኙ ይችላሉ፡፡

2) Maglableelaa kee elmo aroodissa xagorti kusaaqal baxsinte lafale caagiidal luulâ taamah eglaalih sittallakleh elmoh aroodsih aydakaakan acayuk maqarle angaaraw akah yaallen innah abaanam faxximta.

3) Maglableelaa kee elmo aroodissa xagorti aydakaakan fanteenaanih xissintah tan fanteenaanih too fanteenaani faxxah tan mansoofa kibaanam faxximta.

4) Maglableelaa kee elmo aroodissa xagorti luula taamah eglaalih barittoo kee aydakaakan taamoomil ken qokla miizaaniyyat kee mansoofa(loojistiikis) qokol abaanam faxximta.

5) Maglableelaa kee elmo aroodissa xagorti luula taamah eglaali riigitte (istooruuy), k/buxaay, qasri teknoloojiiy, qasri oytissoh siiratih xisoo kee gersi rakiibo daddoosih agxeexa raamoosaanamih gixsitil itta qokolaanam faxximta.

6) Maglableelaa kee elmo aroodissa xagorti isinni duddal taamaabeena tamlissam xiqe sini luula taamah eglaalih baxaabaxsale mehratleela tamlisak egla barte caylat akah miracsimta innah abak angaaraw maqarroosaanam faxximta.

2) ከባለድርሻ እና ከአቅም ገንቢ አካላት በጥናት በተለዩ ዋና ዋና ጉዳዮች ላይ ለኅብረት ሥራ ማህበራት ተከታታይ የአቅም ግንባታ ስልጠናዎችን በመስጠት ጠንካራ ግንኙነት እንዲኖራቸው ማድረግ ይኖርባቸዋል፡፡

3) ባለድርሻ እና ከአቅም ገንቢ አካላት በኅብረት ሥራ ማህበራት ለሚከፈቱ የትምህርትና ስልጠና ማዕከላት የሚያስፈልጉ ልዩ ልዩ ግብዓቶችን በማሟላት ማጠናከር ይኖርባቸዋል፡፡

4) ባለድርሻ እና ከአቅም ገንቢ አካላት ላኅብረት ሥራ ማህበራት ትምህርትና ስልጠና ተግባራት የሚያግዙ የበጀትና ሎጀስቲክ ድጋፍ ማድረግ ይኖርባቸዋል፡፡

5) ባለድርሻ እና ከአቅም ገንቢ አካላት የኅብረት ሥራ ማህበራትን በመጋዘን፣ በጽ/ቤት፣ በዘመናዊ ቴክኖሎጂ፣ በዘመናዊ የመረጃ ስርዓት ግንባታ እና ሌሎች የመሰረተ ልማት ችግሮችን በማቃለል ሂደት ላይ በጋራ መስራት አለባቸው፡፡

6) ባለድርሻ እና ከአቅም ገንቢ አካላት በራሳቸው አቅም ሰራተኛ መቅጠር ለማይችሉ የኅብረት ሥራ ማህበራት የተለያዩ ባለሙያዎችን በመቅጠር ኅብረት ሥራ ማህበራት በተማረ የሰው ኃይል እንዲመሩ በመደገፍ ግንኙነታቸውን ማጠናከር አለባቸው፡፡

7) Luula taamah egla qokoluh baaxo gaanunul maysaqarra abe faxxe elmo aroodissa xagorti yaceeh yan ayfaf wagittaamal bahtah tan qaaqaleh yan miraacluk angaarawuk kaalih bicak ikraarissa heeh abam faxximta.

7) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለመደገፍ በሀገሪቱ ሕግ ተመዝግቦ የሚሰራ ማንኛውም አቅም ገንቢ አካል ስለሚሰጠው ድጋፍ አስመልክቶ አግባብ ካለው ባለስልጣን ጋር በመግባባት አቅዶ መስራት ይኖርበታል፡፡

Taban Kee Ferey Haytoh Exxa
Luula Taamah Eglaalih Ooxiit Kee Inspekshiini (Kusaaqa)

ክፍል አሥራ አራት
ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት ኦዲት እና ኢንስፔክሽን

107. Luula taamah eglaalik ooxiit ayfaafa

107. ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት የኦዲት አገልግሎት

1) Faxe luulâ taamah eglaalik taamah uddur eglaali elle aninnaan innal baxsa yallay immay qunxa garabluuk-waysu fan akkele

2) Luula taamah eglah kuktih ixximak 985/2009 maasayya 50 faatacsintem elle tan innal anuk luula taamah eglaalik qaafiyat arcisaanam duuduntuh, qasri cisaabissoh gexsit elle nookisak ooxiit inkih akah gufannah abak adoytit kee kalah tan sidoc heele xagarih garil leh yan aaamantinal taamitam faxximta.

3) Luula taamah eglaalik sarrimaanele faynansi (miizaaniyyat) xiinissooy, miraaciinoo kee ayyuntiinoh qaaqak abnissoh caddo elle tan caalatat wagiita qaaqa leh yan miraac ooxiit abele

4) Luula taamah eglaali addah faynansi hinnay miizaaniyyat kee agdab lowsissuh tamlinte ooxiiterwa taallem xiqtah

1) የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ ዘመን እንደ የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ ባህሪ የሚለያይ ቢሆንም ከመስከረም እስከ ሰኔ ድርስ ያለው የሥራ ዘመን ይሆናል፣

2) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 50 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበራት ጤናማነት ለማረጋገጥ እንዲቻል ዘመናው የሂሳብ አሰራር ስርዓት በመዘርጋት በኦዲት ተደራሽ በማድረግ በአባላት እና በሌሎች ሦስተኛ ወገኖች ዘንድ የሚኖራቸውን ታማኝነት መገንባት ይኖርበታል፡፡

3) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ተከታታይነት ያለው የፋይናንስ አስተዳደር፣ የስራ አመራር እና የማህበራዊ ኃላፊነት አፈጻጸም ደረጃ ያለበትን ሁኔታ አግባብ ባለው ባለስልጣን ኦዲት ይደረጋል፡፡

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት የውስጥ የፋይናንስ እና አሰራራቸውን የሚቆጣጠሩ ተቀጣሪ የውስጥ ኦዲተሮች ሊኖሩት ይችላሉ፡፡

5) Luula taamah eglah kuktih ixximak 985/2009 maasayya 50(1) ux maasayyak tiyal faatacsintem elle tan innal anuk luula taamah eglaali isnni amoh ooxiit gexsiisaanam xiqewaan wak hinnay ken dariifal ooxiter geyaanam duudewaan wak qaaqa akak leh yan miraac yayyaaqeh yan miraacisenta rakiibo abak luula taamah eglaalit ooxiit yakkem faxximta.

6) Luula taamah eglah ooxiit abah yan faxe xagar gabah culsak curri akkuk abah yan taama currih abam faxximta.

7) Luula taamah eglaali kussaqah hinnay ooxiitih gulguluh gactuh qokol aba mehratli dagnal ciggilta ximmoomah cubbi yaceem faxximta.

   a) Cisab sanadittee kee maysaqarrori
   b) Edde xintaa kee adda xinta
   c) Cisab kee ooxiitiiy kalah tan abtoota elle yagdabun miracsentitte
   d) Ooxit waqdi tomcowwe mablooy, raddii akah tekke massos afkanitte
   e) Addah ooxiitiiy, lowsisi makaadoo kee kusaaqak geytinte geytoo kee elle yomcowwe raddi
   f) Sissin xagortillih yekke ambalal kee sittingey

5) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 50 (1) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ኀብረት ሥራ ማህበራት በግል ኦዲት ማካሄድ አቅሙ የሌለው ወይም በቀላሉ በአካባቢው የግል ኦዲት ተቋማት ማግኘት አስቸጋሪ መሆኑ ሲረጋገጥ አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚያወጣው መመሪያ መሰረት በውጭ አካለት ኅብረት ሥራ ማህበራቱን ኦዲት ማድረግ ይኖርበታል፡፡

6) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ኦዲት የሚያደርግ ማንኛውም አካል ከማንኛውም ጣልቃ ገብ አሰራር ነፃ ሆኖ የኦዲት ስራውን በነፃነት ማከናወን ይኖርበታል፡፡

7) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ሂሳብ ለኦዲት ዝግጁ በማድረግ የሚደግፍ ባለሙያ ቢያንስ በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ ትኩረት ማድረግ ይኖርበታል፣

   ሀ) የሂሳብ ሰነዶችና መዛግብት
   ለ) የመተዳደሪያ ደንብና የውስጥ ደንብ፣
   ሐ) የሂሳብና የኦዲት ሌሎች የተግባራት ማስፈፀሚያ መመሪያዎች፣
   መ) በኦዲት ወቅት የተሰጡ ሙያዊ አስተያየቶች እና ግብረ መልሶች እና የተሰጡ የማስተካከያ እርምጃዎች፣
   ሠ) በውስጥ ኦዲት፣ በቁጥጥር ኮሚቴ እና በኢንስፔክተሮች የተገኙ ግኝቶችና የተሰጡ ግብረ መልሶች፣
   ረ) ከተለያዩ አካላት ጋር የተደረጉ ውሎችና ስምምነቶች፣

g) Xiinisso makaadoh kobuxuk guumaa kee elle tekke margaqooqi
h) Adoytiitih xayyowyta ekraaroo kee abni gabbaaqu

8) Luula taamah eglak cisab goli fakkiimuh cisab golih mehratli/leela ciggiltam abtam faxximta.

a. Umman ayro cisaabih maysaqarra tekkem kee umman alsal cisab alif abtam dudda luula taamah eglaali baxsaanama
b. Luula taamah eglaali tatre sanitih miizaaniyyat alifak kusaaqah gulguluh heenim kee yaxmiqeenimi
c. Luula taamah eglaali cisaabat fokkaaqo absiisoonuh bical yaniinim kee duddale miizaaniyyat yanim yaxmiqeenimi
d. Federal hinnay rakaakay caddol cissabat ooxiit absissuh bicteh tan luula taamah eglaalik migaq aysaqarruk yabbixeenimi. Udduurul elle ooxiit edde yakkuh dooren eglaalih migaq wagiita xagarah xaqxaqisaama

ሰ) የሥራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባ ቃለ-ጉባዔዎችና ውሳኔዎች፣

ሸ) ለአባላት የሚቀርቡ እቅዶችና የአፈፃፀም ሪፖርቶች፣

8) በኅብረት ሥራ ማህበራት ሂሳብ እንዲዘረጋ ለማድረግ የሂሳብ ዝርጋታ ባለሙያ የሚከተሉትን ተግባራት ያከናውናል፣

ሀ) በየእለቱ ሂሳባቸውን መመዝገቡንና በየወሩ ሂሳባቸው መዝጋት የሚችሉ ኅብረት ሥራ ማህበራትን ይለያል፡፡

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበራት ካለፈው የበጀት አመት ማጠናቀቂያ ሂሳባቸውን ዘግተው ለኦዲት ዝግጁ ማድረጋቸውን ያረጋግጣል፡፡

ሐ) ኅብረት ሥራ ማህበራት ሂሳባቸው ለማስመርመር ዝግጁት ማድረጋቸውን ያረጋግጣል፣ በቂ በጀት መኖሩን ያረጋግጣል፡፡

መ) በፌዴራል ወይም በክልል ደረጃ ሂሳባቸውን ኦዲት ለማድረግ የተዘጋጁ የኅብረት ሥራ ማህበራትን ዝርዝር መዝግቦ መረጃ ይይዛል፡፡ በወቅቱ ኦዲት እንዲደረጉ ዝርዝራቸውንም ለሚመለከታቸው አካላት ያስተላልፋል፡፡ 88

e. Luula taamah eglaali cisab keenih fixixissa mehratleela akah yaallen innah qokol kee kattat keenih abaanaah, gaanun gital takkek yaxmiqen.
f. Luula taamah eglak cisab baarisiyyi mehratli umman uddur miizaaniyyat gabbaaqu miraacissa xagortih xayyoosek kattaatan
g. Luula taamah eglal cisba baarisiyyi mehratli massooseh yan gabbaaqi cisab miraacisentaa kee manuwaal rakiibo abak kusaaqisan. Oggol lem kinnim kee mabla elle yaceen
h. Luula taamah eglatah taama aracat gactu faxxinta cisba baarisso mehrat qokol aba

ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሂሳባቸውን የሚዘረጋ ባለሙያ እንዲኖራቸው ድጋፍና ክትትል ያደርጋል፣ በሕጉ መሰረት መከናወኑንም ይከታተላል፣

ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሂሳብ ዝርጋታ ባለሙያ በየጊዜው የፋይናንስ ሪፖርት አዘጋጅቶ ለአመራር አካላት ማቅረቡን ይከታተላል፣

ሰ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሂሳብ ዝርጋታ ባለሙያ ያዘጋጀው የፋይናንስ ሪፖርት በሂሳብ መመሪያው እና ማንዋል መሠረት መሆኑን ይገመግማል፣ ተቀባይነት ያለው ለመሆኑ አስተያየት ይሰጣል፡፡

ሸ) ኅብረት ሥራ ማህበራት ሥራ ለማሳካት አስፈላጊውን የሂሳብ ዝርጋታ ሥራ ላይ ሙያዊ ድጋፍ ያደርጋል፡፡

108. Kusaq Uddur Yamcawwe Gabaggacsa (Mablah) Feedback

1) Luulâ taamah eglah kuktih ixximak 985/2009 maasayya 52(1) nali maasayyak tiyal faatacsintem elle tan innal anuk faxe luula taamah eglaali fokkaaqol keenih yamcawwe gabakkcsat gaanuun kee siirat rakiibo abak elle faxxinta innal abbiinsaanak waanam qaaqa akak le miraac yaxmiqem faxxinta.

108. የኢንስፔክሽን ግብረ መልስ አጠቃቀም

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 52 (1) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በኢንስፔክሽን ግብረ መልስ መሠረት ህግ፣ ደንብና አሰራር መሠረት በአግባቡ እያከናወኑ መሆናቸውን አግባብ ባለው ባለስልጣን መረጋገጥ ይኖርበታል፤

2) Umman caddol tan luula taamah eglaali maqarrosak qokol taceeh tan mehratleela hawwasos fokkaaqol xalul tomcowwe mehrat leele tummabulittee kee gabaggacsal luula taamah eglaali gittos maaqatta akah beyta innah qokol kattat abele

3) Luula taamah eglaali hawwasos waqdi tontocowwe mablooli gysisse xalitte amolladi mododuh xayyoosak faatacissa heenih baxxaqqa le aracal daffeesam faxximta.

Taban Kee Konoy Heele Exxa

Luula Taamah Eglaalik Aglee Kee Kurruumiyya

109. Luula Taamah Eglaalik Angaliyya

1) Faxe luulâ taamah egla kusaaqal baxsintek hinnay elle yeemeneenih yanin hadafah yangaleenimih essero amolladi mododih margaqah xayyoowak mododut yangale adoytiitik Nammay umman sidocuk (2/3) oggol xongolo yeceek agle taama takke.

2) Tangalem duuduntam inki bisle hadaf kee taama leeh, inki qaynatih rekisso raawal taniih, fooduh tan luula taamah eglaali.

2) በየደረጃው ያሉ ለኅብረት ሥራ ማህበራት በማጠናከር ድጋፍ የሚያደርጉ ባለሙያዎች በኢንስፔክሽን ምርመራ ውጤት የተሰጡ ሙያዊ አስተያየቶች እና ግብረ መልሶች ኅብረት ሥራ ማህበራት የእርምት እርምጃ እንዲወስዱ ድጋፍ እና ክትትል ያደርጋል፡፡

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት የኢንስፔክሽን የተሰጡ ግብረ መልስ ውጤቶች ለጠቅላላ ጉባዔ በማቅረብ በማጸደቅ ግልፅ በሆነ ስፍራ መቀመጥ ይኖርበታል፡፡

ክፍል አሥራ አምስት

ስለኅብረት ሥራ ማህበራት ውህደት እና መከፈል

109. ስለኅብረት ሥራ ማህበራት ውህድት

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በጥናት በተለዩ ወይም በታመነባቸው ምክንያቶች የመዋሃድ ጥያቄ ለጠቅላላ ጉባዔ ስብሰባ ልዩ ውሳኔ ቀርቦ ከ2/3ኛ በላይ አብላጫ ድምፅ ካገኘ የመዋሃድ ተግባር የሚከናወን ይሆናል፤

2) መዋሃድ የሚችሉት ተመሳሳይ አላማና ተግባር ያላቸው እና በተመሳሳይ የአደረጃጀት እርከን ላይ ያሉ አቻ የሆኑ ኅብረት ሥራ ማህበራት መሆን አለበት፣

3) Namma hinnay wohuuk amo takke (2/2+) luula taamah eglaaliy inki rekissoh raawal tan tangale way qusba qusba luula taamah egla taabuke.

4) Sissin raawoowil tan luula taamah eglaali gersi ken bisle hadaf kee taama le luula taamah eglaalit yangaleenimih taama takke kaa tekkek, qimbol yangaleenim faxxintak waytam gaanun gital yaxmiqeenim faxximta.

5) Takkeh tan luula taamah eglaalih agle adoytit fayxi saddam takkem mafaxximta. Takkeh tan ummatta akah taaxigennam retteemaamit yaysixxigeenim faxximta.

6) Agleh xayyowta sissin caddoodal tan luula taamah eglaalik buxaay le aracal leh tan esseroh oggol geewaytek agleh essero mataalla.

7) Maqar kee ariiqo akah yaallen innah inki hadaf kee abtoota leeh, inki dariifal taamita luula taamah eglaaliy 2/2+ takke tangalem duddah.

8) Yangaleenih yanin waqdi duma elle taamitak sugen idnisso qaaqa akakle miraac keenik gacsak manok tawqeh.

9) Luula taamah eglaali agle abtaamak afal baxsale amolladi gubaayel faatacsaanam faxximta.

3) ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ በተመሳሳይ የአደረጃጀት እርከን ላይ ኀብረት ሥራ ማህበራት ሲዋሃዱ አዲስ ኀብረት ሥራ ማህበር ይመሠረታል፡፡

4) በየደረጃው ያሉ የኀብረት ሥራ ማህበራት ከሌሎች ተመሣሣይ ዓለማና ተግባር ያላቸው ኀብረት ሥራ ማህበራት ጋር የሚዋሃድ ከሆነ መጀመሪያ መዋሄዱ አግባብነት ያለው መሆኑን በህጉ መሰረት መፈጸም አለበት፡፡

5) የሚደረገው የኀብረት ሥራ ማህበራት ውህደት የአባላትን ፍላጎት ወይም የህዝብን ጥቅም የሚጻረር መሆን የለበትም፡፡ የሚደረገውም ውህደቱም በሚዲያዎች አማካኝነት ሕዝቡ እንዲያውቀው ይፋ መደረግ አለበት፣

6) ለውህደት የሚቀርቡት በየደረጃው ያሉ ኀብረት ሥራ ማህበራት በተናጥል በየራሳቸው ጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ድጋፍ ካላገኙ የውህደት ጥያቄው ተቀባይነት አይኖረውም፡፡

7) ብቁና ጠንካራ ሆነው ለመስራት እንዲችሉ ተመሣሣይ ዓላማና ተግባር ያላቸው፣ በአንድ የስራ ክልል ውስጥ የሚገኙ ሁለትና ከዚያ በላይ የሆኑ የኀብረት ሥራ ማህበራት በአንድ ላይ ሊዋሃዱ ይችላሉ፣

8) በሚዋኸዱበት ጊዜ ቀድሞ የነበረው ሕጋዊ የምስክር ወረቀት አግባብ ላለው ባለስስለጣን በመመለስ ህልውናቸውን ያጣሉ፣

9) የኀብረት ሥራ ማህበራቱ ውህደቱን ከመፈፀማቸው አስቀድመው በፊት በልዩ የጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔ መጽደቅ አለበት፣

10) Luula taamah eglaalik kulli buxaay isi aracal tangaleemik afal cisab fokkaaqak eglak abuuduuy, mizaaniyyat kee iko baxsaanam faxximta.

11) Eglak gamadal adoytiitik gar kee dirki qusubih tankulluke eglah gurral daccarsinta.

110. Egla Akah Takke Sababitte

1) Ciggilta sababittek gexxaamah, luula taamah eglaaliy Nammay hinnay wohuuk amo takke eglaali tangalem duddah
   a. Tangaleh tan luula taamah eglaalik adoytit ittat gaanunul daffeyt adytit qadadih xikkak tatre wayta waka.
   b. Dariifa gaddat ittallih angaluk antifiquk dudda isinnik gablusoonu
   c. Tayse taama miraacino hadlintuh/baahoonuh
   d. Miizaaniyyat addah keenik yan way
   e. Dudda ginak yangalen cugaysoosa ittallih yagdaboonuh
   f. Boolale abnisso le eglaali asgalluk abnisso keenik maqarrowtuuy, qadlile xoqyso arcisoonuh
   g. Ayfaf mattacoh booxa fiddinoosak sissikiih inkih gufa ayfaf acayuk adoytit xoqoysi arcisoonuh.

10) የኅብረት ሥራ ማህበራቱ ከመዋሀዳቸው በፊት በተናጠል የሂሳብ ምርመራ በማድረግ የኅብረት ሥራ ማህበሩ እዳ ካፒታልና ንብረት መለየት አለበት፣

11) ከውህደቱም በኃላ የአባላት መብትና ግዴታ አዲስ በተመሰረተው ኅብረት ሥራ ማህበር ይከበርላቸዋል፣

110. ውህደት የሚፈጸምባቸው ምክንያቶች

1) ከሚከተሉት ሚክንያቶች በመነሳት ከሁለት በላይ የሆኑ የኅብረት ሥራ ማህበራት ውህደት ሊፈጥሩ ይችላሉ፡-

ሀ) የሚዋሀዱ የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት ቁጥር በህግ ከተወሰነው የአባላት መነሻ ቁጥር በታች ሲሆን፣

ለ) የአካባቢውን ሀብት በጋራ ተቀናጅቶ በመጠቀም ብቃትን ለማሳደግ

ሐ) የተሻለ የስራ አመራር ስርዓት ለማምጣት፣

መ) የካፒታል መጠን ዝቅተኛ መሆን፣

ሠ) አቅም በመፍጠር የጋራ ፕሮጀክቶችን በአንድ ላይ ሆኖ ተግባራዊ ለማድረግ፤

ረ) ደካማ አፈጻጸም ያላቸውን በማዋሃድ ጠንካራ እና ውጤታማ የኅብረት ሥራ ማህበር ለመፍጠር፤ ፍትሃዊ ተጠቃሚነትን ለማረጋገጥ

ሰ) የአገልግሎት አሰጣጥ አድማሳቸውን በማስፋት ቀልጣፋና ተደራሽ አገልግሎት በመስጠት የአባላትን ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ፣

h. Doolat kee kalah tan maglableelak yayse ayfaf kee mehrat qokol geyoonuh

i. Inki taama rakaakayal taamitaanam le taamah qagaaqaguu kee qalayli xalta tuxxiq booditte raqtuh.

2) Ta maasayyak gubat ux maasayyak tiyal (a-i) fan tan wano elle tan innal anuk agle inki luula taamah eglaak gersi luula taamah egla fan abud akah tabse waa gidih, inkih tan likaacisa/ abud tacoh, agle wagittaamal daganal 3 alsaak afal maysaxxagal seeco abaanam faxximta.

3) Faxe luula tamah eglaalih likac/abud teceeh sugte xaorti agle absiisaah, miraacisa xagaral dagnal 1 alsaak afal yeceen abud aw likaaci wagitta lakqoh essero xayyooseenik geyaanamih gar lon.

III. Luula Taamah Eglaali Akah Kurrunta Sababitte

Faxe luulâ taamah egla ciggiltaamak uguttaamah nammakkel hinnay wohuuk amol kurruntam duuduntah.

1) Adoytit qadad kibu tikkaay luula taamah egla isi adoytiitih, duddale ayfaf tacayu efferra hayta waka.

2) Taamah aracih fidinantaak gexxaamah ossotina langitte fakaanam duudume waytaah, kurruumaanam tayseemih aamantini ginniima waka.

ሸ) ከመንግስት እና ሌሎች ባለድርሻ አካላት የተሻለ አገልግሎት እና ሙያዊ ድጋፍ ለማግኘት፣

ቀ) በአንድ የሥራ ክልል ውስጥ የሚኖረውን የሥራ ድግግሞሽ እና እርሰበርስ በመወዳደር የሚፈጠረውን የጥቅም ግጭት ለማስቀረት፡፡

2) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 (ሀ- ቀ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ውህደቱ ከአንድ የኅብረት ሥራ ማህበር ወደ ሌላ የኅብረት ሥራ ማህበር እዳ እንዳያስተላልፍ ሲባል ለሁሉም አበዳሪዎች ስለ ውህደቱ ቢያንስ ከሦስት ወራት አስቀድሞ በማስታወቂያ መጥራት አለበት።

3) የማንኛውም የሚዋሃዱ የኅብረት ሥራ ማህበራት አበዳሪዎች ውህደቱ እንዲካሄድ ከተወሰነው ቀን ቢያንስ አንድ ወር በፊት በጽሁፍ ውህደቱን ለሚያስፈጽመው አካል ጥያቄ ካቀረቡ ማንኛውንም እዳ ወይም ገንዘብ የማግኘት መብት አላቸው።

111. የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚከፈሉባቸው ምክንያቶች፣

ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሚከተሉት ምክንያቶች የተነሳ በሁለትና ከዚያ ባላይ ሊከፈል ይችላል፡-

1) የአባላቱ ቁጥር ብዙ ሆኖ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ለሁሉም አባላት በቂ አገልግሎት ተደራሽ ሳይሆን ሲቀር፣

2) ከስራ ቦታ ስፋት የተነሳ ሌላ ተጫማሪ ቅርንጫፎችን ከፍቶ አገልግሎት ለመስጠት የማይቻል ሆኖ መከፈሉ የተሻለ አማራጭ መፍጠሩ ሲታመንበት፣

3) Kurruumiyyal raamoo kee boola le adoytiitih gabah agle ayseleemih aamantinni ginnima waka

3) በመከፈሉ ዝቅተኛ እና ደካማ የሆነውን የአባላት ተሳትፎ ማሻሻሉ ሲታመንበት፣

4) Luula taamah egla dariifa ginoh daffeynaa kee xiinissoh cuduudih baxsih sababittek gexxaamah, xiinisiyyaa kee ayfaf mattacoh, kurruumiyyi yayseemih aamantini yan waka

4) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ከመልክዓ-ምድር አቀማመጥ ወይም በአስተዳደር አከላለል ምክንያት ለማስተዳደር እና ለአገልግሎት አሰጣት መከፈሉ አሳማኝ ሆኖ ሲገኝ፣

5) Kurrimiyyi yaalluwaa tuxxiqil aamantini kussaqal axmaq geyawak

5) መከፋፈሉ ያለው ጠቀሜታ ሲታመንበትና በጥናት ሲረጋገጥ፣

6) Adoytit fayxi baxsa taalleeh, arcisaanam duudume wayta waka

6) አባላት ፍላጎት የተለያየ ሲሆንና ማሳካት ሳይቻል ሲቀር፣

7) Adoytit kurruumiyyal eemenna hayteh essero xayyossa waka

7) አባላት መከፈሉን አምነውበት ጥያቄ ሲቀርቡ፣

8) Luula taamah egla kurruumiyyal taabukeh tan eglaali miizaaniyyat duddi boolaatewaa waka

8) የኅብረት ሥራ ማህበሩ በመከፈሉ የሚፈጠሩ የኅብረት ሥራ ማህበራት የካፒታል አቅማቸው የማይዳከም ሲሆን፣

9) Luula taamah eglaali edde tan caalat miraacissiyyaa kee xiinisiyyah bica aalle wata waka

9) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ያለበት ሁኔታ ለአመራርና ለአስተዳደር የማይመች ሲሆን፣

112. <u>Agleh hinnay kurruumiyyah tatrusen baxsale edde caboh agdaabe</u>

112. **የውህደት** ወይም የመከፈል ልዩ ውሳኔ አፈጻጸም

1) Faxe luulâ taamah eglaaliy Nammay hinnay wohuuk amo takke angalek inki luula taamah egla Nammay hinnay wohuuk amo takke eglaalih kurrume takkem duddah.

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ወደ ሆኑ የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊዋሃድ ወይም ሊከፋፈል ይችላል፣

2) Taamah aracih fidinantaak gexxaamah ossotina langitte fakaanam duudume waytaah, kurruumaanam tayseemih aamantini ginniima waka
3) Kurruumiyyal raamoo kee boola le adoytiitih gabah agle ayseleemih aamantinni ginnima waka
4) Luula taamah egla dariifa ginoh daffeynaa kee xiinissoh cuduudih baxsih sababittek gexxaamah, xiinisiyyaa kee ayfaf mattacoh, kurruumiyyi yayseemih aamantini yan waka
5) Kurrimiyyi yaalluwaa tuxxiqil aamantini kussaqal axmaq geyawak
6) Adoytit fayxi baxsa taalleeh, arcisaanam duudume wayta waka
7) Adoytit kurruumiyyal eemenna hayteh essero xayyossa waka
8) Luula taamah egla kurruumiyyal taabukeh tan eglaali miizaaniyyat duddi boolaatewaa waka
9) Luula taamah eglaali edde tan caalat miraacissiyyaa kee xiinisiyyah bica aalle wata waka

113. Agleh hinnay kurruumiyyah tatrusen baxsale edde caboh agdaabe

a. Faxe luulâ taamah eglaaliy Nammay hinnay wohuuk amo takke angalek inki luula taamah egla Nammay hinnay wohuuk amo takke eglaalih kurrume takkem duddah.

2) ከስራ ቦታ ስፋት የተነሳ ሌላ ተጫማሪ ቅርንጫፎችን ከፍቶ አገልግሎት ለመስጠት የማይቻል ሆኖ መከፈሉ የተሻለ አማራጭ መፍጠሩ ሲታመንበት፣

3) በመከፈሉ ዝቅተኛ እና ደካማ የሆነውን የአባላት ተሳትፎ ማሻሻሉ ሲታመንበት፣

4) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ከመልክዓ-ምድር አቀማመጥ ወይም በአስተዳደር አከላለል ምክንያት ለማስተዳደር እና ለአገልግሎት አሰጣት መከፈሉ አሳማኝ ሆኖ ሲገኝ፣

5) መከፋፈሉ ያለው ጠቀሜታ ሲታመንበትና በጥናት ሲረጋገጥ፣

6) አባላት ፍላጎት የተለያየ ሲሆንና ማሳካት ሳይቻል ሲቀር፣

7) አባላት መከፈሉን አምነውበት ጥያቄ ሲቀርቡ፣

8) የኅብረት ሥራ ማህበሩ በመከፈሉ የሚፈጠሩ የኅብረት ሥራ ማህበራት የካፒታል አቅማቸው የማይዳከም ሲሆን፣

9) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ያለበት ሁኔታ ለአመራርና ለአስተዳደር የማይመች ሲሆን፣

113. **የውህደት** ወይም የመከፈል ልዩ ውሳኔ አፈጻጸም

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ወደ ሆኑ የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊዋሃድ ወይም ሊከፋፈል ይችላል፣

2. Ta maasayya III nali maasayyak (1) rakiibo abak agle aw kurim abto abbinowtaamak afal adoytit caalataay, adytit gaddaay, likaaci abuud kee qawwalaylah udduurih buulo kusaaqisak kulli kabih cisab kusaaqisak assagalluk angalee kee baxsime yakken.

3. Luula taamah eglaalih agle kurim yakke waqdi ciggilta taamoomi takke.
   a) Luula taamah eglah cisaabih golit kusaq yakkuh faxxinta qaaqale dagaral essero xayyoosaanama
   b) Suge adytiitik oyta gaaboosak xissiimaanamih fayxi keenik lem baxsaanama
   c) Tanim kee gersi marak sugeet adyti saffoosak margaqah elle bicta gurral amolladi gubaayeh xayyoosaanama
   d) Luula taamah eglak iko gaabosak oyta nookisaanaah, yaysaqarreenimi
   e) Qusubih nookisan luula taamah eglah yakke edde xintaa kee tellemmo taamah ekraaro (business plan) bicsaanama
   f) Faxxinta xissimiyya taamoomi abak maysaqarrah xayyoosaanama

4. Naharal elle xissinteh sugta luula taamah eglaalih agle/ kurimih takke baxsale margaqah abnisso ciggiila gexsitil akkele

2) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 111 ንዑስ አንቀፅ 1 መሠረት የመዋሃድ ወይም የመከፈል ተግባር ከመፈፀሙ በፊት የአባላት ሁኔታ፣ የአባላት ሀብት፣ የብድር ዕዳ እና የመጠባበቂያ ገንዘብን በማጣራት የሁሉም ወገኖች ሂሳብ የማጣራት ሥራ የጋራ በማድረግ ሊዋሃዱ ወይም ለከፈሉ ይገባል፡፡

3) የኀብረት ሥራ ማህበራት ውህደት ወይም መከፈል ሲወሰን የሚከተሉት ተግባራት ይከናወናሉ፡-

ሀ) የኀብረት ሥራ ማህበራትን ሂሳብ ኦዲት እንዲደረግ አግባብ ላለው ባለስልጣን ጥያቄ ማቅረብ፣

ለ) ነባር አባላትን የመረጃ ማሰበሰብ፣ የመደራጀት ፍላጎት ያላቸውን መለየት፣

ሐ) ያሉና የሌሎች ነባር አባላትን አጣርቶ ለውሳኔ በሚመች መልኩ ለጠቅላላ ጉባኤ ማቅረብ፣

መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ንብረት ማሰባሰብ፣ መረጃ ማደራጀትና መመዝገብ፣

ሠ) አዲስ ለሚደራጀው ኅብረት ሥራ ማህበር የሚያግዝ አዲስ መተዳደሪያ ደንብ፣ የንግድ ስራ እቅድ (የቢዝነስ ፕላን) ማዘጋጀት

ረ) አስፈላጊወን የማደረጀት ተግባራትን ማከናወን እና ለምዝገባ ማቅረብ፣

4) ቀደም ሲል ተደራጅተው ያሉ የኅብረት ሥራ ማህበራት የውህደት ወይም የመከፈል ልዩ ውሳኔ የአፈጻጸም ሂደት እንደሚከተለው ይሆናል፡-

a. Aakamal agle hinnay kurim adoytiitih meqem hinnay dumak yaysem kusaaqal axmaq geytaama
b. Agle hinnay kurim hebelto xagarih gututtuqo sinim adytiitik duddale fayxii kee idnisso rakiibo abak takkem yaxmiqeenimi
c. Agle hinnay kurim amolladi gubaayel xayyoosak 2/3 takke xongolol oggol geytem yaxmiqeenimi
d. Tekke aglee hinnay kurim wagitta qaaqale xagaral xayyowwa itteh oggol geytam faxximta
e. Dariifal tan ayyuntiino kee qidaddoh caalat cubbit haah, sarri katassam akke sinnim kusaaqal yaxmiqeenimi
f. Agle aw kurim abtay axcuk margaqa elle tontocowwe eglaali cisab kusaaqisak gabbaaqu amolladi gubaayel xayyossa hayteh too gabbaaqi gubaayel oggol geemih axmaq geyaanam faxximta
g. Aglel hinnay kurruumiyyal manok tewqeh tan eglaali edde xoqoysimak sugteh tan sanaditte qusubih daabisan eglah k/buxal cubbit daanisaanam faxximta.

ሀ) አስቀድሞ ውህደቱ ወይም መከፈሉ አባላትን በተሻለ ሁኔታ ተጠቃሚ ማድረጉ በጥናት ማረጋገጥ፣

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ መዋሃድ ወይም መከፈል ያለምንም ተፅዕኖ በአባላት ሙሉ ፈቃደኝነትነት መሆኑን በማረጋገጥ፣

ሐ) የውህደት ወይም የመከፈል ውሳኔው በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ቀርቦ በ2/3ኛ ድምፅ ማጽደቁን በማረጋገጥ፣

መ) የተደረገው የውህደት ወይም የመከፈል ውሳኔ ሃሳብ አግባብ ላለው ባለሥልጣን ቀርቦ ይሁንታ ማግኘት ይኖርበታል፣

ሠ) የአካባቢውን ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ ሁኔታ ከግምት ውስጥ ያስገባ እና ጉዳት የማያስከትል መሆኑን በጥናት ማረጋገጥ አለበት፣

ረ) ውህደት ወይም መከፈል እንዲፈጥሩ ውሳኔ የተሰጣቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ሂሳብ ኦዲት ተደርጎ የኦዲት ሪፖርቱ በጠቅላላ ጉባኤ ማጸደቅ ይኖርበታል፤

ሰ) በመዋሃድ ወይም በመከፈል ህልውና ያጡት ኅብረት ሥራ ማህበራት ሲጠቀሙባቸው የነበሩት መዛግብት እና ሰነዶች አዲስ በተቋቋመው ኅብረት ስራ ማህበር ጽ/ቤት በጥንቃቄ ይቀመጣሉ፡፡

h. Faxe luula taamah eglaalih agle hinnay kurim likaaciseeniitih meklintam faxxinta abud likih mayakka

i. Abud likih yangaleenim hinnay kurruumaanam oggolte luula taamah eglaali luula taamah eglaalik rubsus akah yakkeh yan adoytiti aw abud essereeniitih mekla abeleemih caabi xayyoosam faxximta. Yeceenih yanin caabi rakiibo abak lakqoh caddoy ken maada rawaarawisak xayyoosam faxximta.

j. Sugte eglaali diglo gaanuun kattaatak mano akah wayta innah abaanamat

2) Caabih daffeyte lakqo aw iko manok tewqe eglaalik rubsus akah yekke adoytit kee abudseenit im kinniimih taagah saanih qusubuk daabinta egla/ali fanah tabta

3) Caabi akah tomcowwe rubsuusen adoytit kee abudsen lakqo essera qusubih daabinte egla esseraanamih gar lon.

4) Agle kurimiik gexxaamah mano wayte eglaali fan orbak suge tuxxiq saanih qusbih daabinte egla/ali fan gar sinnim taba

ሸ) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ከመዋሀዱ ወይም ከመከፈሉ በፊት ለአበዳሪዎች የሚከፈል ዕዳ እያለበት ሊዋሃድ አይችልም፤

ቀ) ዕዳ እያለበት ውህደቱን ወይም መከፈሉን የተቀበሉና የወሰኑ ኅብረት ሥራ ማህበራት ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ለተሰናበቱ አባላት ወይም ለዕዳ ጠያቂዎች የክፍያ ዋስትና መስጠት ይኖርበታል፡፡ በሰጡት የክፍያ ዋስትና መሠረት የሚደርስባቸውን የገንዘብ መጠን መደልደል አለበት፡፡

በ) የማፍረስ ሕግን ተከትለው ህልውናቸውን እንዲያጡ ማድረግ፣

5) በዋስትና የሚቀመጠው ገንዘብ ወይም ንብረት ህልውናውን ያጣው ኅብረት ሥራ ማህበር የተሰናበቱ አባላት ወይም የዕዳ ጠያቂዎች ስለሆነ ይህ ግዴታ በቀጥታ በውህደት ወይም በመከፈል ወደ ተፈጠሩት ኅብረት ሥራ ማህበራት ይተላለፋል፡፡

6) ዋስትና የተቀመጠላቸውም አባላት እና ዕዳ ጠያቂዎች ድርሻቸውን እና ሂሳባቸውን በውህደት ወይም በመከፈል የተፈጠረውን ኅብረት ሥራ ማህበር የመጠየቅ መብት አላቸው፡፡

7) በውህደት ወይም በመከፈል ህልውናቸውን ወደ አጡት ኅብረት ስራ ማህበራት ይገባ የነበረ ወይም ይገኝ የነበረ ጥቅም ካለ መብቱ በቀጥታ አዲስ ወደ ተቋቋሙት ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚተላለፍ ይሆናል፡፡

5) Naharal elle maysaqarra akak tekkeh tan eglaalih migaaqal tunkuttube ikoh kurrusitiyyi gaanuun gita kattaatele
6) Luulâ taamah eglaali angalek kurruume takke waqdi duma tamlinteh sugta taamaabeenit leh tan taama abaanamih duddaay, meqemkaban kee luula taamah eglah miizaaniyyat kee taama bisoh xic cubbit haak, ken qalalissa heenih taamat bisoh akah iyyan innah abaanam duuduntah
7) Ta maasayya maasayyak 111 gubat ux maasayyak 9 tan wano elle tan innal luula taamah eglaali angalek kurruume takke waqdi duma luk sugen taamaabeenitih caagid baaxok taamisaa kee taamita gaanuun kee ken ambalal elle aninnaan innal makko geele
8) Iko kurraasitiyyi cisab fokkaaqo kusaaqisse heeh margaqah xayyoowele.
9) Manok tewqe eglaali maysarraqak duugumele

114. Aglel hinnay Kurtol Sadi Xayyoowek Gexxa Gaanuun Margaqooqi

1) Faxe luulâ taamah eglaali sadi/ keenil xayyoowakaa tekkek ciggilta maaqattooti beyam duudah

8) ቀድሞ በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም ተመዝግቦ ያሉት የሚከፋፈሉ ንብረቶችን ሕጉን ተከትሎ የሚዘጋጅ ይሆናል፣
9) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሲዋሃዱ ወይም ሲከፈሉ ቀድሞ የነበሩት ቅጥር ሠራተኞች ያላቸውን የሥራ አፈፃፀም ብቃት፣ የሥነ መግባር፣ ኅብረት ሥራ ማህበሩን የካፒታል አቀም እና የሥራ ፍሰት ከግምት ውስጥ በማስገባት በማወዳደር ሥራቸውን እንዲቀጥሉ ማድረግ ይቻላል፡፡
10) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 111 ንዑስ አንቀጽ 9 የተገለፀው እንደተተጠበቀ ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበራት ሲዋሃዱ ወይም ሲከፈሉ ቀድሞ የነበሩት ቅጥር ሠራተኞች ጉዳይ በሀገሪቱ አሰሪና ሠራተኛ ህግ እና በውላቸው መሠረት የሚታይ ይሆናል፡፡
11) የንብረት ክፍፍሉም በሂሳብ አጣሪው አማካኝነት ተጠንቶ ለውሳኔ የሚቀርብ ይሆናል፣
12) ህሊውናቸውን ያጡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ከመዝግብ መሰረዝ ይኖርባቸዋል፡፡

114. በውህደቱ ወይም በመከፈሉ ላይ ተቃውሞ ሲቀርብ ስለሚወሰድ ህጋዊ እርምጃ፣

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በሚደረገው ውህደት ወይም መከፈል ላይ ተቃውሞ ሲቀርብ የሚከተሉት እርምጃዎች ሊወሰዱ ችላሉ፤

a. Adoytiitik hinnay abud essereeniitik edde bice wayte exxa tenek agle hinnay kurim abaanamak afal, gar keenih elle daccarsimah yan margaqa hinnay lofta keenih daffeesek hinnay meklah caabi keenih abe yakkem faxximta.
b. Qaaqa akak leh yan miraac margaqa oggolaah, qusbih daabinta luula taamah eglak kutbe abak mamaxxaga yaceem adoytit aw abud essereenit gar daccarsimeeh, tonnah kalah tan gaanunuh mekkelttintam faxximta meklaali mekleenim yixmiqeek laka
c. Angaliyyal hinnay kurrumiyyal sadu le adoytit/t tenek agle hinnay kurim yakkek naharal eglaa kee qaaqa akakle miraac yaysixxigem faxximta.
d. Angaliyyaa kee kurruumiyya aboonuh adoytiitiiy, abudseenit gar daccarsimeweeh, taamitak edde sugte taamaabeenitih gar kibbiimeweeh, taama akak gaanun yaakumik ciggil katayak abe weenimih axmaq geytimek qaaqa akakle miraac angaliyya hinnay kurruumiyya raaqisek ragise yakkeem duuda

ሀ) ከአባላት ወይም ከዕዳ ጠያቂዎች መካከል ያልተስማማ ወገን ካለ ልዩ ውሳኔው ከመፈጸሙ በፊት መብታቸው የሚጠበቅበት ውሳኔ እና ድርሻቸው መቀመጥ ወይም የክፍያ ዋስትና መሰጠት አለበት፡፡

ለ) አግባብ ያለው ባለሥልጣን ውሳኔውን የሚቀበለው እና አዲስ ኅብረት ስራ ማህበር የሚመዘግበው እና ዕውቅና የሚሰጠው የአባላት ወይም የዕዳ ጠያቂዎች መብት መጠበቁን እና ሌሎች ህጋዊ ክፍያዎች መፈጸማቸውን ካረጋገጠ በኋላ ይሆናል፡፡

ሐ) በውህደት ወይም በመከፈል ላይ ተቃውሞ ያላቸው አካላት ውህደት ወይም መከፈል ከመደረጉ አስቀድሞ ለኅብረት ሥራ ማህበሩ እና አግባብ ላለው ባለስልጣን ቅሬታቸውን ማሳወቅ ይኖርባቸዋል፣

መ) የመዋሃድ ወይም የመከፈል የአባላትን መብት ወይም የዕዳ ጠያቂዎችን እና የቅጥር ሰራተኞችን መብት ያልጠበቀ ከሆነ ወይም ሥራው ህግን እና ሥርዓትን ያልተከተለ መሆኑ ከተረጋገጠ አግባብ ያለው ባለሥልጣን የውህደቱን ወይም የመከፈሉን ጥያቄ ሊሠርዘው ወይም ሊያዘገየው ይችላል፡፡

e. Agle hinnay kurim sadde adoytiitih hinnay abudseeniit kee tamlinteh edde sugte taamaabeenitih faxximta mekla gitah daffee wayteeh, caabi amcawwe wayteeh, taama gexsitit qadaalat anewaamih alhum yenek, qaaqa akak le miraac angaliyya aw kurruumiyya raaqisek raagise yakkeemih gar le.

2) Faxe luula taamah egla abta agle awkurruumiyyi margaqa faxe qaynatih gabah culsak currih yan gital takkem faxximta.

115. Asgalluk hinnay Kurak Qagitak xisan Luulâ Taamah Egla

1) Angaluk hinnay kurruumak qusbaddah nookisaanah yanin egla kusaaqal rakitak, taamah axacih caalataay, miizaaniyyat xisooy, rakiibo daddos kee kalah faxxinta caagiidah qimbol elle akah gulgulsan.

2) Angaluk hinnay kurruumak qusbaddah nookisaanah yanin egla madabah yan daabisiyyi gexsit katayak maysarraqa akak takke

3) Asgalliyya hinnay kuriyyi abtoota najaac kee xaloot bahsiisoonuh, matartu duudunta gaanuunuk iroh tan caagiida raaqisoonuu kee adoytit kee sidoc heele xagarih ayfaf aracat gacuh maqarle mehrat qokol keenih aban.

ሠ) ውህደቱን ወይም መከፈሉን የተቃወሙ አባላት፣ ወይም ዕዳ ጠያቂዎች እና ቅጥር ሠራተኞች የሚገባቸው ክፍያ በአግባቡ መቀመጡን ወይም ዋስትና መሰጠቱን፣ ወይም በሥራው ሂደት ላይ ግልጽነት ያለመኖሩን ማስረጃ ከቀረበ አግባብ ያለው ባለሥልጣን ውህደቱን ወይም መከፈሉን ሊያዘገየው ወይም ሊሰርዘው ይችላል፡፡

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የሚወሰን የመከፈል ወይም የመዋሃድ ውሳኔ ከማንኛውም ጣልቃ ገብነት ነፃ በሆነ መልኩ ይከናወናል፣

115. በመዋሃድ ወይም በመከፈል እንደገና ስለሚደራጅ ኅብረት ሥራ ማህበር

1) በመዋሃድ ወይም በመከፈል እንደገና የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በጥናት ላይ በመመስረት የስራ ክልል ሁኔታ፣ የካፒታል ምስረታ፣ የመሰረተ ልማት እና ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ጉዳዮች አስቀድሞ የሚከናወኑ ይሆናል፣

2) በመዋሃድ ወይም በመከፈል እንደገና የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር መደበኛውን የማደራጀት ሂደት ተከትሎ ተደራጅቶ የሚመዘገብ ይሆናል፡፡

3) በመዋሃድ ወይም የመከፈል ተግባር የተሳካና ውጤታማ ለማድረግ እና ሊከሰቱ የሚችሉ አላስፈላጊ የሆኑ ሕገ-ወጥ አሰራሮችን ለማስወገድና የአባላትንና የሦስተኛ ወገን ጥቅምና መብት ማስጠበቅ እንድቻል የተጠናከረ ሙያዊ እገዛ ይደረጋል፡፡

4) Faxe dumaak sugte luula taamah egla qusbaddah kurek asgalle yakkeenim duuduntah. Kuraanamak naharal ken tayyaaqek waytam mehratleela kusaaqal taxmiqem faxxinta.

4) ማንኛውም ነባር የኅብረት ሥራ ማህበር በመዋሃድ ወይም በመከፈል በአዲስ መልክ መደራጀት ይችላል፡፡ በመከፈል እንደገና የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከመከፈሉ አስቀድሞ የአዋጭነት ጥናት በባለሙያ መካሄድና መረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

5) A miracsentak maasayyak 113 gubat ux maasayyak 4 tan wano elle tan innal anuk kusaq xalu rakiibo abak qusba luula taamah eglah daabisso amolladi gubaayel angaliyyi faatacah xayyowwateh faatacsimmaay, qaaqa akak le xagar oggolla haa waqdi sugte luula taamah egla gaanuun rakiibo abak akah taddigillennah aban

5) በዚህ መመሪያአንቀጽ 113 ንዑስ አንቀጽ 4 እንደተደነገገው በጥናት ውጤቱ መሰረት መልሰው ለሚደራጁት በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ቀርቦ ሲወሰን እና ለሚመለከተው አካል በማቅረብ ከተወሰነ በኋላ ነባሩ የኅብረት ሥራ ማህበር ህጉን ተከትሎ እንዲፈርስ ይደረጋል፡፡

6) Gaanun katayak diglo gexsit yekkeek lakal kusaqsime kusaaqih maksab rakiibo abak qusba luula taamah egla daabisan.

6) ሕጉን ተከትሎ የማፍረስ ሂደት ከተካሄደ በኋላ በተጠናው የአዋጭነት ጥናት መሰረት አዲስ የኅብረት ሥራ ማህበር ይደራጃል፡፡

7) Asgalluk hinnay kurrumak daabintah tan faxe luula taamah egla dariifah qidaddooy, siyaasaay, ayyuntiino kee qaadaay, kalah tan sugte caagiida cubbit haak sarri kataase waytu waytam maysarraqa abah teetik yan xagar yaxmiqem faxximta

7) በመዋሃድ ወይም በመከፈል የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የአካባቢውን ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊ፣ ፖለቲካዊ፣ ባህላዊ እና ሌሎች ነባራዊ ሁኔታዎችን ከግምት ውስጥ ያስገባ እና ጉዳት የማያስከትል መሆኑ በመዝጋቢው አካል መረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

8) Faxxintah tan diglo siiratih adda tabteh temeeteh tan kurrunte aw tengele luula taamah eglaali qusubuk daabimak maysaqarra abta

8) አስፈላጊ በሆነው የማፍረስ ሂደት ውስጥ አልፎ የመጣ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር እንደገና ከሁለት በላይ በመዋሃድ ወይም በመከፈል እንደገና በመደራጀት በአዲስ መልክ ይመዘገባሉ፡፡

9) Luula taamah egla angaluk aw kurruumak qusbaddah maysaqarra aba wak ciggilta gexsitil takke

9) የኅብረት ሥራ ማህበር በመዋሃድ ወይም በመከፈል በአዲስ መልክ ተደራጅቶ ምዝገባ ሲከናወን በሚከተሉት ሂደቶች መሰረት ይሆናል፡-

a. Luula taamah eglay tangaeh aw kurruntah tani keenil sugah yan abuuduk yewqeenim qaaqa akakleh tan ku/buxa taxmiqem faxximta

b. Luula taamah egla tangaluh hinnay baxsintuh itta elle geyteh tan amolladi gubaayeh guumaay, adoytit kee qusbih doorinte miroctih migaaqaay, guub/sigma kee feerawaraay, kalah tan maysaqarra xiqsissoh tayfaafeh tan xiqsissoosa kibak maysaqarrah assabalta kutbeh qaaqa akakle miraacal xayyoosan

c. Luula taamah egla qusabaddah aysaqarruk uddurfan hinnay decrole smaqta keenih tamcawwe

10) Luula taamah egla tangaleeh, hinnay kurruntah tan waqdi taamisak sugen taamaabeeniitih caagid baaxok taamisek-taamiteh gaanuun kee ken ambalaalih weelol yafdigen

11) Luula taamah egla tangaleeh, hinnay kurruntah tan waqdi kurruume sinni ikoh caagid kusaaqal yescessime gitaa ken sittingey elle akkinnaan innal margaqa gaya

12) Naharal suge taamaabeeniitih caagid baaxok taamisek-taamiteh gaanuun kee ken ambalaalih weelol yafdigen

13) Ta gurral maysaqarra akak takke luula taamah egla isinni migaq kee armaay, taamah qaynataay, hadafaay, farmoo kee mabala yalleenim xiiqinta. Takkay ikkah sitta ceeliyyaa kee hoxi akak raaquh qaaqa akak le miraac lowsiisa

ሀ) በመዋሃድ ወይም የሚከፈሉ ኅብረት ሥራ ማህበራት ያለባቸውን ዕዳ መክፈላቸው ወይም ዋስትና መስጠታቸውን አግባብ ባለው ባለ ስልጣን መስሪያ ቤት ይረጋገጣል፤

ለ) ኅብረት ሥራ ማህበራት ለመዋሃድ ወይም ለመከፈል የተስማሙበት የጠቅላላ ጉባኤ ቃለ-ጉባኤ፣ የአባላትንና አዲስ የተመረጡ አመራር አካላትን ስም፣ አድራሻና ፊርማ እንዲሁም ሌሎች ለምዝገባ የሚያበቁ መስፈርቶችን በማሟላት የምዝገባ ማመልከቻ በጽሁፍ አግባብ ላለው ባለስልጣን መስሪያ ቤት ይቀርባል፤

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን በአዲስ በመመዝገብ ቋሚ ወይም ጊዜያዊ ሠርተፊኬት ይሰጣዋል፡፡

10) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሲዋሃዱ ወይም ሲከፈሉ ቀድሞ የነበሩት ቅጥር ሠራተኞች ጉዳይ በሀገሪቱ አሰሪና ሠራተኛ ህግ እና በውላቸው መሠረት የሚታይ ይሆናል፡፡

11) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሲዋሃዱ ወይም ሲከፈሉ ስለማይከፋፈሉ ንብረቶች አስተዳደርና አጠቃቀም ሁኔታ በሚቀርበው የጥናት ውጤት እና በሚደረገው የጋራ ስምምነት መሰረት የሚወሰን ይሆናል፡፡

12) ቀድሞ የነበሩት ቅጥር ሠራተኞች ጉዳይ በሀገሪቱ አሰሪና ሠራተኛ ህግ እና በውላቸው መሠረት የሚታይ ይሆናል፡፡

13) በዚህ ሁኔታ የሚዋሃዱ ወይም የሚከፋፈሉ የኅብረት ሥራ ማህበራት የራሳቸው ስምና ዓርማ፣ የሥራ ዓይነት፣ ዓላማ፣ ተግባር እና ራዕይ ሊኖራቸው ይችላል፣ ሆኖም ግን ተመሳሳይ እና አሳሳች ሆነው እንዳይመዘገቡ አግባብ ያለው ባለስልጣን ይቆጣጠራል፡፡

Taban Kee Lecey Heele Exxa
Luula Taamah Eglaalih Digloo Kee Ken Cisaabih Saffoyso

116. Cisab Saffoosa Dooraanam Kee Diiriyaanama

1) Luulâ taamah eglah kuktih ixximak 985/2009 maasayya 56 gubat ux maasayyak tiyal (1) faatacsinteh tan wano elle tan innal anuk qaaqa akak leh yan miraac reedisah yan cisab saffoysoh adoytit 3 yakke way dooro keenik ooxiitiiy, gaanuun kee nooko mehratli kinni
2) Inki luula taamah eglal diglo madqinteek lakal cisab saffoysa qaaqa le miraac reedisam faxximta
3) Qaaqa akak leh yan miraac reedisah yan mehratleela keenil yeceeh yan taama radmook iroh abtaamat radek hebltoh aakam bica sinnim inkitanuuk aw garab caddol taamak ken soolisak ken aftok qusbaddah reedisam duuda
4) Cisab saffoysoh taamak diiriyinteh tan saffoysá diiriyoh ayyufti ken maadeemik aabbaxuk malcina ayroh ddat gabat keenik yanih yan mansafaay, sanaday, maysarraqooqii kee alhumitte ken aftok reedisen mehratlil dirkih tabsaanam faxximta.
5) Diiriyinteh tan saffos aba 7 ayroh addat ken gabta tan mansafaay, sanaday, maysarraqooqii kee alhumitte tabseweenik gaanuunuh essertimaanah
6) Cisab saffos yakkuh reediseh yan saffos abah faxxiima xoq egla akah mekelta innah qaaqa akakle miraac abam duuda

ክፍል አሥራ ስድስት
ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት መፍረስና ሂሣባቸውን ስለማጣራት 94

116. የሂሳብ አጣሪዎችን ስለመሾም እና መሻር

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 56 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አግባብ ካለው ባለስልጣና የሚሾሙ የሂሳብ አጣሪ አባላት ቁጥር ሦስት ሲሆኑ አመራረጣቸውም የኦዲት፣ የህግ እና አደራጅ ባለሙያዎች ይሆናል፡፡
2) አንድ የኅብረት ሥራ ማህበር የመፍረስ ውሳኔ ከተሰጠው በኋላ ሂሳቡ እንዲጠራ የሂሳብ አጣሪዎች አግባብ ባለው ባለስልጣን ይመደባሉ፡፡
3) አግባብ ያለው ባለስልጣን የመደባቸውን የሂሳብ አጣዎች ከመመሪያ ውጪ ሲሰሩ ከተገኙ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ በማንኛውም ጊዜ በሙሉም ሆነ በከፊል ከሥራቸው ሊያግድ ወይም ሊሽር እና በምትካቸው አዲስ ሊሾም ይችላል፡፡
4) ከሂሳብ ማጠራት ሥራቸው የተሸሩ የሂሳብ አጣሪዎች የስንብት ደብዳቤ ከደረሳቸው ቀን ጅምሮ በሰባት ቀናት ውስጥ በእጃቸው የሚገኘውን ንብረት፣ ማስረጃዎች፣ መዛግብት፣ ሠነዶች እና የመሳሰሉትን በምትካቸው ለተመደቡት ሂሳብ አጣሪዎች የማስረከብ ግዴታ አለባቸው፡፡
5) ከሥራቸው የተሰናበቱ ሂሳብ አጣሪዎች በሰባት ቀናት ውስጥ በእጃቸው የሚገኙትን ንብረቶች እና ሠነዶች ካላስረከቡ አግባብ ባለው ህግ መሠረት ይጠየቃሉ፡፡
6) የሂሳብ ሥራውን ለማጣራት ለሾሙት የሂሳብ አጣሪዎች አግባብ ያለው ባለስልጣን ተገቢውን የአገልግሎት ዋጋ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲከፈል ሊወሰን ይችላል፤

117. Luula Taamah Eglah Cisabat Saffoysiyyi Yakke Sababitte

1) Faxe luulâ taamah eglah cisaabat ciggilta sababitteh saffos yakkem xiiqintah
   a. Manok kaa yayyaaqeenil margaqa tamcawwe waqdi
   b. Abud kaa wayta xagorti baxsaanam faxan waqdi
   c. Luula taamah eglak gaddaay, ikoo kee abud baxsak ken maadda caddo yaaxigeenim faxan wadqi
   d. Gaabowtam kee mekkeltinta abuuditte baxsoonuh
   e. Tamlinte taamaabeenit baxsoonuu kee tuxxiq keenih dacrisoonuh
   f. Kurruume sinni luula taamah eglah iko baxsoonuh
   g. Kurruumak hinnay angaluk qusbaddah nokisaanamat caban waka
   h. Maysaqarra abba heeh taama 6 alsih addat qimbise week
   i. Elle sugah maysaqarrah sumaqta inki liggidih addat maytanih korseweenik hinnay sumaqta gacseenik hinnay akah gacsan innah abeenik.
   j. Cisab fokkaqqa heenih kasaarat culeenih sugeenih woo kasaarak qilsa sinnim 6 alsih addat awquk akah sugen innah yadaaroonu xiqe waanam timixxigek.
   k. Taama korseenik hinnay madmaa kee abto milaageenik
   l. Adoytit ixxi madqa elle itte innak addah radek
   m. Akah xissiimte madma kee edde xinta madqak iroh taamiteenik kee baad luulâ taamah eglaalih radmo yiggileenik.

117. ኅብረት ሥራ ማህበር ሂሳብ ስለሚጣራባቸው ምክንያቶች

1) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ሂሳብ በሚከተሉት ምክንያቶች የተነሳ ሊጣራ ይችላል፤

ሀ) ሕልውና እንዲያጣ ሲወሰን፣

ለ) የዕዳ ጠያቂ አካላትን ለመለየት፣

ሐ) የኅብረት ስራ ማህበሩን ሃብት፣ ንብረትና ዕዳ ለመለየት እና የዕጣ ድርሻ ለማውቅ

መ) ተሰብሳቢ እና ተከፋይ ዕዳዎችን ለመለየት

ሠ) ቅጥር ሰራተኞችን ለመለየት እና ጥቅማቸውን ለማስጠበቅ

ረ) የማይከፋፈል የኅብረት ሥራ ማህበሩን ንብረት ለመለየት፣

ሰ) በመከፈል ወይም በመዋሃድ ፈርሶ ዳግም ለመደራጀት ሲወሰን፣

ሸ) ተመዝግቦ በስድስት ወር ጊዜ ውስጥ ሥራውን ያልጀመረ ከሆነ፣

ቀ) ጊዜያዊ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በቋሚነት ካላስመዘገበ ወይም ጊዜያዊ ምስክር ወረቀቱን የሚመልስ ወይም እንዲመልስ የሚደረግ ከሆነ፣

በ) ሂሳብ ተመርምሮ ኪሳራ ውስጥ የገባ እና የገባበት ኪሳራ በቀላሉ ከኪሳራው በ6 ወራት ውስጥ በመውጣት ወደነበረበት መመለስ የማይችል መሆኑ ሲረጋገጥ፣

ተ) ሥራውን በሌላ መልኩ ለመቀየር ሲወስን ወይም ዓላማውንና ተግባሩን ሲቀይር፣

ቸ) የአባላት ብዛት ወይም ቁጥር በሕግ ከተወሰነው በታች ሲቀንስ፣

ነ) ከተቋቋመበት ዓላማና በመተዳሪያ ደንቡ ውስጥ ከተወሰነው ተግባር ውጪ ሲሰራና ዓለም አቀፍ የኅብረት ሥራ መርሆዎችን ጥሶ ሲገኝ፣

118. <u>Cisab taydaddaroh dirkii kee qaaqa</u>

1. Cisab taydaddaro qimbisimteh sugte luulâ taamah eglak ambalal agdaabeh taamoomi akke waytek hinnay cisab aydaddaareh taama dirkisseh akke waytek qusba taamoomi qimbisaanam maxiqan. Tahak iroh aban taamoomih tiinoh esserimelon manguk esserimelon.
2. Luulah eglak taama miraacissa marok hinnay borxik ellecabo fan cisab amolladisimam fan tan taamah maybalaalaqa eglâ gaddaa kee sanadwa qaaqal yakkuqen.
3. Luulâ taamah eglah leh tan keefimtam kee keefime waytam ikok baxissi haak yaskaten. Uxih yafiilen cisab kee meklan abudwah rorsa bicsan.
4. Luulâ taamah eglah adoytiitih mangaa kee saami loftik loonum baxsan.
5. Luulâ taamah eglah cisab yamdaddarimuh faxximmi ittam abelon.
6. Luulâ taamah eglah ikoyta yaylammoonuh, egla akkuk cokmi caxal gaaruwwonuh hinnay idoolinnal seloonuh, duudaanah.
7. Ken migaaqal yan banki sanadwa xiinisan, meklaali yagduben.

118. የሂሳብ አጣሪዎች ግዴታ እና ኃላፊነት

1) የሂሳብ አጣሪዎች ተጀምረው ለነበሩት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ውል አፈፃፀም የሚያገለግሉ ሥራዎች ካልሆነ በስተቀር ወይም የሂሳብ ማጣራቱ ሥራ ካላስገደደ በስተቀር አዲስ ሥራዎችን ለመጀመር አይችሉም፡፡ ከዚህ ውጪ ለሚሰሩ ሥራዎች በነጠላም ሆነ በአንድነት ተጠያቂ ናቸው፡፡

2) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቦርድ ላይ እስከ መጨረሻው የሂሳብ ማጠቃለያ ጊዜ ያለውን የሥራ እንቅስቃሴ መግለጫ፣ የማህበሩን ሃብትና ሠነዶች በኃላፊነት ይረከባሉ፡፡

3) ኅብረት ስራ ማህበሩ ያለውን የሚከፋፍልና የማይከፋፍል ንብረት ይለያሉ፤ ይሰበስባሉ፤ ተሰብሳቢ ሂሳብ እና ተከፋይ ዕዳ በዝርዝር ያዘጋጃሉ፣

4) ኅብረት ስራ ማህበሩን የአባላት ቁጥር እና ያላቸወን የዕጣ ድርሻ ይለያሉ፣

5) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሂሳብ እንዲጣራ አስፈላጊ የሆኑትን ተግባራት ሁሉ ይፈጽማሉ፡፡

6) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ንብረት መሸጥ፣ ስለ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ሆነው በፍርድ ቤት ቀርበው መከራከርና መገላገል እንዲሁም ነገርን በሽምግልና ዳኝነት ለመጨረስ ሊዋዋሉ ይችላሉ፤

7) በዚሁ ሥራ የተከፈተውን የባንክ ሂሳብ ያስተዳድራሉ፤ ክፍያዎችንም ይፈጽማሉ፣

8) Cisab yaydudduren waqdi edde xoqoysiman mawqo yargiqen.

9) Mago essera mari tanih tan magoo kee elle meklan gurral walalak argiqeenim xiqaanah.

10) Luulah eglak ummaan num hinnay massoynal makaadoh fanat yan sittin way egla awlisak mablol, wagaril yafgideenim duudan.

11) Mago mekleeniik geera raaqe maalul amolladi modod elle yaabisak argiqelon

12) Luulah eglak wayyahaan magooga fokkaaqak elle meklan yaakumik ciggiilu yayyaaqen.

13) Cisab taydaddaro ken reedise dagar keenik ugse wayyaheek cisab ayxaxxareh taamah elle caboh haahoonuh dudda le qaaqa lon.

14) Cisab ayxaxxaareh taama gufte ikke warsa gabbaaqu bicisak kulli ayyaamal ken reedise dagarah ruubaanam faxximta.

15) Cisab ayxaxxareh taama kibbimmi itteh agle hinnay baxsimiyyi taama tekkeek geera taamâ taagah gaba keenik culeh suge ummaan sanad 15 ayroh addat qusubih xissiimte luulâ taamah eglah tabsan.

16) Iyyen ayrot gabat keenik enni ittam tabseweenik madqal esserimelon.

8) ለሂሳብ ማጣራቱ ሥራ የሚያገለግሉ ወጪዎችን ይወስናሉ፤

9) ከዕዳ ጠያቂዎች ጋር ስለአለው ዕዳና ስለአከፋፈሉ ሁኔታ በመነጋገር ሊወስኑ ይችላሉ፣

10) በኅብረት ሥራ ማህበሩ በማንኛውም ሰው ወይም ድርጅት ወይም ተቋም መካከል ስለአለው አለመግባባት ወይም ክርክር ኅብረት ሥራ ማህበሩን በመወከል በግልግል ወይም በዕርቅ ለመጨረስ ይችላሉ፤

11) ከዕዳ ክፍያ በኋላ በቀረው ገንዘብ ላይ ጠቅላላ ጉባኤውን በማነጋገር ስለአከፋፈሉ ይወስናሉ፣

12) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ላይ የሚጠየቀውን ዕዳ በመመርመር የአከፋፈል ቅደም ተከተል ይስናሉ፣

13) የሂሳብ አጣሪዎች በሾማቸው አካል ሥልጣናቸውን የሚቀንሱ ውሳኔዎች ካልተደረጉ በስተቀር የሂሳብ ማጣራቱን ተግባር ከፍፃሜ ለማድረስ ሙሉ ሃላፊነት ይኖራቸዋል፤

14) የሂሳብ የማጣራት አካሄድ የሚገልፅ የደረሱበትን ዝርዝር ሪፖርት በማዘጋጀት በየሳምነቱ ለሾማቸው ወይም ለመደባቸው አግባብ ያላው ባለስልጣን ማቅረብ አለባቸው፡፡

15) የሂሳብ ማጣራቱ ሥራ ተጠናቆ ውህደቱ ወይም ክፍፍሉ ከተፈጸመ በኋላ በስራ ምክንያት በእጃቸው የገቡትን ማንኛውንም መዛግብትና ሰነዶች በአስራ አምስት ቀናት ውስጥ በአዲስ ለተቋቋመው ኅብረት ሥራ ማህበራት በጥንቃቄ እንዲቀመጡ ያስረክባሉ፡፡

16) በተባለው ቀን ውስጥ በእጃቸው የሚገኘውን ማንኛውንም የኅብረት ሥራ ማህበር ንብረት እና ሰነድ ከላስረከቡ አግባብ ያለው ባለስልጣን በሕግ መሠረት ይጠየቃሉ፡፡

17. Cisab ayxaxxaareh taama gaba kalekal, hinnay wagiita dagar idini acee kal cisab fokkaaqoh num cisab ayxaxxaareh xaagu geeri marat tabsam maxiqa.
18. Madqa elle itta innal sinni iko qado gital aylammelon. Migaq korselon keefo takkeh gide egla migaaqal yangayyi cisab sandog fakak "ayxaxxaaret yan cisaaba" axcuk daffeysan.

19. Ta maasayyak 116(17) ugutak, sirri geeri gabat tabseh geytima num digalsimah, wagiita doolat xagar maaqattaa kaal beyam duudah.

17) የሂሳብ ማጣራቱ ስራ ሳይጠናቀቅና አግባብ ያለው ባለስልጣን ፈቃድ ሳያገኝ የሂሳብ ማጣራት ስራ ላይ የተመደበ ወይ የተሸመ ማንኛውም ሰው ስለሂሳብ ማጣራቱ ለሌለኛው አካል አሳልፎ መረጃ መስጠት አይችልም፣

18) ሕግ በሚፈቅደው መሠረት ንብረቶችን ግልጽ በሆነ መንገድ ይሸጣሉ፣ ስም ያዛውራሉ፣ ክፍፍሉ እስኪፈፀምም በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም ተንቀሳቃሽ የባንክ ሂሳብ ከፍተው በኅብረት ሥራ ማህበሩ ሥም "በማጣራት ላይ ሂሳብ" በማለት ያስቀምጣሉ፣

19) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 116 ንኡስ አንቀ 23 መሰረት ዬትኛውንም መረጃ አሳልፎ የሰጠ ማንኛውንም አካል አግባቢ ያለው ባለስልጣን በድስፐሊን እርምጃ ሊጠይቅ ይችላል፡፡

119. Cisab ayxaxxaareh taamal wagiita doolat xagar leh yan abtoo kee qaaqa

1. Cisab ayxaxxaareh taama gexissam kee luulâ taamah eglaalih kuktal qaaqa akah yeceenim too xagar kinnuk ciggilta abtootaa kee qaaqa le.
   a) Wagiitah yan doolat xagar isiik ugutak abe cisab fokkaaqol, hinnay hawwasoosul hinnay geeri gaboobik yemeete ascossal asgalliyya hinnay sittak baxsa hinnay diglo edde cabot yamaate waqdi cisab ayxaxxareh taama amrisa.
   b) Cisab ayxaxxaareh taama aboonuh digloh edde cabo amolladi mododul baxsa le edde cabok ugutak faaticiseenim diggoysa.
   c) Cisab tayxaxxaro reedisah, rankisah, 15 ayroh addat taama qimbisan.

119. በሂሳብ ማጣራት ሥራው አግባብ ያለው ባለስልጣን ተግባር እና ኃላፊነት

1) የሂሳብ ማጣራቱን ሥራ በኃላፊነት የሚያካሄደውና በኅብረት ሥራ አዋጅም ኃላፊነት የተሰጠው አግባብ ላለው ባለስልጣን በመሆኑ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፡-

ሀ) አግባብ ያለው ባለስልጣን በራሱ ተነሳሽነት ባደረገው ሂሳብ ምርመራ ወይም ኢንስፔክሽን ወይም ከአካለት በቀረበለት ጥያቄ መሠረት የመዋሃድ ወይም መከፈል ወይም የማፍረስ ውሳኔ ሲሰጥ የሂሳብ ማጣራት ሥራ እንዲከናወን ያዛል፤

ለ) የሂሳብ ማጣራት ሥራው ለማካሄድ የማፍረስ ውሳኔው በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ መሰረት መጽደቁን ያረጋግጣል፣

መ) በጠቅላላ ጉባኤ የጸደቀውን የሂሳብ ምርመራ ሪፖርት እና የመዋሃድ ወይም የመከፈል ወይም ለመፍረስ የተሰጠውን ውሳኔ ቃለ ጉባኤ ለሂሳብ አጣሪዎች ያስረክባል፡፡

2. Wagiita doolat xagar cisab ayxaxxaareh taama amrisam:
   a) Booluk sidiica gaba digloh edde cabo elle tan guuma kee nee iggila assaballat gufa waqdi
   b) Adoytit ixxi madqal taniimik adda radem alhumul diggoowek
   c) Luulah egla kasaarat culteeh, too kasaarak qilsa sinnim awqe waytam yismiteenik
   d) Luulah egla luulâ taamah eglak irol taamittam timixxigek
   e) Luulâ taamah egla madqen waktil taamat cule waytem timixxigek
   f) Inki liggidih addat maytani maysaqarra abewaytem timixxigek
3. Luulâ taamah eglak cisab ayxaaxxaare, angaliyyi, kurruumiyya hinnay agaliyyi edde cabot tamaatek afat wagiita doolat dagar yeceeh yan edde cabo luulâ taamah eglah kutbeh ruubam kee maybalaalaqal yayyaaqem faxximta.
4. Luulâ taamah egla gufteh tan cisab ayxaxxaaree kee aggiliyyi edde cabo saddek amolladi modod kee taama miraacissa marol faaticisak 15 ayroh addat ken xissê biirol xayyoysaanam faxximta.
5. Luulah egla sadde warkat 15 ayroh addat wagiita dagarah culse waytek digloh edde caboo kee cisab ayxaxxaare taamal asele.

2) አግባብ ያለው ባለስልጣን የሂሳብ ማጣራት ሥራውን የሚያዘው፡-
   ሀ) 2/3ኛ አባላት የማፍረስ ተግባሩ እንዲከናወን የተስማሙበት በቃለ ጉባኤ እና የማፍረስ ማመልከቻ ሲደርሰው፣
   ለ) የአባላት ቁጥር በሕግ ከተወሰነው ዝቅተኛ ቁጥር በታች መሆኑን በማስረጃ ሲያረጋግጥ፣
   ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ኪሳራ ውስጥ መግባቱንና በቀላሉ ከኪሳራ የማይወጣ መሆኑን ሲያምንበት፤
   መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ውጪ ሲሰራ መሆኑን ሲያረጋግጥ፤
   ሠ) ኅብረት ሥራ ማህበሩ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ ወደ ሥራ አለመግባቱ ሲያረጋግጥ፣
   ረ) በአንድ አመት ውስጥ በቋሚነት ያልተመዘገበ መሆኑን ሲያረጋግጥ መሆን አለበት፤
3) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሂሳብ ማጣራትና የመዋሃድ ወይም የመከፈል ወይም የማፍረስ ውሣኔ ከመስጠቱ በፊት አግባብ ያለው ባለስልጣን የሰጠው ውሣኔ ለኅብረት ሥራ ማህበሩ በደብዳቤ መላክ እና በጋዜጣም ማውጣት አለበት፤
4) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የደረሰውን የሂሳብ ማጣራትና የማፍረስ ውሳኔ ከተቃወመ በጠቅላላ ጉባኤና በሥራ አመራር ኮሚቴ ውሳኔ አስወስኖ በ15 ቀን ውስጥ ለአደራጅ መ/ቤቱ ማቅረብ አለበት፣
5) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የመቃወሚያ ደብዳቤውን በ15 ቀን ውስጥ ለአደራጅ መ/ቤቱ ካላቀረበ የማፍረስ ውሣኔውና የሂሳብ ማጣራት ሥራው ተግባራዊ ይሆናል፤

6. Wagiitah yan dagar ceela sabab geek tatruseh yan digloo kee cisab ayxaxxaareh tatruseh yan amri faxinnaan waqdi duugam duudah.
7. Wagiitah yan dagar cisab ayxaxxaare amriseek geera ayxaxxaarê taama ciggilta yaakumik ciggiiluk ugutak aban
   a) Luulah eglak cisab ayxaxxaare niqba mari yenek akah xayyoowan innah namma alsa sittalakleh maybalaaqal kee aysinnan gital aysaxxaguk sugam faxximta
   b) Maysaxxagak ugutak luulâ taamah eglat mago le mari xayyoysa alhumitte aysaqarruk ayxaxxaare taama takke.
8. Luulâ taamah egla wagga hayta alhumitte ciggiltam kibtam faxximta:
   a) Luulâ taamah eglah ikoytah rorsa taybullem kinnuk, qado lakqo, gabat tanim bankil tanim tonnaah maali sanaditte, maysaqarroori, ken melleb kee rorsah addatino qaddossam yakkeenim yasmiteenimi.
   b) Yafiilen kee meklan abudwa yanim taybulle alhumitte tanik waytam.
   c) Abud edde yan marih migaq kee sugmenta, taama, keenik yibbixen mabbux yen kaa tekkek qaduk yaybullen.

6) አግባብ ያለው ባለስልጣን አሳማኝ የሆነ ምክንያት በማንኛውም ጊዜ ኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዳይፈርስ እና ሂሳብ እንዳይጣራ ያስተላለፈውን ትዕዛዝ ሊሰርዘው ይችላል፡፡
7) የሂሳብ ማጣራት ሥራው እንዲከናወን አግባብ ባለው ባለሥልጣን ከተወሰነ በኋላ የሂሳብ ማጣራት ተግባር በሚከተለው ቅደም ተከተል መሠረት ይከናወናል፡፡
   ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሂሳብ ማጣራት ተቃዋሚ ካለ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ከነምክንያቱ እንዲቀርብ በተከታታይ ለሁለት ወራት በጋዜጣና አመቺ መንገዶችን በመጠቀም ማስታወቅ አለበት፡፡
   ለ) በማስታወቂያው መሠረት በኅብረት ሥራው ላይ ዕዳ ጠያቂዎች የሚያቀርቡትን ማስረጃዎች ዝርዝር በመመዝገብ የማጣራት ሥራ ይከናወናል፤
8) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሁኔታ የሚገልጽ ዝርዝር መረጃዎችን ከሥራ አመራር ኮሚቴና ከቁጥጥር ኮሚቴ ርክክብ ይደረጋል፡፡ ዝርዝር መረጃዎችም የሚከተሉትን ማሟላታቸውን ማረጋገጥ አለበት፡፡
ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ንብረት በዝርዝር የሚገልፅ ሆኖ ጥሬ ገንዘብ በእጅ እና በባንክ እንዲሁም ሌሎች ገንዘብ ነክ ሰነዶች እና መዛግብቶች ካሉ ዋጋቸውንና ዝርዝር ሁኔታቸውን የሚገልፅ መሆናቸውን ማረጋገጥ፤፤
ለ) የሚሰበሰብ እና ተከፋይ ዕዳዎችን የሚያስረዱ ሰነዶች መኖራቸውን፣
ሐ) የባለ ዕዳዎችን ስም፣ አድራሻና ሥራ በዝርዝር የሚገልጽ እና ለዕዳዎቹ የተያዘ መያዣ ካለ ዝርዝሩን የሚገልጽ ሰነዶች ያዘጋጃል፤

d) Eglat mago le mari yenek ken sugmenta kee taama, tonnaah eglak faxaanam magide kinnim baxxaqisa sanad.

e) Luulâ taamah eglak ooxit gabbaaqu kee geeri alhumitte, wagiita doolat xagar bicseh yan rorsak ugutak eglak ikoytaa kee mago baxisak kobxisan.

120 Luulâ taamah eglak cisab ayxaxxaareh taamah gexso

1. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 56-57 cisab ayxaxxaarek iyyam elle anuk, cisab ayxaxxaareh taama elle gexsittam:
   a) Amolladi modod faaticise inkiino hinnay baxsi edde cabo taqabe katayse waytam wagiita doolat xagar diggoysa waqdi cisab yayxaxxaari rankisa.
   b) Rankisan cisab tayxaxxaaro 3 num yakken. Num ooxitik, num madqak num xisô mihrat li yakken
   c) Cisab tayxaxxaro, ayxaxxaare gexsoh gabbaaqu wagiita doolat xagarak xayyoysaanam faxximta.
   d) Wagiita xagar kaah xayyoowe cisab ayxaxxaareh gabbaqu wagiitak amolladi mododih guumak ugutak inkittiino hinnay haxsimiyya yagdaboonay iyya.

መ) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ላይ ዕዳ የሚፈልጉ ድርጅቶች ወይም ግለሰቦች ስም አድራሻና ሥራቸው እንዲሁም ከኅበት ሥራ ማህበሩ ላይ የሚጠይቁትን ገንዘብ መጠን የሚገልጹ ሰነዶች፣

ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የኦዲት ሪፖርትና ሌሎች መረጃዎችን አግባብ ካለው ባለስልጣን በሚያዘጋጀው ዝርዝር መሰረት የኅብረት ሥራ ማህበሩን ንብረት እና ዕዳ በዝርዝር በመለየት ይሰበሰባል፣

120. የኅብረት ሥራ ማህበራት ሂሳብ የማጣራት ስራ አካሄድ

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/09 አንቀጽ 56-57 ስለሂሳብ ማጣራት የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ የሂሳብ ማጣራት ሥራ የሚካሄደው:-

ሀ) ጠቅላላ ጉባኤ የተወሰነው የውህደት ወይም የመከፈል ልዩ ውሳኔ ጉዳት የማያስከትል መሆኑን ሲረጋገጥ አግባብ ላለው ባለሥልጣን ሂሳብ አጣሪ ይመደባል፡፡

ለ) የሚመደቡት የሂሳብ አጣሪ አባላት ቁጥር ሦስት ሲሆኑ አመራረጣቸውም ከኦዲት፣ ከህግ እና ከአደራጅ ባለሙያ ይሆናሉ፣

ሐ) የሂሳብ አጣሪዎቸ ሂሳቡን በማጣራት ዝርዝር ሪፖርት አግባብ ላለው ባለስልጣን ማቅረብ አለባቸው፤

መ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የቀረበለትን የሂሳብ አጣሪዎች ሪፖርት እና በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ቃለ ጉባኤ መሰረት በማድረግ ውህደቱ ወይም መከፈሉ እንዲፈጸም ያደርጋል፡፡

2. Cisab ayxaxxaare takke waqdi ummaan luulâ taamah egla leh tan madqâ xagariinoo kee taamah angagoyya:
   a) Inki luulah eglah cisab yayxuxxurumem ta maasayyak 4 tan sababitte akkuk luulah egla ta cisaabih ayxaxxaareh faxximtaamah inkih elle cabo fan madqâ numiinoh gar leemik lowsima.
   b) Luulah egla culte dirki duuddusuh kee qimbisen taamoomi taddigillem fan gexsoonu xiqaanah. Takkay ikkal qusba taama qimbisaanam ma duudan.
   c) Qusba gurral xissiimam faxah yan awwalih adoytit mododuh seecan
   d) Cisab ayxaxxaare gaba elle kalte ikkel tiddigille egla manol ane waytam wagiita doolat xagar rettimal yaysixxigem faxximta.

2) የሂሳብ ማጣራት ሥራው ሲከናወን ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሚኖረው ሕጋዊ ሰውነትና የሥራ እንቅስቃሴ፤
   ሀ) የአንድ የኅብረት ሥራ ማህበር ሂሳብ የሚጣራው በዚህ አንቀጽአንቀጽ 4 በተጠቀሱት ምክንያቶች ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበሩ ለዚህ የሂሳብ ማጣራት አስፈላጊ ለሆኑ ነገሮች ሁሉ እስከ መጨረሻው የሕጋዊ ሰውነት መብት እንዳለው ይቆጠራል፤
   ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የገባውን ግዴታ ለመወጣት እና የተጀመሩትን ሥራዎች እስከ ሚፈርስ ድረስ ማካሄድ ይችላል፡፡ ሆኖም ግን አዲስ ሥራ ለመጀመር አይችልም፡፡
   ሐ) በአዲስ መልክ እንደገና ለመደራጀት ፍላጎት ያላቸውን ነባር አባላት ስብሰባ ይጠራል፣
   መ) የሂሳብ ማጣራቱ ሂደት እንደተጠናቀቀ ህልውናውን ያጣው ኅብረት ሥራ ማህበር ህልውናውን ያጣ መሆኑን አግባብ ያለው ባለስልጣን በጋዜጣና አግባብ ባላቸው የመገኛኛ ዘዴዎች በኩል ያሳውቃል፡፡

121. Keefime wayta luulâ taamah eglah ikoyta wagittaama

1. Eglat tan mago meklime kal luulâ taamah eglah ikoyta ma keefimta.

2. Mago le marih mekleenih selekal, xayyoowe wee marih mekla rikeh baxissi heekal luulâ taamah eglah ikoytaa kee maalu ma keefan.

121. ስለማይከፋፋል የኅብረት ሥራ ማህበራት ንብረት፤

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ዕደዎች ከመከፈላቸው በፊት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ንብረት አይከፋፈልም፣

2) ለዕዳ ጠያቂዎች ተከፍሎ ካላለቀ እና በጊዜው ተገኝተው የሚገባቸውን ከፍያ ላልወሰዱት በሚወሰነው ቦታ ካልተቀመጠ በስተቀር የኅብረት ሥራ ማህበሩ ገንዘብ ወይም ንብረት ለአባላት አይከፋፈልም፡፡

3. Ummaan luulah egla yangalen waqdi luk sugen keefime wayta ikoyta qusubih xissimta eglah inkih lino migaaqal tabsan. Keefime wayta ikoytah yaysaqarren.
4. Keefime wayta luulah eglah ikoytaa kee maali faxe gital adoytiitih geeri marah ma yantocowwa. Mago gacsah, acwah, catoh mayacaan edde asat mayana. Faxe gurral keefot ma culta.
5. Keefime waa luulah eglah ikoyta eglâ kappitaalat culak inkih lino takke.
6. Inki luulâ taamah egla madqak ugutak taddagallay iyyeenik ikoyta ayxaxxarak keefoh bicsitan waqdi ciggilta luulah eglah ikoyta ma keefimta.
    a) Kulli liggidih tirfik argaquk qikkibo cisaabih addat yeyseqerreenim tekkek
    b) Acwah, hinnay nagrah hinnay kaadoh geen ikoyta tekkek
    c) Luulah eglaali maqarroysoonuh doolat tecee ardi tekkek, kalqat tekkek ummaan maytanih iko tekkek
    d) Luulah egla xiinissoh xer udduruh hinnay ux udduruh yeceenimik sugtek
    e) Keefime waay axcuk madqal waaso edde heenim tekkek

3) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በውህደት ወቅት የነበረው የማይከፋፈል የጋራ ንብረት በውህደት ለተቋቋሙት አዲስ ኅብረት ሥራ ማህበራት በማይከፋፈል የጋራ ንብረትነት ተመዝግቦ ይተላለፋል፡፡

4) የማይከፋፈል የኅብረት ስራ ማህበራት ንብረት እና ገንዘብ በማንኛውም መንገድ ለአባላትም ሆነ ለሌላው ወገን ለብድር ወይም ለዕዳ ክፍያ ወይም ዕዳን ለማቻቻል ወይም ለስጦታ ወይም ለሽልማት ወይም ለዕርዳታ እና ለመሳሰሉት ማዋል አይቻልም፡፡

5) የማይከፋፈለውን የኅብረት ሥራ ማህበሩን ካፒታል ወደ ወል ንብረትነት ይመድባል፡፡

6) አንድ የኅብረት ሥራ ማህበር በህጉ መሰረት እንዲፈርስ ሲወሰንና ንብረቱ ተጣርቶ ለክፍፍል በሚዘጋጅበት ጊዜ የሚከተሉት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ንብረቶች አይከፋፈሉም፡

ሀ) በየአመቱ ከሚገኘው ትርፍ እየተቀነሰ በመጠባበቂ ሂሳብ ውስጥ የተመዘገበ ከሆነ፣

ለ) በስጦታ ወይም በውርስ ወይም በሽልማት የተገኘ ንብረት ከሆነ፣

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለማጠነከርና ለማበረታታት ሲባል ከመንግስት በነፃ የተገኘ መሬት ወይም ህንፃ ወይም ማንኛውም ቋሚ ንብረት ከሆነ፣

መ) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለረዥም ወይም ለአጭር ጊዜ በአደራ እንዲያስተዳድረው የተሰጠ ንብረት ከሆነ፣

ሠ) እንዳይከፋፈል በህግ ክልከላ ተደረገበት ንብረት ከሆነ፣

122 Mago leela hinnay lakqo essera marah aban seecoo kee mekla wagittaama

1 Adoytit sinni egla yaggileenimih gar lon way 3heele mar imago le mari abud le mari sadu baaheenik, essero wagiita doolat xagaral xayyoyseenih woo xagar amolladi modod luk malisak margaqa yaceem duudah.

2 Ikoyta kurrasitoonuh cisab ayxaxxaare qimbisimta waqdi luulah egla mano mataallam warisak dagnal alsal nammadda maybalaalaqal, geeri rettimaamil yaysixxigen.

3 Maysaxxaga tewqe ayrook xabba haanam inki alsih addat mago essera mari yenek hinnay eglak diglol aamine wayte adoytit xayyoowe waytek hinnay waktil maalu beeteweenik qusubih xissimte luulâ taamah eglah garil abud caabih daffele.

4 Tawqe maysaxxagal naharsi seeco tewqe ayrook xabba heenih namma alsih addat sadi xayyoowe week ikoyta keefo esseraamih gar aalle waam .

122. የዕዳ ወይም ገንዘብ ጠያቂዎችን ስለመጥራት እና ክፍያ ስለመፈፀም፣

1) አባላት ኅብረት ሥራ ማህበራቸውን በማንኛውም ሁኔታ የማፍረስ መብት ቢኖራቸውም የሦስተኛ ወገኖች ወይም አበዳሪዎች እና ተበዳሪዎች ተቃውሞ ከተነሳ አግባብ ያለው ባለስልጣን የመፍርስ ጥያቄውን ከጠቅላላ ጉባዔ ጋር በመሆን መርምሮ ውሳኔ ሊሰጥበት ይገባል፡፡

2) የንብረት ክፍፍል ለማድረግ የሂሳብ ማጣራት ሥራው ሲጀምር የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሕልውናውን የሚያጣ መሆኑን በመግለፅ ቢያንስ በወር አንድ ጊዜ ለሁለት ተከታታይ ወራት በጋዜጣና አሞች በሆነ መንገድ ማስታወቂያ ይወጣል፡፡

3) ማስታወቂያ ከወጣበት ቀን ጀምሮ እስከ አንድ ወር ድረስ ዕዳ ጠያቂ አካላትና ህልውናውን በማጣቱ ያልተስማሙ አባላት ካልቀረቡ ወይም በወቅቱ ካልወሰዱ አዲስ በተቋቋመው የኅብረት ሥራ ማህበር በዕዳ ዋስትናነት ይቀመጣል፡፡

4) በሚወጣው ማስታወቂያ ውስጥ የመጀመሪያው የጥሪ ማስታወቂያ ካወጣበት ቀን ጀምሮ እስከ ሁለት ወር ድረስ ተቃዋሚ ካልቀረበ የንብረት ክፍፍሉን የመጠየቅ መብት እንደሌለው መግለጽ አለበት፡፡

5 Luulah eglah maysarraqah addat yuktuben mago (abud) essera marih seeco saanih takkem faxximta. Geeri marah qaduk tan maybalaalaqal ken seecan.

6 Cisab tayxaxxaro baxisseh tan egla magooga le marah meklan. Takkay immay woo mago qusubih xissimta egla fan neh tabtay iyyeenik hinnay ken esserak meqeh iyyeenik amolladi modod faaticisa.

7 Kuktal yaddagallay iyyen cisab akak yayxuxxuren eglah ikoytak keefo takkek afal, adoytit kee mago essera maralluk luk sugen angaarawal, teetil tanim kee yafiilenim kee yayxuxxureenim tayxaxxaro dirki kee qaaqa tonna kinnuk:

a) Luulah eglat mago le marah mekleweenik hinnay ken maalu mekloonuh le maali daffeeh aneweek tayxaxxaro egla maalu keeftam ma dudda.

b) Maalu essera marah mekle ween maalih ixxu cokmi caxal faaticisak tatrusan edde cabok ugutak daffeyam faxximta.

c) Luulah egla agdube wayte dirkiikah hinnay uxih mablot akak yanin egla dirkih meklaalih xiqqi haa (qeedal) le caabi hinnay lakqo akah daffeytam faxximta.

5) በኅብረት ሥራ ማህበሩ መዛግብት ውስጥ ለተጻፉ ዕዳ ጠያቂዎች ወይም በሌላ መልኩ ለሚታወቁ ገንዘብ ጠያቂዎች በሪኮማንዴ ደብዳቤዎች የጥሪ ማስታወቂያቸው በቀጥታ መላክ አለበት ለሌሎች ግን ግልጽ በሆነ በማስታወቂያዎች ያሳውቃል፡፡

6) በሂሳብ አጣሪዎች የተለየውን የኅብረት ሥራ ማህበሩን ዕዳ ለባለዕዳዎች እንዲካፈል ይደረጋል፡፡ ሆኖም ዕዳው እንደገና ወደ ሚደራጀው የኅብረት ሥራ ማህበር እንዲተላለፍ ዕዳ ጠያቂዎችን ፍላጎት በመጠየቅ ሲስማሙ በጠቅላላ ጉባኤ ያስወስናል፡፡

7) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ህልውናውን እንዲያጣ እና ሂሳቡ እንዲጣራ ውሳኔ የተሰጠበት የኅብረት ሥራ ማህበር ንብረት ክፍፍሉ ከመፈፀሙ በፊት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከአባላትና ከሌሎች ዕዳ ጠያቂዎች ጋር በነበረው ግንኙነት ያለበትን ዕዳና የሚሰበሰብ ሂሳቡን የማጣራት ሥራ የሂሳብ አጣሪዎች ኃላፊነትና ግዴታ ነው፡፡ በዚህም መሰረት፡-

ሀ) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ገንዘብ ጠያቂዎች ካልተከፈላቸው ወይም የእነርሱን ገንዘብ ለመክፈል አስፈላጊ የሆነው የገንዘብ መጠን ካልተቀመጠ በስተቀር አጣሪዎች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ገንዘብ ለማከፋፈል አይችሉም፡፡

ለ) ለገንዘብ ጠያቂዎች በወቅቱ ያልተከፈለ የገንዘብ መጠን ለፍርድ ቤት አቅርቦ በማስወሰን በሚሰጠው ውሣኔ መሠረት መቀመጥ አለበት፡፡

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ላልፈፀማቸው ግዴታዎች ወይም በክርክር ላይ ላሉት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ግዴታዎች ክፍያ የሚውል ተማጣጣኝ የሆነ ዋስትና ወይም ገንዘብ ተይዞ መቀመጥ አለበት፡፡

123 Elle cabo cisab maqdelih xalu amolladi mododul xayyoysaanama

1 Cisab tayxaxxaro kulli ayxaxxaare taamak gaba kalan waqdi ellecaboh cisab meqdel amolladi mododul xayyoysak keefo wagsiisak faaticisan. Tontocowwe edde cabok ugutak keefo takke.

2 Qusba gurral xissiimam faxa awwalih adoytiitih modod seeca.

3 Luulâ taamah egla akkuk gexam faxe waa adoytiitih hinnay dude waa adoytiitil yaceen lofti elle yaceen wakti kee caalat amolladi mododul faaticissen. Takkay immay wakti inki liggidak ma tatra.

4 Waguuta doolat xagar qagitak aysaqarrime wayta eglaali maysaqarrak duugak maybalaalaqal kuukusa

5 Inki liggidih addat qagitak taysaqarrimem faxe wayteeh mago edde tan eglaali mago gacse kal geeri luulah eglah migaaqal yaysaqarrimeenim ma duudan.

6. Cisab tayxaxxaro abak sugeenimik gaba kalak cisab maqdelih xalu amolladuh xayyoysak keefo faaticiseeniik geera keefo ciggiila yaakumik ciggiilul takkem faxximta .

123. የመጨረሻ ሂሳብ ሚዛን ውጤት ለጠቅላላ ጉባኤ ስለማቅረብ

1) የሂሳብ አጣሪዎች ማንኛውንም የማጣራት ሥራ ከፈጸሙ በኋላ የመጨረሻ ሂሣብ ሚዛን ውጤት ለጠቅላላ ጉባኤ በማቅረብ ስለ ክፍፍሉ ውሣኔ ያሰጣሉ፤ በተሰጠው ልዩ ውሣኔም መሠረት ያከፋፍላሉ፣

2) በአዲስ መልክ እንደገና ለመደራጀት ፍላጎት ያላቸውን ነባር አባላት ስብሰባ ይጠራል፣

3) ኅብረት ሥራ ማህበር ሆነው መቀጠል ለማይፈልጉ ወይም ለማይችሉ አባላት በተደለደለው መሠረት ድርሻቸውን የሚገኙበትን የጊዜ ገደብና ሁኔታ ለጠቅላላ ጉባኤው ያስወስናል፣ ሆኖም የጊዜ ገደቡ ከአንድ አመት አይበልጥም፡፡

4) አግባብ ያለው ባለስልጣን እንደገና ለመመዝገብ የማይችሉ የኅብረት ሥራ ማህበራት ከመዝገብ በመሠረዝ በጋዜጣ ያሳውጃል፡፡

5) በአንድ አመት ጊዜ ውስጥ እንደገና ለመመዝገብ ያልፈለጉና ዕዳ ያለባቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ዕዳቸውን ሳይከፍል በሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር ስም ሊመዘገቡ አይችሉም፡፡

6) የሂሳብ አጣሪዎች ማንኛውንም የማጣራት ሥራ ከፈጸሙ በኋላ ለማከፋፈል የመጨረሻ ሂሳብ ሚዛን ውጤት ለጠቅላላ ጉባኤ በማቅረብ ስለ ክፍፍሉ ውሳኔ እንዲሰጠው በማድረግ በተሰጠው ውሳኔ መሰረት የማከፋፈሉን ሥራ ከዚህ በታች ባለው ቅደም ተከተል መፈጸም አለበት፡፡

a) Ummaan doolat abuuduy (magoy) eglak faxximta naharat meklan
b) Eglak taameynit qasbi meklan-raaqe maali taameynit inkih xiqe week, ken qasbih ixxi elle yanin innal raaqe maalu keefaanam faxxinta
c) Irok essera marih yaakumik ciggiili, mekla wakti akak gufe marah naharat meklan.
d) Egla adoytiitite beyte mago sugtek ciggiilisak meklan
e) Saami limoh meklen lakqo tenek meklan, inkih meklaanam xiqeweenik tan lakqo saamil kurak keefaanama
f) Divixenti fanxi maaluk saami ixxuk ugutak keefan

124 Yuyxuxxuren cisabih keefok yaakumik ciggiilu

Cisab akah yayxuxxuren luulah egla maalu ciggiila gurral keefele

1. Umman luulah egla doolat mago teetit tenek naharal woohim meklan
2. Luulâ taamah eglah taameynih qasbi naharal mekkalsimta. Raaqe maalu taameynit inkih xiqe week, qasbi manga elle aninnan innal reshiyol keefan.
3. Iro marah yaakumik ciggilul kee meklah uddur akak gufe marah aakam acayuk keefan

ሀ) ማንኛውም ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚፈለግ የመንግስት ዕዳ በመጀመሪያ ደረጃ ይከፈላል፣

ለ) ለኅብረት ሥራ ማህበሩ ቅጥር ሠራተኞች ደሞዝ ይከፍላል፡፡ የተረፈው ገንዘብ ለሁሉም ሰራተኞች የማይበቃ ከሆነ እንደ ደሞዛቸው መጠን እየታሰበ ቀሪው ገንዘብ መከፋፈል አለበት፡፡

ሐ) ለውጭ ገንዘብ ጠያቂዎች በቅደም ተከተላቸው እና የክፍያ ጊዜያቸው ለደረሰው ቅድሚያ በመስጠት ይከፍላል፡፡

መ) ኅብረት ሥራ ማህበሩ ከአባላት ለተበደረው ዕዳ ይከፍላል፡፡

ሠ) ለዕጣ ግዢ ለተከፈለው ገንዘብ ይከፍላል፤ ሙሉ ለሙሉ መክፈል ካልተቻለ ያለውን ገንዘብ ባለው እጣ መጠን እየተሰላ መከፋፈል አለበት፡፡

ረ) ለዲቪደንድ ክፍያ በዕጣ መጠን ላይ በመመስረት ይከፋፈላል፡፡

124. የተጠራው ሂሳብ አከፋፈል ቅደም ተከተል

ሂሳቡ የተጣራለት የኅብረት ሥራ ማህበር ገንዘብ በሚከተለው መሠረት ይከፋፈላል፡፡

1) ማንኛውም ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚፈለግ የማንግስት ዕዳ በመጀመሪያ ደረጃ ይከፈላል፤

2) ለኅብረት ሥራ ማህበሩ ቅጥር ሠራተኞች ደሞዝ ይከፈላል፡፡ የተረፈው ገንዘብ ለሁሉም ሠራተኛ ደሞዝ የማይበቃ ከሆነ እንደ ደሞዙ መጠን ያለው ገንዘብ በሬሾ መከፋፈል አለበት፡፡

3) ለውጪ ገንዘብ ጠያቂዎች በቅደም ተከተላቸው እና የክፍያ ጊዜያቸው ለደረሰው ቅዲሚያ በመስጠት ይከፋፈላል፡፡

4. Adoytiitik been mago meklan
5. Saami xaamoonuh been abud meklima. Inkih meklaanam xiqweenik yanih yan maalu saami waadol keefiyak takkem faxximta
6. Xevedent hinnay tirti keefoh mekla saami caddol xissiimak meklan

225. <u>Luulâ taamah egla maysaqarrak duugiyya</u>

1 Cisab tayxaxxaro cisab ayxaxxaareh taamak gaba kalla haan waqdi eglak maysaqarra sumaq warkat kee cisab elle yuyxuxxuren gabbaaqu bicisak ken rankise xagaral xayyoosan

2 Cisab ayxaxxaare amrise doolat xagar ciggiltam aba

a) Kulli luulâ taamah eglah sanadak elle cabo galil ''coori cabte egla"' axcuk asta edde haak ferma elle haa

b) Ahak afal edde taamite ween maali sanadittel kulli galil ''alfimteh,mataamita'' itta asta elle haan

c) Cisab tayxaxxaro, taama gabbaaqu, eglak sumaq warkata, baxaabaxsa le muhritte, guumitte sittat ken rankise doolat xagaral tabsaanam faxximta.

d) "coori cabte" eglah sanadwa kee maysaqarrah daffeyso wagsiisak

4) ከአባላት ለተበደረው ዕዳ ይከፈላል፡፡

5) ለዕጣ ግዥ ለተከፈለው ገንዘብ ይከፋፈላል፡፡ ሙሉ ለሙሉ መክፈል ካልተቻለ ያለውን ገንዘብ ባለው ዕጣ መጠን መከፋፈል አለበት፡፡

6) ለዲቪደንድ ወይም ለትርፍ ክፍፍል ክፍያ በዕጣ መጠን ላይ በመመስረት ይከፋፈላል፡፡

125. የኅብረት ሥራ ማህበርን ከመዝገብ ስለመሰረዝ፣

1) የሂሳብ አጣሪዎች የሂሳብ ማጣራቱን ሥራ እንዲፈጽሙ የኅብረት ሥራ ማህበሩን የምዝገባ የምስክር ወረቀትና ሂሳብ የተጣራበትን ሪፖርት አዘጋጅተው ለመደባቸው አካል ያቀርባሉ፤

2) የሂሳብ ማጣራት ሥራውን ያዘዘው አግባብ ያለው አካል የሚከተከሉትን ያከናውናል፣

ሀ) በማናቸውም የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሰነዶች የመጨረሻ ገጽ ላይ "ሕልውናውን ያጣ ኅብረት ሥራ ማህበር" በማለት ምልክት አድርጎ ይፈረምበታል፡፡

ለ) ሥራ ላይ ላልዋሉ የኅብረት ሥራ ማህበሩ የገንዘብ ነክ ሰነዶች ላይ በእያንዳንዱ ገጽ "ታሽጓል፤ አይሠራም" የሚል ምልክት ያደርግበታል፡፡

ሐ) የሂሳብ አጣሪዎች ሂሳብ ያጣሩበትን ሪፖርት እና የኅብረት ሥራ ማህበራቱን የምዝገባ ምስክር ወረቀት፣ የተለያዩ ማህተሞችና ቃለ ጉባኤ በመያዝ ለመደባቸው ባለስልጣን መስሪያ ቤት ማስረከብ አለባቸው፤

መ) ሕልውናውን ስለአጣው የኅብረት ሥራ ማህበር ሰነዶችና መዛግብት አቀመጣጥ ውሣኔ ይሰጣል፡፡

e) Tiddigille eglah ikoytay keefime wayta, eglaali fanxit culsan
f) Too luulah egla maysaqarrak duugah
g) Too luulah egla maysaqarrak duugumte ayrook xabba haak “coori aalle waytam” qaddoysak maybalaalaqal yayyaaqe, rettimaamit yaysixxigen

3 Cisab ayxaxxaareh taama gaba kalteek geera cisab tayxaxxao gabat sugte eglâ sanadwa maysaqarroori inkih wagiita doolat xagar elle haysa iyya aracal daffeysan. Tokkel 10 karma fan sugele .

4 Luulah egla sooliseenik hinnay taddagallay iyyeenik luulâ taamah eglaalih kuktak 985/2009 ugutak wage le mari wagiita xagaral xayyoysam duudah.

5 Wagiitah yan xagar xayyoysen sababal aamine week, tonnaah solo hinnay diglo taama gexxay iyyek eglak amolladi modod 30 ayroh addat cokmi buxah yoo maxiqta xayyoysaanam xiqaanah

126 Keefimewa luulâ taamah eglah ikoyta elle daffeysa gurraa kee xiinisso

1 Inki luulah egla madqak ugutak taddagallay iyyeenih ikoyta keefoh xayyoysan waqdi ciggilta eglah ikoyta keefot matana

ሠ) የፈረሰውን የኅብረት ሥራ ማህበር የማይከፋፈል ገንዘብ ከኅብረት ሥራ ፈንድ ጋር እንዲገባ ያደርጋል፡፡

ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ከመዝገብ ይሰርዛል፤

ሰ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከመዝገብ ከተመሠረተበት ቀን አንስቶ ህልውናውን ያጣ መሆኑን በመግለጽ ቢጋዜጣና አመቺ መንገዶችን በመጠቀም ለህዝብ ማስታወቅ አለበት፡፡

3) የሂሳብ ማጣራት ሥራው ተጠናቆ የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከመዝገብ መሠረዙ ከተረጋገጠ በኋላ በሂሳብ አጣሪዎች እጅ በሥራ ምክንያት የገቡት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሰነዶችና መዛግብት እንዲሁም ሌሎች መረጃዎች አግባብ ያለው አካል በሚወስነው ቦታ ለ10 ዓመታት ይቀመጣሉ፡፡

4) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሲታገድ ወይም እንዲፈርስ ሲወሰን በኅብረት ሥራ ማህበር አዋጅ 985/2009 መሠረት ቅሬታውን አግባብ ያለው ባለስልጣን ሊያቀርብ ይችላል፡፡

5) አግባብ ያለው ባለስልጣን በቀረበው ምክንያት ካልተስማማ እና ዕግዱ እንዲነሳ ወይም የማፍረስ ሥራው እንዲቀጥል ሲወሰን የማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ የዳኝነት ሥልጣን ላለው ከፍተኛ ፍርድ ቤት በሰላሳ ቀን ውስጥ ይግባኝ ማቅረብ ይችላል፡፡

126. የማይከፋፈል የኅብረት ሥራ ማህበራት ንብረት አቀማመጥና አስተዳደር

1) አንድ የኅብረት ሥራ ማህበር በሕጉ መሰረት እንዲፈርስ ሲወሰንና ንብረቱ ተጣርቶ ለክፍፍል በሚዘጋጅበት ጊዜ የሚከተሉት የማህበሩ ንብረቶች አይከፋፈሉም፡፡

a) Egla kulli liggidal geyta tirfik argaquk qikkibos cisaabat culsen maalu .

b) Acwah hinna nagrak geen ikoyta

c) Doolatak geen ardi hinnay kalqat yenek keefot maculsan

2 Egla manol angayyuk sugte waqdi ken migaaqal sandugut cultem acwah geenim, nagrah geenim doolatak geem qokolwa egla taddigille waqdi ma keefan, fooca fan solta eglaalih kee taamal tan eglaalih baarissoh taamal assan.

3 Keefime wayta ikoyta xiinisoonuh tammal asisoonuh wagiita doolat xagar issi migaaqal fanxi xisa

4 Keefime wayta ikoyta maaluh korrissi heenih xissiimah yan luulah eglaalih fanxit culsan

5 Wagiita doolat xagar cisab asgayyele, lowsiisele, ceela gital taamal asselon

6 Luulâ taamah eglaali doolat kee arqo ginak geyta qokol qusubih xissimta eglaali geele

7. Luulâ taamah eglaali maqarroysoonuh doolat teceeh sugte ardi hinnay ikoyta wagiita doolat xagaral gacsan. Wohih bagul xiseenih sugeenim tenek woo maali yiddigille eglah gacsan. Woo maali keefot culsan

ሀ) ማህበሩ ሥራውን ሲያንቀሳቅስ በአዋጅ መሠረት በየአመቱ ከሚገኘው ትርፍ የተቀነሰ በመጠባበቂያ ሂሳብ ውስጥ የተመዘገበ ከሆነ፤

ለ) በስጦታ ወይም በውርስ የተገኘ ንብረት ከሆነ፣

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለማበርከት ከመንግስት በነጻ የተገኘ መሬት ወይም ቤት ከሆነ አይከፋፈልም፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት በእንቅስቃሴ በነበሩበት ወቅት በስማቸው በመጠባበቂያ ሂሳብ፣ በስጦታ፣ በውርስና ከመንግስት የተገኘ ድጋፍ ማህበሩ ሲፈርስ የማከፋፈል ንብረት ስለሆነ ለወደፊቱ ለሚቋቋሙት የኅብረት ሥራ ማህበራትና በሥራ ላይ ለሚገኙት የኅብረት ሥራ ማህበራትን የማስፋፋት ሥራ ይውላል፡፡

3) የማይከፋፈል ንበረትን ለማስተዳደርና በሥራ ላይ ለማዋል የኅብረት ሥራ ማህበራት ልዩ ፈንድ አግባብ ያለው ባለስልጣን ስም ይቋቋማል፡፡

4) የማይከፋፈሉ የማህበሩ ንብረቶች ወደ ጥሬ ገንዘብ ተቀይረው በሚቋቋመው ልዩ ኅብረት ሥራ ፈንድ ሂሳብ ገቢ ይሆናል፡፡

5) አግባብ ያለው ባለስልጣን ሂሳቡን ያንቀሳቅሳል፤ ይቆጣጠራል፤ በተገቢው ምነገድ በሥራ ላይ ያውላል፡፡

6) ኅብረት ሥራ ማህበራት ከመንግስት እና ከአቅም ገንቢዎች የሚያገኙትን ድጋፍ አዲስ የተቋቋመውም የኅብረት ሥራ ማህበር ያገኛል፡፡

7) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለማስፋፋትና ለማህበራት ከመንግስት በነጻ የተሰጠ መሬት ወይም ንብረት ለሚመለከተው የመንግስት አካል ይመለሳል፡፡ ሆኖም በመሬቱ ላይ ወይም በንብረቱ ላይ ለተካሄደው ግንባታ ወይም ማስፋፊያ የዋለው ገንዘብ ለፈረሰው ማህበር ተመላሽ ሆኖ በንብረት ክፍፍሉ ሂሳብ ውስጥ ይገባል፡፡

8. Cisab ayxaxxaareh taama gaba kalla hayteh amolladi mododuh xayyoowak luulâ taamah egla qagitak tiysiqirrimek geera tiddigile eglah muhrittee taamal asewaytuh soolisan. Wonnah kaa kalan. Maysaqarroorii kee sanadwa kee geeri alhumitte qusubuh xissimte luulah eglah kutbeh buxal cubit daffeysan

Taban kee malcin heele exxa

Kookaxaw argaaqe

127. Caagida miqno argiqiyya

1 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 61 (1-3) tanim anuk luulâ taamah eglaalih addal taabuk ummaan sittin way miqnol seloonuh (yafdagoonuh) ken xisa mihrat li faxximmi iyya mihrat qokol abam faxximta

2 Miqnot cabeeni iyyaanam sittawayta namma buxa inkih yoo maxiqta aalle kal yekke cokmek lowsimtaama

3 Miqno madqat boodek hinnay maqaanel saduh tan miqno tekkek, geeri ambalaalat angaaraw luk sugeh yaddigilleh

4 Sitta ceela caagid le maritte, marah aben mablo geeri mara madirkissa. Usu kaadu sadu tet abaanam ma duudan

8) የሂሳብ ማጣራት ስራው ተጠናቆ እና ለጠቅላላ ጉባኤ ቀርቦ ኅብረት ሥራ ማህበራቱ እንደገና ከተመዘገቡ በኋላ የህልውናውን ያጣው ኅብረት ሥራ ማህበር ማህተም ሥራ ላይ እንዳይውል ይወገዳል፤ መዛግብትና ሰነዶች እንዲሁም ሌሎች መረጃዎች አዲስ በተቋቋመው የኅብረት ሥራ ማህበር ጽህፈት ቤት በጥንቃቄ ይቀመጣል፡፡

ክፍል አሥራ ሰባት

ስለክርክር አወሳሰን

127. ጉዳዮችን በዕርቅ ስለመጨረስ

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 61 ንዑስ አንቀጽ 1-3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ የሚፈጠሩ ማናቸውም አለመግባባቶች በእርቅ እንዲፈቱ አደራጁ ባለሙያ አስፈላጊውን ሙያዊ ድጋፍ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

2) ዕርቅ በተከራካሪ ወገኖች መካከል ይግባኝ ሳይኖረው የመጨረሻ ሆኖ እንደ ተፈረደ ፍርድ የሚቆጠር ነው፡፡

3) ዕርቁ ለሕግ ወይም ለመልካም ተግባር ተቃራኒ ከሆነ እንዲሁም ከሌላ ውል ጋር ግኙኝነት ያለው ከሆነ ፈራሽ ነው፡፡

4) ተመሳሳይ ጉዳይ ባላቸው ባለጉዳዮች በአንዱ የተደረገ ግልግል ሌሎቹን ባለጉዳዮች አያስገድድም፡፡ እነርሱም መቃወሚያ ሊያደርጉት አይችሉም፡፡

128. Miqnol, taymaaqem duddam ma maray? Kibeh meqe magdooda

1 Miqnoh dooran mari ayyunti addal oggol le maray meqe adabil yamixxige yakkeenim faxximta

2 Dariifah ummattah geril oggol leeh, meqem kaban le mara

3 Miqnoh dooran mari luulâ taamah eglah dariifal sigoh yan mara takkeemi

129. Miqnô sittingeyil kalkaalima mari kibam faxximta caagiida

Luulâ taamah eglaalik miqnoh xayyoowa mari ciggiltam kibaanam faxximta

1 Miqnoh xayyoowan waqdi nammarih sittin gey warkatal kutbeh xayyoysaanama

2 Gaarow elle xayyoowam faxximtam meqem bar madqa elle ittanna takkeemi

3 Kalkaalih mabloh taamah yakke baajet namma buxa inkih eyyeqqi hayteh xissa biiro awlissa numih gabal gacam faxximta

130. Miqnô bici yabbixem faxximta ximmooma

1 Mablisan namma buxah migaq, sugmenta, buxaa kee taamah arooca seeco keenih ruuboonuh elle yamixxigen innal

128. በዕርቅ ስምምነት አስታራቂ ለመሆን ብቁ የሚያደርጉ መስፈርቶች

1) ለአስታራቂነት የሚመረጡ ግለሰቦች በአካባቢው ህብረተሰብ ዘንድ ተቀባይነት ያላቸው በመልካም ሥነ--ምግባራቸው የሚታወቁ መሆን አለባቸው፡፡

2) በአካባቢዉ ህብረተሰብ ዘንድ ተቀባይነት ያለዉ እና መልካም ሥነ-ምግባር ያለዉ

3) ለአስታራቂነት የሚመረጡት በኅብረት ሥራ ማህበሩ አከባቢ የሚኖር መሆን አለባቸው፡፡

129. በዕርቅ ስምምነት በተገላጋዮች መሟላት ስለሚገባቸው ጉዳዮች

በኅብረት ሥራ ማህበራት ለዕርቅ በሚቀርቡ ባለጉዳዮች የሚከተሉትን መሟላት አለባቸው፡፡

1) ለዕርቁ ሲቀርቡ የሁለቱ ስምምነት በጽሁፍ መቅረብ አለበት፡፡

2) የክርክር አቀራረቡ የፍትሐ ብሔር ሕጉ በሚያዝዘው ፎርም መሠረት መሆን አለበት፡፡

3) ለግልግል ሥራው የሚውል በጀት ተተምኖ ከሁለቱም ወገኖች ከተዋጣ በኋላ የአደራጅ መስሪያ ቤቱ በሚወክለው ሰው እጅ መያዝ አለበት፡፡

130. የዕርቅ ስምምነት ስለሚይዛቸው ጉዳዮች

1) ተከራካሪ ወገኖች ስም፣ አድራሻ፣ የመኖሪያ እና የሥራ አድራሻ (መጥሪያ ለመላክ አመቺነት ያለው)፣

2 Miqnô sittin geyih maqalih baxxaqsa (caagid cokmi caxal oobeh sugek)

a) Garil akak sugen cokmi buxah migaq kee sugmenta
b) Malkitik migaq kee maysaqarrah ixxiima
c) Sitta geyte namma buxa edde cabo xiinoonu waanamih xagana culenimih diggos ferma

131. Miqnô bical kalkaalamarih assentak iyyaanam

1 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 61 madqimtem elle anuk miqno aban waqdi kalkaalah aban assenti mekla matana.

2 Ta maasayyak 129 (1) ugutak faxximtek namma buxah ittin geyik ugutak kalkaala mari yeyyeeqeh yan mawqoh gacsah meklaanam bictah (duudaanah)

132. Miqn takke waqdi wadiita doolat xagarih abtoo kee qaaqa

Takkeh tan miqno gexsot wagiitah yan doolat xagar ciggilta abtootaa kee qaaqa le

1 Namma buxa fanat miqno takke waqdi fanat raddo maleh miqnoh abinah caagiida bicsah

2 Namma buxa miqnot cabtuh mihrat qaklisso yacee

2) የዕርቁን ስምምነት የሚያመለክት የፍሬ ነገር መግለጫ፣(ነገሩ በፍርድ ቤት ተይዞ ከሆነ)

ሀ) የቀረበበት ፍርድ ቤት ስም እና አድራሻ፣

ለ) የክሱን አርዕስትና የመዝገቡን ቁጥር፣

ሐ) ተዋዋይ ወገኖች ለውሳኔው የሚገዙ መሆናቸውን ቃል በመግባት ይህንኑ በፊርማ ማረጋገጥ አለባቸው፣

131. በዕርቅ ስምምነት ስለ ገላጋዮች አበል አወሳሰን፤

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 61 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በሚደረገው የእርቅ ስምምነት ሂደት ለገላጋዮች የሚከፈል አበል አይኖርም፡፡

2) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 129 ንኡስ አንቀጽ 1 መሠረት አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በሁለቱ ተዋዋዮች ስምምነት መሠረት በገላጋዮች ለወጣው ወጪ መሸፈኛ ሊከፈል ይችላል፡፡

132. በዕርቅ ግልግል አካሄድ አግባብ ያለው ባለሥልጣን ተግባር እና ኃላፊነት

በሚደረገው በዕርቅ የግልግል አካሄድ አግባብ ያለው ባለስልጣን የሚከተሉት ተግባርና ሃላፊነት ይኖረዋል፤

1) በተገላጋዮች መካከል ያለን ጉዳይ በዕርቅ ለመጨረስ በዕርቅ ውሳኔው ጣልቃ ሳይገባ ለሥራው ምቹ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፤

2) ተገላጋዮች ጉዳያቸውን በዕርቅ እንዲጨርሱ ሙያዊ የምክር አገልግሎት መስጠት፣

3 Namma exxak xayyoowe miqnô sittin gey luulâ taamah eglah kukti elle iyya innal namma mari inkih elle aamanuk tekkem diggoysa

3 Miqno elle takkem madqa saddaah, hagga haytam akke waytam diggoysa

4 Kalkaala mari elle doorimem kukti elle iyya inna kinnim yasmiteemi

5 Kalkaala kobxise doorol sitta waytek madqak ugutak kobxise dooreh ken yaysixxige

6 Sitta wayte namma buxa kalkaalâ doorol missah yan gar luk sugeenim yasmite

7 Yeceen edde cabo namma buxa inkih xayyosse miqno kinnim kee luulah eglah kuktak ugutak tekkem diggoysaanama

8 Kalkaalan namma buxah missat sinni wayto xayyoyseenik waytam yasmite

9 Kalkaala mari xayyoysen miqno mala sittin way le namma buxa akkuqe waytek gaarowta namma buxak waytoo kee kalkaala mari abeh yan fokkaaqo sitta xagisak 15 ayroh addat idoolinni caxal keenih wagsiisam xiqah

10 Miqno taamah baajet namma buxak agequk awlisen numih gabal gactek waytam diggoysa, mekla duumak elle aba iyyen innal tekkek waytam diggoysa

11 Sitta wayta namma buxak, buxak teyna miqno faxe waytek wasiita doolat xagar oggolte buxah sumaq alhum yacee.

3) ከተገላጋዮች የቀረበው የዕርቅ ስምምነት በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ በተደነገገው መሠረት በተከራካሪዎች ፍልጎት እና ሙሉ እምነት ላይ የተመሠረተ መሆኑን ማረጋገጥ፣

4) ለዕርቅ የቀረበው ጉዳይ ከሕግ ጋር የማይጋጭ እና ሞራልን የማይነካ መሆኑን ማረጋገጥ፣

5) የገላጋዮች አመራረጥ የኅብረት ስራ ማህበራት አዋጅ በሚፈቅደው መሠረት መሆኑን ያረጋግጣል፡፡

6) ተገላጋዮች ሰብሳቢ ለመምረጥ ስምምነት ላይ ካልደረሱ ሰብሳቢውን በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ መሠረት በመምረጥ ለሁለቱም ወገኖች ማሳወቅ፤

7) ተከራካሪ ወገኖች ገላጋዮችን ለመምረጥ የዕኩልነት መብት ማግኘታቸውን እና ያለምንም ተፅዕኖ መሆኑን ማረጋገጥ፣

8) የተሰጠውን ብይን ወይም ውሳኔ ተከራካሪ ወገኖች ባቀረቡት የዕርቅ ስምምነት እና በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ መሠረት መሆኑን ማረጋገጥ፣

9) ተገላጋይ ወገኖች ጉዳያቸውን ለማስረዳት እና ክርክራቸውንም ቀርበው ለማሰማት የዕኩልነት መብት ማግኘታቸውን ማረጋገጥ፣

10) ገላጋዮች ያቀረቡት የዕርቅ ሃሳብ በተከራካሪዎች ተቀባይነት ካላገኘ የተከራካሪ ወገኖችን የክርክር ጉዳይ እና በገላጋዮች የተደረጉ የማጣራት ሂደቶች እና ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ማስረጃዎች በማያያዝ በ15 ቀናት ውስጥ በሽምግልና ዳኝነት እንዲታዩ ማድረግ፣

11) ለዕርቅ ሥራው የሚውል በጀት በተተመነው መሠረት ከሁለቱም ወገኖች በሚወከለው ሰው እጅ እንዲቀመጥ ማሠባሰብ፣ክፍያውንም ቀደም ሲል በተወሰነው መሠረት መፈጸሙን መከታተል፣

12) ከተከራካሪ ወገኖች አንዱ በዕርቅ ጉዳዩን ለመጨረስ ፍቃደኛ ካልሆነ አግባብ ያለው ባለሥልጣን ይህንኑ በመግለጽ ፍቃደኛ ለሆነው ወገን ማስረጃ ይሰጣል፡፡

133. Idoolinni caxa

1 Ummaan luulâ taamah egla miqnol orbise wayte gaarow idoolinnal orbissam faxximta

2 Idoolinni caxah tamaatem namma buxa sitta elle geewayte caagiida kinnuk, idoolinnah xayyoowan waqdi edde cabo yakkaqoonu waamal sitta geyak yamaateenim faxximta

3 Idoolinni caxa inki dirkissa mafdagah teetit xoqoysimnu xiqnam luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 64 kee 65 roorisen gaarow figdaa kee eglaali qadaagah edde tangoorowe marittee kee massoynani lluk lon angaarawal ugutta sittin wayitte yafgidoonuh kee meqen bar caagiida edde yafgidoonu

134. Idoolinni caxah angaddaabe

1 Idoola gaarow elle taabbeeh, idoolinna elle abaanam meqem bar madqah elle itta inna

2 Idoolinnal idoola tacee margaqa, edde cabo meqen cokmi elle aban caagidik lowsimak faxximtem cokmi caxah edde caboh innal dirkisaamih dudda le

135. Idoolinni caxah yoo maxiqtah essero

1 Idoolinni caxal yeceen margaq, edde cabo hinnay amri exxakteyna cintek, inkih cineenik madqa wagittaamal yoo maxiqta xayyoysaanam xiqaanah

2 Gaarowta egla amottinah federal gubat raqta magaala tekkek, ossommeh itta exxa federal cokmih buxah yoo maxiqta xayyossa duddah

133. ስለሽምግልና ዳኝነት

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በዕርቅ ያልተፈቱ ክርክሮችን በሽምግልና ዳኝነት እንዲታዩ ማድረግ አለበት፡፡

2) ሽምግልና ዳኝነት የሚፈጸመው ተከራካሪ ወገኖች ያልተግባቡበትን ክርክሮች ለሽምግልና ዳኞች በማቅረብ በሚሰጠው ውሳኔ ለመግዛት ስምምነት ላይ ደርሰው ሲቀርቡ ነው፡፡

3) የሽምግልና ዳኝነት እንደ አንድ አስገዳጅ ያለመግባባት መፍቻ መፍትሔ መጠቀም የሚቻለው በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 በአንቀጽ 64 እና 65 ላይ የተዘረዘሩትን ክርክሮች ለመፍታት እና ከኅብረት ሥራ ማህበራት ጋር የግብይት እንቅስቃሴ ካላቸው ግለሰቦች እና ድርጅቶች ጋር የሚነሱ የፍትሐብሔር ክርክሮችን ለመፍታት ይሆናል፡፡

134. **የሽምግልና ዳኝነት አፈጻጸም፣**

1) የሽምግልና ዳኞች ክርክሮችን የሚሰሙት እና የዳኝነት ተግባሩን የሚፈጽሙት በፍትሐ ብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕግ መሠረት ይሆናል፡፡

2) በሽምግልና ዳኝነት የሚሰጥ ማንኛውም ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ በፍትሐ ብሔር ችሎት እንደተሰጠ ተቆጥሮ አስፈላጊ ሲሆን ፍርድ ቤቶች ውሳኔው፣ ትዕዛዙ ወይም ብይኑ እንዲፈጸም የማስገደድ ሥልጣን ይኖራቸዋል፡፡

135. በሽምግልና ዳኝነት ስለይግባኝ አጠያየቅ፤

1) በሽምግልና ዳኝነት በተሰጡ ውሳኔዎች፣ ትዕዛዝ ወይም ብይን ላይ ሁለቱ ወይም ከሁለቱ አንዱ በህግ ጉዳይ ላይ ይግባኝ ማቅረብ ይችላሉ፡፡

2) ተከራካሪው ኅብረት ሥራ ማህበር ተጠሪነቱ ለፌዴራል መንግሥት በሆነ ከተማ የሚገኝ ከሆነ ተጎድቻለሁ የሚለው ወገን ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ይግባኝ ማቅረብ ይችላል፡፡

3 Gaarow le egla rakaakayal tenek, ossommeh itta exxa yoo maxiqta rakaakay cokmih buxah xayyossam duddah

4 Sitta waytam namma rakaakayih caddol xissimte eglaali tekkek naharsi idoolinni elle yumbulleem federal caddo kinnuk yoo maxiqta akah xayyowtam federalak giffo le caxa akkele

136. Idoolinni caxal gaarowta namma buxah dirkiika

1 Gaarowta namma buxa cokmi yakkuh oytii kee alhum idoolah xayyoysaanam faxximta

2 Idoolinna bice kalta abtootak yaxxeereenim faxximta

3 Gaarowta namma buxa idoola edde cabo abewaytem qaddosseh akke waytek gaarow selekal cokmi caxah xayyoysaanam ma duudan.

137. Idoolinni caxal xayyoyta caagiida

1 Caagid le mari madqa xiqto loonum asmite kal gaarow idoolinnal wagtaanam ma duudumta

2 Caagid idoolinnal isih wagtoonu xayyoowe caagid baqli, saanih caagid wagta num takkem faxximta

138. Gaarowta namma buxa kibtam faxximta caagiida

Idoolinni caxah xayyoowa mari (caagid leela) ciggiltam kibtam faxximta .

3) ተከራካሪው ኅብረት ሥራ ማህበር በክልል የሚገኝ ከሆነ ተጉድቻለሁ የሚለው አካል ይግባኙን ለክልል ፍርድ ቤት ይግባኝ ማቅረብ ይችላል፡፡

4) በሁለት ክልሎች ውስጥ በተደራጁት የኅብረት ሥራ ማህበራት መካከል የሚፈጠር ክርክር ከሆነ ከመጀመሪያው የሽምግልናው ዳኝነት የሚታየው በፌዴራል ደረጃ በመሆኑ ይግባኙ የሚቀርበው ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ይሆናል፡፡

136. በሽምግልና ዳኝነት የተከራካሪ ወገኖች ግዴታዎች፣

1) ተከራካሪ ወገኖች ለሽምግልና ዳኝነቱ ሥራ የሚሆኑትን መረጃዎች እና ማስረጃዎች ለሽምግልና ዳኞቹ የማቅረብ ግዴታ አለባቸው፡፡

2) የሽምግልና ዳኝነቱን ሥራ ከሚያደናቅፍ ወይም በጣም አስቸጋሪ ከሚያደርጉ ተግባራት መራቅ አለባቸው፡፡

3) ተከራካሪ ወገኖች የሽምግልና ዳኞች ውሳኔ ስላለመደረጉ መግለጫ ካላቀረቡ በስተቀር የክርክሩ ጊዜ ከማለቁ በፊት ክርክራቸውን ለፍርድ ቤት ማቅረብ አይችሉም፡፡

137. ለሽምግልና ዳኝነቱ ስለሚቀርቡ ባለጉዳዮች፤

1) ባለጉዳዮች ህጋዊ ችሎታ ያላቸው መሆኑ ካልተረጋገጠ በስተቀር ክርክሩን በሽምግልና ዳኝነት ለማየት አይቻልም፡፡

2) በሽምግልና ዳኝነት ጉዳዩ እንዲታይለት የሚቀርበው ባለጉዳይ በቀጥታ ጉዳዩ የሚመለከተው ወይም ህጋዊ ወኪል መሆን አለበት፡፡

138. በተከራካሪዎች መሟላት ስለሚገባቸው ጉዳዮች፣

ለሽምግልና ዳኝነት የሚቀርቡ ባለጉዳዮች የሚከተሉትን ማሟላት አለባቸው፡፡

1 Idoolinni caxah xayyoynay axcuk sittin gey yanim faxximta

2 Meqem bar madqa elle itta innal, gaarow elle xayyoysan cibtal kibeenih baahaanama.

139. Idoolinni caxah mawqoo kee cawalmellebi

1 Idoolinni caxah garkura taamah agdaabeh yeyyeeqen mawqa keenih gacsoonu esseritaanamih gar lon.

2 Geeri sittin gey yeneh akkewaytek taama melleb esseraanamih gar malon

140. Idoolinni caxa wagsiisak wagiita doolat xagarih abtoo kee qaaqa

1 Yanih yan sittin way idoolinni caxal gaba kaluh caaloota massoysa

2 Gaaruwa caagid idoolinnal seloonuh qakli ayfaafay yacee

3 Idoolinni caxal xayyoowe caagid madqa sadewaytaah moral xagewaytam yasmite

4 Idoola dooro eglâ kukti elle idnisa gurra kinnik waytam diggoysa

5 Idoolinni caxah kobxiseh doorol sitta weenik isih doora

6 Idoola doorol namma buxa inkih sitta elle geytem yasmite

7 Tekke edde cabo hinnay cokmi gaaruwta namma buxa xayyosse maqalih bagu kinnik waytam luulah eglah kukti bagul tanim kinnik waytam yasmite .

1) በሽምግልና ዳኝነቱ ጉዳያቸውን ለመጨረስ ሲቀርቡ የተከራካሪ ወገኖች ስምምነት መኖር አለበት፡፡

2) ክርክሩ የፍትሐ ብሔር ህጉ በሚያዘው የክርክር ማቅረቢያ ፎርም መሠረት ተሟልቶ መቅረብ አለበት፡፡

139. የሽምግልና ዳኞች ወጪዎች እና የድካም ዋጋ፤

1) የሽምግልና ዳኞች ለሥራው አፈጻጸም ሲባል በተገቢው መንገድ የተፈጸሙ ወጪዎች ተመላሽ እንዲደረጉላቸው የመጠየቅ መብት አላቸው፡፡

2) ሌላ ስምምነት ከሌለ በስተቀር የሥራቸውን ዋጋ ለማግኘት መብት የላቸውም፡፡

140. ስለሽምግልና ዳኝነት አግባብ ያለው ባለስልጣን ተግባር እና ኃላፊነት፤

1) በተከራካሪዎች መካከል ያለውን ጉዳይ በሽምግልና ዳኝነት እንዲያልቅ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፡፡

2) ተከራካሪዎች ጉዳያቸውን በሽምግልና ዳኝነት እንዲጨርሱ የምክር አገልግሎት ይሰጣል፡፡

3) ለሽምግልና ዳኝነቱ የቀረበውን ጉዳይ ከሕግ ጋር የማይጋጭ እና ሞራልን የማይነካ መሆኑን ያረጋግጣል፡፡

4) የሽምግልና ዳኞች አመራረጥ የኅብረት ሥራ አዋጅ በሚፈቅደው መሠረት መሆኑን ያረጋግጣል፡፡

5) ተከራካሪዎች የሽምግልና ዳኞችን ሰብሳቢ ለመምረጥ ስምምነት ላይ ካልደረሱ ሰብሳቢውን ይመርጣል፡፡

6) ተከራካሪዎች የሽምግልና ዳኞችን ለመምረጥ እኩል መብት ማግኘታቸውን እና ያለምንም ተጽዕኖ መሆኑን ያረጋግጣል፡፡

7) የተሰጠው ውሳኔ ወይም ብይን ተከራካሪ ወገኖች ባቀረቡት ፍሬ ነገር መሠረት እና በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ላይ በተጠቀሱት ጉዳዮች ላይ ብቻ መሆኑን ያረጋግጣል፡፡

8 Gaaruwta namma buxa sinni wayto yassaballoonuh missal gar keenik waytam diggoysa

Taban kee bacaar heele exxa
Sissin madqooqi

141. Luulâ taamah eglaali maqarroysaanam kee qasrisso

1 Luulâ taamah eglaali akah xissimte madma guffuh sissin caagiidah hangi acayuk maqarros taama takkem faxximta

2 Ummaan luulah egla maqarroysoonuh dagnal ciggilta caagiidah hange yaceenimi

a) Xisso miraacinnuu kee abto siirat maqar baahaama
b) Luulah eglah ekistenshin ayfaf kulli ikke gufsaanama
c) Meqe xiinissoh siirat fidsaanama
d) Adoytit gabat aglee kee xoqoysim dadlisaanama
e) Maali arqo nagay xisaanama
f) Iko xiinisso gablusaanama
g) Qedaddo qaada akah takke innah, baarisak eglaali gablusaanama
h) Eglaalik qadaagâ lofti dadlisaanama
i) Eglaali fanat yan qalli akah baarime innah abaanama
j) Rakiibo daddos xisoo kee xiinisso gablusaanama .

8) ተከራካሪ ወገኖች በክርክር ላይ ጉዳያቸውን ለማስረዳት እና ክርክራቸውንም ቀርበው ለማሰማት በእኩልነት መብት ማግኘታቸውን ያረጋግጣል፡፡

ክፍል አሥራ ስምንት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

141. የኅብረት ሥራ ማህበራትን ማጠናከርና ማዘመን

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት የተቋቋሙለትን ዓላማ ለማሳካት እንዲችሉ በተለዩ ጉዳዮች ላይ ትኩረት በማድረግ የማጠናከር ስራ መስራት ይኖርበታል፣

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለማጠናከር ቢያንስ በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ በትኩረት መስራት ይኖርበታል፡-

ሀ) የአደረጃጀት፣ አመራር እና አሰራር ስርዓት ማጠናከር፣
ለ) የኅብረት ሥራ ኤክስቴንሽን ስርጸት አገልግሎት አሰጣጥ ተደራሽነት ማሳደግ፣
ሐ) የመልካም አስተዳደር ስርዓት ማስፈን፣
መ) አባላት ተሳትፎና ተጠቃሚነትን ማሳደግ፣
ሠ) የፋይናንስ አቅም መገንባት እና
ረ) ንብረት አስተዳደር ማጠናከር፣
ሰ) የቁጠባ ባህልና መጠን በማስፋፋት የኅብረት ሥራ ማህበራትን ማጠናከር፣
ሸ) የኅብረት ሥራ ማህበራትን የገበያ ድርሻ ማሳደግ፣
ቀ) በኅብረት ሥራ ማህበራት መካከል የሚኖረውን የእርስ በርስ ግንኙነት ማጠናከር፣
በ) የመሰረተ ልማት ግንባታ ግንባታና አስተዳደር ማጠናከር፣

k) Oyti siirat gablusaanama

3 Luulah eglaalih abto, uddur qedaddo le yayse gitay yayyaaqe kinnuk qasri mattebannut xoqoysimak qadli le sissik ayfaf adoytiitih inkih gufsa mara yakkoonuh taamitaanama.

142. Luulah egla xisa numih (mihrat lih) abtoo kee qaaqa

1 Luulâ taamah eglaalih kuktat edde xintat miracsentittet adda xinta kee madqooqit tanih tan foxo cubbusak, baxisak akah yaysiisen innah absiisa

2 Luulâ taamah daddoosuh faxximmi ittam, luulâ taamah fanxi, qaklisâ malah buxa luulâ taama eglaalih federeshin kee luulah eglaalih lig akah xissimta innah abina fidsa

3 Luulâ taamah eglaali xisoonuh ayyuntiino maddurih cubbusoo kee mayyaaqa cubbuso gexsan

4 Eglaali xisoonuh cato le modelwa edde xintaa kee adda xintih madqooqii kee kabxah ekraaro bicsan. Tonnaah abina fidsan-xisan

5. Luulah eglaalih langih daddoosuh cato takke radmooma kee istrateji bicisak taamal asisan

6. Luulâ taamah eglah baritto, aydakaakan baritto buxal acayuk kitooba akah bicisak taamal asisan. Aydakaakan fayxi cubbusan, aydakaakan baahe xalu cubbusan

ተ) የመረጃ ስርዓት ማጠናከር፣

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት አሰራር አዋጭ እና ጊዜ ቆጣቢ በሆኑ ዘመናዊ በቴክኖሎጂ እንዲደገፉ በማድረግ ፍትሃዊና ቀልጠፋ የሆነ አገልግሎትን ለአባላት ተደራሽ እንዲያደርጉ መስራት አለበት፣

142. የኅብረት ሥራ አደራጅ ባለሙያ ተግባርና ኃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያዎች፣ የመተዳደሪያ ደንቦች፣ የውስጠ ደንቦች እና ማኑዋሎች ላይ ያሉ ክፍተቶች በጥናት በመለየት እንዲሻሻል ማድረግ፣ ተግባራዊ እንዲያደርጉ ማድረግ፣

2) ለኅብረት ሥራ ልማት አስፈላጊ የሆነ የኅብረት ሥራ ፈንድ፣ የአማካሪ ምክር ቤት፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌደሬሽን እና የኅብረት ሥራ ሊግ የሚቋቋሙበትን አሰራር መዘርጋት፣

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለማደራጀት ሶሺዮ ኢኮኖሚክ ጥናት እና የአዋጭነት ጥናት ማካሄድ፣

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለማደራጀት የሚያግዙ ሞዴል የመተዳሪያ ደንብ፣ የውስጠ ደንብ እና የቢዝነስ ፕላን ማዘጋጀትና አሰራሩን መዘርጋትና ማደራጀት፣

5) ለኅብረት ሥራ ዘርፍ ልማት እድገት የሚያግዝ ፖሊሲ እና ስትራቴጂ ማዘጋጀትና ስራ ላይ ማዋል፣

6) የኅብረት ሥራ ትምህርተና ስልጠና የሚያስፈልግ ሥርዓተ ትምህርት መቅረፅና ማኑዋሎችን ማዘጋጀትና ስራ ላይ ማዋል፣ የስልጠና ፍላጎት የዳሰሳ ጥናት እና የስልጠና ውጤታማነት ጥናት ማካሄድ

7. Luulah eglaali baarissoo kee maqaros qokolta baad caddoh kee baaxoh addah abak raaqitte sitta xagisak baarisan
8. Luulâ taamah eglaali wagsiisak cubbusoo kee fokkaq taama aban
9. Luulah eglaalih maqarros kee qasrisiyya wagittaamal sissin istrateji bicisak fidsaanama
10. Luulâ taamah eglaalih daddoosuh catole cagoysoosa bicisak taamal asisan
11. Baaxoh addal inkih luulah eglaalih aysaqorra taamal cubbuso abak aysaqarriyyi siirat kee oyti retta fidsaanama.
12. Luulah eglaali elle yangalen, elle kurruuman kee elle yaddigillen abina fidisak taamal asisan

143. Ayyunti raymih xoqoysimah gar kee dirki

1 Adoytit gar wagsiisak luulah eglaalih kukti 985/2009 maasayyak 25(1) (a-e) kee 2(a-e) madqimtem elle anuk ossotinah ayyunti raymih daddoosih xiinisso kee xoqoysi kukti exximak 1223/2012 maasayyak 14 ugutak ciggilta garitte aale lon

7) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለማስፋፋትና ለማጠናከር የሚያግዙ አለም አቀፍና የአገር ውስጥ ልመዶችንና ተሞክሮዎችን በመቀመር መስፋፋት፣

8) በኅብረት ሥራ ማህበራት ዙሪያ የጥናትን ምርምር ሥራዎችን ማድረግ

9) በኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት፣ ማጠናከር እና ማዘመን ላይ የተለያዩ አማራጭ ስትራቴጂያዊ አሰራሮች ማዘጋጀትና መዘርጋት፣፣

10) ለኅብረት ሥራ ማህበራት ልማትና እድገት የሚያግዙ ፕሮጅክቶችን በማዘጋጀት ሥራ ላይ ማዋል፣

11) አገራዊ የኅብረት ሥራ ምዝገባ አሰራር ላይ ጥናት በማድረግ የኅብረት ሥራ ማህበራት የምዝገባ አሰራር ስርዓት እና የመረጃ መረብ መዘርጋት፣

12) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚዋሃዱበትን፣ የሚከፈሉበትን እና የሚፈርሱበትን አሰራር መዘርጋትና ተግባራዊ ማድረግ፣

143. የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች አባላት መብት እና ግዴታ

1) ስለ አባላት መብት በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 አንቀጽ 25 ን/አንቀጽ 1 (ሀ-ሠ) እና 2 (ሀ-ሠ) ከተደነገገው በተጨማሪ በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም በአዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 14 መሠረት የሚከተሉትን መብቶች ይኖሩታል:-

a) Ayyunti raymih daddoosih bagul xissimte adoytit ayyunti raymih addal geytimta gino gaddittet itta lluk hinnay cankah xoqoysimaanamih gar lon
b) Adoytit kulli num issi mihratih fayxil xoqoysimah egla xisak raymi gadda biyaake wayta gurral culo akak geyan taamat culaanamih gar lon
c) Ayyunti raymih daddos dacayrii kee xoqoysi wagsiisak axmaaqe elle yaceen gudgudwat yangaleenimih gar lon

2 Adoytit gar wagsiisak luulah eglaalih kuktak 985/2009 maasayyak 25(1) (a-e) kee 2 (a-e) madqimteemik ossotinah ayyunti raymih daddoosih xiinisso kee xoqoysih kuktak 1223/2012 maasayyak 16 ugutak adoytit ciggilta dirkiik le

a) Raymi addal takke gino gaddih daddoosih taamat yagalem
b) Raymi dariifal geytimta gino gaddittee kee daddos taamoomi finqite kalaanama, dacrisan
c) Edde xintal tan adoytiini mekla meklaanama
d) Eglak edde xinti madqak ugtak cankah takku hortah takke amolladi taamoomit, walalat, ekraaro bicat, dacarii kee daddos taamat niqin gaba yasgalleemi. Is biyaake kal maali cato abaanama

ሀ) የማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማትን መሰረት አድረገው የተደራጁ አባላት በማህበረሰብ ተፋሰስ ውስጥ የሚገኙትን የተፈጥሮ ሀብቶች በጋራ ወይም በግል የመጠቀም፣
ለ) አባላት እንደሙያቸውም ሆነ እንደፍላጎታቸው የተጠቃሚዎች ቡድን በመፍጠር ተፋሰሱን በማይጎዳ ሁኔታ ገቢ በሚያስገኙ ስራዎች ላይ የመሰማራት፣
ሐ) የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ጥበቃና አጠቃቀም ላይ የግንዛቤ እውቀት በሚያስጨብጡ መድረኮች ላይ የመሳተፍ፣

2) ስለ አባላት መብት በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 አንቀጽ 25 ን/አንቀጽ 1 (ሀ-ሠ) እና 2 (ሀ-ሠ) ከተደነገገው በተጨማሪ በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም በአዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 16 መሠረት አባላት የሚከተሉትን ግዴታዎች ይኖሩታል፡-

ሀ) በተፋሰሱ ውስጥ በሚካሄድ የተፈጥሮ ሀብት ልማት ላይ የመሳተፍ፣
ለ) በተፋሰሱ ክልል ያሉትን ተፈጥሯዊና በልማት የተገኙ ሀብቶች ከውድመት የመጠበቅና የመከላከል፣
ሐ) በማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ መሰረት የሚወሰን የአባልነት ክፍያ የመክፈል፣
መ) በማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ መሰረት በግል፣ በቡድንና በአጠቃላይ በሚከናወኑ የውይይት፣ የእቅድ ዝግጂት፣ የጥበቃና የልማት ተግባራት ላይ የኑሮ ሁኔታቸውን በማይጎዳ መልኩ የጉልበት አስታዋፅኦ ማድረግን ጨምሮ በንቃት የመሳተፍ፣

e) Qedeb faxxa gino gaddih taamoomi qedebak umman tuxiq akah tacee innah aboonuh yayyaaqen taddiirat yangaleenimi

f) Adoytit akke waa cankah ikoytaatil taqbi akah katayse waan innah abaanama

3 Ummaan luulâ taamah egla adoytiitih yaceen gar kee dirki edde xinti madqat culussam faxximta

4 Luulah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 26 (1-7) adoytiinuk elle diiriyan inna wagsiisak madqeenim anuk ossotinah kukti ixximak 1223/2012 maasayyak 11 (1-5) kee maasayyak 18 ugutak dirkik awqewayta adoytit eglak diiriyaanah. Tah wagsiisak elle diiriyan gura edde xinti madqah addat culsaanam faxximta

5 Ayyunti raymih daddoosih xiinissoo kee xoqoysih kuktih ixximak 1223/2012 maasayyak 15 ugutak luulâ taamah eglat adoytah anewayta ayyunti raymih xoqoysima ciggilta garitte lon.

a) Ayyunti raymih addat cankah hinnay madqal amaxxaq le yangalen gino gadda yeelleenik wohut xoqoysimaamih gar lon.

b) Adoyta yakkem faxeeh magdo yingek faxinnaan waqdi xoqoysimah adoyta yakku xiqa

ሠ) ጥገና የሚያስፈልጋቸውን ልዩ ልዩ የተፈጥሮ ሀብት ልማት መሰረተ ልማቶች ተጠግነው የዘወትር ጥቅም መስጠታቸውን እንዲቀጥሉ ማህበሩ በሚያወጣው ፕሮግራም መሰረት በትገና ስራ ላይ የመሰማራት፣

ረ) አባል ባልሆኑ የግል ባለይዞታዎች መሬት ላይ ጉዳት ሊያስከትሉ የሚችሉ ተግባራት አለማከናወን፣

3) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለአባላት የተሰጡ መብቶችና ግዴታዎች በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ማካተት ይኖርበታል፡፡

4) በኅብረት ሥራ ማህበራት በአዋጅ 985/2009 አንቀጽ 26 ንዑስ አንቀጽ 1-7 ከአባልነት ስለመሰናበት የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በተጨማሪ በአዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ11 ንኡስ አንቀጽ 1-5 እና በአንቀጽ 18 መሰረት ግዴታቸውን የማይወጡ አባለት ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ይሰናበታል፡፡ ይህንን አስመልክቶ እንዴት እንደሚሰናበቱ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ማካተት ይኖርበታል፡፡

5) በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 15 መሠረት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ያልሆኑ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች የሚከተሉትን መብቶች ይኖሩታል፡-

ሀ) በማህበረሰብ ተፋሰሱ ውስጥ በግል ወይም በማህበረሰቡ ወይም በህጋዊ አካል በተረጋገጠ የወል ይዞታ ላይ የሚገኙትን የተፈጥሮ ሀብቶች የመጠቀም፣

ለ) አባል ለመሆን የሚያስፈልጉትን መስፈርቶች ካሟሉ በማንኛውም ጊዜ የማህበረሰብ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር አባል የመሆን፣

c) Ayyunti raymih daddos dacayrii kee xoqoysi wagsiisak ixxiga elle geyan gudgudut yangaleenimih gar lon

d) Ayyunti raymit abah yan daddos taamah taagah cankah loonum keenih dacarsimtaamih gar lon

6 Ayyunti raymih daddos xiinisso kee xoqoysi kuktak 1223/2012 maasayyak 17 ugutak luulâ taamah eglah adoytit akke waa ayyunti raymih xoqoysima ciggilta dirkiik lon

a) Inkih lon gadda xoqoysi loonum kee daddos kee dacayrit inkih gaba yasgalle

b) Ayyunti raymi biyakta abtootak waasiman

c) Canka lon aracal geytimta gino gadditteh xoqoysi raymi nagaynan biyaakam tumbulleek, gino gaddih kameemo katassaamak waasimaama.

d) Raymi dariifal geytimta garbo gira cararoowok kee wonna celta qawwalayla tumbulleek egla abtah tan daddos kee dacayri taamat yangaleemih dirki kaal tan.

ሐ) የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ጥበቃና አጠቃቀም በሚመለከት ግንዛቤና እውቀት በሚያስጨብጡ መድረኮች ላይ የመሳተፍ፣

መ) ማህበሩ ከተፋሰሱ ልማት ጋር በተያያዘ በሚያከናውናቸው ተግባራት ምክንያት፣ በግል ይዞታ ላይ ከሚከሰት ጉዳት የመጠበቅ፣

6) በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 17 መሠረት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ያልሆኑ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች የሚከተሉትን ግዴታዎች ይኖሩታል፡-

ሀ) በወል ይዞታ ላይ ተጠቃሚ ለመሆን የልማትና የጥበቃ ተግባር ላይ ከማህበሩ አባላት እኩል ተሳትፎ የማድረግ፣

ለ) የማህበረሰብ ተፋሰስን ሊጎዱ የሚችሉ ተግባራትን ከመፈፀም መቆጠብ፣

ሐ) በግል ይዞታቸው ላይ የሚገኙ የተፈጥሮ ሀብቶች አጠቃቀም የተፋሰሱን ደህንነት የሚጎዱና የተፈጥሮ ሀብት መራቆትን የሚያስከትሉ እንዳይሆኑ ጥንቃቄ ማድረግ፣

መ) በተፋሰሱና በአከባው በሚገኝ የደን ሀብት ላይ እሳትና መሰል አደጋ በሚከሰት ጊዜ ማህበሩ ለሚያደርገው የልማትና የጥበቃ እንቅስቃሴ የመተባበር ግዴታ ይኖርባቸዋል፡፡

144. Ayyunti ramyih luulâ taamah eglaalih xiinissoo kee xoqoysi

1 Luulâ taamah eglaalih kuktak 985/2009 kee ayyunti raymih kuktih ixximak 1223/2012 ugutak xissimtaah yaysaqarren raymi xoqoysih eglaali ummaan luulâ taamah eglah innah cato keenit akkele

2 Luulah eglaali xisoonuh yaysaqarroonuh, ken arqo ginoonuh, kattat kee qokol keenit aboonuh kulli caddol geytimta wagiita doolat xagorti ogoysimak taamitaanam faxximta.

3 Namma raymih addal arac le num nammakkel inkih niqin gabat agle yaallem maxiqa toh kinnuk namma ikkel namma eglah adoyta yakkem maxiqa

4 Ta maasayyak 142 (3) tanim elle anuk namma raymit ardi le num aracak teyna buxa marah tabisak eglah adoytit ken abam xiqah. Isih eglak teynah adoyta yakkem xiqah

5 Inki ayyunti raymih xoqoysimah eglah addat baqalaa kee baarra adoytit yakkoonu xiqaanah. Takkay immay loonuh yanin gabat agle abinal qaduk edde xintal baxisak daffeysaanam duudaanah.

144. የማህበረሰብ ተፋሰስ ኅብረት ሥራ ማህበራት አስተዳደር እና አጠቃቀም

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 እና በማህበረሰብ ተፋሰሶች አዋጅ ቁጥር 1223/2012 መሰረት የሚደራጁ እና የሚመዘገቡ ማናቸውም ማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበራት እንደ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ማናቸውንም ጥቅማ ጥቅም፣ ድጋፍና ክትትል የሚደረግለት ይሆናል፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለማደራጀት፣ ለመመዝገብ፣ አቅም ለመገንባት፣ ክትትልና ድጋፍ በማድረግ ለማጠናከር በየደረጃው የሚገኙ የሚመለከታቸው አካላት ተቀናጅተውና ተባብረው መስራት ይኖርባቸዋል፡፡

3) ከሁለት የተፋሰስ ቦታ ላይ መሬት ያለው ማንኛውም ግለሰብ ጠንካራ ተሳትፎ ለማድረግና ውጤታማ ለመሆን ስለሚያስቸግር በሁለት ቦታ በተመሳሳይ ኅብረት ሥራ ማህበር አባል መሆን አይችልም፡፡

4) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 142 ንዑስ አንቀጽ 3 ላይ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከሁለት የተፋሰስ ቦታ ላይ መሬት ያለው ማንኛውም ግለሰብ አንደኛውን የተፋሰስ መሬት ለሌላ የቤተሰብ አብል በማስተላለፍ የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል እንዲሆኑ ሊያደርግ ይችላል፡፡

5) በአንድ የማህበረሰብ ተፋሰሶች ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ ባልና ምስት አባል መሆን ይችላሉ፡፡ ሆኖም ግን የሚኖራቸው የተሳትፎ አሰራር ላይ ግልፅ የአፈፃፀም በውስጠ ደንባቸው ውስጥ ሊወስኑ ይችላሉ፡፡

6. Ahak duma garbo dacayrih xissimte eglaalih yewqe 985/2009 kuktal xissiimoonay immay luulâ taamah eglah tuxiiqih yewqe raymi daddos kee xoqoysih kukta 1223/2012 ugutak kaat xoqoysimaanam xiqaanah.

7. Raymi daddoosih addat ardi le mari (kirah yaalloonu faxe gital) raymit angaaraw le adoytit kontirat ambalal uddur selli heenih hinnay kontrat uddur ambaxe kal adoytiinuk yawqem faxa mari keenih yaguude xoqoyse geelon. Geyyi heenih ken cabelon. Takkay immay ken ceela xoqoysi geyaanam eglâ cisab ooxit yekkeek geera

8. Luulah eglak yawqem faxe adoyti kay gabat suggu item gacsaama. Abud kaat suge gacsam faxximta-elle gacse (tukaat anewaytam) yaybulle alhum xayyoysaama

9. Ta maasayyak 27 (2) inki taamâ rakaakayal sitta celta taama le luulâ taamah eglaali maxissimta iyya madqa elle anuk, raymik ugutak xissimtam duddah. Takkay immay tanal xissimta eglaalik tayyaaqek waytaamih cubbusso tikki itta waqdi.

6) ከዚህ ቀደም በተፋሰሶቹ ውስጥ አስቀድመው በደን ልማት ላይ የተደራጁ የደን ልማት ኅብረት ሥራ ማህበራት ቀድም ሲባል በወጣው የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 መሰረት የተደራጁ ቢሆንም ለኅብረት ሥራ ማህበራቱ ጥቅም ሲባል በማህበረሰብ ተፋሰሶች፣ ልማት፣ አስተዳደርና አጠቃቀም የወጣ አዋጅ ቁጥር 1223/2012 መሰረት እንዲጠቀሙ ሊደረግ ይችላል፡፡

7) በተፋሰስ ልማቱ ውስጥ መሬት ተከራይተውም ሆነ መሬት በሌላ ህጋዊ መንገድ ያገኙ ከተፋሰሱ ጋር ግንኙነት ያላቸው አባላት የኮንትራት ውላቸው ጊዜቸውን ከጨረሱ በኃላ ወይም የኮንትራት ሳይጠናቀቅ በአባልነት የማይቀጥሉ ከሆነ የሚገባቸውን አስፈላጊውን ጥቅም አግኝተው የሚሰናበቱ ይሆናል፡፡ ሆኖም ግን የሚገባቸውን ጥቅም የሚያገኙት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሂሳብ ኦዲት ከተደረገ በኋላይ ሆናል፡፡

8) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ በተለያየ ምክንያት ከአባልነት የሚሰናበት ማንኛውም አባል ቀደም ሲባል በእጁ ያለውን የኅብረት ሥራ ማህበሩን ብድር ወይም ሌላ እዳ መመለስ ይኖርበታል፡፡ ለዚህም በቂ መረጃ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

9) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 27 ንዑስ አንቀጽ 2 በአንድ የሥራ ክልል ተመሳሳይ የኅብረት ሥራ ማህበራት አይደራጁም የሚለው ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ተፈሰስ መሰረት በማድረግ የሚደራጁ የማህበረሰብ ተጠቃሚዎች የኅብረት ሥራ ማህበራት ከባህሪያቸው በመነሳት ተመሳሳይ የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊደራጁ ችላሉ፡፡ ሆኖም በዚህ ሁኔታ የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ተገቢውን አዋጭነት ጥናት መሰረት በማድረግ ይሆናል፡፡

10. Luulâ taamah eglah xiso raymik ugutak tekkek, tonnaah ayyuntu raymik ugutak abak inki awdal nammay kee who biso takke eglaali xissimtam bictah (duudumtah) takkay immay yayyaaqek waytam cubbuse kal xissimtam matana
11. Ayyunti raymih eglah geyte mermerita fanxi (maalu) adoytiitih keefan waqdi kibbiimeh meqe magdoodaa kee riba mekla elle tan inna edde xinti madqah addal daffeysan
12. Ayyunti raymih xoqoysimah eglaalih yaceen mermerita fanxi (maalu) kee maytanih ikoyta inkih eglah raqtaama. Takkay immay egla taddigille waqdi keefe waan ikoyta kinnuk kukti ixximak 985/2009 elle itta innal abinal assa.
13. Ayyunti raymih xoqoysimah luulah eglak ikoytiini caagid diggoowam ciggilta caagiida kibbimta waqdi
    a) Elle xissiiman ardi eglah im kinnik waytam diggossa karta xayyoysaanama
    b) Ayyunti raymih xoqoysimah eglah elle xissiimen maysaqarra sumaq warkat xayyoysaanama
    c) Taamah lon miraacisenti ekraaro xayyoysaanama
14. Ta maasayyak 142 (13) ugutak ayyunti raymih xoqoysimah egla baaxo ken im kinnim caagi wakta ardi xiinissoh xagar diggoysam faxximta

10) ኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት ተፋሰስን መሰረት ያደረገ በመሆኑ እና የማህበረሰብ ተፋሰስ መሰረት በማድረግ በአንድ ቀበሌ ውስጥ ሁለትና ከዚያ በላይ የሆነ ተመሳሳይ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር ሊደራጅ ይችላል፡፡ ሆኖም ግን አዋጭነቱ ሳይረጋገጥ የሚደራጅ ኅብረት ሥራ ማህበር አይኖርም፡፡
11) የማህበረሰብ ተፋሰሶች ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር ያገኘውን ተዘዋዋር ፈንድ ለአባላት በሚያከፋፍልበት ወቅት ማሟላት ስለሚኖርበት መስፍርት እና የወለድ አሰራር በተመለከተ በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ የሚዘጋጅ ይሆናል፡፡

12) ከማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር የተሰጡ የተዘዋዋሪ ፈንድ ገንዝብ ወይም ሌሎች ቋሚ ንብረቶች ለኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚቀሩ ይሆናል፡፡ ሆኖም የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሲፈርስ የማከፋፈሉ ንብረቶች በመሆናቸው በአዋጅ 985/2009 መሰረት ተግባራዊ የሚደረጉ ይሆናል፡፡

13) የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር የባለቤትነት ጉዳይ ለማረጋገጥ የሚከተሉት ቅድመ ሁኔታዎች መሟላት ይኖርበታል፤
    ሀ) የሚደራጁበት መሬት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ለመሆኑ የባለቤትነት ማረጋገጫ የቦታ ካርታ ማቅረብ ይኖርባቸዋል፡፡
    ለ) ከማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር የተደራጁበት የምዝገባ የምስክር ወረቀት (ሠርተፊኬት)፣
    ሐ) የሚኖራቸው የመናጅምንት እቅድ (ፕላን) በማቅረብ፣
14) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 142 ንዑስ አንቀጽ 13 መሰረት ስለ የማህበረሰብ ተፈሰስ ተጠቃሚዎች የኅብረት ሥራ ማህበር የባለቤትነታቸው ጉዳይን በተመለከተ በየደረጃው ያለው የመሬት አስተዳደር አካላት አማካኝነት የሚረጋገጥ ይ፤ሆናል፡፡

15. Ahak afal ayyunti raymikugutak cankah ardil hinnay meelah ardil xissimte egla addigille kal dariifal yan mara adoytiitih akkaquk elle yanin ikkel akah gablan innah abelon
16. Ta maasayyak 142 (15) ugutak sugte eglat qusba marah bici anewaam tumbullek wagiita doolat xagar cubbussok ugutak qusba eglah ken xisam duudah
17. Sugte garbô daddoosih eglaalii kee qusba ayyunti raymih xoqoysimah eglaali fanat xoqoysi ogoyso gablusaanam faxximta
18. Luulah eglaalih kuktak 985/2009 maasayyak 10 eglaali maysaqarrah madqeenim elle anuk ayyunti raymil xissimte ossontinah eglaali raymi xoqosih eglaalih kukta 1223/2012 maasayyak 10 elle iyya innal kaadu yaysaqarrimen.
19. Ta maasayyak 142 (18) bagul ayyunti raymih xoqoysimah maysaqarra wagsiisak madqimtem elle anuk keenik qambaalan dirki kibbi heenih tamaate eglaali
    a) Baxsa le maysaqarral gacan
    b) Baxsa le maysaqarra sumaqta keenih yaceen
    c) Kulli magdo kibe kal sugeenik kukti ixximak 985/2009 ugutak elle sugâ sumaqta keenih yaceen

15) ከዚህ ቀደም በማህበረሰብ ተፋሰሶችን መሰረት አድርገው የጋራ ወይም የወል መሬት ላይ ተደራጅተው ያሉ የኅብረት ሥራ ማህበራት ሳይፈርሱ ሌሎች በአከባቢው ያሉትን በአባልነት እንዲቀበሉ በማድረግ ባሉበት እንዲጠናከሩ ይደረጋል፡፡

16) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 142 ንዑስ አንቀጽ 15 መሰረት በነባሩ ውስጥ በአባልነት ለመታቀፍ ምቹ ሁኔታ አለመኖሩን ሲያረጋግጥ አግባብ ያለው ባለስልጣን በጥናት ላይ በመመስረት ሌላ አዲስ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር ሊያደራጅ ይችላል፡፡

17) በነባሮቹን የደን ልማት እና በአዳዲስ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበራት መካከል ተጠቃሚነትን መሰረት ያደረገ እርስ በርስ ትስስር በማድረግ ማጠናከር ይኖርበታል፣

18) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 አንቀጽ 10 ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በማህበረሰብ ተፋሰሶች ላይ ለሚደራጁት በተጨማሪ በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 10 መሰረት በማድረግ መዝገብ መመዝገብ ይኖርበታል፡፡

19) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 142 ንዑስ አንቀጽ 18 ላይ ስለ ማህበረሰብ ተፋሰሶች ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሚጠበቅባቸውን ግዴታ አሟልተው ለምዝገባ የሚመጡ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች በኅብረት ሥራ ማህበራት፤
    ሀ) በተለየ መዝገብ መመዝገብ ይኖርበታል፡፡
    ለ) የተለየ የምዝገባ ምስክር ወረቀት (ሠርተፊኬት) መሰጠት ይኖርበታል፡፡
    ሐ) ሁሉንም መስፈርት ያላሟሉ ሆነው ሲገኙ በአዋጅ 985/2009 መሠረት ጊዜያዊ የምዝገባ ምስክር ወረቀት (ሠርተፊኬት) የሚሰጣቸው ይሆናል

145. Luulâ taamah egla xisa mihrat lih adabi wagittaama

Luulâ taamah eglaali xisah yan mihrat li ciggilta qamoola aallele

1 Missat yan yakriyen abto kataya:- taama elle abaanamal missat tan taamay sitta sade wayta gital takkem faxximta baaxo caddol aban xiso, maqarros kee qasri abtoh siirat fidisak kusaq kee fokkaaqo, barittoo kee aydakaakan abinitte missat tanim faxximta

2 Gaba culsak curri (xukko sinnim) faxe caalat numtin xukkoh gubat rade waama. Xisa waqdiiy maqrroysa waqdi mihrat elle iyya innal malakmise tikki iyyeh kukta, madqa, kee miracsenta katayak yagduben faxximta. Xisa mihrat li kay addah fayxik bukka iyyeh qado baguuk, mihrat mabla curri tikki iyyeh yaceem faxximta. Xisa mihrat li akah gooriyaah kattaatah yan eglalluk le angaaraw madqal xissiima takkem faxximta. Tohuk iroh iro xukkoo kee kalbi fayxi edde cultam mafaxximta. Xisa mihrat li mihrat meqem kabanal taamitele maddur kee maali innah taniimih xukkok is dacrisam faxximta

145. የኅብረት ሥራ ማህበራት አደራጅ ባለሙያ ስነምግባር

የኅብረት ሥራ ማህበራት አደራጅ ባለሙያዎች የሚከተሉት ባህሪያት ይኖራቸዋል፣

1) ወጥና የሚናበብ አሠራር መከተል፡ ተግባራቸውን ሲያከናውኑ ወጥነት ባለውና እርስ በርስ በሚናበብ መልኩ ይሆናል፡፡ በሀገር አቀፍ ደረጃ የሚደረጉት የማደራጀት፣ የማጠናከር፣ የማዘመን፣ አሰራር ሥርዓት መዘርጋት፣ ጥናትና ምርምር እና የትምህርትና ስልጠና አሰራሮች ወጥነት ሊኖራቸው ይገባል፡፡

2) ከተፅዕኖ ነፃ መሆን፡ በምንም ዓይነት ሁኔታ በማንም ተፅዕኖ ስር መሆን የለበትም፣ ሲያደራጅም ሆነ ሲያጠናክር የሙያውን ገለልተኛነት ተጠቅሞ ትክክለኛ አዋጅ፣ ደንብና የአደረጃጀት መመሪያ ተከትሎ ማከናወን አለበት፡፡ አደራጁ ከራሱ የውስጣዊ የአእምሮ ነፃነት በመላቀቅ በንፁህ ህሊና በመሆን ተግቢውን ሙያዊ ድጋፍና አስተያት በነፃነት መስጠት ይኖርበታል፡፡ አደራጁ ከሚደግፈው እና ከሚከታተለው የኅብረት ሥራ ማህበር ጋር የሚኖረው ግንኙነት አግባቢነት ያለው፣ ሕግን የተከተለ እና አደራጁን ከሌላ ውጫዊ ተፅዕኖ ነፃ እንዲሆን የሚደርግ መሆን አለበት፡፡ አደራጅ ባለሙያ የሙያ ስንምግባሩን አክብሮ በመስራት ከኢኮኖሚ እና የፋይናንስ ጥገኝነት ራሱን መጠበቅና ማራቅ ይኖርበታል፡፡

3 Ixxigal xissiima abina: xiso mihrat li ixxigal is duuduse num takkem faxximta eglaali xisoh, gablusuh kee qasrisuh xiq le oyti yaallem faxximta. Faxximmi iyya cubbuso abaama sissikaanee kee baaqid sinnak is dacrisaama

4 Cubbi leeh affaraintile yakkeemi: xisa mihrat li abah yan taamah afal elle cubbi abeam faxximte. Baaqid sinnak curri yakkeemi, aba taamah hangi yaceemi luulah eglaallih farmo, mablaa kee afkan edde cubbusak taamitaama

5 Aamanti le calmeqe, numuy sinamlih bica yakkeemi: xisa mihrat li taamah aracal eglaali xaqul yaaminen num yakkeemi ayyunti yassakaxxe num yakkem faxximta. Luulâ taamah eglah adoytit kee taamaynit xaqul ossobba luk sittin geyil taamite num yakkeemi. Atlaakek xerfah gacam faxximta

6 Mangaafeyna yakkeemi: xisa mihrat li mangaafah ixxiga lem faxximta qadaaga fantaaxaw, rakiibo daddos wagittaamal agroprosesing wagittamal qokol yakkem faxximta. Cisab baarisso, maysaqarra, gabbaaqu, makeelo kee cisab abbax diggoysaanam kee adda xer cisab takkusaasi yaaxigem faxximta maali gabbaaqih bicaa kee makeelissol nagay tan ixxiga lem faxximta

3) እውቀትን መሰረት ያደረገ አሰራር፡ አደራጅ ባለሙያው ራሱን በእውቀት ያበቃ መሆን ይኖርበታል፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት ለማደራጀት፣ ለመጠናከርና ለማዘመን አስቀድሞ በቂ መረጃ ማሰባሰብ፣ ተገቢውን ጥናት ማድረግና ከችኮላ እና ከግዴለሽነት ነፃ ሆኖ ማከናወን፣

4) ጠንቃቃና አስታዋይ መሆን፡ አደራጅ ባለሙያው ለሚያከናውናቸው ተግባራት አስቀድሞ ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርበታል፡፡ ከግዴለሽነት አሰራር ነፃ መሆን ይኖርበታል፡፡ ለሚያከናውናቸው ተግባራት የተለየ ትኩረት መስጠት ይኖርበታል፡፡ የኅብረት ሥራ ማህበራትን ተልዕኮ፣ ራዕይና የጉዞ አቅጣጫዎችን በትኩረት የሚያይ መሆን ይኖርበታል፡፡

5) ታማኝ፣ ተግባቢ እና ገብረ-ገብ መሆን፡ የአደራጅ ባለሙያ በሥራው ቦታም ሆነ በኅብረት ሥራ ማህበራት ዘንድ የሚኖረው ታማኝነት ጥያቄ ውስጥ ሊገባ አይገባም፡፡ አደራጁ በኅብረተሰቡ መካከል የሚከበር ባለሙያ መሆን አለበት፡፡ ከኅብረት ሥራ ማህበራት ሥራ አመራርና ከሠራተኞች ጋር በአግባቡ ተግባቢ መሆን አለበት፡፡ ከብልሹ አሰራር ገለልተኛ መሆን አለበት፡፡

6) ሁለገብና ሁሉ አቀፍ ድጋፍ፡ አደራጅ ባለሙያው ሁለገብ ግንዛቤ ያለው፣ የገበያ ትስስር፣ መሰረተ ልማት እና አግሮፕሮሰስንግ አሰራር ላይ ደግፎ በማብቃት ሁሉአቀፍ ድጋፍ መስጠት አለበት፡፡ ስለ ሂሳብ ዝርጋታ፣ ምዝገባ፣ ሪፖርት፣ ትንተና እና ስለ ሂሳብ አያዝ ሥርዓት የሚያረጋግጥ በመሆኑ ጥልቀት ያለው የሂሳብ መላምቶች እና ጽንሰ-ሐሳቡን ማወቅ አለበት፡፡ የፋይናንስ ሪፖርት ዝግጅት እና ትንተና በቂ እውቀት ያለው መሆን አለበት፡፡

7 Madqa yaaxigeh yaysixxigeh yassakaxxe num yakkem faxximta: luulah egla xisa mihrat madqal kaxxa qilmi aalle waaway luulah eglah kukta, madqooqi edde xinti madqa, miracsentitte yaaxigen faxximta. Yaysixxigem faxximta yassakaxxem faxximta. Gablusah yan eglah edde xinta kee addax into diggaluk yaaxigem faxximta

8 Kibal elle ayfaafaya:- xisa mihrat li taama abam aamanti luk cubbi luk qaaqa akkaquk madqa akkaquk madqaa kee mihrat leela faxxam qaddoysak abaanama.

9 Malakmisiinu:- xisa mihrat li mihrat dirkik yaqaquh gune sinni gital taamitam faxximta. Tuxagot bood bahtaamak yaxxeerem faxximta, yaceeh yan margaqooqi gunek curri takkem faxximta. Malakmisiini mihrat lik dudda yaybulle nihiri mihrat li yaceeh yan ayfaafay kee edde cabooba gune sinnim malakmiseh anuk takkem faxximta.

10 Sirri dacayri:- xisa mihrat li taama elle abaamal yaaxagu xiqah yan eglaali sirritte cibbil yabbixem faxximta. Geeh yan oyti madqal akah idniseenimik iroh hinnay luulah eglah radmok iroh edde xoqoysimam mafaxximta, xisaah, gablusah yan waqdi eglaalih oytitte geeri xagarat tatrusewaam faxximta.

7) ሕግን ማወቅ፣ ማክበር እና ማስከበር፡ የኅብረት ሥራ አደራጅ ባለሙያ በህግ እውቀቱ በጣም የላቀ መሆን ባይጠበቅበትም የኅብረት ሥራ ማበራት አዋጅ፣ ደንብ እና መመሪያዎችን ማወቅ፣ ማክበርና መስከበር ይኖርበታል፡፡ ከኅብረት ሥራ ማህበራት ጋር ተያያዥነት ያላቸውን አዋጆችን፣ ደንቦችንና መመሪዎችን ማወቅ ይጠበቅበታል፡፡ የሚያጠናክረውን የኅብረት ሥራ ማህበራት መተዳደሪያ ደንብ እና የውስጠ ደንብ በሚገባ ማወቅና መደገፍ ይኖርበታል፡፡

8) ተዓማኒነት የተላበሰ አግልግሎት፡ አደራጁ ስራውን የሚያከናውነው በታማኝነት፣ በጥንቃቄ እና በሃላፊነት በመቀበል፣ ህግን በመከተል፣ በህግና በሙያው የሚፈለጉ መግለጫዎችን ግልፅ በማድረግ፡፡ ህጋዊ ባልሆኑ ድረጊቶች ላይ ባለመሳተፍ፣ የሙያውን ተዓማኒነት የሚያሳጡ ጉዳዮች ውስጥ ባለመሳተፍ፣ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ዓላማ በማክበርና እንዲሳካ ጥረት በማድረግ ነው፡፡

9) ገለልተኝነት፡ አደራጁ ሙያዊ ግዴታውን ለመወጣት ከአድልዎ ነፃ የሆነና የጥቅም ግጭት ሊፈጥሩ ከሚችሉ ሁኔታዎች ሁሉ በመቆጠብ ገለልተኛ ውሳኔዎችንና ሀሳቦች ለሰጥ ይገባል፡፡ ገለልተኝነት የአደራጁን የአዕምሮ ብስለትና እሴት የሚያሳይ መሠረታዊ የሙው መለያ ሆኖ ባለሙው በሚሰጠው አገልግሎት ሙያዊ ውሳኔዎችን አድልዎን በማስወገድ ገለልተኛ፣ ሀቀኛ እና የግል ጥቅም ፍላጎት ግጭት ከሚያስከትል ሁኔታዎች ነፃ እንዲሆን የሚያስገድድ መርህ ነው፡፡

10) ሚስጥር መጠበቅ፡ አደራጁ ሥራውን በሚያከናውንበት ጊዜ ያገኛቸውን የኅብረት ሥራ ማህበራትን መረጃዎች በጥንቃቄ መያዝ አለበት፡፡ የተገኘውን መረጃ ለማንኛውም የግል ጥቅም ወይም በህግ ከተፈቀደው ወይም ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥነ ምግባር መርህ ውጪ መጠቀም የለበትም፡፡ ሲያደራጅም ሆነ ሲያጠናክር የኅብረት ሥራ ማህበራትን መረጃ ለሌላ አካል አሳልፎ ከመስጠት መታቀብ ይኖርበታል፡፡

11. Mihrat xiqto (carfat):- xiso mihrat le ta taamal oobam faxximtam ta taamal dudda le ixxigaa kee abak raag geya waqdi xisa mihrat li argiqe kal isi mihrat dadlisam faxximta. Kulli waqdi milaagut yanim faxximta

146. Luulâ taamah eglah maysaqarraa kee oyti abbaxih mihratlih abtoo kee qaaqa

1 Luulâ taamah eglaalik qasri maysaqarrah siirat kee retta fidsiyyah cato yakke cubbusso aba. Doorit abtootah, maysaasah istrateji fidsa

2 Luulah eglaalih muggaaqisso missah anuk madqal oggol taalluh xiqsiisaah, aysaqarri oytih abbaxih miracsenta bicsaah, yaysiiseeh abnisah

3 Luulah eglaalik migaq sitta ceelewayuh bicsen miracsentak ugutak yunguddubek waytam kattaatah tonnaah qoklah

4 Luulah eglaalih maysaqarrah faxximta magdood, cibtaati, maysaqarroori kibbimtek waytam asmatuk yaysaqarre-madqa numiinoh sumaqta yacee.

5 Luulah eglaali edde xinti madqa yaysiisen waqdi missat yanik waytam diggoysak yaysaqarre.

6 Luulâ taamah egla taddigille waqdi faxximtam inkih kibbimtek waytam yasmite.

11) ሙያዊ ብቃት፡ አደራጁ በሥራ ላይ መሠማራት የሚገባው በሥራው በቂ እውቀት፣ ክህሎት እና ልምድ ካለው ነው፡፡ አደራጁ ያለማቋረጥ ሙያዊ ብቃቱንና የአገልግሎት ጥራቱን ማሳደግ አለበት፡፡ ሁልጊዜ በለውጥ ውስጥ የሚኖር መሆን አለበት፡፡

146. የኅብረት ሥራ የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያ ተግባርና ሃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዘመናዊ የምዝገባ አሰራር ስርዓት እና የመረጃ መረብ ዝርጋት የሚያግዝ ጥናት ያደርጋል፣ አማራጭ የአሰራር ማሻሻያ ስትራቴጂዎችን ይዘረጋል፣

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት አሰያየም ወጥ እንዲሆንና በህግ ተቀባይነት እንዲኖረው የሚያስችል የምዝገባና የመረጃ አያያዝ አሰራር መመሪያ እና ማንዋል ያዘጋጃል፣ ያሻሽላል፣ ይተገብራል፤

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት ስም አሰያየም ተመሳሳይ እንዳይሆን በተዘጋጀው መመሪያ መሰረት መከናወኑን ክትትልና ድጋፍ ያደርጋል፤

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለምዝገባ የሚያስፈልጉ መስፈርቶች፣ ፎርማቶች፣ ቅፃ ቅፆችን እና መዝገቦች ማሟላታቸውን በማረጋገጥ ይመዘግባል፤ የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ ሠርተፊኬት ይሰጣል፤

5) የኅብረት ሥራ ማህበራት የመተዳደሪያ ደንባንቻውን ሲያሻሽሉ ትክክለኛነቱን በማረጋገጥ ይመዘግባል፤

6) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ስፈርስ አስፈላጊው ፎርማሊት መሟላቱን ያረጋግጣል፣

7 Elle sugâ sumaaqal tan eglaali, uddurul elle mayteni sumaqta akah beyan innah kattat kee qokol aba. Aysaqarrime wee mara maysaqarrak duugah

8 Eglaali tangaluh hinnay baxsimttuh tangalem yaysaqarreh sumaqta yacee

9 Luulah eglaali qellattossek, sumaqta keenik hirgah

10 Luulah eglaali madqa elle itta innal, eglaali lig xissiimuh faaticsan waqdi baaxo caddol aysaqarruk sumaqta yacee. Yaddagallay iyyeenik maysaqarrak duugan

11 Yeseqerren eglaali xisaah massoysa, oyti keenik yabbixe, oyti fikiikisa

12 Diglo elle madqen eglaalik sanadwa yakkuqe, ceela aracal daffeysa, oyti yabbixe oytiitte fikiikisa

7) በጊዚያዊ ምስክር ወረቀት የተመዘገቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት በተቀመጠው ጊዜ ገደብ በቋሚ እንዲመዘገቡ ድጋፍና ክትትል ያደርጋል፤ መዝገብ ካልተመዘገቡ፣ ከመዝገብ ይሰርዛል፣

8) የኅብረት ሥራ ማህበራት እንዲዋሀድ ወይም እንዲከፈል ሲወሰን ከመዝገብ ይሰርዛል፤ ሰርተፊኬት ይቀበላል፤ ሰነዶችን ይረከባል፤ መረጃውን ይይዛል፣

9) በውህደት ወይም በመከፈል የሚደራጀው የኅብረት ሥራ ማህበራትን ይመዘግባል፣ ሰርተፊኬት ይሰጣል፤

10) የኅብረት ሥራ ማህበራት በተለያዩ ምክንያት ጥፋተኛ ሆነው ሲገኙ ህጋዊ ሆነው እንዳይሰሩ ሰርተፍኬቱን በጊዜያዊነት ይቀበላል፣

11) የኅብረት ሥራ ማህበራት ህግ በሚያዘው መሰረት የኅብረት ሥራ ሊግ እንዲደራጅ ሲወሰን በሀገር አቀፍ ደረጃ መዝግቦ ሠርተፍኬት ሰጣል፣ እንዲፈርስ ሲወሰን ከመዝገብ ይሰርዛል፣

12) የተመዘገቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ያደራጃል፣ መረጃ ይይዛል፣ መረጃውን ያሰራጫል፣

13) እንዲፈርሱ የተወሰኑ የኅብረት ሥራ ማህበራት ሰነዶች ይረከባል፣ አግባብ ባለው ቦታ ያስቀምጣል፣ መረጃውን ይይዛል፣ መረጃውን ለተጠቃሚዎች ያሰራጫል፣

147. <u>Luulah eglaalih maysaqarrah oyti abbaxih mihrat lik adabi</u>

Luulâ taamah eglaalih maysaqarrah abbax mihrat li ciggilta qamoola le

1 Baaxo caddol missat yan sitta sadewa aysaqorri oytih abbax siirat kattaate le

147. የኅብረት ሥራ ማህበራት የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያ ስነምግባር

የኅብረት ሥራ ማህበራት የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያ የሚከተሉት ባህሪያት ይኖሩታል፣

1) በሀገር አቀፍ ደረጃ ወጥነት ያለውና እርስ በርስ የሚናበብ የምዝገባና መረጃ አያያዝ አሠራር ስርዓት መከተል፣

2. Aysaqorraa kee oyti abbaxih mihrat li xukkuk curri akkuk, malakmise akkuk kukta, madqaa kee aysaqorri miracsenta katayak saytun misinkicat mihrat adobi assakaxxuk, maddur kee maali boola kaa duquuruse kal kalbifayxik is dacrisak ceela angaarawat celta mihrat qokol kee takkusa currik yaceem faxximta.
3. Aysaqorraa kee oyti abbaxxih mihrat li ixxigat is gablusaama, oytitte gaaboysok celta cubbuso abak, asissike kal, baaqid sinna cabak ixxigal xissimak taamita num yakkem faxximta.
4. Aysaqorraa kee oyti abbaxih mihrat li baaqid sinnak curri tikki iyyeh abah yan taama digga luk yaaxigeemi, affaranti le num yakkem faxximta
5. Aysaqorraa kee oyti abbaxih mihrat li taamah aracal, ayyunti addal, luulâ taamah eglah taama miraacissa maroo kee taamaynit xaqul meqe angaaraway atlaakek currik yani lem faxximta. Abtol malakmise, sinam lih bica num yakkem faxximta.
6 Aysaqorraa kee oyti abbaxih mihrat li luulah eglaalih kukta, madqaa kee miracsentitte yaaxigeh, yassakaxxem faxximta. Luulah eglak edde xinta kee adda xintoh madqooqi nagay yaaxigem faxximta

2) የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያ ከተፅዕኖ ነፃ በመሆን የሙያውን ገለልተኛነት ተጠቅሞ አዋጅ፣ ደንብና የምዝገባ መመሪያ ተከትሎ በንፁህ ህሊና የሙያ ስንምግባሩን አክብሮ በመስራት ከኢኮኖሚ እና የፋይናንስ ጥገኝነት ራሱን መጠበቅና አግባብነት ባለው ግንኙነት ተግቢውን ሙያዊ ድጋፍና አስተያየት በነፃነት መስጠት ይኖርበታል፡፡

3) የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያ ራሱን በእውቀት ያበቃ በቂ መረጃ በማሰባሰብ፣ ተገቢውን ጥናት ማድረግና ከችኮላ እና ከግዴለሽነት ነፃ ሆኖ እውቀትን መሰረት በማድረግ የሚከናውን መሆን ኖርበታል፣

4) የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያ ከግዴለሽነት አሰራር ነፃ በመሆን፣ ለሚያከናውናቸው ተግባራት ጠንቃቃና አስታዋይ መሆን ይኖርበታል፡፡

5) የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያ በሥራው ቦታ፣ በኅብረተሰቡ መካከል እና በኅብረት ሥራ ማህበራት ሥራ አመራርና ሠራተኞች ጋር የሚኖረው ግንኙነት ከብልሹ አሰራር ገለልተኛ፣ ታማኝ፣ ተግባቢ እና ገብረ-ገብ መሆን አለበት፡፡

6) የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያ የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ፣ ደንብ እና መመሪያዎችን ማወቅ፣ ማክበርና መስከበር ይኖርበታል፡፡ የኅብረት ሥራ ማህበራት መተዳደሪያ ደንብ እና የውስጠ ደንብ በሚገባ ማወቅና መደገፍ ይኖርበታል፡፡

7. Aysaqorraa kee oyti abbaxih mihrat li taama digga luk qaaqa luk yakkuqeeh, mihrat aamanti cabsissa caagiidak yaxxeereemi. Eglaalik madma assakaxxuk abinal akkah assa innah cawlaama

8. Aysaqorraa kee oyti abbaxih mihrat li mihrat dirkik yawquh gunek currik yan xoqoysi bood bahtaamak axxeeruk malakmise akkuk edde caboob tatrusaama. Cakki bagul tan mabla yaceemi cankâ fayxik, kalbi faxootuk awaquk nafsiyya bood katassaamak axxeeruk malakmise yakku kaa dirkissa qamal yaalleemi.

9. Aysaqorraa kee oyti abbaxih mihrat li issi taamah abah yan waqdi geyah yan eglaali sirrittee alhumitte dacrisaah daagisam dirkih kaal tan. Cankâ xoqoysit asise waama. Madqal idnisen gurrak irrol hinnay luulah eglah adabik iroh edde xoqoysimam ma duuda.

148. Duugen miracsentaatiy anguddube waytah iyya

1 Buqre abak xiso miracsenti ixximak 1001 ta maasayat duugumteh.

2. Ta miracsenta sadda miracsetitte, abak raagitte kee edde xinti madqaa kee adda xintoh addal daffeysen maasayyooyi ma taamitta

7) የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያው ስራውን በጥንቃቄ እና በሃላፊነት በመቀበል፣ የሙያውን ተዓማኒነት የሚያሳጡ ጉዳዮች ውስጥ ባለመሳተፍ፣ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ዓላማ በማክበርና እንዲሳካ ጥረት በማድረግ ተዓማኒነት የተላበሰ አግልግሎት መስጠት ነው፡፡

8) የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያው ሙያዊ ግዴታውን ለመወጣት ከአድልዎ ነፃ የሆነና የጥቅም ግጭት ሊፈጥሩ ከሚችሉ ሁኔታዎች ሁሉ በመቆጠብ ገለልተኛ ውሳኔዎችንና ሀሳቦች ሲሰጥ ሀቀኛ እና የግል ጥቅም ፍላጎት ግጭት ከሚያስከትል ሁኔታዎች ገለልተኛ እንዲሆን የሚያስገድድ ባህሪ ነው፡፡

9) የምዝገባና መረጃ አያያዝ ባለሙያው ሥራውን በሚያከናውንበት ጊዜ ያገኛቸውን የኅብረት ሥራ ማህበራትን መረጃዎችን ሚስጥር መጠበቅና በጥንቃቄ በመያዝ ለማንኛውም የግል ጥቅም ወይም በህግ ከተፈቀደው ወይም ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥነ ምግባር መርህ ውጪ መጠቀም የለበትም፡፡

148. የተሻሩና ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው መመሪያዎች

1) የገበሬዎች የአደረጃጀት መመሪያ ቁጥር/001 በዚህ አንቀጽ ተሽሯል፡፡

2) ይህንን መመሪያ የሚጻረሩ እና የሚቃረን መመሪያ፣ ልማዳዊ አሰራር እና በመተዳደሪያ ደንብ እና ውስጥ ደንብ ውስጥ የተቀመጠ አንቀጽ ተፈጻሚነት አይኖራውም፣

149. Lih cattiimiyyi dirki

Ummaan num ta miracsenta abinal assuh cattiimaamih dirki kaal ta

150. Miracsenti maysaasa

Ta miracsenta elle faxxiiminnan gurral federal luulâ taamah ejensih gitaak yaysiiseenim xiqqimtah

151. Miracsenta edde tangirgirime udduru

Ta luulâ taamah eglaalih xisoh miracsenta eweqqi itte ayrok xabba haanam tingirgirimeh

Addis Ababa Laqeeni 26/2014

W/o Firesalem Shiba

Etyopiyak luula taamah koomishinik

koomishiineri

149. የመተባበር ግዴታ

ማንኛዉም ሰው ይህንን መመሪያ ለማስፈጸም የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

150. ስለመመሪያው መሻሻል

ይህ መመሪያ እንደአስፈላጊነቱ በፌደራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ ሊሻሻል ይችላል፡፡

151. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ

ይህ የኅብረት ሥራ ማህበራት የአደረጃጀት መመሪያ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል፣

አዲስ አበባ ግንቦት 26/2014 ዓ.ም

ወ/ሮ ፍሬአለም ሽባባው

የኢትዮጵያ ኅብረት ሥራ ኮሚሽን

ኮሚሽነር